Ayşe Kudat

ERKEK BEDENİ PİYASASI

Ayşe Kudat

SUNUŞ

İnsanın çok eski dönemlerden günümüze geliş süresinde kadın erkek iş bölümün önemli rolü vardır. Evrimsel gerekliliği olan bu iş bölümünün çoğu özellikleri kadının iş gücüne katılımı, eğitim düzeyinde yavaş da olsa eşitlenme, kentleşme ve kırsal kesimin daralması gibi faktörler kadını daha güçlü ve yapılı, erkeği de daha sinmiş duruma getirse de insan toplumunun evriminde egemen, acımasız, öldürücü, savaşçı ve saldırgan erkeklerin yanında doğurgan, toplayıcı ana ve kadınların toplumun devamlılığı açısından inkâr edilmez rolü vardır. Avcı ve toplayıcı, toplumlarda erkekler, yanlarına gençleri de alarak, aylar boyu ava gitmiş ve toplumun süregelirliliği için yeni topraklar ve kaynaklar aramışlar ve gerektiğinde de savaş etmişlerse tarihin önemli bir bölümünde de kadınlar ve erkekler farklı toplumların süregelebilmesi farklı katkılarda bulunmuştur.

Erkek yoğun veya yalnızca erkekleri bir araya gelmeye zorlayan ve uzun süre bu tür beraberlikleri sürdüren kurumlar içinde statü farkları, en azından yaş farkından dolayı ve daha sonralarda da mevkii, gelir benzeri nedenlerle belirginlik kazandıkça oğlan çocukların korumasızlığı da artmıştır. Minik oğlan çocuklarının din kuruluşlarında, ordularda ve yatılı erkek okullarında uğradıkları cinsel şiddetin birçok örneği vardır. Çoğu zaman ailelerin bu durumlardan haberi olmakla birlikte, çocuklara ve de özellikle ailelere leke gelmesinin istenmemesi oğlan çocuklara karşı cinsel şiddetin süregelmesine neden olmuştur.

Türlü yeraltı kuruluşlar, oğlan çocuklarını fuhuş pazarlarına itmektedir. Kuşkusuz, kız çocuklarının ve genç kadınların farklı pazarlarda satılıyor olması zaten dünya kamuoyunun uzun yıllardır bildiği bir olgudur. Fahişeliğe itilenlerin genç kız ve kadın olduklarına inanıldığı için sokaklardaki minik oğlan çocuklarının gördüğü cinsel şiddeti belgelemek zor olmaktadır. Çoğumuzun gördüğü filmler, yıllardır dünya halkının bu konuya dikkatini çekmiş olsa da erkeklik şerefine toz kondurulmasın diye yeterli savunma yapılmamaktadır. Oysa seks ticaretinin başka birçok soruna yol açması, bu mücadelenin diğer nedenlerine de ışık tutmaktadır. Örneğin, cinselliğini satan erkekler arasında AIDS ve diğer hastalıklara yakalanarak bu hastalıkları yayanların çokluğu, seks ticaretiyle savaşma gereğinin bir başka nedenini oluşturmaktadır.

Cinselliğini satan erkeklerle ilgili üstünde durulması gereken önemli bir soru da bilimin nerede duracağı ve toplumsal ahlakın nerede başlayacağıdır: *"Bu konu ne ölçüde bilimsel açıdan incelenebilir? Hangi ögeler etik bir değerlendirmeyle sunulmalıdır?"* Çocukların alınıp satılmasına, fahişeliğe itilmesine karşı çıkılmamış ve oğlan çocukların başına gelenlere binlerce yıl göz yumulmuş olması sorunun çözümünü büsbütün güçleştirmektedir. Ayrıca, alınması gereken önlemleri çeşitli ülkelerin uygulamaktan kaçınmış olması da cesaret kırıcı bir başka etkendir. Satılık erkek ordularının her tarafı kuşatmış olması, fahişelerin seks emekçisi olarak görülmesi, toplumun egemen kesiminin (yani erkeklerin) oğlancılık gibi alışkanlıklara göz yumması, en azından oğlan çocukların ve delikanlıların fahişelik yapmasına karşı bir mücadele başlatmanın pek çok güçlüğünden birkaçını oluşturmaktadır.

Bir erkeğin cinselliğini satmasını ille de bir ahlak sorunu haline getirmek gerekmediği de doğru olabilir. *"Alan memnun, satan memnunsa"* belki de kimseye söyleyecek bir söz kalmaz. Oysa genelde durum farklıdır. Erkeklerin satışa sunulma yaşı çocukluktan başlayıp 10-15 yaşları arasında doruğa çıkmaktadır. Büyük çoğunluk çocuk yaşındayken kaçırılıp satılarak, dövülerek bu işe zorlanmakta ve büyüdüklerinde kendilerini fuhuştan kurtaramamaktadır. Küreselleşme çerçevesinde, Batı'nın "uygar" ülkelerinin yurttaşları, Asya ülkelerini doldurup ucuz fiyata istedikleri erkeği seks amacıyla satın almaktadır. Uçaklar dolusu oğlancı, pek çok ülkeye gidip istediği renk ve yaşta oğlan çocukla cinsel ilişki kurmaktadır. Birçok ülkede çocukları fuhşa iten yoksulluk azalmamaktadır. Bu işin ticaretini yapan kuruluşlar daha etkin örgütlenip çocukları internet üzerinden pazarlamaya ve pornografi satışına ağırlık vermektedir.

Ek iş, hobi veya meslek olarak seçilmiş veya seçtirilmiş fahişelik, çocuk veya çocuk yaştaki delikanlıların zorla sokulduğu bir uğraş oldukça, oğlanlar minicik yaşta cinsel saldırıya uğradıkça, erkeklerin seks pazarına sürülmesine karşı savaşmak medeniyetin kurucusu kurumlar için de gereklidir. Ayrıca, müşterilerin tavrını değiştirmek de gerekir. O çocuklara zarar vermek isteyenler ne denli azalırsa piyasaya sürülen oğlanların ve delikanlıların da o kadar azalacağına kuşku yoktur. Kuşkusuz bu, genç kız ve kadınlar için de geçerlidir.

İnsan soyunun sürekliliği için hava, su ve yemek ne kadar gerekliyse cinsellik de kuşkusuz o kadar gereklidir. *"Cinsel içgüdü ve dürtüler insanın ayrılmaz bir parçası olmasaydı soyu kururdu"* demek yanlış değildir. Yalnız, insanlar nasıl hava değişikliği istiyor, çeşitli suları deniyor, türlü ülkelerin yemeklerini tatmak istiyorsa, cinsel yaşamlarında da renkliliği, çeşitliliği ve farklı deneyimleri isteyebilir. Fakat değişiklik isteği, içilen suyu zehirlemek, sağlıksız yiyecekleri pazara sunmak, bitmez tükenmez tüketim hevesleriyle atmosferi, yaşamı imkânsız hale getirecek biçimde kirletmekle sonuçlanacaksa, çağdaş fuhuşun toplumsal yaşama zarar verici olduğunu kabul etmek gerekir. Aynı bağlamda, cinsel arzuların giderilmesinde zorla pazara sürülen genç ve çaresiz kız ve oğlan çocuklardan hizmet satın almak yaşanabilir bir toplum için birçok tehlikeyi içerir ve çaresiz çocuklar ve gençler buna zorlanırsa toplum ve özellikle bu tür şiddete maruz kalan insanlar olumsuz etkilenir.

1. BÖLÜM

Satılık Erkek Kime Denir?

Satılık erkek, bedenini cinsel amaçla şu veya bu şekilde çıkar elde etmek üzere kullanan, kullanılmasına göz yuman veya karşı koyamayan erkekleri anlatmak için türetilmiş bir kavramdır. Bu kitapta kullanıldığı biçimiyle *satılık erkek* kavramı, geçimini bile isteye fahişelik ve/veya jigololukla sağlayan yetişkin erkekleri olduğu kadar, daha küçücük yaşında ebeveynleri tarafından bir mal gibi satıldığı yerde ve/veya terk edildiği çeşitli kurumlarda, kendi iradesine rağmen kandırılarak ve/veya zorla cinsel açıdan kullanılan, başkalarına para karşılığı peşkeş çekilen oğlan çocukları ve kitabın ilerleyen bölümlerinde görüleceği gibi nesneleşmiş erkek cinselliğinin farklı kullanımlarını da kapsar.

Tarih boyunca esir alınmış erkeklerden de cinsel amaçla yararlanıldığı bilinmektedir. Çağdaş esirler arasında da genç yaşta hem çalıştırılan hem de cinsel amaçla kullanılanlar vardır. Bazı erkeklerse çocuk doğurmak isteyen evli (ya da bekar) bir kadına, kısa süreliğine bu yönde hizmet verir. Batı ülkelerinde bedensel özürlülere cinsel hizmet vermek üzere tıp bilimcilerce eğitilmiş uzman erkekler de bulunur. Okulda, askerde, hapiste ve diğer kurumlarda uğradığı tecavüz sonrasında, yeni tecavüzlerden korunmak adına, bedenini parayla satanlar da vardır. Para aldığında cinsel ilişkiden daha çok zevk aldığı için seks satan evli veya bekar erkekler ile kadın veya erkeklere, doğrudan para almaksızın asalak olan, kendine baktırarak kendini giydirip kuşatan erkekler de *"satılık erkekler"* tanımına girer.

Birçok düşünür, fahişeliği benzer biçimlerde tanımlamıştır: *"Aşk vermektir. Veren, satıcı konumuna geldiğinde fahişelik başlar"* (Choisy, 1974). *"Fahişe, sürekli veya aralıklı, önüne gelen insanla para karşılığı bir biçimde cinsel ilişkiye giren kişidir"* (Flexner, 1928). Fahişe, para veya karşılığı bir ödülle, normal veya normalin dışında cinsel ilişkilere meslek olarak veya yarı zamanlı giren kadın ve erkeğe denir" (Wells, 1982).

Bir erkek, duygularını ve bedenini para karşılığı ister bir kadına ister bir erkeğe satsın, fahişelik yapıyordur. Bir erkek veya kadının metresi olan ya da para ve/veya herhangi bir maddi beklentiyle, bir erkek ya da kadınla cinsel ilişkiye giren erkeklerin yaptığı da fahişeliktir. Buna rağmen, bu konuda yazılmış eserlerin birçoğunda, bedenini erkeklere satan erkeklere *"fahişe"*, kadınlara satanlara da *"jigolo"* denilmektedir. Gerçekte, her ikisi de erkek ve kadınlarla cinsel ilişki kurabilmekte, dahası, evli erkekler arasında bile hem kadınlara hem de erkeklere seks hizmeti sunanlar çıkmaktadır.

Yaşam seçimini kendi isteğiyle cinsel hizmet vererek kazanmayı seçen yetişkinlere ise *jigolo* denir. Cinselliğini satan veya cinselliği için satılan çok sayıda oğlan çocuğu ve yetişkin erkek vardır. Hatta karnını doyurmak için zorla cinsel şiddete boyun eğen oğlan sokak çocuğu çok fazladır ama bunlara sahip çıkan olmaz. Uluslararası yayınlarda da erkek bedeninden cinsel amaçlarla çıkar sağlanan farklı durumların yaygınlaştığına işaret edilmektedir. Nedeni ve sonucu ne olursa olsun, gerçekten istesin veya "zorlansın", gizlesin ya da gizlemesin, bedenini cinsel kullanım için satan veya buna zorlanan erkeğe *satılık erkek* denebilir. Satılık erkeğin cinsel kimliği ile müşteri ilişkilerinde kullandığı kimlik aynı olmayabilir. Yetişkinlerin birçoğu kendilerini "heteroseksüel" olarak da tanımlayabilir. Ek olarak, aralarında eş cinsel ve travesti erkekler veya transseksüeller de vardır. Birçoğu, kız arkadaşı veya eşi olmasına karşın müşterisine karşı eş cinsel rolü de oynar.

Erkek bedeninin çıkar sağlamak üzere seks için kullanımını toplumsal koşullar üretse de toplumun geneli bunu meslek olarak kabul etmez ve bir kez parayla bu işi yapmış olanları da yaşamı boyunca farklı bir kişiliğe kavuşamaz. Hem toplumun bu tutumu hem de seks ticaretinin özellikle mafya tarafından örgütlenmesi yüzünden satılık erkeklerin bu dizgenin dışına çıkması güçtür. Farklı kesimlerin sorunlu kişilerine elini uzatan toplum, özellikle yetişkin satılık erkeklere

yardımdan kaçınır. Toplum fahişeliği bir "seçim" ve bir tür yaşam biçimi saydığından, müşteriye düşen sorumluluk düşünülmez.

Seks piyasası ile uyuşturucu piyasası yakından ilişkilidir. Özellikle çocuk yaşında fahişeliğe itilenlerin bunalımlarında ve her türlü ruhsal dengesizliklerinde, önce zorlandıklarından kullandıkları, sonra da zorla bağımlı hale getirildikleri uyuşturucuların rolü büyüktür. Fahişelikle ciddi biçimde ilgilenilmemesinin nedenlerinden biri, seks ve uyuşturucu ticaretinin el ele vermiş olması ve aynı mafyanın çoğu kez her iki alanı da elinde tutmasıdır. Bu nedenle de dünyada seks ticareti, önüne geçilemeyecek boyutlara ulaşmıştır.

Cinselliğini satan veya satmak zorunda bırakılan çoğu çocuk yaşta olan erkeğin hayatlarının ellerinden aldığı bilinirken, onlara *hayat erkeği* demek sorunlarını hafife almak anlamına gelir. Sözde, hayat kadını olan genç kız ve kadınlarda olduğu gibi… Simsarlar, fahişelerin gönüllü, para almadan ilişkiye girmesini engeller ve onları zorlayarak çalıştırırlar. Erkek fahişeliğini ABD'de inceleyen ünlü Profesör John de Cecco (1991), *"Bazıları için daha az göze batsa bile erkek fahişeliğinin kadınlarınki kadar yaygın olması biraz şaşırtıcı gelebilir"* demiştir. Erkek ve kadın fahişeler birbirlerine yakın semt ve sokaklarda gezinirler; ortak başka yerleri de vardır. Kadın fahişeler yüzyıllardır her türlü bilimsel incelemeye, sanat yazımına ve hatta resim ve heykele konu olurken aynı işi yapan erkeklerin ve özellikle oğlan çocukların varlığı, sayıca artmaları, sorunları ve yarattıkları sorunlar bir tarafa bırakılmıştır.

Fahişelik paranın ortaya çıkmasından, para ekonomisinin yaygınlaşmasından sonra yaygınlaşmıştır ve mal ve hizmet ticaretinin ayrılmaz bir parçasıdır. "Fahişe" sözcüğü, yaygın olarak 18. yüzyıl sonlarında kullanıma girmiştir. Antik dünyada, ekonomik ödül karşılığı cinsellik sağlayanların çoğunluğu kibar fahişeler, ikinci eşler (metresler) ya da kölelerdi. Kibar fahişeler ve metreslerin çoğu, geleneksel toplumlarda yüksek bir konum elde ederlerdi.

Fahişelik, küçük toplulukların çözülmesi, kişisellikten uzak nitelikteki büyük kentsel alanların ortaya çıkması ve toplumsal ilişkilerin ticarileşmesiyle doğrudan ilintilidir. Fahişelik, hem erkekler hem de kadınlar arasında farklı biçimler alır ve erkeklerin para karşılığı kurduğu cinsel ilişkilerin birçoğu, "erkekliğin şanından" sayıldığı için fahişelik olarak kabul edilmez. Erkek fahişeliğinin tarih boyunca örtbas edilmesinin en önemli nedenlerinden biri de zaten "erkekliği koruma" çabasından kaynaklanır. Üstelik erkeklerin, etkin (aktif) olduğu sürece para karşılığı cinsel ilişki kurması mazur görülmüştür. Erkek "zaten yapacağı bir iş" için para alırken kadın yerden yere vurulmuştur.

Etkin veya edilgin, yetişkin veya çocuk, istekli veya zorla, kim olursa olsun para karşılığı cinsel hizmet satana *"satılık erkek"* demek gerekir. Yapılan veya yaptırılan işin içeriği öylesine kötüdür ki ona vereceğimiz adlardan hangisinin daha kibar olduğunu düşünmek ve bu sözcükleri kibarlık derecelerine göre kullanmak yanlıştır. Bu bağlamda, pornografi, çıplak yapılan egzotik/erotik dans, "kucak dansı" ve diğer tahrik edici eylemler de fahişelik kapsamına girer. Örneğin, pornografik filmlerde yer alan yetişkin erkek ve oğlanlar da aslında şu veya bu biçimde bedensel ilişki kurmakta ve bu nedenle para karşılığı cinsel tahrik yaratmak için bedenlerini satmaktadır.

Farklı Kullanımlar

Batı'da cinselliğini çıkar sağlamak üzere kullanan erkekler değişik sözcüklerle adlandırılmakta, bedenlerini kullandırma biçimine göre ince ayrıntılarla birbirlerinden farklılaşmaktadır: erkek fahişe, hayat erkeği gibi. Bedenini satışa çıkardığını gazete ilanıyla duyuranlar "tele oğlan" olarak adlandırıldığı gibi, eş cinsellere hizmet verenler ile gerçek erkeklerden müşteri edinenler de kendi aralarında ayrışmaktadır. Sosyete kadınlarıyla düşüp kalkanlar bir anlamda "turizm sektöründe" çalışmakta, Almanya'ya gidip yaşlı Alman kadınlarına bedenini satanlar da sıkıntılarını giderip topluma "entegre" olmaktadır. Yapılan adlandırma ve tanımlar ne kadar ayrıntılı ya da süslü olursa olsun gerçeğin üstünü örtmeye yetmez. Maddi beklenti karşılığında satışa sunulan bir erkek bedeni durur karşımızda.

Bugüne dek "fahişe" sözcüğü sürekli olarak kadını aşağılamak için kullanılmıştır. Oysa fahişeliğin satılık erkeklerin tanımında da kullanılması gerekir. Kadın fahişeler üzerine yapılan bilimsel araştırmalar, bu alanda çalışan sivil toplum kuruluşları sürekli yazıp çizer, uluslararası kongrelerde kadınların düştüğü ve düşürüldüğü bu insanlık dışı olaylara fevkalade ilgi gösterirken, erkek fahişeği konusunda araştırma yapmaya ancak eş cinsel bilim insanları cesaret etmektedir. Eş cinsel yazarların eserleri de çoğunlukla özel yayınevlerince basıldığından, erkek fahişelere ve onların sorunlarına yeterli ilgi duyulmamakta veya çok sayıda insan bu konudan haberdar olmamaktadır.

Müşteri Çeşitleri

Erkek fahişeliği anlamamızı güçleştiren en önemli sorun, müşteriler hakkındaki bilgimizin yetersizliğidir. Konuyu jigololar açısından düşündüğümüzde, belki de birçok müşteriyi iyi tanıdığımızdan, sorun hafiflemekle birlikte, karısına ve çoluk çocuğuna giderken bir bara uğrayıp da erkek fahişelerle birlikte olan müşterileri çok iyi tanımıyoruz. Amerika'da yapılan çalışmalar, fahişelerin yıllık ortalama müşteri sayısını 863 olarak saptamıştır. Bu sayının inanılmaz büyüklüğü bize, müşterileri anlamanın ne denli önemli olduğunu göstermektedir. Bir de işe birey açısından baktığımızda ve yaşamı süresince en az bir kez bir fahişe ile birlikte olmuş insanların sayısını düşündüğümüzde, sorunun gerçekten önemli olduğu daha da iyi anlaşılabilir.

Sadistler arasında özellikle oğlan çocuklarını yeğleyenler vardır. Bir çocuğa acı vermek daha kolay olduğundan, sadistler arasında pedofiller (bebek ve çocuklara cinsel ilgi duyan hastalar) de çoktur. Bunlar arasında kendi çocuklarına zarar verenler de vardır. Araştırmalar kendi çocuklarına cinsel tacizde bulunanların çok olduğunu, ancak küçük bir kısmı duyurulduğu için çok sayıda çocuğun kendi ailesinin kurbanı olarak yaşadığını göstermektedir. Bu konu, çalışmamızın kapsamı dışında kalsa da üzerinde önemle durulması gereken toplumsal yaralardan biridir. Cinsel ilişki sırasında karşısındakine türlü küfür ve aşağılayıcı laflar söyleme ihtiyacı hisseden nekrofiller vardır. Nekrofiller, ölü seviciliğin yanında, özellikle çocuk ve sakat olanları yeğlemekte ve onlara hakaret ederek kendilerini yücelmiş görmektedir.

Simsarlar-Aracılar

Kişilere belli bir komisyon karşılığı fahişelik yaptırana, pazarlayana, müşteri bulmasına aracılık edene, onları çeşitli belalardan sözde koruyana halk dilinde *"pezevenk"*, daha kibar ifadeyle "*simsar"* veya "*menajer"* denir. Kadın fahişelere genelde erkekler simsarlık eder ve bu simsarlar çoğunlukla sokak fahişeleriyle çalışır. Erkek fahişelereyse bazen kadın bazen de erkekler simsarlık etmektedir. Kadın simsarlara *"madam"* veya *"marna"* denir; çoğu meslekten gelir, genelev işletir. Simsar hem kadın hem de Uzakdoğulu ise *mamasan* olarak adlandırılır. Mamasan'lar Tayland ya da Filipinler'de barlarda simsarlık yapar. Uzakdoğu'da genelev sahibi olan erkeklere ise *papasan* denir. Bunlar Tayland'da genelde masaj salonunda çalışır.

Simsar, getirdiği fahişe karşılığı müşteriden komisyon alır. Simsarlar kadınları fahişe ve uyuşturucu bağımlısı yapmadan önce onlara bir sevgili, bir abi veya baba gibi yaklaşır. Simsar ile fahişe arasındaki ilişki çıkara ve sömürüye dayalıdır. Erkek fahişelerin bazılarının karısı, bazılarının hem karısı hem de menajeri, bazılarının ise eş cinsel sevgilisi vardır. Tek başlarına çalışmaları kadınlara göre her ne kadar kolay görünse de erkek fahişelerin de çoğu simsarla çalışır. Simsarlık, birçok ülkenin yasasında suç sayılır. Birleşmiş Milletler, 1949 yılında fahişeliğin insan onuruna uymadığını, simsarların, genelev sahiplerinin ve işletmecilerin cezalandırılması gerektiğini belirtmiş, fahişelik kayıt sisteminin ve fahişeliğe uygulanan tüm özel işlemlerin kaldırılmasını öneren bir anlaşma hazırlamıştır.

Simsarlar, aslında komisyondan çok, fahişelerin kazançlarının çoğunu elinden alan ve genellikle örgütlenmiş kişilerdir. Büyük çoğunluğu erkektir ve erkek ya da kadın fahişelerin korunmasını, bakımını ve pazarlanmasını üstlenip uyuşturucu dahil, her tür ihtiyacını giderir. Sokak simsarları

bir anlamda, seks endüstrisinin neferleridir. Tüm ayak işlerinde onlar kullanılır. Genellikle küçük suçlular arasından oluşan bu grup, fahişelerin beynini yıkamak, dövmek, adam etmek ve gerektiğinde öldürmek gibi "ayak işlerini" yapar. Bu kişiler, çalışan fahişelere onların sahibiymiş gibi davranırlar ve onların ellerinden paralarını pullarını aldıklarında bu durum bir anlamda gerçeğe dönüşür.

Bazı durumlarda da anne veya babalar, kendi isteklerini yerine getirebilmek için çocuklarını pedofillere pazarlar. Simsarlığın bu türü, gazetelerde, diğer türlere göre çok daha fazla dikkat çeker. Çocuklarını pornografi için satanlar da bu grup içindedir. Roma İmparatorluğu'ndan bu yana ve eski çağlarda Hindistan'dan başlayarak tapınaklar etrafında geliştirilmiş çocuk terk etme olayları da bu gruba girer. Ailelerin çocuklarının fahişe olarak kullanılacağını bile bile çocuklarını sattığı ya da terk ettiği düşünülürse, simsarlığın bu "koruyucu" türü insanlık tarihinin en çirkin parçasıdır.

Satılık Erkek Çeşitleri

Erkek fahişeler cinsel hizmeti erkek müşteriye sunuyorsa eskort, fahişe, kiralık oğlan, serseri; kadınlara sunuyorsa eskort ya da jigolo sözcükleri kullanılır. Seks satan erkeklerin belli bir tipi yoktur, çok çeşitlidirler. Arjantin'de hem kadına hem de erkeğe cinsel hizmet veren erkeğe taksi oğlanı denilmektedir. İngiltere'de kiralık oğlanlar kavramı da kullanılmaktadır. Amerikan ve Avrupa dergilerinde, gazetelerinde call girls ve call boyslarla ilgili diz boyu ilanlar bulunabilir.

Kadınlara Seks Satan Erkekler: Jigololar

Jigolo sözcüğü, İngilizceye Avrupa'nın Romanya Çingenelerinden geçmiş, sonra da çabucak diğer dillere yayılmıştır. Jigolo, kadınlara para karşılığı cinsel hizmet sunan erkeğe denir. Satılık erkekler arasında jigololuk, "erkekliğe" daha kolay uyan ve inkâr edilmesi daha kolay bir olaydır. Bu yüzden "kadını hem kullandık hem de üstüne para aldık" demek kolaydır. Jigololar hem genç hem de orta yaşlı ve hatta ihtiyar kadınlara da hizmet sunduklarından, bedenini erkeklere satan erkek fahişeler gibi genç olmak zorunda değillerdir.

Jigolo, geniş kapsamlı bir sözcüktür. Kadınlardan maddi destek arayan birçok erkek için kullanılır. Fransızcada dans eden, İtalyancada gülen anlamına gelen bu sözcüğün birçok benzeri vardır. Kimisi bu kişileri "koltuk kertenkelesi", "kazanova", "kent erkeği", kimisi de "playboy", "oyuncak oğlanı" ve bunun gibi birçok isimle anar. Jigololarla birlikte olan kadınlara da çeşitli laflar takılır: "hanımefendiler", "düşesler", "prensesler", "civcivler", "şişko domuzlar", "inekler", "yaşlı dırdırcılar" erkekleri besleyen kadınlara verilen isimlerden bazılarıdır. Bunlar arasında kadınlar için parayla soyunan, verdiği molada isteyen kadınlarla arabalarında birlikte olanlardan tutun da sahne yaşamını seks ticaretinin bir pazarlama aracı olarak kullananlara kadar her türlü erkek de vardır. Üniversite eğitimi için gerekli parayı orta yaşlı zengin hanımlarla yatıp kalkarak çıkaran, kucağında tutacağı cici bir köpek yerine erkek arayan kadınlara yoldaşlık edenler de aynı tanımın içine girerler.

Çoğu zaman kadını aşağılamak için nasıl "orospu" denirse, erkeği aşağılamak için de "jigolo" denebilir. Birlikte olduğu veya evlendiği kadına göre alt sınıfta yer alan erkek halk arasında jigolo olarak nitelenebilir. Zengin, hâli vakti yerinde, daha iyi bir iş sahibi, anadan babadan görmüş bir kadınla evlilik yapabilen erkekler, "köşeyi dönmüş", "düze çıkmış" ve "kadının sırtından geçinen" kişiler olarak görülüp alay konusu edilebilirler. Bu arada kendini "servet avcılarına", jigololara kaptıran zengin kadınların da toplumdaki konumları sarsılabilir.

> *İki kız kardeş para içinde yüzer ve inanılmayacak bir refah sürermiş. İkisinin kocası da, kendileri özel okullarda okurken tanıştıkları, meslek sahibi, fakat ''züğürt", hâli vakti yerinde olmayan insanlarmış. Kızların babası fabrikatör Mustafa Efendi, kızları memnun olsun diye bu meslek sahibi insanları damat olarak benimsemiş, hatta erkek çocuğu olmadığı için onları bağrına basmış. Damadın biri fabrikaya sahip çıkmış, diğeri de boş durmamış, çalışmış.*

Ana, baba öldükten sonra kızlar kocalarına karşı büsbütün bir havaya girmişler ve şımardıkça şımarmışlar. Bu arada damatlar da gelmiş dayanmış elli yaşlarına ve önce çalışmayı bırakmış sonra da yüklerini tutmuşlar. "Onun bunun ağzının kokusunu dinleyecek halleri kalmamış." Geride bıraktıkları servet belki yüz milyonlarca dolarmış, ama alıp götürebilecekleri de epey bir milyon ediyormuş. Damatların biri bir, diğeri de iki yıl sonra çekip gitmiş. Kız kardeşler yaşlarını başlarını almış olmakla birlikte gene de ellerine yüzlerine bakılır insanlarmış. Bir anda çevrelerini yakışıklı erkeklerle sarılı bulmuşlar. Hem onlar hem de başkaları şaşırmışlar. Hayranlar yakışıklı olmasına yakışıklıymış, ama ellerinde ne para ne de meslek bulunmaktaymış. Arkadaşları uyarmak istemiş, ama çekinmişler. Kimse ağzını açıp bir şey söyleyememiş. Ama grup içinde herkes adamlardan ''jigolo" diye söz ediyormuş.

*Bir süre sonra yaşlıca olan zengin kız kardeş "*ısrara dayanama*yıp" sevgilisiyle evlenmeye karar verince yetişkin oğulları, 'Tamam ama mal beyanı olsun ve mirasa girmeyeceğini kabul etsin" deyince yer yerinden oynamış. Sözde aşık, bu işe hiç mi hiç yanaşmamış, ''Hayat bir bütündür, evlendiğimizde senin olan benim, benim olan senin olmalı, yoksa olmaz bu iş" demiş. Ama tabii adamda bir kuruş olmadığı ve servet avcısı olduğu da bu arada belgelenmiş. Bunun üzerine kız kardeşler derslerini almış, servet avcıları da çekip gitmiş başka kadınların peşine. Bir de üstelik dedikodu bile yapmışlar, "Yaşlılar, etleri sarkmış, işe yaramaz" demişler kız kardeşler için.*

Jigolo denince genellikle yaşlı, yalnız, hayal kırklığına uğramış hanımlara hayat arkadaşlığı yapan erkekler, erkek fahişe denildiğindeyse de erkeklerle, eş cinsellerle, transseksüellerle birlikte olanlar akla gelir. Bu konuda yazılmış eserler de bu eğilimdedir. Buna rağmen Batı'da, geçmişte kadınlara hizmet veren genelevler açılmıştır. Örneğin, Londra'nın şık semtlerinden biri olan Chelsea'de İkinci Dünya Savaşı sırasında böyle bir genelev vardır. Bunlar halen Hollanda'da da vardır. Ama gerçekten yaygın oldukları yerler artık seks turizmiyle geçinen Uzakdoğu ülkeleridir. Fransa ve diğer Batı ülkelerinde bir de evli kadınların erkek satın almaya geldiği "randevu evleri" bulunur. Buralar kadınlarla birlikte olmaya hazır ve genellikle fahişe olan erkeklere kirayla oda veren şık yerlerdir. Yalnız, dünyanın hiçbir yerinde kadınlarla dolup taşan genelevler kadar yaygın olan erkek fahişe pazarlayan yerler yoktur.

Ünlü Kinsey Raporu'ndan bu yana fahişelik işlevsel bir açıdan ele alınmış ve erkeklerin fantezilerini doyurmak için böyle bir kuruma ihtiyaç olduğu savunulmuştur. Kadınların cinsel fantezilerinin sınırlı olduğu varsayılmıştır. Kadınların da erkekler gibi cinsel deneyimler edinme dürtüsü olabileceği dikkate alınmamıştır. Oysa cinsel amaçlı bir sürü alet edevat satan seks dükkanlarında, kadınların fantezilerini doyurucu ürün de satılmaktadır. Üstelik olmasa da olur kadınların, kendilerinden hayli yaşlı, "mevki sahibi", saygın erkek aramaya itilip de "güvence" aradığı geniş bir toplum içinde en az erkekler kadar kaçamak yapma arzusuyla yanıp tutuşabileceği düşünülmemiştir.

Evrim boyunca "aile" kurumunun bütünlük ve sürekliliğini koruma amaçlı, kadının evlilik öncesi ve evlilik dışı cinsel faaliyetlerini kısıtlayan toplumsal değerler, küreselleşmeden turizme kadar çeşitlilik gösteren birçok nedenden dolayı geçersizleşmeye başlamıştır. Böylece eskiden olduğu gibi yalnız soylu ve hanedandan kadınların değil, cebi az veya çok para görmüş kadınların da erkek satın alması yaygınlaşmıştır. Evli erkeklerin bile hem kadın hem de erkek fahişelerle birlikte olduğu çağımızda, evli kadınlar da hem jigololarla ilişki kurmakta hem de lezbiyen ilişkiler yürütmektedir. Bu işlerin aşırı gizlilik içinde yürütüldüğü ortamlar yaygın olmakla birlikte Batı Avrupa ülkeleri arasında bu tür özgürlükleri demokratikleşmeyle ve insan haklarıyla özdeş tutanlar da vardır.

Eskortluk bir tür "elit" veya "kibar" fahişeliktir ve müşteri eskort ajansını arayarak erkek veya kadın satın almayı amaçlar. Eskort ajanslarında çalışanlar arasında hem erkeğe hem de kadına hizmet verenler olmakla birlikte, fahişeler genelde ya erkeğe ya da kadına hizmet götürür. Sokaklarda çalışan erkek fahişeler içinde de her iki cinse hizmet veren olduğu gibi, jigoloların bazıları gerektiğinde erkeklere de seks satarlar.

Eskort ajanslarından temin edilen erkek fahişelerle ilişki ya müşterinin evinde ya da müşterinin

otel odasında gerçekleşir. Bu ajanslar fahişeleri pazarlar, eğitir ve korurlar. Bazı eskort ajansları seks hizmeti vermediğini belirtir; gönderdikleri kişilerin ek hizmet verdiğini bilir, ama görmezden gelir. Bazı erkeklerse eskort ajanslardan bağımsız, gazete ve dergiye ilan vererek çalışır. Fahişeliğin yasal olduğu yerlerde "eskort hizmeti" vererek beden pazarlamak yaygındır. Amerika ve Avrupa'da birçok eskort ajansına internetten ulaşılabilmektedir. İnternet, giderek telefonla ulaşılan ve belli bir iş yerinden yönetilen insan ticaretinin yerini almaktadır.

Eskort ajansları geniş bir müşteri kesimine hitap edebilmek için farklı tiplerde eskort çalıştırmak isterler. Bazı ajanslarsa, örneğin hepsinin Asyalı olması gibi, tek tip fahişe çalıştırır. Erkek için erkek fahişe, erkek için kadın fahişe, kadın için kadın fahişe ayarlayan eskort ajansları vardır. Kadınlara jigolo ayarlayan eskort ajansları da mevcuttur. Bazı ajanslar kadın ya da erkek, tek bir cinsiyete hizmet verir. Bazılarında da transseksüel fahişeler çalışır. Eskort ajansları yerel yayınlar ya da telefon rehberi gibi, son sayfalara verdikleri ilanlarla kendilerini duyurur. Çoğu internet sayfası, çalışanların resimlerini bile yayınlamaktadır. Bu bile bize erkek ve kadın fahişeliğin birçok ortak sorunu bulunduğunu göstermektedir.

Seks satan erkeklerin büyük bölümü, yalnız erkeklere hizmet verir. Müşterileri arasında yukarıda sözünü ettiğimiz gruplar dışında eş cinseller, transseksüeller ve evli barklılar da yer alır. Bunlar arasında sadist, pedofil ve nekrofiller bulunmakla birlikte kendi konumunu gizli tutmak isteyenler de vardır. Ayrıca, tarih boyunca tanıdığımız "sporcular" da vardır. Söylendiğine göre bu tür erkekler seksi spor olarak yapmakta ve hem kadın hem de erkekle birlikte olmaktan çekinmemektedir.

Yasalar Çerçevesinde Fahişelik

1951 yılında kabul edilen bir Birleşmiş Milletler kararı, fahişeliği örgütleyenleri ya da fahişelerin etkinliklerinden kâr sağlayanları kınamakta, fakat fahişeliği yasaklamamaktadır. Bazı ülkelerde fahişelik yasa dışıdır. Bazılarındaysa sokak fahişeliği ya da çocuk fahişeliği gibi yalnızca belirli türler yasaktır. Almanya'daki "Eros merkezleri", Amsterdam erkek genelevleri veya seks salonları gibi örnekler bazı hükûmetler tarafından tanınır. Yalnızca pek az ülke erkek fahişeliğine izin verir. Fahişeliğe karşı yasalar, ender olarak müşterileri cezalandırır. Cinsel hizmet satın alanlar tutuklanmaz, yargılanmaz ya da yargılansa bile mahkeme sürecinde gizli tutulabilirler. Müşteriler üzerine, fahişelerden çok daha az çalışma yapılmıştır. Müşterilerin ruhsal rahatsızlıkları olduğunu düşünenlerin sayısı da çok azdır.

Bazı genelevler yasal, bazıları yasa dışı olabilir. Örneğin, İstanbul'da genelevler yasaldır ve bunlardan birçoğunu işleten bir hanım yıllarca vergi rekortmeni olmuştur. Oysa aynı kentte, bir otobüsün içinde bu işi düzenlemeye çalışan bir başka iş veren hanım, fahişelere sağlık bakımı yaptırmasına rağmen, polisin elinden kurtulamamıştır. Geçici hastalıkları önlemek için fahişeliği yasallaştıran birçok ülke, erkek fahişelerin sorunlarıyla ilgilenmediğinden, bunların çalıştığı genelevler yeterli biçimde izlenmemiştir. Bu nedenle de kadın fahişelere yönelik sağlık ve diğer koruma hizmetleri erkeklere açılmamış ve bunların genelev sahipleriyle ilişkileri yeterince saptanmamıştır.

Kadın ve erkek fahişeler genellikle aynı sayfalarda ilan verip, hizmetlerini benzer biçimde pazarlamaktadır. Büyük kentlerde erkekler, striptiz barlarda veya gece kulüplerinde tamamen veya kısmen soyunan kadınların ağızlarını sulandırırken, benzeri açıklıkta erkekleri seyreden erkek ve kadınları da görmek aynı derecede kolaylaşmıştır. Bu tür erkekleri özel seanslarda, video dehlizlerinde de görmek son derece kolaydır. Nasıl kadın fahişelerin yerleri yurtları belliyse, erkek meslektaşları için de bu böyledir. Tüm kentlerde, elit (kibar) kadın fahişelerin, genelevlerin, Nataşaların hangi semt ve sokakta olduğunu arayan kolaylıkla bulabilir ve hatta istemeyen bile görür. Aynı şekilde, şık jigoloların, eş cinsel erkeklere hizmet veren erkek fahişelerin de pazar yerleri bellidir. Yalnız, kadın fahişeliğin sosyal coğrafyası üzerine yazılmış birçok eser varken aynı mesleği yapan erkekler açısından incelenmemiştir. Bazı çalışmalar, kentler değiştikçe kadın fahişeler ve genelevlerin konumuna, onların oturdukları evlerin kiralarındaki değişikliğe kadar

incelemiş, fakat aynı mesleği yapan erkeklerden söz etmemiştir.

Fahişeler sokakta, berberde, barda, evde ve sayılamayacak kadar farklı yerlerde çalışırlar. Kadınlarla karşılaştırıldığında erkeklerin bazı ülkelerde daha dağınık bir düzen kurdukları görülse de genelevde çalışanlar da çoktur. Her kültürde genelevler için son derece geniş bir sözlük geliştirilmiş ve bu fahişe barınakları yaklaşık seksen ayrı kavramla tanımlanmıştır. Sokak fahişeleri ister kadın olsun ister erkek, farklı yerlerde çalışır ve ona göre para alırlar. Örneğin, beş yıldızlı otelde çalışan jigololar ile Sultanahmet Meydanı'nda eş cinsel arayan erkek fahişenin aldıkları ücret farklıdır. Genelde, müşterilerini sokak köşelerinde veya yollarda ayarlayanlar daha az para kazanırlar ve simsarları tarafından daha yakından izlenirler. Fahişelik, masaj salonlarında olduğu gibi berber dükkanlarında da yürütülebilir. Puro veya sigara satan mağazalarda da jigololar pazarlanabilir. Fahişeler kendi evlerinde de "görevini" yapabilir ve özellikle edilgin satılık erkeklerin müşterilerinin onları kendi dairelerine götürdükleri gözlenir.

Satılık Erkeklere "Seks İşçisi" Denebilir mi?

Kadın hakları savunucuları, haklı olarak cinsel saldırı kurbanlarının çoğunlukla kadın olduğu ve kadını, fahişeliğe bir yandan erkek egemenliğinin, diğer yandan da yoksulluğun ittiği inancında genel bir görüş birliğine varmıştır. Oysa oğlan çocukların da tarih boyunca cinsel saldırıya uğradığı gerçektir. Hatta erkek fahişeler birçok ülkede hem sayısal hem de tarihsel öncelik almış, kadınlar bu yola daha az sayıda ve daha sonra itilmiştir. Nasıl kız çocuklarının tecavüze uğraması onların "kötü yola düşmesi" ihtimalini artırıyorsa, oğlan çocuklar için de bu geçerlidir. Belki burada üstünde durulması gereken olgu, kız ve oğlan çocuklarının yetişkin erkeklerin tecavüzüne uğramasıdır. Kız çocuklarının başlarına gelenler büyük çoğunlukla gizli tutulmaktaysa da oğlanların başına gelenlerden genellikle hiç söz edilmez. Anadolu geleneklerinde bile kız ve kadına tecavüz edenden öç alınması, gerekirse ve mümkünse (örneğin adam evli değilse) evlenmeye zorlanması yaygınken, oğlan çocuklarla veya delikanlılarla ilgili gelenekler gelişmemiştir. Oğlan çocuklarının tecavüze uğramasına gelenekler bile göz yummuş ve mağdur bırakılan çocuklar kendi başlarının çaresine bakmak zorunda kalmışlardır.

Dünya kadın hareketleri, birçok kadının "bu yola" yoksulluk ve diğer mağduriyetlerden düştüğünü gözlemleyerek kadınların hem onurlarını korumak hem de bu işi emek vererek sürdürdüklerini ortaya çıkarmak amacıyla fahişeleri, işçi sınıfına katmaya karar vermiştir. Benzer konumdaki erkekler üzerine eğilememiştir.

Kuşkusuz, hayatını cinsel hizmet vermek üzere, bedenini cinsel amaçla satan kişi emek harcamakta, müşteri bulmak ve müşteriyi memnun etmek için belli bir gayret göstermektedir. Bu nedenle bunlara "seks işçisi" veya "cinsel emekçi" denilmesinde fazla bir sakınca olmayabilir. Yalnız bu kullanım, hem satılık kadınları hem de satılık erkekleri gereksiz bir biçimde onurlandırmakta ve aklamaktadır ki, böyle bir gereksinimin evrensel bir geçerliliği yoktur. Ayrıca bedenini satanlar ille de bu işi yoksul olduklarından yapmamakta ve bu yola düşüp de yoksulluktan kurtulanların çoğu sonradan, yani refaha kavuştuktan sonra, bu yoldan vazgeçmemektedir. Ayrıca, küresel seks ticareti çerçevesinde yüz binlerce gencin bu işe zorlandığı düşünüldüğünde, bu insanlara "emekçi" veya "işçi"den çok "esir" demek daha doğrudur. Böylelikle seks işçilerinden hizmet almak, örneğin on dört yaşında bir oğlan çocuğuna cinsel hizmeti karşılığında para vermek de inşaat işçisine para vermek gibi doğal hale gelir. Satılık kadın veya erkeğe belli bir yaşa kadar başka bir sözcük kullanmaya, on sekiz yaşından sonra da "seks işçisi" demeye kalkarsak sorunları iyice karmaşık hale getirmiş oluruz. Dolayısıyla "satılık" veya "kiralık" demeyi sürdürmekte yarar vardır.

Afrika ve Asya kıtalarında fahişelik yapan kadınların büyük çoğunluğu ana meslek veya sürekli bir iş amacıyla beden ticaretine girmez. Tersine, örneğin tarım sektöründe çalışan ve çocukları açlıktan ölen çok sayıda kadın, arada bir kamyonların parklarına veya geçici yol inşaatı yapılan bölgelere giderek birkaç kuruş para kazanmaya çalışır. Burada, acil nakit ihtiyaçlarını seks satışıyla karşılama hâli de söz konusudur. Erkek fahişeler arasında da aynı şey geçerli olabilir,

ama bu konuda yapılmış gözlem bulunmamaktadır. Örneğin, madenlerde çalışıp, oralarda uzun süre diğer erkeklerle birlikte yaşayanların bir bölümü belki para karşılığı diğer madencilere seks satmaktadır, ama bu konuda yeterli bilgi bulunmamaktadır.

Beden ticaretine itilenlere veya katılanlara "emekçi" veya "işçi" gözüyle bakılması sosyal kabullenmeyi sağlamakta ve olay bir sorun olmaktan çıkmaktadır. Bunların işçi olduğu benimsenirse, bu durumdan kurtulmaları için de fazla bir neden kalmamaktadır. "Alnının teriyle para kazanıp geçinen", ne kendine ne de başkasına hiçbir zarar vermeyen, bu yola zorlanmayan bir kesimden söz etmiş oluyoruz ki bunun doğruluğu tartışılabilir. Fahişeliği bir sorun olarak görmezsek nedenini ve sonucunu irdelemeyiz. Biz de başkaları gibi süregelene göz yumup, bu tür ilişkileri erkekler çok daha büyük oranda kurmalarına karşın, onların neden ve nasıl orospuluğa sürüklendiğini belgelemekten kaçınmış oluruz.

Seks için satılan erkeklerin tarihsel ve güncel yaygınlığı, bu konuları çok daha iyi inceleme şansına sahip erkek bilim insanlarının sessizliklerini daha hızlı bozmalarını gerektirmektedir. Erkekliğin onurunu korumaya çalışırken "erkeklik elden gitmekte", birçok oğlan çocuk ve delikanlı pazara sürülmektedir. Erkek "güçlüdür", "iktidarlıdır", "gerçek bir maçodur" diye mitolojilerle oyalanıp, bu maçoların oğlan çocuklarıyla cinsel ilişkiye girmesiyle ortaya çıkan çelişki göz ardı edilmektedir.

Fahişelik kavramını yalnızca kadınlarla sınırlamamak bir açıdan çok önemli. Eğer fahişelik yetişkin insanların bilerek ve anlayarak, "Bu işte para var, yaşamımı sürdürmenin en iyi yolu budur" diyerek ve seçerek edindikleri bir meslek olsaydı, olumsuz sonuçları az olabilirdi. Özellikle gelişmiş ülkelerde hem kadın hem de erkek fahişelerin bunu kişisel bir tercihle seçtiklerini yazan araştırmacılar vardır. Yalnız, satılık beden pazarında arz, genellikle organize biçimde oluşur; talep özendirilir ve yaratılır. Bu örgütler aracılığıyla kız ve oğlan çocukları, üstelik birçok kez ailelerinin rızasıyla, seks pazarına itilir ve böylece çocuklara yönelik, şiddete dayalı bir kurumsallaşma gelişir. Fahişelik, yapanı değil yaptıranı zengin ettiği ve çocukları hedef aldığı için olumsuz sonuçlarıyla mücadele etmek zorlaşır.

Kadın ve erkeği, insanlığı aşağılamaya, insanı bir meta haline getirmeye dayanan bu kurumun erkekleri nasıl içine çektiğini anlamak, fuhuşa karşı mücadelenin ilk adımını oluşturur. Erkek fahişeler için büyük pazarlar yaratıldığını görmezden gelmek, bu olgunun aslında tüm insanlığı tehdit ettiğini görmeyi zorlaştırır. Amaç, bedenini satan erkek veya kadınları hor görmek değil, tersine bu konuda erkeklerin kadınlardan aşağı kalmadığını göstermek olmalıdır. Kadın fahişelerle ilgili bugüne kadar çok şey yazılmış, yüzlerce gazete haberi çıkmış ve binlerce filmde bu kadınların sorunları incelenmiştir. Seks için satılan erkeklere yönelik benzer çalışmalar yapmanın zamanı gelmiştir.

Nedenler

İncelemeler, erkeklerin hizmetlerini bazen yalnızca erkeklere veya kadınlara, bazen de hem kadın hem de erkeklere sattığını göstermiştir. Kimi evlidir kimi de sözde evlenmek için bu mesleğe atılmıştır. Kimi yalnızca eş cinsel erkeklerle birlikte olurken, birçoğu aynı gün içinde farklı cinsten ve farklı cinsel eğilimli kişilerle birlikte olabilmektedir. Jigololar arasında da erkeklere de hizmet verenler vardır. Bu nedenle, erkek fahişelerle ilgili yapılacak birçok genelleme gerçeklere uymamakta, erkek fahişelerle mücadeleyi ve bunlara yardım için açılan kampanyaların başarısını zorlaştırmaktadır. Bir taraftan fuhuşla ve seks ticaretiyle etkin bir biçimde mücadele etmek, diğer taraftan da fuhuşa itilen çocuk ve delikanlılara yardım edebilmek için erkek fahişeliğin nedenlerini iyi anlamak gereklidir.

Bu bölümde, erkeklerin fuhuşa itilme nedenleri iki ana başlık altında incelenecektir. Satılık erkeklerin bu "mesleğe" atılmadan ve atıldıktan sonraki ruhsal özellikleri onların davranışlarını biçimleyici ve müşteri ilişkilerini etkileyici olduğu kadar, erkek fahişeliğin oluşturduğu olumsuz etkileri de kısmen belirleyicidir. Erkek fahişeliğinin nedenleri sorgulandığında temel

yanıtlarından biri, “Böyle gelmiş, böyle gider” olabilir. Eski çağlarda yaygınlığı bilinen ve günümüze dek gizlenen, üstü örtülen bu kurumun, toplumların evriminde oynadığı rolü ve güncel sorunları anlamada yardımı olabilir. Örneğin, esaret kurumunun bir zamanlar dünyanın her yerindeki yaygınlığı, esirlerin özgür tabakalara sunmak zorunda kaldığı hizmetlerin içinde cinselliğin de bulunması, esir ticaretinde alınıp satılan insanların cinsel amaçlara alet edilmesi, esir alınan çoğu erkeğin hadım edilmesi, günümüze bazı alışkanlıkları taşımış olabilir. Ayrıca, kadın ve kızlarla cinsel ilişkinin sınırlanması anlamına gelen erkek erkeğe ilişkinin, tarih boyunca demografik yapı değişimlerine göre değişik politikalarla düzenlenmesi, çağdaş sorunlardan bazılarını anlamamıza yardımcı olabilir (Price, 2003; Duberman, 1989; Miller, 1995; Vveeks, 1986; Radford, 2000; Rusk, 1991; Plummer, 1975). Aynı şekilde, giderek yayılan seks ticaretinin etkin biçimde denetlenememesinin nedenleri tarihten alınan derslerle bağdaştırılabilir. Geçmiş tutum ve davranışları incelemek, eski çağlardan bu yana oğlan çocuklarının ve delikanlıların alınıp satılmasını özenle gizleyen toplumun, nasıl ve neden böyle bir seçim yaptığını anlamaya yardımcı olabilir (Molnar, 1998, Bolton, 1989; Brongers, 1990; Linedecker, 1981).

Erkek fahişeler, tarihin ilk dönemlerinden bu yana var olmuş, birçok ilkel kavim ve “uygarlık”, töre ve geleneklere dayanarak oğlan çocuklarını küçük yaşta yetişkin erkeklerin cinsel kullanımına itmiştir (Boswell, 1988; Janus, 1981; Craft, 1966; Campagna 1988). Babil’den bugüne kadar süregelen erkek fahişeliğin üstü hep örtülmüş, çocuk yaşında fuhuşa itilen milyonlarca erkeğe sahip çıkılmamıştır. Hem erkekler hem de kadın-erkek arasındaki evlilik dışı cinsel ilişkiler, “erkekliğin şanından” sayılmıştır. Bunun yarattığı olumsuz sonuçlar, AIDS hastalığı ortaya çıkana kadar tartışılmamıştır. Oysa hem eski çağlarda hem de günümüzde erkek bedeninin para karşılığı satılması birçok sosyal, ruhsal ve fiziksel olumsuzluğa neden olmuştur.

Tarihe bakıldığında, erkek fahişeliğinin türlü biçimlerde ortaya çıktığı ve devletler tarafından farklı yöntemlerle yönlendirildiği görülmektedir. Tarihin hiçbir döneminde erkek fahişeliğine karşı kesin ve sert bir tavır alınmamış, aksine minicik kız ve oğlan çocukların seks ticaretine alet edilmesinin önlemleri geciktirilmiştir. Bunca çocuğun fuhuşa itilmesinin, tacir, aracı ve müşterilerin ceza almamasının nedeni, oğlancılık ve erkek fahişeliğinin tarih boyunca gizli tutulmasıdır. Diğer taraftan, tecavüzden cinsel şiddet olaylarına kadar, hepsinin yalnızca kadınlara yöneltildiği varsayımı, oğlan çocuklara yeterince sahip çıkılmamasını doğurmuştur.

Konuyla ilgili çalışmalar, erkek ve kadın fahişeler arasındaki en önemli farkın eskiden beri egemenlikle ilgili olduğunu ortaya koymaktadır (Price, 2003). “Erotik oyunun kurallarını” belirleyip düzenlemeleri yapanlar erkektir. Aynı şekilde, kadın ve erkek fahişelerin simsarları da erkektir. Yunan ve Roma uygarlıklarında kadın-erkek egemenlik farklılıkları etkin-edilgin, güden-güdülen gibi sözcüklerle belirlenmiştir. Eski çağlardan günümüze kadar süregelen erkek egemenliği, fahişeliği yöneten bir öge olmuştur. Çok yakın tarihlere kadar, hem kadın hem de erkek fahişelerin müşterileri erkeklerden oluşmuştur. İster satılık olsun, ister müşteri, erkeğin etkin olduğu varsayımı erkek fahişeliğini mazur göstermiş ve en azından maço fahişeler ile jigololar, “erkekliğin icabını” yerine getiriyor gibi görünmüştür.

Cinsellik, yüzyıllar boyunca dinlerin etkisinde kalmış ve cinsel davranışlar ahlak kurallarıyla sınırlanmıştır. Sigmund Freud ve lwan Block gibi araştırmacılar 19. yüzyılın sonu ile 20. yüzyılın başında bu konuya eğilerek kendilerinden sonra gelenlere önderlik etmiştir. Daha sonra birçok akademik disiplin toplumsal ve kişisel yönlerden cinsellik üzerine eğilmiş, Ludwig Frielander, Gaston Vorberg, Hans Licht ve Theodor Hopfner eski çağlardaki cinsel töreleri incelerken, Bronislaw Malinowski gibi antropologlar da ilkel toplumların cinsel davranışlarını araştırmıştır. Toplumlar bir yandan cinselliği kontrol altına alabileceğini sanmış, öte yandan da cinsellik tarafından yönetilmiştir.

Cinsellik ve kutsallık hem ele ele gitmiş hem de birbirine karşıt olmuştur (Scholz, 2001). Cinselliğin insanı yenileme, çoğalma ve doğurganlıkla ilgisi, cinslerin karşıtlığının toplumdaki birçok karşıtlıkla uyum içinde olması, cinselliği özellikle önemli kılmıştır. Bu karşıtlıklardan biri de kişinin ya bütünüyle aseksüel (cinsellikten arınmış) veya androjeni (kadın ve erkeğin tüm

özelliklerini üstünde toplayan), iki kutup uç arasında seçim yapmasıdır. Bu uçlar arasında türlü karışımlar söz konusu olduğundan kadınsı davranan erkekler, farklı derecede hadım olmuş erkekler, erkek gibi kadınlar ve diğer cinsellik biçimleri eski çağlardan beri görülmüştür. Tarihin farklı dönemlerinde ve farklı toplumlarda bu iki uç ve bunlar arasındaki cinsellik tercihleri inanç sistemlerinin etkisinde kalmıştır. Örneğin, melekler cinsiyetsiz sayılırken bazı tanrılar kadın ve erkeğin tüm özelliklerini üzerlerinde toplamış olduğundan yüceltilmiştir.

Eski çağlarda, oğlancı ve yetişkin satılık erkeklerin müşterileri, soylular, zenginler, sanatçılar olmuş, köylü ve dar gelirli gruplara da yasaklanmamıştır (Boswell, 1988; Janus, 1981; Ringdal, 1997). Müşteri kitlesini soylular oluşturduğu sürece, erkek fahişeliğine karşı sert önlemler alınmamıştır. Satılık veya köleleştirilmiş oğlan ve erkeklere talip olanların nasıl olup da eş ve çocuklarına renk vermeden veya onların gözü önünde bu işi sürdürdüğü bilinmemekle birlikte, toplumsal ve ekonomik koşulların yarattığı ayrıcalıklı bir durum yarattığına kuşku yoktur.

Tarihten erkek fahişelerle ilgili pek çok ders çıkarmak mümkündür. Bunların başlıcaları şu şekilde sıralanabilir: a) Erkek fahişeliği birçok "uygarlığın" parçası olmuş; b) Özellikle oğlan çocuklarına karşı büyük ilgi duyulmuş; c) "Uygarlığın" başlamasından bu yana erkek erkeğe ilişkiler çeşitlenmiş ve artmış; d) Oğlan çocuklar terk edilerek, satılarak, çok küçük yaşta askere gönderilerek veya başka biçimlerde yetişkin erkeklerle aylar ve yıllarca yalnız bırakılarak riske atılmışlardır. Üstelik oğlancıların isteklerini yerine getirmede seks tüccarları seferber olmuştur. Bu nedenle, çocuklarımızı daha etkin kollamak ve en azından oğlancılık pazarında cirit atan mafyanın elinden kurtarmak için çaba gösterebilmek, tarih boyunca saklanan bu olayı daha iyi tanımak gerekmektedir.

Oğlan çocuklarının yetişkin erkeklere boyun eğip edilgin toplumsal rol oynaması hoş görülmüş, hatta bu durum yetişkin erkeklerin özverisi gibi düşünülmüştür. Gençlerden daha güçlü olduğundan, yaşlı erkeklerin etkin olduğu varsayılmıştır. Çok küçük yaşta, bedeni cinsel amaçlarla kullanılan, bundan hem utanç hem acı ve hem de haz duyan oğlanlar, büyüdükçe bir yandan bunalıma düşerken, diğer yandan da kadın ve erkeklerle cinsel ilişki yürütmeyi sürdürmüşlerdir. Milyonlarca oğlan çocuğunun satılması, kaçırılması, evden kovulması, mutsuz aile ortamından kaçması, erkek yoğun ortamlara atılması, oğlancı erkeklerin ve hatta yakınlarının istismarıyla sonuçlanmış ve bu erken sömürü, onların fuhuşa yönelmesinin önemli nedenlerden biri olmuştur. Bu konu, tarihsel ve çağdaş boyutlarıyla kitabın son bölümlerinde incelenmiştir.

Eski çağlarda, kadınsı, ince sesli, güzel görünümlü oğlan çocuklarının oğlancılar tarafından edilgin biçimde kullanılmasına karşın, genç erkeklerin de edilgin olması "erkekliği" küçültücü görüldüğünden, onları aşağılamak için *kinaidos* kelimesi kullanılmıştır. Çocuk yaşta yetişkinlerin arzusuna terk edilen ve erkekliğe adım atarken edilgin duruma düşen genç erkekler kadınsı görünmüştür. Delikanlıların edilginlikleri, bunların bedensel, zihinsel ve duygusal zayıflıklarını işaret etmiştir. Birçok toplumda oğlan çocuklar ve delikanlılar, yaşı başı geçmiş erkeklerin hizmetine verilmiş, bunların yanında ve emrinde, uzun süre evden uzak kalmaları şart koşulmuş, üstelik daha ileri yaşlarında onlardan erkeklik görevi beklenmiştir. Çoğunlukla etkin erkeklere hizmet veren çocukların bir bölümü kadınsı hallerini sürdürürken, eşcinsel erkeklere seks satan etkin fahişeler de seks pazarına katılmıştır. Daha sonraları, kendilerini kadınlara da satmaya yönelen erkekler, çağımızda kapitalist pazarın taleplerini farklı biçimde karşılamaya başlamış ve çok sayıda satılık erkek, karısı ve kız arkadaşları olmasına rağmen bedenlerini hem kadın hem de erkek müşterilere satmıştır.

Roma İmparatorluğu dahil, birçok kültürde yetişkin erkeklere teslim edilen ergen çocuklar, öğretmenlerinden bir şeyler öğrenirken aynı zamanda onlara cinsel hizmet vermiştir. Etkin ve edilgin kavramları popüler olmakla birlikte, oğlan çocukları dışındaki erkek erkeğe ilişkileri anlamaya değil de mazur göstermeye yaramıştır. Örneğin, Roma geleneklerine göre "sevgili" edinen ve böylece hayat hakkında birçok şeyi bir başka erkekten öğrenen delikanlının, etkin mi yoksa edilgin mi olduğu belirlenmemiştir. Delikanlıların, bu dönem içinde biseksüel (çift cinsellik) olmayı öğrendiğine kuşku yoktur. Etkin-edilgin, model olarak açıklayıcı olmadığı gibi

ampirik verilere de ters düşmüş, fakat "erkekliğe toz kondurmamanın" binlerce yolundan biri olduğundan, birçok ülkede, halk arasında kullanımını sürdürmüştür.

Erkek fahişeliği farklı kültür ve uygarlıklarda kendini göstermiştir. Bazı kültürlerde erkeklerin kadın fahişelerden daha önce ortaya çıktığını gösteren kanıtlar da vardır. İlkel toplumlarla ilgili araştırmalar, erkek erkeğe ilişkilerin yaygınlığını göstermiştir. Birçok uygarlıkta kadınlarla kurulan cinsel ilişkiler kadar oğlanlarla kurulanlar da "normal" sayılmıştır. Örneğin, 16. yüzyılda, İranlıların kadınlarla olduğu kadar oğlanlarla ilişki kurduğu ve genelevlerde kadınlar ile oğlanların birlikte pazarlandığı belgelenmiştir (Price, 2003).

Oğlan çocuklarının aileleri tarafından terk edilmesi veya satılması, bazılarının uluslararası mafya tarafından kaçırılıp seks ticaretine itilmesi, tapınakların ve diğer dini kuruluşların oğlan çocuklarını ve delikanlıları tanrı için fahişeliğe zorlaması, birçok evli erkeğin erkek fahişelere ilgi duyması eş cinselliğin ve erkek erkeğe cinsel ilişkinin yaygın olması, transseksüellerin her türlü toplumda bilinmesi ve para karşılığı cinsel hizmet vermesi, tarihin ilk dönemlerinden bu yana belgelenmiştir. Erkeklere hizmet sunan erkek fahişeler binlerce yıldır iş başındayken, kadınlara hizmet veren jigololoların çoğalması son yüzyıllarda gerçekleşmiştir.

Tapınak fahişeliği yaygın biçimde gözlenmiş ve seks ticareti ibadet yerlerinin çevresinde şekillenmiştir. Eski çağlarda Pafus adıyla bilinen Kıbrıs'ta bir tapınak çevresinde bini aşkın fahişeye rastlanmıştır. Fenikelilerin, aşk tanrıçası şerefine tapınak fahişeliğini geliştirdiği ve birçok liman kentinde (Venedik, Lidya gibi) fahişeliğin yaygın olduğu görülmüştür. Herodotos, tapınak fahişeliğinin tanrıyı hoş tutmak için yapıldığını yazmıştır.

Satılık erkekler tarihin ilk dönemlerinden bu yana her toplumda görülmüş ve çoğu kez sadece erkeklere cinsel hizmet sunulmuştur. Seks için para alandan çok onlardan hizmet alanların çokluğu da belgelenmiştir. Eski çağlarda kendini ağırdan satan, müşterilerinin sayısı ve ünüyle tanınan erkek fahişeler üzerine yazılıp çizilmiştir. Çağımızda satılık erkeklerle yapılan anketler de bunların farklı müşterilerle birlikte olmaya özen gösterdiğini ve her birinin bir yıl içinde yüzlerce ve binlerce müşteriyle birlikte olduğunu gözler önüne sermiştir. Bunca müşterinin satılık erkek peşinde koşması fuhuşla mücadeleyi hemen hemen olanaksız kıldığından, erkek çocukların korunmasını sağlamak önem kazanmıştır.

Eski Çağlar

Price'ın (2003) söylediği gibi, eski çağlarda ve özellikle eski Yunan kültüründe cinsel arzularını dilediği biçimde giderme özgürlüğüne sahip olan erkekler pornos adı verilen erkek fahişelere yönelmiştir. Kolayca müşteri edinen erkek fahişeleri, giyim kuşam ve davranışlarıyla diğer erkeklerden ayırmak mümkünken, üst toplumsal sınıfa mensup eş cinsel erkeklere hizmet sunanlar, müşterilerini korumak için gizlenmiştir. O dönemde Ortadoğu'da ve diğer antik kültürlerde de benzer kurumlar vardır. Kil tabletlerden, çeşitli seramik süs eşyası üzerinde yer alan resimlerden veya heykellerden görüldüğü kadarıyla çıplak ve atletik görünümlü güzel erkeklerin zamanın savaşçı kahramanlarıyla birlikte olduğu, onların sevgi ve dostluğundan yararlandığı -Archilles ve Patrokles örneğinde olduğu gibi- anlaşılmaktadır.

Foucault'ya göre, Hint ve Yunan uygarlıkları gibi kişinin erotik gelişimi üzerine eğilen kültürler, erkeklerin cinselliğini günden güne geliştirip rafine etmesine önem vermiştir. Cinsel haz utanılıp saklanacak bir konu olmayıp, çeşitli biçimlerde geliştirilmesi gereken bir yaşam boyutu olarak görülmüştür. Yazara göre, o kültürlerin erkekleri şu veya bu biçimde değil, birçok farklı biçimde arzularını gidermeyi öğrenmeye teşvik edilmiştir. Erkek fahişeliğiyle ilgili konular din kitaplarında da yer almıştır. Putperest kavimler arasında papazların Torah'ta eş cinsellikle uğraştığı ve "mahir kelev", "köpeğin ücreti" gibi tanımlamalarla satılık erkeklere para ödediği belirtilmiştir.

Yunan Uygarlığı

Yunan uygarlığı farklı cinsel deneyimleri halkından esirgememiş ve fahişeliğe kucak açmıştır (Andros, 1984; Andros, 1966; Ringdal, 1997; Price, 2003). Eski çağlardan günümüze kalan mitolojilerden biri, pederasti denilen ve yetişkin bir erkeğin oğlanlarla kurduğu cinsel ilişki anlamına gelen durumu dile getirmektedir. Mitolojiye göre Minos, Girit adasındaki nüfus artışını önlemek için bu tür ilişkileri teşvik etmiştir. Tarihçilerin belgelerine göre bu ilişki, oğlan çocuğun çeşitli hediyelerle ödüllendirilmesini de gerektirir. Güzelliğiyle değil de tavırlarıyla belirlenen oğlanın beraber olduğu adamla aynı veya biraz daha alt sınıfsal konumda olması gerekirmiş. Oğlan çocuklarının, erkek sevgililerine kendilerini bütünüyle açmaları, karşılık olarak da av ve kültür eğitimi almaları sosyal yaşamın önemli bir boyutunu oluşturur. Bu durum, savaşlarda başarı kazanabilmenin gereği olarak görülür. Bu töre, oğlan çocukların erkekliğe attığı ilk adım olarak nitelenir ve oğlana muhakkak üç hediye verilir. Biri savaşmaya hazır olduğunu gösteren zırh, diğeri toprak işlemeye hazır olduğunu vurgulamak için bir inek ve son olarak da bir kadeh. Kadeh, artık büyüdüğü varsayılan oğlanın sarhoş olup ruhsal arayışlara hazır olduğunu simgeler. Bunlar dışında da çocuk, birçok farklı ve yüklü hediyeyle donatılır. Hem cinsel hizmet veren hem de öğreneceğini öğrenen oğlan, evine dönüşünde bir ineği Zeus için kurban ederek arkadaşlarına bir ziyafet verir. Şölen sırasında arkadaşlarının kendine yönelttiği soruları yanıtlar ve bu gelenek diğer gençleri de töreye hazırlar.

Eski uygarlıklarda var olan erkek fahişeliğinin parasal yönü kadar duygusal ve dinsel yönleri de o zamandan kalan çizimlerle belgelenmiştir. Price'ın belirttiği gibi, erkek fahişeliğiyle ilgili konular Sokrates ve diğer filozofların yazılarında, komedilerde ve Aristofanes gibi yazarların drama türü oyunlarında da incelenmiştir. Bunların çoğu oğlan çocukların eş cinsel bir dönemden geçmesinin işlevsel bir yanı olduğunu göstermiştir. Zamanın düşünürlerine göre bunun amacı, çocuğun haremden (kadın toplumundan) alınıp bir erkeğin kollarına atılmasını sağlamak, onların edilgin cinselliklerinden kurtarılıp üretici (baba) ve iyi bir vatandaş (etkin bir aşık, bir savaşçı-avcı) olmalarını sağlamaktır. O dönemden kalan yazıtlardan anlaşıldığına göre, hiçbir erkek ve kadın sakallı olanlara arzu duymaz, sakallı olmayan erkeklerin güzel olduğuna inanılırdı. İyi bir aileden gelen güzel bir oğlan kendine bir aşık bulamazsa ayıplanır ve aşağılanırdı. Kaçırıldıktan sonra oğlanlar, dans ve şölenlerde en iyi yere oturtulur ve aşıklarının onlara verdikleri giysileri sergilerdi. Yunan uygarlığında cinsel ilişki, sosyal statünün bir sembolüydü. Tanrılar dışında hiçbir erkek başkasının ırzına geçmezdi; oğlanlar ancak rollerine uygun olduğu için yetişkin erkeklere verilir ve karşılığında da maddi çıkar elde ederdi.

Yunanlılar ve Romalılar, eş cinsellik ve karşı cinsellik (heteroseksüellik) arasında bir ayrım gözetmemiş, fakat etkin edilgin ayrımı yapmışlardı. Ters ilişki yöntemiyle, erişkin erkeğin sperminin oğlan çocuğuna erkeklik aktardığına inanılırdı. Kaçırılan genç oğlanların yetişkin erkekle ilişkisinin biçim ve sınırını yetişkin erkek seçer ve oğlanı istediği şekilde yetiştirirdi. Yetişkinlerin edilgin olması hoş karşılanmaz, hatta buna izin verilmezdi. Efemine yetişkinler istenmez, hoş görülmez ve cezalandırılırdı. Yunan uygarlığında, özellikle kamu yaşamında görevli bir yetişkin erkeğin edilgin olduğu anlaşıldığında bu fahişelik sayılır ve bazen ölümle cezalandırılırdı.

Eski Yunan'da eş cinsel arzu karşılanmış ve bu sözcük "pais" (oğlan çocuk), "eran" (aşk) ve "eros" (arzu) sözcüklerini bir araya getirmiştir. Yetişkin bir erkek ile bir delikanlının arasındaki ilişkiye dayanan pederasti kavramı pedofil, oğlancı kavramından farklıdır. Pederasti çocukla değil, genç bir erkek ile ona hem öğretmenlik yapacak hem de sevgi gösterecek bir yetişkin erkeğin bir arada olması anlamına gelmiş ve aynı zamanda da genç, atletik, daha sakalları çıkmamış bir gencin yetişkin erkeklerle cinsel ilişkisi olacağı varsayılmıştır. İki farklı kuşaktan erkek arasındaki cinsel ilişki daha kapsamlı bir ilişkinin parçası olup, eski Yunan kültürünün önemli bir ögesidir. Bu tür ilişkiler yüzyıllar içinde biçimlenen töre ve gelenekler ile beslenmiştir.

Yasa yapıcı devlet adamı Solon (MÖ 634-560), her erkeğin evlenmeden önce bir erkek aşık edinip ona erkekliği, savaşmayı, vatandaşlığı öğretmesinin şart olduğunu söylemiştir. Fone (2000) yetişkin bir erkek ile oğlan çocuğunun erotik ilişkilerinin hem sosyal bir ideal hem de rastgele bir uygulama olarak eski Yunan kültürüne yerleştiğini belgelemiştir. Pederasti, yalnız öğretecek bir

şeyi olan bilgili aristokrat erkeklerin yaptığı bir şey değil, halkın da uyguladığı bir gelenek olmuştur. Bir çocuğun, bir yetişkin erkek için hangi yaşta "hazır" olacağı, oğlancı veya sübyancı bir durumun kaç yaşından itibaren eş cinsel pederasti ilişkisi olarak yorumlanacağı ise karanlıkta kalmıştır. Eski Yunan gelenekleri, üremeyi amaçlayan cinsel ilişkiler dışındakileri hoş görmüş, eş cinsel ilişkilere karşı çıkmamıştır. Yalnız, çok küçük oğlan çocukla ilişki, ırza geçme, köleler ile özgür oğlan çocuklar veya yetişkinler arasındaki ilişkiler yasaklanmıştır.

Atinalı Solon, bazı sosyal reformlarla oğlan çocukların fahişelik yapmasını engellemeye çalışmıştır. Solon'un hazırladığı yasalar özgür olarak doğmuş oğlanların fahişelik yapmasını yasaklamasına rağmen, köle oğlanlar ile Atina vatandaşı olmayan yabancı oğlanların yetişkin erkeklerce istismar edilmesine göz yummuştu. O dönemde oğlanları pazarlayan genelevler yasaklanmış, çalışmasına göz yumanları da kadınları pazarlayan genelevler gibi vergilendirilmişti. Erkek genelevlerinde yalnızca köleler ile savaşlarda anne babasını kaybettiği için alıkonulan oğlanlar çalıştırılırdı. Bu arada özgür oğlanlar da şöyle ya da böyle fahişeliği gizlice sürdürür, bu nedenle de pahalı hediyeler ve çok parayla ödüllendirilirdi. Özellikle özgür oğlanlara göz diken erkekler, bu çocukların aldığı riskin farkında olduğundan daha büyük maddi özveride bulunmak zorunda kalırdı.

Bütün bu alışverişler, o çağın sanat eserlerinde de yer almıştır. Örneğin, Yunan uygarlığından kalan ve milattan önce yapılmış vazoların birçoğunda eş cinsel ilişkiler resimlendirilmiştir. Bunların birçoğunda, bir oğlanın büluğ çağından on yedi yaşına gelinceye kadar yetişkin erkeklerle yaşadığı ilişkilerin farklı safhaları gösterilmiştir. Erkek fahişeliği yasaklanmış olsa bile, bu resimlerin bazılarında bir adamın genç bir oğlana kocaman bir torba para verdiği yer alır. Yetişkin erkekler ile oğlan çocukları arasındaki ilişkinin cinsel niteliğini belirtmek için de bu resimler, o zamanlar bu tür ilişkileri simgeleyen horoz gibi diğer görüntülerle tamamlanmıştır.

Roma Uygarlığı

Eski Roma'da kadınlar fahişeliği devletin izniyle yapmış ve vergiye tabi tutulmuştur. Erkek fahişeliği yaygın olmasına rağmen, devlet bu konuyla ilgilenmemiştir. Roma uygarlığı fahişeliğe, Yunan uygarlığına göre nispeten daha az sıcak bakmıştır. Roma'nın cinsel ahlak anlayışı katıdır; ahlak kuralları, erkeklerin de kuralları uygulamasını ve kesin olarak etkin davranmalarını gerektirirdi. Seneca bunu, Konsül Quintus Haterius'a söylettiği şu özdeyişle özetlemişti: *"Özgür doğmuş erkek için edilgin davranış suçtur; köle için mutlak görevdir; özgürlüğünü kazanmış kişi için efendisine karşı yerine getirilmesi gereken bir hizmettir."* Ahlak felsefecisi Seneca, imparator olacak Neron'un erkeklere düşkünlüğünü mazur göstermek için, erkek fahişelerden hoşlanmanın doğal olduğunu ve evlenene kadar bir erkeğin satılık erkeklerle kuracağı ilişkilerin hoş görülmesi gerektiğini vurgulamıştır (Ringdal, 1997). Erkek fahişelik hiçbir yerde Roma'da olduğu kadar yaygın olmamış ve edilgin sevişme teknikleri ilk kez Roma'da geliştirilmiştir. Roma vatandaşları gladyatör okullarına veya genelevlere etkin erkek satın almaya gittiklerinde, eş cinsel eğilimleri titizlikle gizli tutulmuş ve kalburüstü bir erkek pasif rol oynamadıkça erkek fahişelere ilgisi hoş görülmüştür. Roma' da bir erkek, edilgin cinsel ilişkide bulunmadığı sürece (etkin olduğu sürece) edepli sayılmıştır.

Tarihin hiçbir döneminde kadın ve erkek fahişeler o denli eşit tutulmamıştır. Büyük genelevlerde kadınlar ve erkekler birlikte çalışmıştır. Sokakları dolduran erkek fahişeler kadınlardan daha korkusuzca çalışabildiğinden, kazançlarının büyük bir kısmını genelev sahiplerine vermeksizin, rahatça müşteri bulmuştur. Belediye kayıtları, kendini erkeklere satan erkek fahişeleri ve özelliklerini uzun listeler halinde bir araya getirmiş ve "luperci" denilen ve üst tabaka kadınlara seks satan jigololar da aynı kayıtlarda yer almıştır. Erkek fahişelere karşı bir ön yargı olmamakla birlikte, Roma, ya dinsel ya da cinsel nedenle hadımlığa karşı çıkmıştır. Üç ayrı biçimde gerçekleştirilen hadımlık, Doğu kültürlerine özgü bir davranış olarak görülmüştür. Roma'nın tanınmış erkek fahişeleri, sevilen aktörler, dansörler ve dönemin "süper starları" arasından çıkmıştır. Örneğin, İmparator Kaligula bir aktörle ve İmparator Neron da güzelliğiyle ünlü kadınsı bir erkekle birlikte olmuştu.

Yunan tarihçisi Polibios, birinci yüzyılda Roma'yı ziyaret ettiğinde, genç oğlanların çoğunun bir aşığı olduğundan söz etmiştir. Price'ın (2003) söylediği gibi, Roma İmparatorluğu'ndaki yazarlardan birçoğu (Catullus, Tibullus, Vergilius ve Horatius gibi) homofil şiirler yazmıştır. Cinselliğin mal haline getirilmesi, bu tür ilişkilerin pazarlanır olması, Roma'daki birçok hamam ve genelevin fresklerine işlenmiştir. İmparatorluğun Ostia adlı liman kentindeki bir genelevde duvarları dolduran fresk ve süslemelerde, birçoğu erkek çift olmak üzere, çeşitli cinsel ilişki biçimleri yer almıştır. Üstelik, bazı imparatorların da erkek fahişe kullandığı bilinmektedir. İmparator Hadrianas erkek sevgilisi Antinous için birçok heykel diktirmiştir. İmparator Commodus ise yatağında ziynetleri dışında bir giysisi olmayan oğlanlarla resimlenmiştir.

Price (2003), 11. yüzyılda Roma'yı gezen Hristiyan Romalıların, oğlancılığı bir imtiyaz olarak gördüğünü ve bir sürü oğlanı bu amaçla toplattığını yazmıştır. Freeman'ın dediği gibi, MS 249'da Arap Philippus, Roma İmparatorluğu'nda erkek fahişeliğini yasaklamak için çaba göstermesine rağmen başarısız kalmıştır. Durak (2000), Roma tarihinin ilk dönemlerinde eş cinsel eylemlere yönelik ölüm cezası uygulandığından ve daha sonraları bu eylemlere yönelik cezaların para cezasıyla sınırlandırıldığından söz etmiştir. Eş cinsel ilişkilerdeki yasaklamalara ilişkin olarak da bir Roma vatandaşının bir köle tarafından penetre edilmesi örneğini vermiştir. Yani köleyle cinsel ilişkiye giren bir Roma yurttaşının köle karşısında pasif rol oynaması yasaklanmıştır. Bu tür yasaklamalara rağmen, eş cinsel eylemler MS 6. yüzyıla kadar herhangi bir yasal yaptırıma maruz kalmamıştır. 6. yüzyılda ise, imparatorluğun yaşadığı ekonomik krizin derinleşip şehirlerin önem ve sayısı azalınca devlet, yitirmekte olduğu egemenliğini koruyabilmek için toplum üzerindeki baskıyı artırmış, Hristiyanlık da eş cinsel eylemlerin tüm biçimlerine yasaklama getirmiştir.

342 yılında İmparator Constantinus, uygulanmayan ölüm cezasını yeniden yürürlüğe koymuştur (Durak, 2000). Aynı yıl, o zamana dek yasal sayılmasa bile uygulaması yaygın olan "eş cinsel evlilikler" de yasaklanmıştır. MS 390 yılında İmparator Theodosius, oğlan çocuklarının fahişe olarak satışını yasaklamış ama erkek fahişeliği, Doğu Roma İmparatorluğu'nda 6. yüzyıla kadar yasal varlığını sürdürmüş, hatta devlet, erkek fahişelerden vergi almayı ihmal etmemiştir.

Durak (2000), Justinianos sonrası dönemde Bizans İmparatorluğu'nun çıkardığı iki yasadan söz eder. Bunlardan ilki, İmparator Leon'un 741 yılında çıkardığı Ekloga'dır. Bu yasaya göre, aktif veya pasif, tabiata aykırı fiillerde bulunan kimseler, kılıçla başları kesilerek ölüm cezasına çarptırılırdı. Bu suçu pasif yoldan işleyen kimsenin on iki yaşın altında olduğu saptanırsa, yaşı küçük olduğu için cahilliğinden ötürü suçu bağışlanırdı. İkinci yasa ise (Ekloga Aukta), pasif olan tarafın on beş yaşından küçük olması durumunda affedilip manastıra gönderilmesini emrederdi.

Bizans İmparatorluğu

Grek-Roman kültüründe, monogami (tek eşlilik) gerçekte değil yasalarda görülmüştür. Gerçekte, cinsel ilişkiler sınıf düzenine bağlanmış ve soylular istedikleri biçimde poligamik (çokeşlilik) bir düzeni sürdürürken, köleler soylulara vermek zorunda kaldıkları birçok hizmet içine cinsel hizmetleri de katmak zorunda kalmışlardır. Atinalı hatip Apollodoros, kadınların çocuk yapmak ve ailenin malını mülkünü korumak dışında bir işlevi olmadığını belirtmiştir (Troianos, 1989; Ringdal, 1997).

Bizans'a bağlı olduğu dönemlerde, Kudüs sokakları fahişelerle dolmuştur. Rahip Yahuda, 6. yüzyılda Romalılara duyduğu hayranlığı anlatırken, onların inşa ettiği pazar yerlerinin, hamamların, meydanların, sokakların güzelliğinden söz etmiş ve buralarda fahişelerin yoğun biçimde pazarlandığını belirtmiştir. Aynı dönemde, fahişelerin bazıları evlerinde çalışmıştır. Örneğin, Mısırlı Mary'nin yaşamını 6. yüzyılda kaleme alan son Kudüs Patriği Sofronios, fahişelerin çalışma biçimlerinden söz etmiş ve bazılarının kendi evinde bazılarının da "kırmızı ışıklı" yerlerde çalıştığını gözlemlemiştir. Ayrıca, simsarlar çalıştırdıkları fahişelere yer bulmuş ve bu şekilde simsarlık daha önemli bir duruma gelmiştir. O dönemlerden kalan yazılarda erkek ve kadın fahişelerin hizmet sunumları konusunda yeterli bilgi olmamakla birlikte, erkeklerin de hem "yeryüzünde" hem de "yeraltında" çalıştıkları belirtilmiştir. Hem Hristiyan hem de Yahudiler,

papazlar dahil, erkek fahişelere gerçek bir ilgi göstermiştir. Birçok seyahatnamede, taverna ve barlarda fahişelerin olduğu ve bunların barın üstündeki odalara kolayca götürülebileceği belirtilmiştir. Genelevde çalışan kadın ve erkek fahişeler, esirler arasından seçilmiştir. Bir Bizans genelevi, Skitia'daki arkeolojik kazılar sırasında ortaya çıkarılmıştır. İmparatorluğu korumak için geliştirilen sınır kentlerinde köleler inanılmaz koşullarda barındırılmış ve hem kadın hem de erkek fahişelerin çalışması engellenmemiştir.

Bizans'ta iki tür fahişe vardır: Bunlardan birincisi sanatçı veya kibar fahişeler, diğeriyse köylerden Konstantinopolis (eski İstanbul) gibi kentlere göç eden yoksullar ve esirlerdir. Konstantinopolis'in çevre köylerinden çıkan fahişeler için önce ailelerine bir ödeme yapılıp birkaç altın verilir, ondan sonra da yiyecek ve giyimleri sağlanır. Fahişelik oldukça kazançlı bir iş olduğundan, devlet, Roma'da olduğu gibi kadın ve erkek fahişelerden vergi alır (Dauphin, 1996). Kadın fahişelerin kazançları hakkında ayrıntılı bilgi olmasına karşılık, satılık erkeklerin kazançları ve yaşamlarının diğer boyutları gizli kalmıştır.

Hristiyanlık, doğurganlığı içermeyen eş cinsel ilişkilere karşı çıkmış ve Doğu Roma İmparatorluğu'nda eş cinsellik ve erkek fahişelik yasaklanmıştır. Bu da o zamana kadar erkek ticaretinin yaygınlığını göstermektedir. Yaklaşık 390 yılında, İmparator birinci Theodosius, erkekleri fahişeliğe zorlamanın ve erkek satışının ölüm cezasıyla sonuçlanacağını ilan etmiştir. Bunun nedeni fahişeliğe karşı olmaktan çok, erkek bedenine kadınınkinin çok üstünde bir değer yüklemekten kaynaklanır. Aziz Augustinus, *"Nasıl ruh bedenden üstünse erkek bedeni de kadınınkinden üstündür*" demiştir.

İmparator I. Theodosius'un isteğini yerine getirmek üzere, Roma' da fahişe erkekler, çalıştıkları genelevlerden çıkarılıp canlı canlı yakılmıştır. Büyük bir kalabalık da yapılanları alkışlayarak izlemiştir. Bütün bunlara rağmen erkek fahişeliği, imparatorluğun yaşamında işgal ettiği önemli yeri korumuştur. İmparator I. Constantinus'tan itibaren eş cinsel erkek fahişelere vergi getirilmiş ve böylece satılık erkekler yasalarca tanınmıştır. Daha sonra, VI. yüzyılda bu vergi kaldırılmış ve böylece erkek fahişelere bir kez daha göz yumulmuştur. İustinianos, 533 yılında bütün eş cinsel ilişkileri zinayla aynı kategoriye koymuş ve bunlara ölüm cezası getirmiştir. Bundan önce, 529 yılında da İustinianos kız çocuklarının fahişelik amacıyla ticaretini önleyici cezalar getirmiş ve genelevleri izletmiştir. Yetişkin kadın fahişelerse konumlarını korumuştur; onlardan toplumun hiçbir kesimi rahatsız olmamıştır.

Hristiyanlık

Fuhuşun topluma verdiği zararlar eski çağlardan günümüze dek belgelenmiştir. Örneğin, Roma İmparatorluğu'nda kadın ve erkek fahişeler hamamlarda pazarlanmış ve hamamlar fahişelerin piyasaya sunulduğu merkezlerin başında gelmiştir. Dönemin hamamlarından birinin bitişiğinde yüz kadar minik çocuk cesedi bulunmuş ve Aşkelon'da yapılan bu kazıyı inceleyen Prof. Patricia Smith, çocukların aynı yaşta olduğunu, fahişelerin hamamda edindikleri, istenmeyen, yeni doğmuş bebeklerden kurtulmak için iş yerlerinin çevresini kullandıklarını ortaya çıkarmıştır. Fuhuş yoluyla oluşup yayılan türlü hastalıklardan Sezar döneminden bu yana söz edilmiş, fakat bunlara hep kadın fahişelerin neden olduğu iddia edilmiştir.

Romalılar, çocukları fuhuştan korumak ve onların cinsel amaçlarla istismar edilmesini önlemek için uğraşmışlarsa da Bizans İmparatorluğu dönemine kadar oğlan çocuklarını pedofillerin elinden kurtaramamıştır. Fahişelik yapan kız ve oğlan çocuklarının çoğunlukla ailelerince terk edilmiş olması, onlara sahip çıkıp yasal mekanizmaları harekete geçirecek toplumsal güçleri de zafiyete uğratmıştır. O dönemlerde erkeklere seks satan erkek fahişeler öylesine çoktur ki, ödedikleri vergiler imparatorluğun belli başlı gelir kaynaklarından birini oluşturmuştur. Daha sonra, yasalar erkek fahişelere karşı sertleştirildiğinde bile imparatorlar kendilerini bu gelirden mahrum etmek istememiştir.

Yunan, Roma ve Bizans kültürleri, eş cinsel veya heteroseksüel gibi karşıt cinsel eğilimler yerine,

hepsinin bir arada geliştiği ve var olduğu bir ortam yaratmıştır. Romalılar, eş cinselliği Yunancadan ve Yunan uygarlığından aldıkları edico, pathicus, cinaedus, catamitus ve malacus gibi edilgin seks veya ters ilişki anlamına gelen sözcüklerle tanımlamıştır. Homeros ve Herodotos, malacus sözcüğünü yumuşak ve kadınsı anlamında, Aristofanes de aşağılayıcı anlamda kullanmıştır.

Justinianos'un düzenlemeleri, o döneme kadar minik oğlan çocukları üzerine odaklanmış, sübyancılığın, kız çocukları için de geçerli olduğuna işaret etmiştir. Çevre köylerden satın alınarak Konstantinopolis'e getirilen çok sayıda kız çocuğunun da fahişe olarak kullanıldığı su yüzüne çıkmıştır. Terk edilmiş çocuklar da fahişe piyasasında önemli rol oynamıştır. Hatta Hristiyan kuramcılardan İskenderiyeli Klemes,*"Kaç baba, çocuklarını terk ettiğini unutup fahişelik yapan oğul veya kızlarıyla cinsel ilişkiye girmiştir"* diye sormuştur. Hristiyan ve Yahudi kadınların, doğumun hemen ardından, emzirme dönemlerinde cinsel ilişkiden sakınmaması ve Lactantius belirttiği gibi cinsel ilişkinin belli bir takvime bağlanmaması, çok sayıda istenmeyen çocuğun doğmasına ve bu çocukların Bizans'ın fuhuş pazarlarında yem olmasına neden olmuştur. Birinci Constantinus 329 yılında, çok yoksul olmak koşuluyla, ailelerin çocuklarını satabileceğini onaylamış ve 428'de çıkan bir yasa da yoksulların simsarlara kız çocuklarını satmasına izin vermiştir. Aradan yüz yıl geçtikten sonra, tarihçi Malalas yoksulların kız ve oğlan çocuklarını sattıklarını yazmış ve terk edilen çocukların bir bölümü kendilerini seks pazarında bulmuştur. Yoksul çocukların seks amacıyla satılması tarihin ilk dönemlerinden çağımıza kadar sürmüş ve milyonlarca çocuk, çocukluğunu bilmeden, onun bunun elinde mal haline gelmiştir. Üstelik de cinselliğini satmayı ancak belli bir yaşa kadar sürdürebilen ve yalnızca genç ve yakışıklıyken müşteri bulabilen oğlan çocuklar, daha otuz yaşlarına gelmeden ve hiçbir bilgi ve maharetleri olmadan sokaklara dökülmüş ve hem kendilerine hem de topluma zararlı insanlar haline gelmiştir. Özellikle erkeklere seks satan erkek fahişeler arasında intihar oranlarının yüksek olduğu gözlenmiştir. Fahişelik yapamadıkları dönemlerde başka yollarla para kazanmaları zor olduğundan, birçok satılık erkek işsiz güçsüz, sokaklarda yaşar hale gelmiştir. Fahişeliğe kendi istekleriyle atılmadıklarından eğitimsiz de olan bu kişilerin, para kazansa bile kazandıkları parayı biriktirme ve yatırım yapma fırsatı da olmamıştır.

Fone, Homofobi Tarihi (2000) adlı kitabında, Hristiyanlığın ilk döneminde dinsel inançlar üzerinde pek çok farklı kültür ve düşünce sisteminin etkisi olduğunu ve bu nedenle Hristiyan inanç sistemi üzerinde pek çok tartışma yaşandığını belirtirken, tartışılmayan konulardan birinin pedofili veya oğlan çocuklarının yetişkin adamlarca cinsel amaçla kullanımı olduğunu belirtmiştir. Hristiyanlar, Helenistik toplumlarda pederastinin yaygın olduğunu bildiğinden, Hristiyan doktrininin yazıya geçirildiği dönemlerde önce oğlan çocuklarını "yoldan çıkarmayı" yasaklamış, daha sonra da eş cinselliği yasaklayan bölümler kaleme almıştır.

İkinci Yüzyılda Hristiyanlığı kabullenen ve Yunan tarih ve edebiyatını çok iyi bilen Klemes, Yunan uygarlığının Hristiyanlıktan çok geri ve aşağı olduğunu ve eş cinselliğin doğaya aykırı olduğunu iddia etmiştir. Ona göre, Platon da Yahudiliğin etkisi altına girmiş ve bu nedenle eş cinselliğe karşı çıkmıştır. Oğlan çocuklarına düşkün insanların yanacağını söyleyen Klemes, kadınsı görünümlülere de karşı çıkmış, bu insanların iç yaşamının dışa vuracağını ve bunların sakalsız, kılsız, kadınsı kılık kıyafetlerle kendilerini belli edeceklerini iddia etmiştir. *"Gündüz kadın gibi görünenler geceleri de kadın gibi davranacaktır*" diyen Klemes, efemine (kadınsı) olmayı "sapıklık" ve "doğa dışı" bulmuştur.

Orta Çağ'da belli başlı tüm kentleri saran fahişeliğe, Katolik Kilisesi karşı çıksa da "beterin beteri" olarak görünen ırza geçme ve sodomiden kurtulabilmeye yardım edeceği gerekçesiyle kadın fahişeleri ziyaret hoş karşılanmıştır. O dönemde, Avrupa'nın hemen hemen tümünde kadın fahişeler ağırlıkla kent merkezleri dışında açılan genelevlerde çalışır hale gelmiştir. Bazı kentlerde, erkeklerin kendi evlerinde eşleriyle sevişip çocuk yapmasını sağlamak amacıyla genelevlere girmeleri zorlaştırılmıştır. Örneğin 1403 yılında, İtalya'nın Floransa kentinde otuz yaşın altındaki erkeklerin genelevlere girişi yasaklanmıştır. Venedik gibi kentler eş cinselliğe karşı savaş açmış ve ailelerin çocuk yapmasını sağlamak için kilise de doğum kontrolünün

yasaklanması dahil birçok yasaklamaya gitmiştir. Bu dönemi Giddons (2000) şöyle yorumlamıştır:

> *''Batı'nın cinsel davranışa yönelik tutumu, neredeyse iki bin yıldan bu yana, Hristiyanlık tarafından da biçimlendirilmiştir. Farklı Hristiyan mezhep ve topluluklar, cinselliğin yaşamdaki yeri hakkında değişen görüşleri benimsemiş olsa da* Hristiyan Kilise'sinin *baskın görüşü, üreme dışında bütün cinsel davranışlara kuşkuyla yaklaşmak olmuştur. Kimi dönemlerde bu görüş, toplumun genelinde bir iffet düşkünlüğüne yol açmıştır.*

Ne var ki, pek çok insan yaygın bir biçimde yasaklanmış pratikleri (zina gibi) benimseyerek kilisenin öğretilerini yok saymış ya da bunlara tepki göstermiştir. On dokuzuncu yüzyılda, cinsellik hakkındaki dinsel yargılar yerini kısmen tıbbi yargılara bırakmıştı. Bununla birlikte, doktorlar tarafından yazılanların çoğunluğu, kilisenin görüşleri kadar katıydı. Kimileri, cinsel etkinliğin üremeyle bağlantısı olmayan her türünün ciddi fiziksel zararları olduğunu ileri sürmekteydiler. Elle doyumun, körlük, delilik, kalp hastalığı ve diğer rahatsızlıklara yol açacağı ileri sürülürken, oral seksin kansere neden olacağı savlanmıştır. Victoria çağında, cinsel ikiyüzlülük yaygın olmuştur. Erdemli kadınların, kocalarının yaklaşmalarını yalnızca bir görev olarak kabul eder biçimde cinselliğe kayıtsız olduklarına inanılmıştır. Dışarıdan bakıldığında, kendilerini eşlerine adamış, namuslu, iyi vatandaşlar olarak görünen pek çok Victoria çağı erkeği, düzenli olarak fahişelere gitmekte veya kendilerine metres tutmaktaydı. Böyle davranışlara hoşgörüyle bakılırken, kendilerine sevgili bulan kadınların davranışı skandal olarak görülmekteydi ve bu kadınlar, eğer yaptıkları açığa çıkarsa, kibar muhitlerden dışlanmaktaydılar. Erkeklerle kadınların cinsel etkinliklerine yönelik farklı tutumlar varlığını uzun zaman sürdüren ve kalıntıları hâlâ yaşayan bir çifte standart oluşturmuştur. Batı ülkelerinin çoğunluğundaki cinsel tutum, geçmiş yarım asır boyunca daha hoşgörülü hale gelmiştir.

Hint Uygarlığı

Hindu tapınaklarında da erkek fahişelerin olduğu bilinmekte ve birçok tapınaktaki resimler bunu belgelemektedir. Hinduizm'e göre, din adına yapılan fahişelik bu dünya zevklerinin ötesine giderek tanrıya teslimiyeti simgelemektedir. Khacuraho tapınaklarındaki (950-1050) heykellerle bu olgu simgelenmiş ve erkekler arasındaki eş cinsel ilişkilerle kadın-erkek ilişkilerine aynı ağırlık verilmiştir. Tapınak fahişeliği, dokuzuncu yüzyıldan itibaren yaklaşık bin yıl yaygınlığını sürdürmüş ve oğlan çocuklarını da içermiştir. Rangdal (1977), Müslüman yöneticilerin mücadelesine rağmen bu tür fahişeliğin önlenemediğini, tersine tapınaklarda deve dansı adı verilen dansların dünya çapında ün saldığını gözlemlemiştir. Ayrıca, servetleri sınırsız Hintli maharaja ve prenslerin eş cinsel ilgilerini saklamayıp diğer erkekleri arzularına göre özgürce zorladığı da belgelenmiştir.

Babil, Filistin ve Roma'da görülen tapınak fahişeliği, üçüncü ve dördüncü yüzyıllarda Batı'da uygulanmaz hale gelirken, Hindistan'da yaygınlığını sürdürmüştür. Kendilerini hadım eden erkekler de tapınak çevrelerinde, düğünlerde şarkı söyleyip dans etmiş ve fahişelik yapmıştır (Banerji, 1980; Marglin, 1985; Parrinder, 1980). Eş cinselliği eski çağlarda yasaklayan Hint kültürü, hadım edilmiş erkeklerle ilişkide sakınca görmemiş ve müşteri edilgin olmadıkça ona eş cinsel gözüyle bakmamıştır.

Hindistan'ın inanılmaz büyüklüğü, İngiliz sömürgesi olduğunda cinsel sapmaları gizlemeyi kolaylaştırsa da, fahişelikle ilgili gözlemler yaygındır. Lord Curzon'un hatıratı, İngiliz subaylarının can sıkıntısından her tür cinsel deneyime girdiğini ve bu subayların Hintli, Burmalı ve diğer çevre ülkelerden oğlan çocuklarıyla ilişki kurduğunu gösteren olayları içerir. On dokuzuncu yüzyıl başında 40 binden fazla İngiliz sömürge askeri varken, bu sayı 1980'de 80 bini aşmış ve "eğitimi düşük bu gençlerin cinsel dürtülerini kontrol etmeleri zor olduğundan" fahişelere ilgi artmıştır. Subay ve askerler arasında eş cinselliğin artıp erkekliğe gölge düşürmesinden çekindiklerinden, satılık erkeklerle ilişkilere karşı çıkılmamıştır. Hint toplumuyla karışmasına izin verilmeyen askerler, üslerin çevresinde oluşan pazarlarda komşu ülkelerden gelmiş kız veya oğlan fahişelerle zaman geçirmişler, zamanla da bu üslerin yakınlarında kasabalar oluşmuş ve genelevler

açılmıştır.

Çin İmparatorluğu

Freeman'ın (1981) incelemelerinde, Çin'de MS 960'ta, Song hanedanı başkenti olan Kaifeng'de binlerce erkek fahişenin varlığından söz edilir. İmparator, fahişeliğe karşı ilk kez bir yasa çıkararak hem kadın hem de erkeklerin fahişelik yapmasına son verilmesini istemiştir. Ancak bu yasa hiçbir zaman ciddiyetle uygulanmadığından Song hanedanının bitiminde yürürlükten kaldırılmıştır (Zhong, 2000). MS 1115'te bir başka Çin imparatoru, yasayla erkek fahişeliği yasaklamışsa da bu yasa da uygulanmamış ve zamanla unutulmuştur. Önce 1583'te, sonra da 1609-1610'da Pekin'de gezen Cizvit papazı Matteo Ricci, bu yıllar arasında erkek fahişeliğin yasal ve açıkça uygulanan bir kurum olduğunu gözlemlemiştir. McMahon (2002), Çin İmparatorluğu'nun son dönemlerindeki genelevlerle ilgili belgeleri incelemiş ve fahişelerin müşterileri üzerindeki egemenliğinin 1890'ların Şangay'ında belirgin olduğunu göstermiştir. Ayrıca o dönemde, fahişeliğin hiçbir türünün toplum ahlakına aykırı düşmediğine de işaret etmiştir. Henriot (2001), Şangay'ın 1849-1949 dönemini inceleyerek kentin yüz yıllık fahişelik tarihini kaleme almıştır. Asya'nın Paris'i haline gelen Şangay'da özellikle kibar fahişelerin iyi konumda olup ortalama yaşlarının on beş olduğunu saptamıştır. Kibar fahişelerin yalnız cinsel hizmet sunmadığını, aynı zamanda toplumsal olaylarda ve eğlentilerde de erkeklere eşlik ettiğini göstermiştir. Genelevlerin son derece yaygın ve erkeklerin günlük uğrak yerlerinden biri olduğu da belgelenmiştir. İncelenen yüz yıl içinde, fahişelikle ilgili yasaların değişimine de bakan yazar, erkek fahişeler konusuna değinmemiştir.

Tarihin daha sonraki dönemlerinde, yani komünist rejimden sonra, "bir aile bir çocuk" uygulaması hem kadın hem de erkek fahişeliğini artırmıştır. Bu dönemde, fuhuş yasaklarının artması nedeniyle, erkek fahişelerin konumları gizli kalmıştır. Tek çocuk politikası, kentlerde her yüz kız çocuğa yüz on yedi oğlan; kırsal alandaysa her yüz kadına yüz otuz erkek düşmesiyle sonuçlanmıştır. Erkek-kadın dengesinin böylesine bozulduğu yerlerde geleneksel kadın-erkek ilişkileri de zorlaşmış ve hem erkek hem de kadın fahişelik yaygınlaşmıştır *(Lifestyle Daily News, 2004)*.

Japon İmparatorluğu

Kölelik kurumu Japonya'ya, uzun süre etkisinde kaldığı Çin'den girmişse de krallardan feodal beylere ve çiftçilere kadar hiç kimse kadınlarla ilişki kurmakta zorlanmamıştır. Ülke geliştikçe sosyal tabakalaşma artmış ve 800 ila 1200 yılları arasında fahişelik toplumun bir parçası olmuştur. Moğol istilasından kıl payı kurtulan ülkede, 1600'lerden itibaren feodal yöneticilerin ve imparatorun etkisi azalmış ve siyasal güç "Şogun"lara geçmiştir. Bir zamanlar feodal beylerine bağlı ve iyi geçinen samuraylar (savaşçı soylular), gelirlerini yitirmeye başlamış ve eski adı Edo olan Tokyo'da, alt düzey bürokratik işlere verilmiştir. Tokyo, tarihte bir başka yerde görülmemiş biçimde, erkeklerin yoğun olduğu ve çoğunluğunu samurayların oluşturduğu bir kent olmuştur. Bu dönemde eş cinsellik, Budist rahiplerden samuraylara geçmiş ve hızla yayılmıştır. Budist rahipler oğlan çocuklarını yeğlerken, samuraylar on beş, yirmi yaş arası delikanlıları seçmiştir. Erkekler arasında aşk, dönemin üstün değerlerinin başına geçerek, samurayların rütbeye dayalı askeri düzenine bir tehdit oluşturmuştur. Rahipler ve samuraylar arasındaki eş cinsel ilişkilere ses çıkarılmamasına rağmen, profesyonel satılık erkeklerin ve aktörlerin bir araya getirildiği duvarlarla bir kent yaratılmış ve bu yeni kente Yoşivare adı verilmiştir. Bir süre sonra yandığı şehrin biraz dışına çıkan bu kent, iki yüz yıl süreyle fevkalade karmaşık bir fahişelik ve aşk kültürü geliştirmiş ve Japon kültüründe derin izler bırakmıştır. Japon kültüründe aşk simgesi olan bıçakla, eş cinsel samuraylar birbirlerini yaralamış ve bununla hem erkekliklerini hem de aşklarını göstermişlerdir (Rindgal, 1997).

Japonya'da "yüzen dünya" adı verilen "zevk mahalleleri", söylendiğine göre Saburoemon'un isteği üzerine, zamanın yöneticisi tarafından Kyoto'da imparatorluk sarayının yakınına kurulmuş

ve ilk genelev bu şekilde açılmıştır. “Elit fahişeler” erkekleri çekmek için kullanılmış, fakat genelevin saraya yakınlığı sorun olunca, özel adalara, duvarlarla çevrilmiş semtlere ve kentin diğer yerlerine yerleştirilmiştir. Buralarda çalışan fahişeler de Japon kültürünün diğer unsurları gibi sembolleştirilmiş, zenginleştirilmiş ve törenselleştirilmiştir. Bu genelevlerde çalışan ve geyşa adı verilen erkekler, müşterileri kabul eder ve onları kadın fahişelerle odalarına çekilene kadar eğlendirirlermiş.

Erkek fahişeliğinin yaygınlığı Japon sanatına da yansımıştır. Örneğin, Tokugava (1603-1868) döneminde üretilen renkli tahtalar üzerindeki baskılar, erkeklere satılan erkek fahişeleri açık ve ayrıntılı bir biçimde gösteren belgelerdir. Belki de tarihte ilk kez, çok sayıda sanat meraklısı, genelevleri ve oralarda olup bitenleri gösteren baskıları satın almıştır. O dönem üretilen baskı resimler arasında genelevleri gösterenler, koleksiyoncuların son derece yoğun ilgisini çekmiştir. Moronobu, Şunşo ve Utamaro gibi ünlü baskıcılar, yasal hale getirilmiş genelevleri, Kabuki tiyatrolarını ve lokantaları canlandırdıkları eserlerinde erkeklerle ilişki kuran erkek fahişeleri resmetmiştir.

Japon kültüründe kadın ile erkek arasındaki cinsel ilişkileri düzenleyen katı normlar, erkekleri birbirine yaklaştırmakta ve birçok resimde kadın elbiseleri giyen erkeklerin cinsel arzuyla “şaha kalktığı” görülmektedir. O zamanın Japon kadınları da hem kadın hem de erkek fahişelerden yararlanabilmekle birlikte, resimlerden yola çıkarak yapılan bir tahmine göre, genelev müşterilerinin ancak yüzde onunu kadınlar oluşturmaktadır. Lezbiyen fahişelerin de çalıştığı bu genelevleri anlatan bir iki resim (Örneğin Hakusai’nin 1800’lerde çizdiği baskı) bile aslında erkekleri tahrik etme amacı gütmüştür.

Japon uygarlığında seks için satılan oğlan çocuklarına verilen önem ayrıntıyla anlatılmıştır. Oliver Statler’in Japon Oteli adlı klasik eserinde Hollanda Batı Hint Şirketi’nde çalışan Doktor Enbglebert Kaaempfer, Japonya’da yaşadığı 1690-1692 yıllarında sokaklarda oğlanların güzel ev ve pavyonlarda pazarlandığını ve bunların iyi giyimli, on, on iki yaşlarında olduğunu yazmış, oğlanların kadınsı jest ve tavırlarla zengin müşterileri çekmek için çaba gösterdiklerini ve Japonların da bu konuya aşırı ilgi gösterdiğini belirtmiştir. Aynı şekilde 17. yüzyıl şairi Saikaku lhara, Aşk Dolu Bir Adamın Yaşamı adlı eserinde, seks için satılık oğlanlardan söz etmiştir. Anlattığına göre, kadınsı çocuklar ve gençler zengin dulların evlerine uğrar veya samurayların oturdukları yerlere giderler. Kadınlara gerçekten ilgi duymayan birçok erkek, bunları kokularından ve tavırlarından anlar ve kabul eder. Söylendiğine göre, samuray bir ailenin oğlu, annesini tedavi ettirebilmek ve babasının öcünü almak için küçük yaşta kendini satmaya zorlanır.

Birçok ülkede olduğu gibi, Japonya’da da kız ve oğlan çocuklar anne ve babaları tarafından satılmıştır. Bir kuraklık sırasında iflas edip de devlete borç ödemesi gereken bir aile, bir çayeviyle ilişki kurup, kızlarını geyşa olarak satmıştır. Hatta bazen saygın bir samuray ailesi bile, para için oğlan çocuğunu satmıştır. Özellikle ailenin namusu söz konusuysa veya borçları varsa, çocuklar feda edilmiştir. Aynı kız çocuklarının yaptığı gibi, oğlan çocuklar da kazandıklarının önemli bir bölümünü ailelerine vermiştir. Kibar kadın fahişeler otuzlarında emekli olmalarına rağmen erkek fahişeler yirmilerinde işten çekilmek zorunda kalmıştır. Üstelik çok güzel olan kibar kadın fahişeler partilere veya diğer toplumsal etkinliklere çağrılırken, erkek fahişeler asla toplum içine çıkmamıştır.

Japonya’ da bazı Budist rahipler cinsel ilişkiden tamamen el ayak çekmişken, birçoğu dini daha esnek yorumlayıp, sadece kadınlardan uzak durmuştur. Louis Frederick’in Japon günlük yaşamını yansıtan kitabında yazdığı gibi, birçok asil erkek, çocuğunu tapınaklara bırakmış ve onları rahiplerin eline teslim etmiştir. Bu çocuklar reşit olana kadar rahipler tarafından eğitilmiştir. Hatta rahiplerin bu oğlanlara taptığı, onları güzel giydirip, kaşlarını aldığı ve kadın gibi makyaj yaptığı yazılmıştır. Bu çocukların birçoğu sonradan kendileri de rahip olmuş, bazılarıysa ailelerine geri verilmiştir. Kabuki tiyatrolarında da kadın kılıklı erkekler oynatılmıştır. Buralara samuray ve asillerin girmesi yasak olmasına rağmen, onlar bu oyunlara büyük ilgi göstermiştir. Bu oyunlarda tümüyle erkek oyuncular, kibar fahişeler ile geyşalara öğretmenlik yapmış ve kadınlar bu

erkeklerden kadınlık öğrensin diye bu tiyatrolara gönderilmiştir. Oyunlarda kadın rolü oynayan aktörlerin gerçek yaşamda da kadın gibi davranması beklenmiş ve üstelik bunların hamamlara kadınlar kapısından girmesine göz yumulmuştur.

Terence Barrow'un (1972) yazdığı gibi, Japonya'da kadınlar oğlan çocuk, oğlan çocuklar ise erotik arzular için istenmiştir. Kadınların erkekleri korkak ve efemine (kadınsı) yaptıklarına inanılmıştır. Bir Japon atasözüne göre, karısına aşık olan biri "annesinin hizmetkârına aşık" sayılmıştır. Sosyal çizgiler ve özellikle sınıf farkları gözetildiği sürece, cinsel davranışlarda özgürlük olmuş ve kadınlar sosyal yaşamda önemsiz görüldüğünden, sanat eserlerinde de yer almamıştır. Erkekler, yaşamlarında önemli olan her şey için başka erkekleri seçmiştir.

Osmanlı İmparatorluğu

Eş cinsel temalar Osmanlılarda da metinlerinin azımsanamayacak bir bölümünü oluşturmuştur. Osmanlı'daki cinsel eğilimlerin bir bölümü Eski Yunan toplumunda, özellikle de Epiküryen gruplarda hâkim olan tercihlerle büyük bir benzerlik arz eder: kadınların sadece çocuk yapma vasıtası olarak görülüp hiçbir şekilde erkeklerin arasına alınmamaları, erkeklerin cinselliği bazen kendi içlerinde yaşamaları ama günlük hayatta kadına az da olsa yer verilmesi ve sadece çocuk yapma vasıtası olarak görülmesi, eş cinsellikten ziyade çift cinselliği göstermektedir. Bir zamanlar kendi cinslerine meyleden erkeklerin daha sonra kadınlara dönmeleri yahut eski alışkanlıkların gizlenmeye başlaması, Avrupalılaşma yolunda ilk adımların atıldığı Tazminat'tan, yani 1839'dan sonradır ve Osmanlı tarihçiliğinin en önemli isimlerinden olan Cevdet Paşa, II. Abdülhamid'e sunduğu, sosyal ve siyasi konulardaki raporlardan meydana gelen Maruzat isimli eserinde son derece açık şekilde yazılmaktadır. Rapora göre kadın düşkünleri çoğalıp erkek sevgililer azalmıştır. İstanbul'da öteden beri delikanlılara karşı hissedilen ve geçerli olan aşk, alaka kızlara dönmüştür. Sultan üçüncü Ahmed zamanından beri yapılmakta olan Kağıthane seyirleri ziyadesiyle rağbet bulup, gerek orada gerekse de Bayezid Meydanı'nda arabalara işaretle aşk oynaşmaları usulü hayli gelişmiştir (Bardakçı, 2005).

Yakın Geçmiş

İngiltere

Fone (2000), İngiliz reform kuruluşlarının 1720'lerdeki yazılarına dayanarak satılık erkeklerin eş cinsel parkları doldurduğunu ve tuvaletler dahil halka açık birçok yerde erkeklerin seks pazarlığı yaptığını belgelemiştir. Cinsel amaçla bedenlerini satan erkeklerin belirgin bir biçimde giyindiği ve kendilerine özgü bir dil kullandığı da bilinmektedir. Söylendiğine göre, 1730'lar Londrası'nda eş cinsel ve satılık erkeklerin ve erkek müşterilerin çok gelişmiş bir sosyal ağı ve iletişimleri vardır; kadınlar arasındaysa eş cinsel bağlar gelişmemiştir.

Ned Ward (1698), Londra Casusu adlı kitabında, kentin on sekizinci yüzyıl dönemindeki yeraltı efemine dünyasını ortaya çıkarmıştır. On dokuzuncu yüzyıla kadar, kentte işletilen sodomist kuruluşları arada bir polis basmakla birlikte, bunların yaygınlığı bilinmektedir. Londra'da olduğu gibi, Hague, Amsterdam ve Paris'te de sodomistler büyük gruplar oluşturmuştur. Hizmetlerinden rahatça yararlanılmasına rağmen, efemine erkeklere birçok açıdan kötü gözle bakılmış ve bunların sodomist olması da aşağılanmalarının ikinci bir nedenini oluşturmuştur. Paris'te bir görgü tanığı, 1748 yılında efemine erkeklerden oluşan bir genelev bulunduğunu ve buraya yeni katılan oğlan çocuklarına "gelin" denildiğini yazmıştır. Hague'de "o tür erkeklerin" işlettiği bir yer mahkemelik olmuştur. Kadınsı görünümlü erkekler herkesin gözüne batmakla birlikte, oğlan çocukların ve yetişkin efemine gençlerin peşinde koşan erkekler kalabalığa karışıp gitmiştir. Fone'a göre o dönemden kalma mahkeme belgeleri, efemine erkeklere düşkün "normal" erkeklerin çoğunun evli olduğunu ve sodomist eylemlerini evliliklerine dayanarak inkâr etmeye çabaladıklarını kanıtlamaktadır.

Londra' da efemine erkeklere *mollies* denmiş ve *molly* evleri onları müşterileriyle bir araya getirmiştir. Buralara eş cinsel ilişki meraklısı ve genellikle biseksüel erkekler gitmiş, oğlan çocukları ve delikanlılar arasından beğendikleriyle para karşılığı birlikte olmuştur. Molly evlerine alınacak oğlan çocukları, kadınsı giysilerle donatılmış ve bunları işe ısıtmak için şölenler yapılmıştır. Hatta bu evlerde pazarlanan efemine erkeklerin çocuk doğuruyor gibi davranarak bebek günleri yaptığı da yazılmıştır. Bir polis şefi, 1725'te bu evlerden birine giderek, *"kırk, elli erkek birlikte sevişiyorlar, flört ediyorlar, dans ediyorlar ve çiftler özel odalarına çekiliyorlardı; bir oğlan çocuğuna kadınmış gibi davranıp, kadınca mimikler yapıyorlardı"* diye yazmıştır. Molly evleri, müşterilerinin oğlan çocuklarıyla sodomist ilişkilere girmesine aracı olmuştur.

İngiltere'de kraliçenin genellikle aristokrat ve orta sınıf erkeklerden oluşan muhafız birliğindeki askerlerin, gemiciler, polis, seyis ve diğer alt sınıf emekçilerle cinsel ilişki kurdukları gözlemlenmiştir. Havelock Ellis, 1936 basımlı kitabında, ordu barakalarının erkek fahişe merkezleri haline geldiğini ve hatta kendini satan askerlerin sanıldığından çok daha fazla sayıda olduğunu belirtmiştir. Yazar, birçok bölükte bu işin başını alıp gittiğini ve Hyde Park ve Albert Gate civarlarında koruyucu bölüklerin gizli saklı olmaksızın seks ticareti yaptıklarını belirtmiştir.

Bir zamanlar köleliğin bir boyutu olan cinsel hizmet, düşük rütbeli erkeklere düşmüştür. Erkek fahişe kullanımında üç ilke aranmıştır. Önce, seks yalnızca ticari bir alışveriş olarak görülmüştür. Sonra, ilişki sırasında kullanılabilir eylemler sınırlanmıştır. Ayrıca, duygusal yansızlık, yani duygusuzluk bir kural olmuştur. Bu nedenle, toplumda hoşgörü artmakla birlikte, erkekler arasındaki cinsel ilişkilerin duygudan yoksun olmasına özen gösterilmiştir. Örneğin, Lord Harvey'in erkek hizmetkârlarından cinsel ilişki talep ettiği bilinmekle birlikte, bir erkeğe tutulduğunu açıklaması skandal haline gelmiştir.

Yüzyılın sonuna doğru, bu tür ilişkilerden baş gösteren rahatsızlık nedeniyle birçok düşünür hem satılık erkeklere hem de müşterilere karşı yasal önlemler alınması gerektiğini savunmaya başlamıştır. Bunun sonucu olarak, örneğin Hollanda'da, 1730-1811 arasında birçok taşra yerleşiminde mahkemeler oluşturulmuş, tarihin hiçbir döneminde görülmedik bir biçim ve sayıda sodomist, toplatılıp yargılanarak cezalandırılmıştır. Ekonomik ve sosyal yaşamın bozulduğu bu dönem Hollanda'sında toplumsal sorunların sodomistler gibi saplantılardan kaynaklandığı ve hatta yerel kiliselerin bile sodomistler tarafından kullanıldığı iddia edilmiştir. Bu iddia üzerine katedralde iki asker tutuklanmış ve ölüm cezasına çarptırılmıştır. Hapishanelerdeki sodomist olaylara kadar el koyan devlet, bu kez köylüyü kentliyi korkutmuş ve köylerde bile mahkemeler kurup birbirini ihbar edenleri yargılamaya girişmiştir. Yargılananlar kendilerini kurtarmak için, var olan sosyal ağların üyelerini ihbar etmiş, ölüm cezalarının sayısını artırmış ve öldürülenler arasında hizmetçi, nakış işçisi, öğretmen ve kilise mensubundan, eldiven yıkayıcısına kadar çalışan insanlar yer almıştır.

Yargılananlar arasında aristokratlar ve zenginler de bulunmakla birlikte, onlar ağır cezalar almadan "adaletin pençesinden" kurtulmuştur. Soylular, tarih boyunca cinsel deneyimleri ve "yasak" sayılan cinsel ilişkileri çok daha sık ve rahat yapmakla birlikte, yasaları teğet geçmeyi başarmış, cinselliğin sınıf niteliği hiç kaybolmamıştır. Zenginler ve soylular en uç cinsel deneyimleri bile satın alabilmiş, halkın cesaret edemeyeceği davranışları da yapmalarına rağmen para ve nüfuzla ayrıcalıklarını korumayı bilmiştir.

Diğer Avrupa Ülkeleri ve Amerika

Japonya'da olduğu kadar yaygın olmasa da görsel sanatlara dayanarak ortaya konulan sonuçlara göre, Orta Çağ Avrupa'sında da erkek fahişelik görünmekle birlikte, bastırılmıştır. Bu tür ilişkiler "çarpık" sayılmış ve gizlenmiştir. Yaklaşık on sekizinci yüzyıldan sonra cinsel özgürlük bastırılmış ve toplum erkek fahişelere "hasta ve sapık" gözüyle bakmıştır. Buna rağmen, müzisyenler adlı eserinde Caravaggio, 1596'da sokakta müşteri arayan erkek fahişeleri resimlemiştir. Bunun gibi birçok farklı örnek, her türlü toplumsal baskıya rağmen erkeklerin cinsel amaçla kullanımının yaygın olduğunu ve rahatça alınıp satıldıklarını göstermiştir. Modern çağ öncesi resimler, eş

cinsel erkekler arasındaki fahişeliği olumsuz yönleriyle ortaya koymuştur. Örneğin, on altıncı yüzyıldan kalma bir tabakta, bir papazın büyük bir para çantasıyla bir oğlanın kalçalarına iştahla işaret ettiği bir resmin altına, *"Ben bir papazım, ama bir tazı gibi becerikliyim"* yazılmıştır. On yedinci ve on sekizinci yüzyıllarda hem erkek hem de kadın fahişelik yayılmış ve görünür hale gelmiştir. Bunun önemli nedenlerinden biri hızla gelişen kentleşmedir. O dönemde, erkekler sokaklarda kolayca müşteri ararken, kendilerini özellikle tuvaletlerde ve pazar yerleri çevresinde pazarlamıştır.

ABD'nin ilk dönemlerini belirleyen erkek yoğun yaşam, kadın fahişelerin yaygınlığıyla sonuçlanmış ve Çin, Japon ve diğer göçmen grupların geleneksel alışkanlıklarını beraberlerinde getirmiş olması üzerinde fazla durulmamıştır. Gizli tutulmasına rağmen, "Vahşi Batı"da her dört fahişeden biri kölelerden oluşmuş, genelevlerde ve askeri kamplarda erkek fahişelere rastlanmıştır (Ringdal, 1997). Bu fahişeler kendilerine kadınsı görünüm vermiş erkek, travesti veya transseksüel olduklarından gerçek kimliklerini gizleyebilmiş ve böylece müşterilerinin erkeklerle birlikle olduğu anlaşılmadığından onlara toz kondurulmamıştır. Erkek fahişelik Amerikan yerlileri arasında da görülmüştür. Yerli kabilelerde kadınların evlenmeden önce bakire olmaması yeğlendiğinden, kendilerine çadır kurup erkekleri eğlendirmeleri hoş karşılanmıştır. Kadınsı görünümlü erkekler de örneğin Navaho kabilesinde tek başına yaşayan erkeklere seks satmakta serbest olmuştur.

Weeks'in 1977 tarihli çalışması, on dokuzuncu yüzyılda Avrupa'daki fahişelerin yarısını genç erkeklerin oluşturduğunu göstermiştir. Yazar, benzer sayıları ABD için bulamamışsa da erkek fahişelerin özellikle büyük kentlerde yaygın olduğunu, erkekler arasında eş cinsel ve heteroseksüel ayrımının geçerli olmadığını belirtmiştir. Yirminci yüzyılın başına gelindiğinde, bir erkeğin yaşamını fahişelikten kazanması hoş görülmemişse bile, satılık erkeklerin yalnız eş cinsellerden oluşmadığı anlaşılmıştır.

On sekizinci yüzyılda, erkek fahişelik var olmakla birlikte, az sayıda erkek bu işi profesyonel olarak yapmıştır. Genelevlerde yalnızca efemine satılık erkekler değil, güçlü kuvvetli ve atletik görünümlü olanlar da çalışmıştır. Erkeklerin başka erkeklerle girdiği cinsel ilişkiler, efemine olmadıkça hoş görülmüştür. Açıkça efemine olmasa da zengin ve toplumsal sınırlamaları çiğneme cüreti gösterebilen erkeklerse eş cinselliklerini saklamamıştır. On dokuzuncu yüzyıldan sonra ressamlar, Avrupa ve Amerika'nın belli başlı kentlerinde hem erkek hem kadın eş cinseller arasındaki fahişeliği de resmetmiştir. Örneğin, Charles Demuth yalnızca eş cinsel dostlarına gösterdiği bazı tablolarda erkek fahişeleri resimlemiştir. Paul Cadmus'un da resimlerinde benzer görüntüler ortaya konmuştur.

İkinci Dünya Savaşı'ndan sonraki dönemde satılık erkekler tamamen su yüzüne çıkmış ve toplum yasakçı kurallarını yermeye yönelmiştir. Andy Warhol'un, 1963 yılında çektiği filmden sonra erkek fahişelerle ilgili konular, birçok film, fotoğraf ve resim sanatının bir parçası haline gelmiştir. Andy Warhol 1968 yapımı Flesh (Et) adlı filminde, New York'ta çalışan bir erkek fahişenin yaşamını belgesel bir yöntemle gözler önüne sermiştir. Filmin kahramanı, bir taraftan karısının kız arkadaşının kürtaj masraflarını öderken diğer taraftan iki genç erkeğe fahişelik eğitmenliği yapmaktadır. Öğrenci gençler hukuk öğrencisi olmalarına rağmen okul paralarını çıkarmanın bir yolunu aramaktadır. Filmin kahramanı olan erkek fahişe, filmde bazen çıplak bazense çocuğuyla oynayan bir baba rolünde görülür. Çıplak bedeni hem arzuyu hem de bir para kazanma yöntemini sembolize eder. Giysilerle görüldüğündeyse belli bir kültürden olduğunu ve o kültür çerçevesinde yaptığı işin kolayca anlaşılabileceğini gösterir. David Wajnarowz da erkek fahişelik yaptığı dönemlerden edindiği deneyimlerini fevkalade öfkeli ve renkli bir üslupla eserlerine dökmüştür. Yakın dostu fotoğrafçı Peter Hujar, eş cinsel ve transseksüel erkek fahişelerin onurunu yücelten portreler çizmiş, bu insanların yoksulluk ve diğer sorunlarıyla nasıl bir duygusal güçle başa çıktıklarını anlatmaya çalışmıştır.

Avrupa kentlerindeki sodomist pazarın varlığı, Roma ve Bizans imparatorluklarından bu yana sürmüştür. Daha sonraki dönemlerde de bu pazar varlığını korumuş ve örneğin, Bastille

arşivlerinde, erkeklere hizmet veren satılık erkeklerle ilgili yüzlerce polis raporu bulunmuştur (Merrtck, 2000). Fransız yazar Proust, birçok şövalyenin cinsel ilişki için teklif aldığını yazmıştır. Paris'te de 1770'lerde yalnızca erkek fahişeleri pazarlayan genelevler açılmıştır.

Julie Matthaei'nin 1977'de basılan kitabı, on dokuzuncu yüzyılda Avrupa'nın her yerinde erkek fahişeliğinin yaygın olduğunu belgelemiştir. Weeks'in (1977) tahminlerine göre, on dokuzuncu yüzyıl Avrupa'sında fahişelerin yarısı erkeklerden meydana gelirken bunların çoğunluğunu da delikanlı ve oğlanlar oluşturmuştur. Aynı dönemde hem profesyonel hem de yarım gün çalışan çok sayıda satılık erkek olduğu belgelenmiştir (Weeks, 1989, Katz, 1976). Satılık erkeklerle fazla ilgilenmeyen sosyal bilimciler bile eş cinsellik kavramı gelişmeden çok önce İngiltere'de emekçi erkekler arasında dahi bu tür ilişkilerin ve erkeklik satışının yaygın olduğunu göstermiştir (Weeks, 1989). Yoksul halktan birçok oğlan çocuğunun, para karşılığı veya yemek, barınak, hatta tiyatro bileti karşılığı, yaşlı erkeklere kendilerini sattıkları belgelenmiştir. Yirminci yüzyıl Avrupa'sı, ABD'de olduğu gibi, doğuştan edindiği cinsin dışına çıkanları hakir görmüş, "erkekçe" fahişelik yapanların yanlış bir davranış içinde olduğu fikrini benimsemiştir (Gluckman ve Reed, 1997).

Edgar Degas ve Toulouse-Lautrec gibi ressamların ölümsüzleştirdikleri Paris genelevleri, müşterilerine sonsuz özgürlük tanımış ve her tür erotik düşü gerçekleştirmelerini sağlamıştır. Ucuz veya kalburüstü genelevlerde erkekleri kadın fahişelere yeğleyenler bulunmuştur. Buralarda, kadınlardan biri müşteriyle yatak odasına çıkıp orada yerini bir delikanlıya terk etmiş ve satılık erkekler müşterinin isteğine göre etkin veya edilgin cinsel hizmet sunmuştur.

Avrupa'da cinsel hastalıkların yaygınlaşması erkek fahişelere bir başka açıdan dikkat çekmiştir. Bu hastalıkları kadın fahişelere bağlamaya çalışan toplum ve polisle mücadeleye giren kadın kuruluşları, eş cinsel erkek ilişkilerinin yaygınlığını ve kadınlara hastalığı erkeklerin bulaştırdıklarını savunmuştur (Ringdal, 1997). İngiliz donanmasında görevli yetmiş erkeğin, karaya inmeden aylarca denizde kaldıktan sonra hastalıkla dönmeleri ve birbirlerine hastalık geçirdiklerini utançlarından itiraf edememeleri kadınlara karşı suçlanmaları artırmıştır.

Freeman'ın söylediği gibi, on dokuzuncu yüzyıl Rusya'sında, taksi şoförlerinin, at arabası sürücülerinin, garsonların, hizmetkârların ve neferlerin, kendi ifadelerine göre, işverenlerine cinsel hizmet vermeleri, işlerinin ve aldıkları ücretin bir parçası olarak görülmüştür. Hatta bu hizmet için kaç para alındığı da belgelenmiştir. On dokuzuncu yüzyılın sonu ve yirminci yüzyılın başlarında, İrlandalı vatansever Sir Roger Casement, günlüğünde Afrika'da ve Güney Afrika'da gördüğü erkek fahişelerden uzun uzun söz etmiştir. Yine 1860'de kâşif Gustave Flaubert, Mısır'dan arkadaşlarına mektuplar göndermiş ve Kahire hamamlarında erkek fahişelerin kolayca bulunabildiğini söylemiştir. Hollanda, Bulgaristan, Romanya gibi Avrupa ülkelerindeki genelevlerde fahişe genç kızların varlığı pembe, genç erkek fahişelerin varlığı ise mavi perdeyle belirtilmiştir.

Afrika

Misyonerlerin çok kadınla evliliğe karşı savaşı, kadınları kentlere iterek fahişelik yapmalarına neden olmuş ve böylece on dokuzuncu yüzyıl sonlarından itibaren fahişelik kurumu Afrika kıtasına da girmiştir (Ringdal, 1997). Skandalla sonuçlanan bazı durumlarda da misyoner papazların fahişeliği körüklediği ve bir papazın, kıtanın en iyi genelevini işlettiği bilinmektedir. Bir İngiliz askeri uzman, İtalyan papazların 1902'de Kenya'nın bir ücra köşesindeki kiliseye inanılmaz güzel gençleri çağırdıklarını ve halka bir papazla sevişmeyen kız ve oğlan çocukların cennete gidemeyeceğini aşıladıklarını gözlemlemiştir (Ringdal, 1997). Avrupa ülkelerinin kıtayı ele geçirmek için verdiği sömürgecilik yarışı süresince fahişelik yaygınlaşmış ve on dokuzuncu yüzyılın ikinci yarısında kıtanın her yanı sömürge ordularına hizmet eden fahişelerle dolmuştur.

Demiryollarının gelişmesi çok sayıda asker ve iş adamını kıtaya çekmiş, Güney Afrika'dan başlayarak altın madenleri ve diğer madenler açılmaya başlamıştır. Buralara Bantular ve Çinliler de getirilmiş, Afrikalı kadın fahişelere çok sayıda Avrupalı kadın fahişe de eklenmiştir. Örneğin,

1895'te Mozambik'ten Johannesburg'a giden tren hattının açılması sırasında yedi yüz Yahudi fahişe 70 bin erkek maden işçisinin hayran bakışlarıyla trenden inmiş ve onları birçok fahişe grubu izlemiştir. Kısa zamanda yüz otuz üç genelev, madencilere hizmet veren konuma girmiştir. Bu "gelişmeden" dolayı Afrikalıları suçlayamayan Avrupalılar "Oryantal" dedikleri Doğu halklarını sorumlu tutmuş ve örneğin bir İngiliz memur Kenya'da, Hintlilerin kaldığı bir inşaat kampında fahişelerin ve küçük oğlanların "günahkâr yaşamın bir parçası" olduğunu yazmıştır.

Ringdal'in gözlemlediği gibi, Avrupa'nın paraya susamışlığı, gemiyle Asya'dan, trenle Afrika'nın çeşitli yerlerinden erkekleri madenlere çekmiş ve kendi kültürleri çerçevesinde cinsel ilişkileri arkalarında bırakmak zorunda kalan bu insanlar hem fahişelik hem de eş cinselliğe yönelmişlerdir. O dönemin Londra gazeteleri Çinlilerin siyahilere sodomi öğrettiklerini iddia etmiştir. Buclmill adında bir patent müdürü bu nedenle bir araştırma yaptırmış ve hem Bantu kabilesine mensup hem de Çinli oğlanların para karşılığı cinsel hizmet verdiği doğrulanmıştır. Maden şirketlerince oluşturulan bir komisyonun araştırmaları, erkek maden işçilerinin yüzde yedi, sekizinin seks sattığını ve bu paranın ücretlerini tamamlayan bir işlev gördüğünü kanıtlamıştır. Bucknill, fahişelik yapan Çinli erkeklerin maden işçisi değil, berber ve aktör olduğunu belirtmiştir. Bantular arasında güzel oğlan çocukları fahişelikten büyük bir kazanç sağlamış ve her ırkın kendi ırkından erkek fahişeleri yeğlediği gösterilmiştir. Bucknill, her iki grup arasında satılık oğlan çocuklarının kadınca davranışlar gösterdiğini ve Bantuların erkek fahişelere "kirli ve genç gelin" dediklerini belgelemiştir. Maden kentlerinde küçük erkek fahişeler ile yetişkinler arasındaki birçok ilişkinin, kısa sürede duygusal bir içerik kazandığı için, "evli çift" gibi bir yaşantıya dönüştüğü de gözlemlenmiştir. Çinlilerin tiyatrolarda sodomist ilişkiler geliştirdiği de belgelenmiştir.

Çinlilerin sodomi alışkanlığına kuvvetle inanan Avrupa halkı, madenlerden gelen bu raporlar nedeniyle, örneğin Londra'da Çin tiyatrolarını kapatmaya başlamış ve altmış, yetmiş kadınsı görünümlü Çinliyi de sınır dışı etmiştir. Buna rağmen, maden kentlerindeki "düşük ahlak" süregelmiş ve tüm halklar arasında aşırı alkol ve oğlan düşkünlüğü artmıştır. Irkçılığın hızla büyümesi erkek fahişeleri daha da popüler hale getirmiştir. "Üstün" beyaz ırk ile siyah ve sarı ırkların karışmasını birçok yönden kontrol etmeye başlayan sömürgeciler, Avrupalı erkeğin Afrikalı kadından çocuk yapmasını engellemek için birçok yola başvurmuştur. Evlerinde çalışan Zulu delikanlılarına düşkünlüğü bilinen Avrupalı kadınlar erotik düşlerini kaleme almış olsalar bile, gerçek ilişkilerini son derece gizli tutmayı becerebilmiştir. Irkların cinsel ilişkilerine ve özellikle melez çocuk yapılmasına karşı gösterilen özen, 1903 yılında Rodezya'da çıkan bir ahlak yasasıyla düzenlenmiş ve bir siyaha seks satan Avrupalının iki yıl, söz konusu Afrikalının da beş yıl hapisle cezalandırılması öngörülmüştür. Ancak hangi ırktan olursa olsun, bir erkekle cinsel ilişki kuran erkeklere, bu ilişkilerden çocuk doğmayacağı ve beyaz sosyetenin rencide olmayacağı gerekçesiyle herhangi bir ceza öngörülmemiştir.

Latin Ülkelerinden Bir Örnek: Brezilya

Yakın geçmişte Rio'da eş cinsellere hizmet eden erkek fahişelerin yaygınlığı farklı araştırmacılar tarafından belgelenmiştir. James Green'in Rio parkları üzerine yazdığı ve 1898-1914 yıllarını kapsayan çalışmasında, 1888'de köleliğin ülkede yayılmasıyla gerginliklerin yaşanmasının ve ondan hemen sonraki dönemde hızlanan kentleşme ve siyasal istikrarla oluşan sosyal ve kültürel değişikliklerin ve yerli Brezilyalı yoksulların kentlere doluşmasının, kozmopolit bir sosyal örgü yarattığı belirtilmiştir. Aşırı sayıda erkek göçmene karşı içinde çok az sayıda kadının yaşadığı Rio kentinde, kadın fahişeler hoş görülmüş ve erkeklerin de kendi aralarında ilişkileri olduğu varsayılmıştır. Erkeklere hizmet eden erkek fahişeler efemine ve erkekten sayılmadıklarından etkin erkek toplumu egemenliğini sürdürmüştür. On dokuzuncu yüzyılın sonlarına doğru Avrupa'dan ve özellikle Portekiz'den gelen göçmenler, Rio kentinin nüfusunu ikiye katlamıştır. O dönemde erkeklerin sayısı kadınlara göre aşırı arttığından, çok sayıda genç erkek sokaklarda gezip eğlence aramaya başlamıştır. Başka kentlerde olduğu gibi bunca erkeğin bir arada olması hem erkek hem de kadın fahişelere ilgiyi artırmıştır.

Rio'daki hızlı nüfus artışı ve toplum sağlığını koruma gereksinimi, yoksul halkın büyük çoğunluğunu kentin kuzeyine ve kent merkezinin dışına itmiştir. Buna rağmen, özellikle erkek fahişeler, kendilerini zenginlerin gittiği seçkin meydanlarda pazarlamayı sürdürmüştür. Geceleri kent parklarında hem yetişkin hem de oğlan fahişeler kimi zaman hoş görülmüş kimi zaman da ölüm cezasına çarptırılmıştır. Brezilya'nın Portekiz sömürgesi olduğu 1889 yılı öncesi, sodomi kesinlikle yasaklanmış ve 1587-1794 arası 4 bin 500 sodomist ölüme kadar varan cezalara çarptırılmıştır. Brezilya bağımsızlığını kazandıktan sonra hızlı büyüme, kentleşme ve süregelen göçmen akımı, cinsel kuralları yumuşatmış ve sodomi yoluyla fahişelik ceza konusu olmaktan çıkmıştır.

Sonuç

Son derece az sayıda tarihçinin konuya eğilmesine rağmen, eski çağlardan bu yana satılık erkekler her "uygarlığın" bir parçası olmuştur. Müşteri/satılık erkek ilişkisinin sınıfsal boyutu hep öne çıkmış, esirlerin ve düşük rütbeli kişilerin hizmetleri cinsellik satışını da içermiştir. Seks için satılık erkekler, genellikle oğlan çocukları ve delikanlılardan seçilmiştir. Sodomi zaman zaman cezalandırılmakla birlikte eş cinselliğin giderek kabullenilmesi, bu tür ilişkilere göz yumulmasına yol açmıştır.

Yakın tarihe kadar hiçbir erkeğe, Roma imparatorluğu dışında, "fahişe" denilmemiştir. Satılık erkeklerin yaşamlarını da erkekler yönetmiş ve kendilerini "fahişe" sayıp da örgütlenen tüm satılık erkekler diğer erkeklere hizmet verenlerden oluşmuştur. Tarihin ilk dönemlerinden bugüne, erkek fahişelerin büyük bir çoğunluğu diğer erkeklere hizmet vermiş ve kadın meslektaşlarının çok üstünde para kazanmıştır. Kadınlardan hediye veya maaş alan erkekler tarih boyunca fahişe olarak görülmemiş ve erkeklere kadınsı bir biçimde hizmet etmedikleri sürece, satılık erkeklerin "erkekliklerine" zarar gelmemiştir. Oysa artık bu durum da değişmekte olup, Valerie Scott'un 1990'da gözlemlediği gibi bazı ülkelerde, örneğin Kanada' da, kadınlara hizmet eden erkek fahişeler sayıca diğer fahişeleri geride bırakmaya başlamıştır.

Çağımızda, bir taraftan yoksullar ordusunun milyarlara ulaşması, diğer taraftan paralı insanların mutlak sayılarındaki artış, müşterilerin ve fahişelerin gizlilikle bile olsa aşırı çoğalmasına neden olmuştur. "Dinine bağlı" bazı erkekler, kendi ülkelerindeki yasaklamalar nedeniyle, oğlan çocuklarına karşı duydukları arzuyu dindirmek için uluslararası "iş gezilerine" çıkmaya başlamıştır. Ayrıca, transseksüeller hem aşağılanmış hem de bitmez tükenmez bir arzuyla onlardan seks satın alınmıştır. Kimileri hem eş cinsel fahişelere para dökmüş hem de onları öldürmüştür. Yaşlı başlı kişiler plaj oğlanlarına para yedirmiş, hatta onlarla evlenmiştir. Hem duygudan yoksun ilişkiler kurabilmek için satılık erkeklere para verilmiş hem de onların duygusuzluğundan şikâyet edilmiştir. Alanla veren arasında neler geçtiği sistematik biçimde incelenmemiş ve terk edilen veya kaçırılan oğlanlar fuhuşa itilmiştir.

2. Bölüm

Erkek Bedeninin Satılma Nedenleri

Temel etmenler

Satılık erkeklik, tarihin ilk dönemlerinden bu yana farklı kıta ve ülkelerde görülse de toplumların gizlediği ve bastırdığı bir olgu olduğundan, yeterince incelenmemiştir. Bir önceki bölümde erkek fahişeliğinin toplumsal olgu olarak ortaya çıkışının tarihsel nedenleri incelenmiştir. Bu durumun tüm dünyaya yayılışının son yüzyılda gerçekleştiğini kanıtlamak kolay değilse de bu bölümde kurumun yayılma nedenlerine eğileceğiz.

Tarihsel ve güncel yayınlar tarandığında, fahişeliğin gerçekten en eski mesleklerden biri, ama ilki olmadığı görülür. Fahişelik, birçok ortamda hem kadın hem de erkeklerin ana geçim yolu ve yaşam biçimi olmuştur. Başlangıçta maddi beklentilerle erkeklere hizmet veren erkeklerin sayısı çok olsa da toplumun "erkekliğin" korunmasına verdiği önem, erkek fahişeliğinin bir olgu olarak günümüze kadar saklanmasına neden olmuştur.

Erkeklerin yatılı okul, askerlik, inşaat, hapishane gibi yerlerde uzun süre bir arada kalmaları, ataerkil erkeklik anlayışıyla birleşmiş ve cinsel tecavüz erkeklerin birbirleri üzerinde egemenlik kurmalarının bir yolu olmuştur. Erkek yoğun ortamlarda tecavüze uğrayan insanların bazıları sonraki yaşamlarını fahişelik yaparak sürdürmüştür. Ayrıca, çeşitli toplumsal etmenler de erkek fahişeliğine zemin hazırlamıştır. Bu etmenlerden başlıcaları şunlardır:

- Bastırılmış cinsel arzuların satılık bedenler aracılığıyla daha kolay yerine getirilmesi,
- Nüfus artışını belli bir oranda tutmaya yarayan toplumsal davranışların erkek erkeğe ilişkilere doğal bakması,
- Köylerin ve kentlerin gelişmesi,
- Meslek ve pazarların oluşması,
- Kadın üzerindeki baskının daha kolay gerçekleştirilebilmesi ve en önemlisi: sınıfların oluşması.

Erkeklerin bedenlerini cinsel kullanım için satmalarını nedenleri tarihin farklı dönemlerinde değişmiştir. Bunda, hem "çekici" hem de "itici" nedenler rol oynamıştır. İtici nedenlerin en önemlisi yoksulluktur. Kentleşme, turizm ve küreselleşme de seks ticaretini kolaylaştırmıştır. İnsanlar büyük kentlerde yaşayarak küçük toplumlarda görünen baskılardan sıyrılabilmiştir. Çok sayıda erkeği uzun süre yalıtarak bir arada tutan toplumsal uygulamalar, oğlancılık gibi tutkular, cinsel tercihler ve ataerkil düzende doğacak çocukların kimliğini belirlemenin önemi, temel etmenler arasında yer almıştır. Örneğin, bazı kültürlerde kadınların süt verdikleri sürece kocalarıyla beraber olmalarının yasaklanması erkekleri birbirlerine itmiştir.

Satılık erkek pazarının ağırlığını oğlan çocukları oluşturur. Çocukların anne babaları tarafından terk edilmeleri, satılmaları veya organize seks ticaretiyle uğraşanlarca kaçırılıp zorlanmaları, bunun en önemli nedenidir. Önceki kısımlarda da belirttiği üzere seks ticareti ve uyuşturucu ticareti iç içedir. Aracıların seks ticaretinin yanı sıra daha fazla para kazanma hırsıyla uyuşturucu pazarlamayı amaçlaması da çocuk sayısını artırmıştır.

Müşteriler açısından konuya eğildiğimizde, temel nedenler arasında erotik arayışlar, genç yaşta edinilen alışkanlıklar ve eş cinsel eğilimler görülmüştür. Oysa, delikanlı ve yetişkin yaşlarda fahişeliğe kalkışanların, kendini başka erkeklere daha karmaşık nedenlerle sattığını, bazılarının da kendini kadınsı tavırlarla pazarlamasının bütünüyle biyolojik, sosyolojik veya ekonomik nedenlerle açıklamasının zor olduğu görülmüştür.

Değişen müşteri özellikleri, seks ticaretini geliştirmeyi amaçlayan çıkar gruplarının örgütlenme biçimleri, ülke özellikleri, toplumsal yapı, dinsel kültür vb. etmenler de pazarın farklı kesimlerine yanıt vermek için piyasaya sürülen erkekleri biçimlendirmektedir. Bu kitapta amacımız, bütün bunları bir araya getiren kuramsal bir yapı oluşturmak değildir; model oluşturmak yerine, satılık erkekliğe yol açan etmenlerin ne denli karmaşık olduğunu, erkek fahişelerin homojen bir grup oluşturmadığını ve basite indirgenmiş genellemelerle konunun yeterince anlaşılamayacağını göstermektir.

Erkek fahişeliğinin yaygınlaşmasının temel nedenleri şu şekilde özetlenebilir:

1 Toplumsal eşitsizlik

Sosyal gruplar arasında sınıf ve ekonomik farkların oluşması ve gelişmesi, fahişeliğin en önemli nedenlerinden biridir. Temelde, bir toplumda kalıcı ve kesin tanımlanmış eşitsizlikler olmazsa, bir grup insanın diğerine para veya benzeri maddi çıkar karşılığında cinsel hizmet sağlaması zordur. Cinsellik, bir sosyal grubun diğeri üzerinde egemenlik kurmasının ve sürdürmesinin bir yoludur. Örneğin, Roma İmparatorluğu'nda, soylular ile kölelerin eşitsizliği ve kalıcı konumları farklı biçimlerde yaratılmış ve sürdürülmüştür. Soyluların köleler üzerindeki egemenliği, işkence, öldürme, aç bırakma, aşırı çalıştırmanın yanı sıra zorla, parayla, hediyeyle veya tehditle cinsel hizmet almayı da içermiştir. Yalnız köleler değil, gençler ve yoksullar da bazen para bazen de yeme içme veya barınma karşılığı cinsel hizmet vermeye zorlanmıştır. Kölelik, yoksulluk ve alt tabakadan olmak, kadın ve erkeklerin yalnız emeklerini satarak değil, aynı zamanda fahişelik de yaparak geçimlerini sürdürmelerine neden olmuştur. Erkek fahişelerin pazarını genellikle erkekler oluşturmakla birlikte, kadın müşteriler de giderek büyük bir pazar yaratmıştır. Ayrıca, yoksulluk birçok aileyi çocuklarını terk etmeye zorlamıştır. Terk edilen çocuklar da bedenlerini satmaya zorlanmıştır.

2 Kentleşme

"Köy oluşmadan fahişelik de olmaz" görüşü birçok araştırmacının ortak görüşüdür. İlkel toplumlarda, gezgin kabilelerde, avcı-toplayıcı düzende de oğlan çocuklara yönelik törenler onların süslenip püslenip yetişkin erkeklerin cinsel dürtülerine alet olmasına neden olsa da maddi çıkar karşılığı seks satışı, göçebelikten yerleşik düzene geçişle başlamıştır. Yerleşik toplumların gelişmesi, toplumsal tabakalaşmanın ve sosyal gruplar arasında eşitsizliğin oluşmasının ön koşulu olmuştur. Köy ve kentlerin oluşması bir yandan sosyal baskıları yumuşatırken, diğer yandan da farklı iş ve uğraşların oluşmasına yol açmıştır. Bu nedenle, büyük kentlerde çok daha büyük oranda fahişeliğe tanık olunurken, küçük köy ve kasabalarda bu olguya tek tük rastlanmış ve insanlar seks satın almak istediklerinde köyden kasabaya, kasabadan da şehre yönelmiştir. Kentleşme, bir taraftan meslek çeşitlenmesine neden olurken diğer taraftan da birey üzerindeki sosyal baskıyı azaltıp, bireyi "görünmez" hale getirmiş ve satılık erkeklere karşı talebi artırıcı bir rol oynamıştır. Kent ortamında "mal çeşitliliğinin" ve rekabet ortamının gelişmesi de satılık erkek arzını "müşteri kızıştırıcı" hale getirmiştir.

3 Demografik baskı, çocukların terk edilmeleri veya satılmaları

Teknolojinin yeterince gelişmediği ve üretkenliğin düşük olduğu çağlarda, özellikle alt sınıflar üzerinde doğurganlığı aza indirmek, fazla çocuk sahibi olmamak için bir baskı vardı. Doğurganlığı düşürmenin en önemli yollarından biri, erkeklerin çocuk doğurabilecek kadınlarla ve kendi kanlarıyla ilişkilerini azaltmak ve diğer erkeklerle cinsel ilişki kurmalarını "normalleştirmek"tir.

Yoksul ailelerin çocuklarına bakması beklenmemiş, onların kız ve oğlan çocuklarını terk etmesi, bir zenginin, kilisenin, tapınakların veya ordunun hizmetine vermesi hoş görülmüştür. Yoksullar, çocuklarını satarak ya nakit para almış ya da masraftan kurtulmuştur. Eski çağlardan beri, çocuk satışları ile fahişelik arasında yakın bir ilişki olmuştur. Aynı şekilde, çocukların evden atılmaları, terk edilmeleri ve mutsuz ailelerde yaşamaları, başlangıçtan bu yana oğlan çocukların satılık hale

gelip, sokaklara düşmelerinin önemli nedenlerinden biri olmuştur. Çoğu kez tapınaklara ve kiliselere bırakılan çocuklar "tanrı aşkına" fahişeliğe zorlanmış ve getirdikleri parayla papazlar doyurulmuştur. Ayrıca, kısırlık ve çocuk ölümleri de bazı aileleri çocuksuz bıraktığından, onların da diğer ailelerden çocuk alması doğal karşılanmıştır. Çocukların şu veya bu nedenle terk edilmeleri de onların fahişeliğe itilmelerine neden olmuştur.

4 Erkek erkeğe örgütlenmenin yaygınlığı

Avcı-toplayıcı toplumlardan bu yana bildiğimiz insan örgütlerinin çoğu erkekler arasında oluşmuştur. İlkel toplumlarda erkekler belli bir süre kadın ve çocuklardan ayrılıp tek başlarına bir arada kalırlardı. Bu, özellikle avcı-toplayıcı toplumlarda erkeklerin ava gidip, kadın, çocuk ve yaşlıları arkada bırakmaları sonucunu doğurmuştur. Yarı göçebe toplumlarda da benzer bir durum görülmüştür. Daha sonraki tarihlerde, savaşçılar ve ordular oluştuğunda, erkekler bir araya gelerek uzun süre yalnız kalmış, dağ tepe dolaşmıştır. Çocuk yaşında birçok genç, savaşçıların ve orduların önemli bir bölümünü oluşturmuştur. Askeri örgütlerin birçoğunda esirler, tutuklular ve alt sınıftan erkekler kullanılmıştır. Tapınaklarda da genellikle erkekler çalışmış ve yöneticiler hep erkeklerden oluşmuştur.

Okullar, askeri okullar, din okulları, meslek okulları, özel okullar çoğunlukla erkekler için düzenlenmiş ve birçok okul yatılı olmuştur. Hapishaneler bile ya bütünüyle ya da çoğunlukla erkeklerle dolmuştur. Bu örgütlenme özelliğinden dolayı, erkekler uzun süre kadınların bulunmadığı ortamlarda yaşamış ve yaşamaktadır.

Örgütlenmenin en önemli özelliği bazı insanların amir, diğerlerinin ise emir alır, söz dinler, görev yapar biçimde, yani hiyerarşik oluşudur. Egemen, yani hâkim erkeklerin diğerleri üzerindeki üstünlüğünü sürdürmesi birçok biçimde oluşurken, cinsel zulüm ve tecavüz de bunların arasında yer almıştır. Bu örgütlenme biçimi genç ve düşük rütbeli erkeklerin ya zorla ya da kendi rızalarıyla (ayrıcalık kazanabilmek ve yaşam koşullarını biraz daha insancıl hale getirmek için) egemen erkeklere cinsel hizmet sunmasıyla sonuçlanmıştır.

5 Erkek egemenliği

Erkek egemen toplumlar "uygarlıkla birlikte" dünyanın her tarafında yaygınlaşmış ve "erkeklik" kadından çok diğer erkekler üzerine hakimiyet kurmakla ölçülmeye başlanmıştır. Örneğin, hapishaneye yeni giren bir suçlu üzerinde egemenliklerini "kabadayılar" cinsel tecavüzle kurmuştur. Bu başarıldıktan sonra, tecavüze uğramış erkek, kabadayının istediği birçok şeyi yapmış ve hatta cinsel teslimiyetini de sürdürmüştür. Karşılığında da "korunmuştur." Erkekliğin tanımı hem erkek hem de kadın üzerinde egemenlik kurmak olduğundan, kadın ve erkek fahişeyle birlikte olmak erkek egemenliğini aynı yönde kuvvetlendirmiştir.

6 Cinsel tercihler ve doğuştan çarpık cinsel/biyolojik oluşumlar

Hem sosyal etkenler ve yetişme biçimi hem de biyolojik ve duygusal nedenlerle eş cinsellerle birlikte olma, özellikle erkekler arasında tarihin erken dönemlerinden bu yana süregelmiştir. Parayla alınan seks sürekli bir ilişki kurmaktan daha kolay ve sosyal riski daha az olduğundan, erkeklerin erkek satın alması, cinsel isteklerini kolayca karşılamalarını sağlamıştır. Bir ilişki gizli tutulmak zorundayken, bir fahişeyle birkaç saat geçirmenin ileriye dönük, sosyal konumu tehdit edici bir sorun çıkarmaması, satılık erkeklere talep yaratmıştır. Ayrıca, transseksüellerin özel durum ve sıkıntıları da bazılarının bedenlerini satarak cinsel gereksinimlerini yerine getirmelerine yol açmıştır. Çoğunlukla biyolojik olan bu olgunun, sosyal etmenlerle birleşmesi tarihin her döneminde bu insanları toplum dışına itmiş ve onların alışılmışın dışında cinsel ilişkilere girmelerine göz yumulmuştur. Ayrıca, her toplumda bu grubu cazip bulan ve onlarla ilişki kurmayı yeğleyen erkekler olduğundan, transseksüellerin bedenlerini pazarlamaları süregelmiştir. Bu arada, satılık erkeklerin bir bölümü de müşteri çekmek için abartılı travesti davranış ve görünümüyle piyasaya çıkmaya başlamış, kadınsı eğilimli travestilerle kadınsı görünümü bir pazarlama yöntemi olarak kullanan erkekler dünya seks pazarlarını doldurmuştur.

7 Küreselleşme, satılık erkeklerin ve erkek fahişeliğinin yaygınlaşma nedenleri

Çağımızda Müslüman ülkelerin dışında, oğlan çocuklarının ve yetişkin erkeklerin bedenlerini pazarlaması hem sayısal olarak yaygın hem de parasal açıdan kârlı olmuş ve birçok anlamda *"erkek fahişeler, kadın fahişeleri yaya bırakmıştır"*. Ortadoğu ülkelerinde de satılık erkekler olmasına rağmen aşağıda açıklayacağımız nedenlerden dolayı diğer ülkelerdeki yaygınlık ve açıklık Müslüman ülkelerde görülmemiştir. Kadın fahişelere talep, belli sosyal ve ekonomik grup ve ortamla sınırlıyken, erkek bedenine talebin çok yaygın ve sınır tanımaz olduğu görülmüştür. Çocuklara karşı organize talebin Uzakdoğu ülkelerinde son yıllarda yaygınlaşmasına karşılık, oğlanlara talep, oğlan bedeninin elden ele geçmesi, metalaşıp sahiplenilmesi en eski çağlardan beri çok sayıda toplumda görülmüştür.

Peki, bu iş bu kadar yaygın da neden bastırılmış, neden bugüne kadar buna karşı konulmamış, tedbir alınmamış diyecek olursak, iki temel noktaya dikkat çekmek gerekir. Birincisi, zaten toplumda egemen olan büyük bir kesimin, yani erkeklerin, kendi imajlarını korumadaki ve topluma ters düşen davranışlarını saklamaktaki becerisidir. Diğeriyse, insan özgürlüğüne karşı akımların özellikle kuvvetlendiği son yıllarda eş cinselliğin savunulmasındaki başarıdır. Bunları iyi anlatabilmek için önce erkeklik kavramını, sonra da erkek bedeninin nasıl ve neden pazarlandığını incelememiz gerekir.

Erkek fahişelerin sayılarındaki artış, tüm dünyada yaygınlaşması ve giderek kadın meslektaşları kadar rağbet görüp çok daha iyi fiyatlara satılmalarının belli başlı nedenleri aşağıda incelenmiştir.

8 Sınıflar arasındaki farkların kristalleşmesi

Sınıf kavramı, insanların duygusal ve cinsel ilişkilerini sınırlayıcı ve belirleyici bir özellik taşır. Her sınıfın kendi "dengiyle düşüp kalkması" ve "tencerenin yuvarlanıp kapağını bulması" beklenir. Genellikle kadınlar, mensubu oldukları sınıfın bir üstünden erkeklerle birlikte olabilirler, ama erkekler üzerinde daha sert bir baskı vardır. Evlilik, sınıf üyeliğiyle sınırlandığından duygusal ve cinsel doyum için başka yollar aranabilir. Yani, özellikle bir erkeğin "evlenmediği sürece gönül eğlendirmesinde" sakınca görülmez. Sınıflı ve tabakalaşmış toplumlarda evlilik kurumunun sertliği, insanları, ellerine imkân geçtiğinde kendi sınıfları dışında cinsel ilişkilere iter. Bu toplumlarda sermaye bütünlüğünün önemsenmesi de evlilik dışı ilişkilerin geçici ve hatta "bir gecelik" olmasını rasyonel kılar. Kurulan evlilik dışı ilişkiler çerçevesinde çocuk doğurmanın sınıf açısından tehlikesi ise erkek erkeğe cinsel ilişkileri doğal kılan etkenlerden biridir.

9 Yoksulluğun artması ve özellikle geri kalmış ülkelerdeki yoksullar ordusunun büyümesi

Bugün dünya nüfusunun büyük çoğunluğu yoksulluk sınırının altındadır. Mart 2005'te yayımlanan Dünya Bankası hesaplamalarına göre geri kalmış ülke sayamayacağımız Türkiye'de bile nüfusun yüzde 27'si yoksulluk sınırının altında yaşamaktadır. Yoksul sayısının aşırılığı erkeklerin bedenlerini maddi çıkar için satmasına gerekli koşul yaratsa bile yeterli koşul değildir. Yoksul erkeklerin bu alana görece daha kolay itilmesine karşılık, bazı tür erkeklik satışları, örneğin jigololuk yapmak için, erkeklerde başka niteliklerin de olması gerekir.

10 Küreselleşme çerçevesinde yoksul insanların ve ailelerin insan ticareti yapanlara uygun bir pazar oluşturması ve dünya ticaretindeki gelişmelere paralel insan ticaretindeki gelişmeler

Bazen silah ticaretiyle bazen de uyuşturucu ticaretiyle birleştirildiği söylenen insan ticareti, geri kalmış ülkelerden çok sayıda kız ve oğlan çocuğunu, genç kadın ve erkekleri bir ülkeden diğerine sürmekte ve fevkalade iyi örgütlenmiş bir biçimde fahişeliğin çeşitlenmesine, müşteri ilgisini artıracak şekillere bürünmesine neden olmuştur. Birçok yoksul ailenin, tarihin daha önceki dönemlerinde olduğu gibi bugün de başlarına gelecekleri bile bile çocuklarını tüccarlara teslim etmesi insan satıcılarının işini büsbütün kolaylaştırmıştır. Pornografiden tutun da her türlü beden satışının internet üzerinden kolayca yapılabilmesi, insan ticaretini hem kolay hem de aşırı kârlı

hale getirmiştir. Ayrıca hem alıcı hem de satıcı ülkelerin bu konudaki duyarsızlığı, bu konuda geliştirdikleri yasaları uygulamamaları, insan ve çocuk ticaretini kolaylaştırmıştır. Üstelik erkek satışlarını gizlemek çok daha kolay olduğundan, fuhuş amacıyla bir ülkeden diğerine gönderilen erkeklerin farkında bile olunmamıştır. Bu konuda yazılan kitapların hemen hepsi, *"Yurt dışından gelen fahişelerin sayısı giderek artmaktadır; aralarında erkeklerin de olduğu bilinmekle birlikte bu konuda sayısal çalışmalar bulunmamaktadır."* diyerek, konuyu kestirip atmaktadır.

11 Toplumsal ve kişisel cinsellik eğilimlerinin farklılaşması, eş cinsel ve çift cinsel eğilimlerin belirginleşmesi ve giderek kabullenilmesi

Özellikle erkek eş cinsellerin sayılarındaki artış, satılık erkekler için büyük bir pazar yaratmıştır. Ayrıca, çok sayıda erkeğin çift cinsel (biseksüel) olması ve her iki grubun da diğer erkeklere olan zaafını saklama isteği, uzun süreli ilişkiler kurmaksızın cinsel isteklerin satılık erkeklerle sağlanmasına karşı talebi artırmaktadır. Evli veya bekar da olsa çift cinsel erkeklerin hem sosyal konumlarını bozmamak hem de boşanma ve bunun gibi olaylarla mal kaybına uğramamak için satılık erkekleri, sürekli erkek erkeğe ilişkilere yeğlemesi doğaldır ve bu konuda yazılmış birçok araştırma, bu tür uygulamaların ne denli yaygın olduğunu göstermektedir.

12 Demografik gelişme sonucu çok sayıda kadının ve bazı erkeklerin tek başına kalması, anlamlı ilişkilerden korkması, çekinmesi veya beceremememesi

Yirminci yüzyılın başlangıcından bu yana sağlık hizmetleri, gelişmiş ve gelişme yolundaki ülkelerde ortalama yaşam kalitesinde büyük bir iyileşme yaratmıştır. Birçok gelişmiş ülkede ortalama yaşam seksen yıl sürmektedir. Ayrıca, hemen her ülkede kadınlar erkeklerden ortalama on yıl daha uzun yaşamaktadır. Yani, aynı yaştaki erkek ve kadınların yaşam beklentilerinde on yıl fark olduğundan, Rusya'dan Danimarka'ya birçok ülke kadını yaşamlarının son yıllarını yalnız ve tek başına geçirmektedir. Bu ülkelerde çocuk doğurma oranlarının düşük olması nedeniyle, yaşlılar çocuklarına umut bağlayamamaktadır. Çocuğu olanlarınsa çocukları yaşlı olduğundan, anne babalarına yardımları dokunamamaktadır. Örneğin Almanya' da evli kadınlar kocaları öldükten sonra yaklaşık on yıl tek başlarına yaşamak zorunda kalmaktadır. Rusya'da ise erkekler alkol ve kötü beslenme sonucu büsbütün erken öldüklerinden, kadınlar daha uzun süre tek başına kalmaktadır. Yalnız kalan kadın hem kolay olduğundan hem de ileriye dönük sorun yaratmadığından satılık bir bedenle bir arada olma isteğini gidermek için parayla ilişki kurmakta ve böylece satılık erkek pazarının genişlemesine katkıda bulunmaktadır.

13 Kadınların sosyal ve ekonomik konumundaki gelişmeler

Elinde para olan ve bu parayı bağımsız olarak değerlendirme konumundaki kadınların bir bölümü satılık erkeklere talebi artırmaktadır. Batı ülkelerinde, bu kadınların birçoğunun hem kocalarından kalma hem de kendilerine ait emekli maaşları vardır. Ayrıca hem kadınların eğitim düzeyindeki artış hem de emek piyasasındaki gelişmeler Batı ülkelerinde birçok kadını iş pazarına çekmiş ve para kazanmalarına, tasarruf yaratmalarına ve emekli maaşı sahibi olmalarına neden olmuştur. Yaşlı kadınlar ordusu büyürken, aynı yaşlardaki erkek sayısı düşmekte ve kadınlar para vererek yalnızlıklarını giderecek yöntemleri uygulayabilecek ekonomik bir konuma gelmektedir. Küreselleşme, kentleşme, göç ve turizm yoluyla sosyal baskıların kalkması da bu konumdaki kadınların para karşılığı "yalnızlık giderici" hizmetler almalarını kolaylaştırmaktadır.

14 Kentleşme, dev anakentlerin çoğalması ve küresel kentlerin ortaya çıkışı

Kentleşme ve anakentleşme, sosyal baskıların azalmasındaki en önemli etmenler arasındadır. Buralarda insanlar, toplum baskısından korkmadan, kendi çevre ve mahalleleri dışında istediklerini yapabilmektedir. Bu nedenle, buralarda hem beden alıcısı hem de satıcısı serbest hareket edip daha küçük topluluklarda hoş görünmeyecek veya zor olabilecek davranışları uygulayabilmektedir.

Kentleşmenin bir parçası da göçtür. Göçmenler, geldikleri yerlerle kıyaslandığında daha az sosyal

baskıya maruzdur. Daha sonra göreceğimiz gibi, göçmenlerin alıcı veya satıcı olarak fuhuş dünyasına girme eğilimi yüksektir. Uluslararası göç ise bu eğilimi daha da kamçılamıştır.

15 Turizmin gelişmesi

Satılık erkeklere talebin çok ciddi bir bölümü turizmden kaynaklanmaktadır. Kentleşme, göç ve küreselleşmenin yarattığı küresel olduğu kadar "anonim" yaşam, turist için de geçerlidir. Kendisini bilen ve tanıyan olmadığından, turistlerin fahişelik yapması da fahişeyle yatması da kolaydır. Üstelik turizmin gelişmiş olduğu birçok ortamda cinsel ticaret de iyi örgütlenmiş ve aranan vasıfta kolayca bulunur hale gelmiştir. Genellikle, turistin paralı olduğu da düşünülürse alım kolaylaşır. Birinci Dünya Savaşı'nda görüldüğü gibi, bazı erkekleri, eş cinsellerin olduğu Fas sahilleri gibi yerler çekmektedir. Bunlar, parasız ilişki kuramadıklarında, "aktif' yerlilere para vererek isteklerini karşılamaktadır. Gelişen ülkelerden birçok kadın da "kur yapılan" plajlara gidip kendilerini oradaki erkeklerin eline bırakmakta ve "plaj oğlanlarına" para yedirmektedir.

16 Mutsuz aile ve kadın-erkek ilişkilerinin sayıca artması sonucu, özellikle oğlan çocukların evlerinden kaçması veya aileleri tarafından ıslahevi, yatılı okul veya benzer kurumlara gitmeye zorlanması

Yüzyıllardır insanların yoksulluktan, severek evlenmediklerinden, uyuşturucu kullandıklarından ve diğer nedenlerden mutsuz evlilikleri sürdürdükleri ve bu mutsuzluğun bedelini de çoğu zaman çocuklara ödettikleri bir gerçektir. Ana babadan birinin evi terk etmesi, boşanmaların sıklaşması, aile sorunları yüzünden çocukların şiddete uğraması, yeni evlilik veya beraberlik deneyimlerinin başarısız olması özellikle oğlan çocukların genç yaşlarda evden uzaklaşmalarına veya kaçmalarına neden olmaktadır.

Seks için Satılan Erkeklerin Çoğalmasının Nedenleri

Sosyal sınıflar ve tabakalaşmış toplumlar

Tabakalaşmış toplumlarda "aile" ve "sınıf' kavramları özdeşleşmekte, kimin kiminle yatıp kalkacağı, kimin kimden çocuk yapacağı, sınıfların tanımlanmasında veya belirlenmesinde en önemli öge olarak ortaya çıkmaktadır. *Kirvelik* adlı kitapta da belgelediğimiz gibi, sınıfları birbirinden ayrı tutabilmek için kadının çocuk doğurma özelliği ön plana alınır ve kadın-erkek cinselliği toplumun sıkı sıkıya kurallara bağladığı, izlediği, kontrol ettiği bir konu haline gelir. Üst sınıfların alışkanlıklarını ve davranış biçimlerini taklit etmeye dayanan tabakalaşmış toplumsal düzey, üst sınıf kadınına gösterdiği titizliği giderek yaymış, yoksul tabakalar da zincire bağlamıştır. Hem evlilik içinde hem de evlilik dışında çocuk doğurma olgusuna titizlikle eğilinmiş ve çocukla sonuçlanmadığı sürece evlilik dışı ilişkiler, özellikle erkeklerin evlilik dışı ilişkileri, hoş karşılanmıştır. Bu durum hem kadın hem de erkek fahişelerin ekmeğine yağ sürmüştür.

Önce askerlik, daha sonra yatılı erkek okulları ve bütün bunlarla birlikte her türlü kulüpleşme, erkekleri çok uzun süre ve bazen yıllarca birbirleriyle yalnız olmaya zorlamıştır. Bu zorunluluğun bir tercih haline dönüşmesindeyse önce egemen sınıf erkeğinin, sonra da "egemenliğini", "erkekliğini" ispat etmek isteyen erkeklerin aktif bir biçimde kendilerinden daha zayıf olan erkekleri cinsel amaçla kullanması büyük rol oynamıştır. Kulüpleşmeler, "iş nedeniyle zorunlu beraberlikler" egemen erkekleri hiç kimsenin gözüne batmadan, hiçbir şüphe ve ilgi çekmeden başka erkeklerle rahatça cinsel ilişki kurabilir ve kurulan ilişkilerini sürdürebilir hale getirmiştir. Doğurganlık konusundaki aşırı duyarlılığıyla kadın-erkek ilişkilerini son derece güç hale getiren toplum, erkeklerin uzun ve aralıksız beraberliklerine son derece doğal gözle bakmış, bir erkek hangi erkekle birlikte olursa olsun olumlu ve "nötr" (yani cinsel içeriği olmayan) bir şekilde kabullenmiştir. Bu da erkek erkeğe cinsel ilişkileri kolaylaştırmış, bir anlamda da teşvik etmiş, kamçılamıştır.

Sınıflı toplumun ve "egemenlik" kavramının erkek fahişeliğinin yaygınlaşmasında büyük rolü

vardır. Örneğin, köleliğin yaygın olduğu dönemlerde kadın ve erkek kölelerin cinsel amaçlarla efendileri tarafından kullanılması olağandır. Bu dönemlerde, savaşan birçok kabile ve toplumda oğlan çocuklarının esir alınıp orduların bir parçası haline getirildiği ve cinselliğe alet edildiği de malumdur. Egemen sınıf, esirler dışında özgür, fakat yoksul kesimden de kolaylıkla oğlan veya erkek bedeni satın almıştır. Böylece esir, fakir veya çeşitli parasal beklentiler içinde olan erkekler, bedenlerini satmış veya satmaya zorlanmışlardır. Çocuk satışlarında ailelerin büyük rolü olmuş ve daha sonraki bölümlerde inceleyeceğimiz gibi tarih boyunca zavallı oğlan çocukları cinsel amaçlara alet edilmişlerdir. Bu sömürü erkek fahişeliğinin doğuş ve büyüyüşüyle yakından bağlantılıdır.

Erkek bedeninin önce egemen sınıflarca sonra da tüm toplum kesimlerince kullanılışı erkek fahişeliğinin ortak böleni, bir başlangıç noktasıdır. Eski ve Orta Çağ köleliği yerine çağdaş köleliğin çıkışı ve gelişmesi, soylu yerine sermayedar veya zenginlerin emekçiyi, çalışanı, iş arayanı veya işsizi bir de cinsel tecavüz yoluyla dize getirmesine yol açmıştır. Egemen sınıfın davranışlarının alt sınıflarda özenti yaratıp, kabulleniliyor olması da cinsel amaçla satılık oğlan ve erkek kullanımını ve buna bağlı kültürü genişletmiştir.

Klasik anlamdaki kölelik kurumu kaldırılıp, doğum kontrol yöntemleriyle kadın doğurganlığı kontrol altına alınsa bile, oğlan ve erkek satışı ortadan kalkmamıştır. Psikolojik ve kültürel etmenlere ek olarak, erkeklerin bitmez tükenmez kulüpleşme, hep bir arada, kimi zaman el ele, kimi zaman kol kola birliktelikleri, erkek erkeğe cinsel ilişkileri hem kolay hem de arzu edilir halde sürdürmelerini kolaylaştırmıştır. Kadınlar cinsel yaşamlarını toplum baskısı altında sürdürürken, erkekler daha rahat olmaya başlamıştır. Üst sınıf kadın zincirlerinden kurtulabilse bile, yoksul, köylü, kasabalı kadın üzerindeki toplumsal baskı sürmüştür. Erkeklere verilen cinsel deneyim özgürlüğü artarken, oğlanların ve delikanlıların sömürülmesi sayıca artmış ve kimsenin sahip çıkmadığı oğlan çocukları, sürdürülen bir gizlilikle yetişkin erkeklerin egemenliğinden ve küreselleşmenin inanılmaz boyutlara çıkardığı insan ticaretinden kurtulamamıştır.

Aktif erkeklik, erkekliğin bir tanımı haline gelmiş, erkek bedenine para veya çıkar karşılığında sahip olma talebi artmış ve buna yanıt veren arz çeşitlenmiştir. Kültürlerin kabullendiği bu yönüyle satılık erkeklik, üstü kapalı sürdürülmüştür. Yani, egemen erkeklerin diğer erkekler karşısında egemenliklerini perçinlemek için kurdukları ilişkilerle yetişkin erkeklerin "erkekliklerini ispat etme" veya maçoluklarını belgelemek için oğlan ve delikanlılara saldırmalarını doğal bulan toplum, erkekleri bu tür cinsel ilişkilere girdiklerinde kınamaz hale gelmiştir. Hatta jigololar, eş cinsel ve evli erkeklerle para karşılığı yatıp kalkan erkekler, mazur görülmüştür. *"Erkekle sevişmenin aktifi pasifi olmaz, erkekle sevişmek erkekle sevişmektir"* diyen Batı toplumlarında erkek erkeğe cinsel ilişkiler gizliliklerini kaybederken, Güney Amerika ve Ortadoğu ülkelerinde satılık erkeklerin etkin bir rol oynadığı varsayımı yüksek sesle yapılarak, satılık erkekler *"hem başkalarını becermiş hem de bu işten para bile almış"* diye neredeyse alkışlanacak hale getirilmişlerdir. Yaşanılan cinsel ilişkilerde "aktif" (etkin) olmak, erkekliğin bir tanımı haline gelmiştir.

> *Ahmet M., arkadaşlarının kurbanı olup, incir çekirdeğini doldurmayan bir mal çalmaya kalkmış. Son pişmanlık fayda etmediğinden yakalanıp hapse tıkılmış. Ne bilsin başına gelecekleri ... Koymuşlar bunu bir başka adamla aynı koğuşa, bırakmışlar tek başına ... ilk iki gün olaysız geçmiş ve koğuş arkadaşı, oğlana her türlü yolu göstermiş. Sonra, bir akşamüzeri koğuşa geldiğinde oda arkadaşında bir acayip tavırlar belirmiş. Sanki flört eder gibi bir hali varmış. Bunun yanına oturup eline koluna dokunmaya başlamış. Oğlan biraz ya sabır dediyse de olmamış, adamın iştahı büsbütün kabarmış. Oda arkadaşı dozu iyice kaçırınca oğlan kendinden geçmiş ve adamın kulağını ısırıp koparmış. iki aylığına girdiği hapishanedeki cezası üç misli artmış. O da yetmemiş. Bu kez başkaları da musallat olmuş başına... Önce dize getirilmediğini duyduklarından oğlana asılanın da sayısı artmış. Gardiyanlar işe karışmadıkları gibi oğlana yardım etmek için hiçbir şey yapmamış. En sonunda dize getirmişler oğlanı. Irzına geçebilmek için üç mahpus bir araya gelmiş, döve döve neredeyse öldürmüşler... Daha on dört yaşındaymış ... O günden sonra da oğlanı uzun süre amaçlarına uygun kullanmayı*

sürdürmüşler. Hapisten çıktığında yirmi yaşına gelmiş ve içindeki intikam hissi güçlenmiş. Yollarda falan başkalarının üstüne saldırır, döver, söver veya tecavüz eder olmuş. Sonra şehirde herkesin bildiği bir meydana gidip erkek arayışı içinde olanlarla tanışmaya başlamış. Bunlar içinde dövülmek, sövülmek, rezil edilmek isteyip de bir de üstelik bunun için daha fazla para teklif edenler bile varmış. O da bu müşterilere istediğini vermiş, çoğuyla döverek sevişmiş, intikam arzusunu giderirken bir de para almış.

Yoksulluk

Satılık erkek talebinde çağımızda büyük bir patlama oluşmuştur. Nasıl tarihin bir döneminde esirler, parasız pulsuzlar ve yoksullar ya kendilerini ya da evlatlarını seks pazarına sürmüşse çağımızda da yoksulluk insanların boynunu bir kez de beden fedakarlığıyla bükmüştür. Arz-talep yasaları paralıları müşteri, parasızları da fahişe olarak piyasaya iten bir faktör olarak önem kazanmıştır. Uluslararası pazarlar gelişip tüm mal ve hizmetlerin değerinin uluslararası piyasalarda belirlenmesi sağlanırken, erkek bedenine olan talep de ekonomideki diğer gelişmelere ayak uydurmuştur. Farklı fiyatlarda, farklı nitelikte hizmetler farklı alım gücü olan müşterilere sunulmuştur. İşsiz güçsüz, köyünden, evinden sürülen, atılan insanlar da sayıca gitgide artmıştır. Dünya göreli olarak gelişir, Afrika kıtası dışındaki ülkelerde gelir ve refah düzeyleri artarken, dünya nüfusunun sekiz milyara dayanması, yoksulluk oranlarının düşmesine, fakat yoksulların (mutlak) sayısında korkunç bir artışa neden olmuştur. Fuhuşa itilen milyonlarca genç erkek de bu işi sürdürmelerinin nedenini kolay para kazanmaya bağlamıştır. Satılık erkeklerin çoğu ister ülkemizde olsun ister zengin ülkelerde, ''bu yola'' yoksulluktan sürüklendiklerine ve başka işlerden aynı kolaylıkla, aynı miktar kazanç sağlayamayacaklarına inanmıştır.

Gecekondu gibi bir yerde zor bela yaşarlarken bir ana babanın aklına, çocuklarını yanlarına alıp şehre gitmek gelmiş. Başkalarından duymuşlar ki bir aracı şirket insanlara iş imkânı sağlıyor... Sora sora bulmuşlar gidecekleri yeri. Karanlık merdivenlerden çıkmışlar ofise ... Bekle Allah bekle, neredeyse yarım gün aç biilaç beklemişler. Neyse sıraları gelmiş veya ofisteki adam, bunları bekleterek yeterli hava attığına ikna olmuş. Anne baba, bir kız bebek, bir de on dört yaşındaki Ali K. sıralanmışlar adamın karşısına. Adam, anne babaya iş olmadığını, ama oğlanı "eti senin kemiği benim" razı olurlarsa iyi bir değerlendirmeye tabi tutabileceğini söylemiş. Anne baba pek bir şey anlamamışlar, ama "Hiç olmazsa oğlan temize çıksın" diye düşünmüşler. Ali adamla kalmış, aile de evlerine dönmüş.

Aradan birkaç gün geçince baba yollara düşmüş hem oğlanın halini hatırını soracak hem de yollanacakmış. Ali'yi görmek istediklerinde donmuş kalmışlar. Oğlanı bıraktıkları şirket Ali'yi kadın gibi süslemiş püslemiş ... Görünen köy kılavuz istemez, her şey açık seçik ortadaymış. Baba ne diyeceğini şaşırmış, ama adam onun eline küçümsenmeyecek bir miktar para tutuşturmuş. Boynunu bükmüş zavallı adam ve dönmüş evine. Aradan yıllar geçmiş, baba hep bir bahane bulup ananın oğlanı görmesini engellemiş. Kendi gider gelir, arada bir para alır, ama oğlanın halini hatırını hiç sormazmış. Üzüntüden yıllar boyu kendi kendini yemiş zavallı baba ... Ali'yi satmalarına rağmen ağızlarına koyacak ekmek bulamaz hallerine devam etmişler.

Toplumsal cinsellik ve kadın-erkek tanımı

Kadınlar ile erkeklerin farklı olmadığı konu var mı acaba? Ne zaman, nerede ve herhangi bir sebepten bu konuya eğilsek, önemli farklar görmekteyiz. Son araştırmalara göre kadın ve erkeklerin beyinlerinin oluşumundaki farklılıklar toplumsal farklılıklara neden oluyormuş. Örneğin kadın beyninin yapısı, onların mekanik ve endüstri mühendisi olmalarını zorlaştırıyormuş; erkek beyni ise onların birçok işi bir anda düşünüp halletmesini engelliyormuş. Böylece kadınlar az para kazanıyor, toplumda erkeklerden daha alt bir konuma geliyormuş. Bunun tersine, toplumsal cinselliğin belirlediği davranışları uygulamakla da fizyolojik farklılıkların belirgin hale gelmesi söz konusudur; yani, yapa yapa bazı davranışlar insanda fizyolojik olduğuna hükmedilebilecek kalıcı özellikler yaratır.

Giddons (2000), bu konuları incelerken, *"Erkek olmak nasıl bir şeydir?"* diye sorarak bir olayı naklediyor:

> *"Ünlü gezgin Jan Morris, bir zamanlar erkekti. James Morris olarak, Everest'e başarılı bir tırmanış yapan İngiliz gezi ekibinin bir üyesiydi. Aslında, oldukça "erkek gibi" bir erkekti; araba yarışçısıydı ve pek çok spor dalıyla uğraşmaktaydı. Yine de kendini her zaman, erkek bedeni içindeki bir kadın olarak hissederdi. Bu yüzden, cinsiyet değiştirme ameliyatı geçirdi; o günden bu yana da bir kadın olarak yaşamını sürdürmektedir."* Morris (1974), cinsiyet değiştirme deneyimini anlattığı kitabında şöyle demektedir:

> *''Bize, cinsler arasındaki (Toplumsal uçurumun giderek daraldığı söylenmekteyse de ben yalnızca, yirminci yüzyılın ikinci yarısında, yaşamı her iki rolü de (kadın ve erkek) yüklenerek geçirdiğimi ve varoluşun erkekler ile kadınlar arasında farklı olmayan hiçbir yönü, günün hiçbir anı, hiçbir ilişki, hiçbir düzenleme, hiçbir tepki olmadığını söyleyebilirim. Bana hitap eden ses tonu, yanımdakilerin duruşu, bir odaya girdiğimde ya da bir lokantada oturduğumda oluşan hava bile sürekli olarak benim değiştiğimi vurgulamaktaydı.*
>
> *Eğer başkalarının tepkileri değiştiyse, benimkiler de değişti. Kadın olarak görüldükçe, daha fazla kadın oldum. Yeni durumuma ister istemez uyum sağladım. Arabaları geri geri sürmekte ya da şişeleri açmakta beceriksiz görüldüğümde, tuhaf bir biçimde daha beceriksiz hale geldiğimi gördüm. Eğer bir konunun benim için çok ağır olduğu düşünülüyorsa, kendim de açıklanamaz biçimde bunun böyle olduğunu gördüm ...*
>
> *Örneğin, daha uygar erkek* arka*daşlarım tarafından öğle yemeğine götürüldüğümde, işini gereğinden çok ciddiye alan garsonun çok da uzun olmayan bir zaman önce bana göstermiş olduğu davranışın, şimdi arkadaşıma gösterdi*ği davranış gibi olduğunu düşün*mek beni eğlendiriyordu. Eskiden olsa beni, saygılı bir ciddiyetle selamlardı. Şimdi peçetemi, sanki benimle eğleniyormuş gibi oyuncu bir gösterişle açıyorlar. Daha sonra benim siparişimi büyük bir ilgiyle alıyor ve benden hoppaca bir şeyler söylememi bekliyorlar (ve ben de söylüyorum)."*

Anthony Giddens, Türkçeye de çevrilen Sosyoloji (2000) adlı kitabında, seks, toplumsal cinsiyet ve biyoloji konularına da açıklık getirmiştir:

> *"Gündelik konuşmada kullandığımız 'seks' sözcüğü hem bir kişi kategorisine hem de 'seks yapmak' gibi insanların bulunduğu edimlere gönderme yapan muğlak bir sözcüktür. Açıklık amacıyla, kadınlarla erkekler arasındaki biyolojik ya da anatomik farklar anlamındaki seks ile cinsel etkinlik arasında bir ayrım yapmamız gerekir. Seks bedenin fiziksel farklarına göndermede bulunurken cinsiyet, erkek ve kadınlar arasındaki ruhsal, toplumsal ve kültürel farkları dikkate almaktadır.*

Kadınlar ile erkeklerin davranışları arasındaki farkların ne kadarı toplumsal cinsiyet yerine seksten kaynaklanmaktadır? Başka deyişle bu davranış farklılıklarının ne kadarı biyolojik farkların bir sonucudur? Kimi yazarlar, kadınlar ile erkeklerin davranışları arasındaki farkların, bütün kültürlerde kimi biçimlerde var olan, doğuştan gelen farklılıklar olduğuna inanmaktadır; sosyo-biyolojinin bulguları da büyük ölçüde bu yöndedir. Başka araştırmacılar bu kanıtı pek ikna edici bulmamaktadırlar. Onlara göre erkeklerin saldırganlığı, kültürden kültüre değişmeler göstermekte ve kimi kültürlerde kadınlardan daha edilgin ya da daha nazik olmaları beklenmektedir (Elshtain, 1987). Dahası, bu araştırmacılar, bir özellik az çok evrensel diye bunun ille de biyolojik kökenli olması gerekmez demektedirler; böyle nitelikleri yaratan kültürel etkenler bulunabilir. Örneğin, çoğu kültürde, kadınların çoğunluğu yaşamlarının önemli bir bölümünü çocuk bakmada geçirebilir; avlanma ve savaşta yer almazlar. Bu görüşe göre kadın ve erkeklerin davranışları arasındaki farklar esas olarak, kadın ve erkek kimliklerinin ya da dişilik ile erilliğin toplumsal olarak öğrenilmesiyle ortaya çıkar. Aynı zamanda tarihin başlangıcından bu yana türün süregelmesini sağlayan iş bölümüyle de açıklanabilir.

Kimi yazarlar, erkeğin seks hormonu testosteronun, erkeğin saldırganlık eğilimiyle el ele

ilerlediğini yazmıştır. Araştırmalar, erkek maymunların doğar doğmaz hadım edildiklerinde, daha az saldırgan olduklarını göstermiştir; buna karşılık, testosteron verilen dişi maymunlar, sıradan maymunlara göre daha saldırgan hale gelmektedir. Bununla birlikte, maymunlara diğerleri üzerinde egemen olma fırsatı verilmesinin, gerçekte testosteron düzeyini artırdığı da görülmüştür. Dolayısıyla, hormonun artan saldırganlığa neden olmasından çok, saldırgan davranışın hormon üretimini etkiliyor olması olasıdır. Bir başka olası kanıt, hayvan davranışının doğrudan gözlenmesidir. Erkek saldırganlığını biyolojik etkilere bağlayan yazarlar çoklukla, gelişmiş hayvanlar arasındaki erkek saldırganlığını vurgulamaktadırlar.

Cinsiyet farklılıklarının toplumsal olarak öğrenilmesinin ezici etkisini gösteren birçok örneği vardır. Ne var ki, bu farlılıkların fizyolojik kökenleri kesin olarak belirlenmiş değildir. Örneğin, Richard Levvontin'in vardığı sonuç, başka pek çok kişinin de kabul edebileceği bir sonuçtur: *Bir kişinin kendi kimliğini birinci olarak erkek ya da kadın diye belirlemesi, bu belirtmeye eşlik eden tutum, düşünce ve istekler toplamıyla birlikte, bu kişiye çocukken hangi kimliğin yüklendirildiğine de bağlıdır. Olayların olağan seyrinde, bu kimlikler, uyumlu kromozom, hormon ve morfoloji farklılıklarına karşılık gelir. Dolayısıyla, biyolojik farklılıklar, toplumsal roller arasındaki farklılaşmanın bir nedeni olmak yerine bir habercisi haline gelir (Levvontin, 1982).*

Cinselliğin biyolojik bir temeli olduğu ortadadır. Ayrıca, çoğalmak için biyolojik bir zorunluluk vardır ve bazı bilimcilerin görüşüne göre insan türünün soyu tükenmesin diye erkeklerin birçok kadınla sürekli sevişmesi gereği savunulmaktadır. Giddens'a göre bu sav, hayvanların cinsel davranışları üzerine yapılan, erkeklerin olağan olarak aynı türün dişilerine kıyasla uçkurlarına daha düşkün olduklarını gösterme savındaki çalışmalar tarafından da desteklenmektedir. Yakın zamanlardaki çalışmalar, hayvan krallığındaki dişi sadakatsizliğinin gerçekte oldukça yaygın olduğunu ve pek çok hayvanın cinsel etkinliklerinin, düşünüldüğünden daha karmaşık olduğunu göstermiştir. Bu tür araştırmaların sonuçları, özellikle insan cinsel davranışı bakımından deneme niteliğindedir. Cinsellik bütünüyle biyolojik özelliklere yüklenemeyecek kadar karmaşıktır.

Biyolojik kanıtların toplumsal cinsiyet farklılıklarını anlamamıza katkısı olsa da tutulacak bir başka yol, cinsiyet toplumsallaşmasının, aile ve basın gibi toplumsal etkenler yoluyla toplumsal cinsiyet rollerinin öğrenilmesinin incelenmesidir. Cinsiyet farklıklarının ne ölçüde toplumsal etkilerin bir sonucu olduğunu anlamak için pek çok çalışma yapılmıştır. Anne ile bebek arasındaki etkileşim üzerine yapılan çalışmalar, ebeveynlerin erkek ve kızlara yönelik davranışları arasında farklılıklar olduğunu göstermektedir. Kendilerinden bir bebeğin kişiliğini değerlendirmeleri istenen yetişkinler, çocuğun cinsiyetine göre, farklı yanıtlar vermektedir.

Çocuklar cinsiyetlerini kendileri fark etmeden önce, bebekliklerinden itibaren sözle ifade edilmeyen bir dizi sinyaller alır. Örneğin, erkek ve kadın yetişkinler bebekleri genellikle farklı biçimlerde tutarlar. Çocuklara verilen oyuncaklar, kitaplar ve televizyon programları hep erkek/kadın farklılığını vurgulama eğilimindedir. June Statham (1986), cinsiyet ayrımcılığı yapmaksızın çocuk yetiştirmeye istekli bir grup anne ve babayı incelemiştir. Araştırmada, altı aylıktan on iki yaşına kadar çocukları olan on sekiz aileden otuz yetişkin yer almıştır. Anne babalar, orta sınıftan gelmektedir ve çoğu, öğretmen ya da öğretim üyesi olarak akademik çalışma içindedir. Statham, anne babaların çoğunluğunun geleneksel seks rollerini değiştirmeye kalkmak yerine dişilik ile erkeklik arasındaki farklılıkları güçlendirmeye çalıştıklarını bulmuştur. Bütün anne babalar, var olan cinsiyet kalıplarıyla savaşmanın zor olduğunu görmüştür. Onlar, çocukları toplumsal cinsiyete göre sınıflanmayan oyuncaklarla oynamaya ikna etmekte oldukça başarılı olmuşlarsa da bu beklendiğinden daha zor olmuştur.

Cinselliğin toplumsal boyutlarının sürekli yeniden tanımlandığı hem günümüzdeki gözlemlerle hem de tarih içindeki gelişmelerle belgelenmiştir. "Normal" ve "anormal" seksin ve cinselliğin ne olduğu, kadın erkek farklılıklarının nasıl tanımlandığı, aynı ülkede tarih boyunca değiştiği gibi bir ülkeden diğerine de değişmektedir. Üstelik de aynı ülke içinde köylüsü kentlisi ve farklı kesim insanları bu konularda farklı davranmaktadır.

Alfred Kinsey (1945), ABD'de 1940'lar ile 1950'lerde araştırmalarına başladığında, gerçek cinsel

davranışların incelemesini yapmıştır. Kinsey'in 12 bin kişiyle konuşarak aldığı sonuçlar çoğunluk için şaşırtıcı, pek çok kişi için de şok edici nitelikte olmuştur. Çünkü bu sonuçlar kamunun söz konusu dönemdeki cinsel davranışa ilişkin beklentileri ile gerçek cinsel davranışları arasında büyük bir farklılık olduğunu göstermiştir. Kinsey, erkeklerin neredeyse yüzde 70'inin *fahişelere gittiğini* ve yüzde 84'ünün *evlilik öncesi cinsel ilişki kurduğunu* bulmuştur. Erkeklerin yüzde 40'ı çifte standart izleyip *eşlerinin evlenirken bakire olmalarını* beklemektedir. Erkeklerin yüzde 90' dan fazlası, *elle doyuma ulaşmakta* ve yaklaşık yüzde 60'ı da *oral seksin bir biçimini* uygulamaktadır. Kadınlara gelince, bunları yüzde 50'si *evlilik öncesi*, çoğunlukla gelecekteki kocalarıyla, *cinsel deneyim yaşamıştır.*

Kinsey'in bulgularının kamunun kabul ettiği tutumlar ile gerçek davranışlar arasındaki büyük fark olduğudur. Cinsel özgürleşme, pek çok genç insanın daha önceki kuşakların yaşamını yöneten katı ahlaki yasalardan kurtulmasıyla, oldukça erken bir dönemde 1920'lerde başlamıştır. Cinsel davranış çok değişmiş, ancak cinselliğe ilişkin sorunlar, bugünlerde olduğu gibi açıkça tartışılmamıştır. 1960 sonrası yıllarda, var olan düzene meydan okuyan toplumsal hareketler de katı cinsel tabuları yıkmıştır. Bu hareketler, cinsel özgürlüğü kutsallaştırılmış, doğum kontrol yöntemlerinin (hapların) yaygınlaşması da cinsel hazzın üremeden açıkça ayrışmasına olanak sağlamıştır. Kadın grupları, erkek egemen cinsel değerlerden kurtulmak, çifte standardı yadsımak ve kadınların cinsel ilişkilerinde doyuma ulaşma gereksinimlerini oluşturmaya başlamıştır.

Erkeklik

Satılık erkeklerin gizli tutulmasının, bastırılmasının en önemli nedenlerinden biri de erkeklik kavramı ve özellikle ataerkil toplumların "erkek" tanımlamasındaki katılıklarından kaynaklanmaktadır. Onur ve Koyuncu (2004), cinsiyet sorunlarının sosyal eşitsizliğin bir sonucu olduğunu söyleyerek, *"Cinsiyet farklılığıyla gelişen farklı yetişme biçimlerinin doğurduğu bu eşitsizlik, hem gelirin, zenginliğin, itibarın, iktidarın hem de sosyo-psikolojik ve somatik risklerin dağılımında gözlemlenebilir"* demektedir. Günümüzde erkek çocuklarının karşı karşıya kaldığı sosyalizasyon koşulları, özellikle Batı'da giderek "babasız bir toplum" yaşanmaya başlanmasıyla farklılaşmıştır. Bu farklılaşma, oğlan çocukların erkekliklerinin oluşumunda önemli bir model oluşturan babadan uzak yaşam sürmeleri sonucunda ortaya çıkmıştır. Her ne kadar erken sosyalizasyon sürecinde oğlan çocuklarının düşünsel, toplumsal ve kültürel gelişmelerini belirleyen kadın olsa da, oğlan çocuklar büyüdükçe, yüzyıllardır belirlenen "erkek" modeline ve erkek dünyasına uymak zorunda kalır.

Tayfun Atay'a göre (2004), erkeklik kadından daha çok erkeğe zarar vermektedir. *"Günümüzde modern toplumların pek çoğunda olduğu gibi Türkiye'de de hâkim olan erkeklik klişesinin, sertlik, saldırganlık, şiddet, öfke ve en önemlisi uzlaşmazlık olduğu bilinir."* Erkeklik, bir biyolojik olgu olarak, erkeğin toplumsal yaşamda nasıl düşünüp, duyup, davranacağını belirleyen, ondan salt erkek olduğu için beklenen rolleri ve tutum alışları içeren bir pratikler toplamıdır. Kadınlık kimliği ve pratiğinden farklı şekilde erkeklik, bir iktidar pratiği olarak kurumlaşmıştır. Bu pratiğin doğal değil kültürel, dolayısıyla kültürden kültüre değişebilen, yani göreli bir olgu olduğunu da unutmamak gerekir.

Atay, kadın ve erkek arasındaki, erkekten yana ve kadına karşı farklılaşmanın en belirginleştiği yaşam biçimlerinin olduğuna işaret etmektedir. Çağımıza kadar gelen bu kavram erkeklik iktidarını erkekler açısından da başlı başına bir sorun haline getirmektedir. Dışa yansıyan, erkekliğin sorumlulukları veya yükümlülükleri altında yıpranmanın ince, ama aynı ölçüde sahte yakınmalarıdır. Sonuçta, erkekliğin nimetlerinden dolayı külfetlerine de katlanmak gerektiği şeklinde bir "orta yol" bulunur.

Cengiz, Tol ve Küçükural (2004) *"Peki erkekler bunca şiddete ve işkenceye neden maruz kalıyorlar?"* diye sorduğunda, onların sürekli kendini kanıtlamaya, birilerini pataklamaya, kuyruğu her zaman dik tutmaya, içki içip sarhoş olmamaya çalışmaya, hep başarılı, güçlü, kararlı, dayanıklı olmaya çalıştıklarını gözlemlemektedirler. *"Erkeklere bunca işkenceyi yaptıran, bunca*

zararlı hareketi yapmaya zorlayan mekanizma nasıl işliyor?" diye sorulduğunda ortaya çıkan yanıtı Cengiz: *"Bilindiği gibi cinsler arası eşitsizliklerin ataerkil güç ilişkileri sisteminden gelen ve büyük oranda kaba kuvvete dayanan bir tarihi var. Erkek bedeni, bir yandan piyasanın isteklerine göre şekillendirilirken, erkeklik denen kurgunun kendisi de bu sistemin öznesi konumuna geliyor. Bu bağlamda, erkeklik işlevsellik, rasyonellik, hesap edilebilirlik, kesinlik gibi özelliklere dayalı bir dil, bir toplumsal pratik, bir söylem haline geliyor."*

Atay'a göre (2004), erkek iktidarının azgın bir ifadesi olan maçoluk, kadın kadar erkeğe, daha genel olarak da insanlığa yönelik bir tehdittir. Antropolog Roger Lancaster (1992), Nikaragua'da erkeklik kimliğiyle ilgili geleneksel düşünceleri ayrıntılı incelediği *Hayat Zor* adlı kitabında, *machismo* sözcüğünde karşılık bulan *"erkeklik hali"*nin sınırlarına ilişkin şaşırtıcı veriler sunmaktadır. Ona göre, İspanyolca macho sözcüğü, "gerçek erkek", "erkek oğlu erkek" karşılığı olarak hayatın içinde yerini bulur. Bu sözcük hem toplumsal süreçte hem de cinsel ilişkide aktif, haşin ve baskın erkeği anlatır. Ancak sıralanan meziyetlerin kazanılması, kadın üzerinden olduğu ölçüde, hatta ondan çok daha fazla "erkek üzerinden" de olur. Yani maço olan erkek, kadına olduğundan çok, diğer erkeklere sert davranmalı ve onlar üzerinde egemenlik kurmalıdır.

Lancaster'a göre, bir erkek kendi akranları arasında "maço" statüsü kazanabilmek için kadınlarla olduğu kadar erkeklerle de cinsel ilişki kurar ve bunu yaparken "aktif" veya "etkin" olduğunu belgelemeye çalışır. Gene Lancaster'e göre "gerçek" bir erkeğe, yani "maço"ya bir başka erkekle aktif cinsel ilişki kurma düşüncesi rahatsız edici gelmez. Aksine cinsel yönden uyarılmasına yol açar. Dahası, eğer uyarılmıyorsa, o "gerçek" bir erkek değildir! Olsa olsa böylesi bir eş cinsel ilişkinin pasif partneri olan cochon'dur. Bu bakımdan hayat, Nikaragua erkeği için, içki içmenin, kumar oynamanın, karısını dayaktan kırıp geçirmenin, pek çok sevgili edinmenin yanı sıra, erkeklerle cinsel ilişki kurmanın bir parçasını oluşturduğu maçoluk hep yeniden üretimi gerektiren "zor bir zanaat"tır.

Atay'ın (2004) özetlediği gibi maçoluk, bizde sanıldığının aksine, yalnızca kadın ile erkek arasında ve erkekten yana bir güç ilişkisi düzenlemekle kalmaz. Erkek ile erkek arasında ve erkek dünyası içerisinde de güç tesis eden bir araç olur. Adeta erkeklik adına kadından çok erkeği hedefleyen, erkeğin üzerine saldıran bir "Demokles'in kılıcı"dır." Maçonun hası, oğlancılık yapar. Maçoluk, en uç noktada patolojik bir "eş cinsel şiddet" pratiğinde ortaya çıkar. Maçoluğun, "erkek iktidarı"nın azgın bir dışa vurumu olarak, sadece kadına değil erkeğe de yönelik tehditkâr bir nitelik taşıdığı söylenebilir. Bu erkeklik anlayışıyla, maçonun hası hem çok sayıda kadın hem de çok sayıda erkekle yatıp kalkarak kendini ispat eder; bu arada kadın fahişelere karşı yarattığı talep yanında erkek fahişelere de bir piyasa doğurur.

Girman (2004), Güney Amerika'da cinsel sistemin, toplumsal cinsiyet, seks ve güç dengesine oturduğunu ve kişinin senaryosu toplumca yazılmış bir cinsel rolü oynamak zorunda olduğunu vurgulamıştır. Bu nedenden de o kıtada satılık erkeklerle yapılan araştırmalar, bu erkeklerin kendilerini "tam erkek" olarak gördüğünü ve aslında bunların böyle olma fantezisi içinde yaşayan insanlar olduklarını göstermiştir. De Mayo ve Garcia da (1999), teşhircilik ve homofobinin erkekleri hem birbirine çektiğini hem de birbirlerinden nefret ettirdiğini ve satılık erkeklik olayının da bu bağlamda görünmesi gerektiğini belirtmektedir.

Somay (2004) ise, insanlık tarihinin, arzunun içgüdüden aşamalı olarak ayrışmasının tarihi olduğunu gözlemlemektedir. *"Aslında, cinsel ve üremeye yönelik edimler zaten her zaman birbirlerinden ayrışmıştır. Çünkü ayrı, bireyselleşmiş bütünlükler olarak insanların türlerini çoğaltma 'arzusu' yoktur ... Aile, özellikle de arzunun belirdiği, şekillendirildiği temel kurum haline gelir. "*

Haluk Şahin'in (2004) dediği gibi, cinsel devrim veya açık toplum kavramları, insanlığın seks konusundaki merakının doruktan inmediğini göstermektedir. Toplumsal araştırmalar, çok satan dergiler, internet istatistikleri de bunu göstermektedir. Şahin'in belirttiği gibi, *"Türkiye'nin "geleneksel" cinsellik kültürü de bir dereceye kadar Güney Amerika örneğine benzer anlayışları barındırmaktadır. Örneğin, erkekler arasında cinsel ilişkiler etkin (aktif) olduğunda bir sorun ortaya çıkmamaktadır. Hemcinse yönelik ve özünde "cinsel şiddet" içeren tavır, "erkeklik" adına*

geliştirilmekte ve daha sonra da satılık erkeklere karşı bir talep yaratmaktadır."

Küresel dünya değerlerinin değişmesi

Özellikle okur-yazar, varlıklı ve entelektüel kesimler toplumsal değerlerin biçimlendirilmesinde, küresel değer ve davranış kalıplarının yaşadıkları topluma benimsetilmesinde daha etkili olmakta, travestilere, oğlan çocuklarına ve benzeri satılık erkeklere olan talep ile buna karşılık verenleri "normalleştirmektedir". Egemen sınıf nasıl "aktif" biçimde erkek bedeninin metalaşmasında büyük rol oynamışsa, erkek alışverişinin kızışmasında da elit kesimin rolü olmuş ve onların seçimleri kültürün bir parçası haline gelmiştir. Özellikle erkek bedenine erkeklerden gelen eş cinsel talebin gelişmesine de elit kesim öncülük etmiştir.

Batı toplumlarında, artık Roma İmparatorluğu ve Eski Yunan alışkanlıklarının bir kenara koyulmaya başlandığı, "aktif" ve "pasif" erkek ilişkileri azalırken, çift cinsel ve eş cinsel ilişkilerin arttığı, yaygınlaştığı görülmektedir. Bu, bir yandan Batı'da "yapay ayrımlar" yapmadan, eş cinsel ilişkilerin giderek kabullenilir olmasından kaynaklanmakta, diğer taraftan da cinselliğin internet ve tüm diğer ticaret araçlarıyla alınır satılır hale gelmesinin sonucu olmaktadır.

Pornografinin bilgisayarları başında oturan üst düzey yöneticilerden tutun da makine tamircilerine kadar herkesin ev ve ofisine girebildiğini gözlemlediğimiz çağımızda doğrusu ve yanlışıyla her şeyi kanıksayan, kabullenen tüketiciler ordusu, en başta düşünürleri, üst düzey yöneticileri, aydınları olmak üzere satılık erkeklere karşı olan talebi hem artırmakta hem de çarptırmaktadır. Satılık erkekler pazara sundukları ürünün çeşitliliğine göre ödüllendirilmektedir.

Erkek bedenine parasal talebin oldukça yeni ve büyük bir bölümü eş cinselliğin artık dünya yüzünde kabullenilir bir olgu haline gelmesi, sosyal bir davranış biçimi olarak gelişmesi ve her yıl hızla çok sayıda insanın eş cinseller ordusuna açık bir şekilde katılmasına bağlanabilir. Birçok Batılı eş cinsel, özellikle Ortadoğu ülkelerindeki "erkek" olgusundan yararlanıp, bu ülkeleri kendileri için bir "cennet" haline nasıl getirdiklerini yazmıştır. Yani erkekler eş cinsel pazarına bedenleri istendiği biçimde sürmekte ve karşılığında çeşitli maddi yararlar sağlamaktadır. Eş cinsel olan birçok yazar, para karşılığı etkin rol oynayan satılık erkeklerin, metreslik yaptığı durumlarda bile, sevgisiz olduklarından yakınmıştır. Eş cinsellerin gizli saklı olmadan, haklarının peşinde koştukları ortamlarda, erkek bedeni daha yaygın bir biçimde pazarlanmaktadır. Özetle, eş cinsel hakların tanınıp yaygınlaşması büyük bir pazar geliştirmiş, arz ve talebi bir kez daha belirlemiştir. Bu tür toplumsal özgürlükler aktif ve erotik amaçlarla genç oğlan çocuklarına, köçeklere ve/veya transseksüellere karşı ilgi duyan erkeklerin işlerini de kolaylaştırmıştır. Birçok büyük kentte, örneğin transseksüellerin oturduğu semtleri kolaylıkla bulmak mümkündür. Hatta daha önce kadın fahişelerin oturduğu semtlere erkek fahişelerin yavaş yavaş girmesi kadın pazarını bozmuş, onların işlerini altüst ederek başka yerlere göç etmelerine yol açmıştır.

İster erotik ister etkin, ister geçici veya sürekli eş cinsel ilişki kurma amacını gütsün, dünyada özellikle oğlan çocuklarına, hani o ''kız gibi güzel", "tüysüz", "daha sakalı çıkmamış", "pembe beyaz tenli minik insanlar" sayıca dağ gibi büyüyen bir talep oluşmuştur. Buna karşılık, hatta bunu kamçılayan, biçimlendiren, yönlendiren ulusal ve uluslararası pazarlar gelişmiştir. Nasıl "Uzakdoğulu kızlarla nasıl evlenilebilir" katalogları gazetelerdeki ilanlardan dolgun paralar karşılığında ısmarlanabiliyorsa, on, on bir yaşında kız ve oğlan çocuklarının resimleriyle dolu reklam amaçlı kataloglar da aynı rahatlıkla elde edilebilmektedir.

Eş cinselliğin yayılması ve toplumsal kabulü

Eş cinsellik, insanlık tarihinin ilk dönemlerinden itibaren gözlemlenen bir olgu olmakla birlikte, 1980'lere kadar bastırılan bir eğilim olmayı sürdürmüştür. Son yıllarda Batı'da artış gösteren eş cinseller arasındaki evlilik talebinin kökenini inceleyen Yale Üniversitesi'nden ünlü tarihçi Boswell (1984), modern dönem öncesi Avrupa'da eş cinsel birlikteliklerin varlığını, bunların eski çağlarda yaygın olduğunu, hanedan ve/veya iş ilişkisi nedeniyle aynı cinsten kişilerin evlendirildiğini belgelemiştir. Aynı cinsten insanları bir araya getirmek için düzenlenen şölenlerin

günümüzdekilere benzemesi de Boswell'in bulgularını daha güvenilir hale getirmiştir. Hristiyanlığın ilk dönemlerinde papazlar ve rahibeler arasında da duygusal birliktelikler olmuştur. Daha sonraki dönemlerde papaz ve rahibelerin cinsel ilişki kurmaları yasaklanmış ve yalnız Tanrı'ya aşk duymaları beklenmiştir. Bazı Hristiyan mezheplerinin bu kuralı sürdürmesi sonucu çok sayıda papaz özellikle oğlan çocuklarına cinsel tecavüzde bulunmuştur.

Çocuk doğurma ve doğan çocukların aile kökenlerinin belirlenmesi gereği, toplumlar tabakalaştıkça artmıştır. Erkek ve kız çocuk, sermayenin oluşması ve büyümesinde önemli bir etmen olmuştur. Özellikle erkekler arasında daha belirgin olan bu tarihsel oluşum, eş cinselliğin görüldüğü yerde bastırılıp gizlenmesine yol açmıştır. Günümüzde ise durum çok farklıdır: Bastırılmayan bu eğilim birçok ülkede bir iftihar kaynağı haline gelmiştir. Özellikle Batı dünyasında, eş cinseller haklarını hukuklarını arayan ve evlilik kurumuna göz diken önemli bir baskı grubuna dönüşmüştür.

Kitabımızın konusu eş cinsellik olmadığından bu dağ gibi büyüyen eğilim konusunda yazılmış binlerce tarihi ve güncel eseri özetlemeye kalkmayacağız. Eş cinsellik konusundan söz etmemizin temel nedeni, bu gelişen ve giderek kabul gören grubun satılık erkek piyasasına hem satıcı hem de alıcı olarak girmesidir. Ne ABD'de ne de diğer ülkelerde lezbiyen nüfusu nicel olarak ortaya koymak veya bir çizelge şeklinde göstermek hiç de kolay değildir. Çünkü hâlâ birçok kişi bu "mahrem" konuyu ve zamanla kimliklerinde değişim olduğundan tartışmak istememektedir. Sokaklarda hak hukuk arayanların ve evlenmek için mahkeme kapılarına dayananların sayıları ve yarattıkları sosyal ses gerçekten çok büyümüş olmasına rağmen, toplum baskısından korkarak eğilimlerini saklayan eş cinseller sayıca kabarık olmaya devam etmekte, fakat nüfus sayımlarına eş cinsellikle ilgili gerçek veriler yansımamaktadır. Buna rağmen ortaya çıkan sayılar olgunun ne denli ciddi bir boyuta ulaştığını göstermektedir.

On yılda bir yapılan ABD nüfus sayımının 2000 yılındaki verileri, belirttiğimiz gibi eş cinsellerin sayısını çok aşağıya çekmektedir. Buna karşılık bu sayım, birlikte yaşayan gey ve lezbiyenler hakkında yeni bilgiler sağlamaktadır. Nüfus sayımı sonucunda evli olmayan partnerlerin hepsinin aynı cinsiyetten olduğu saptanmış ve bu konumdaki kişilerin çok büyük olasılıkla gey ya da lezbiyen olduğu sonucuna varılmıştır. Lezbiyen nüfus sayımına göre, on sekiz yaş ve üzeri erkeklerin binde altısı ve kadınların binde beşi hemcinsiyle birlikte yaşayan ve başkalarıyla evli olmayan insanlardan oluşmaktadır. Bu sayım aynı zamanda eşcinsellerin coğrafi dağılımı hakkında da bilgi vermektedir.

ABD'deki eş cinsel sayımına göre San Francisco, lezbiyen oranında en yüksek yoğunluğa sahiptir; Washington D. C. ve New York'ta özel kurallarla düzenlenmiş Manhattan bölgesi onu izlemektedir. Tek tük yerler dışında tüm bölgelerde lezbiyen oranı yüksek bir yoğunluk göstermektedir. Sayılar son derece küçültülmüş olmakla birlikte, ABD nüfusunun yüzde 4'ü eş cinseldir. Bu da milyonlarca insan demektir. Eş cinsel nüfusun büyüklüğüne ek olarak altını çizmemiz gereken önemli konulardan biri, erkek eş cinsellerin kadınların iki katından fazla olmasıdır. Bu da satılık erkekler için (eş cinsel erkeklerden kaynaklanan) güçlü bir piyasa potansiyeli olduğunu gösterir. Fahişeliği meslek olarak yapmaya karar veren erkekler büyük pazarlara göç etmekte ve bu kentlerdeki alt pazar oluşumları ve gelişmeleri müşteri bulmalarına yardımcı olmaktadır.

Eş cinsellik, bütün kültürlerde vardır. Michel Foucault, kavramın on sekizinci yüzyıldan önce de var olduğunu göstermiştir (Foucault, 1978). Hristiyanlığın ileri dönemlerinde kilise ve sivil yasalar sodominin karşısında yer almıştır. İngiltere ile bazı Avrupa ülkelerinde, eş cinsellik ölüm cezasını gerektiren bir suç olmuştur. Bununla birlikte, sodomi, eş cinsel bir suç olarak tanımlanmamıştır. "Eş cinsellik" terimi 1860'larda kullanılmaya başlanmış ve bu tarihten itibaren birçok toplumda, eşcinseller giderek artan biçimde görülmüştür (Weeks, 1986). Kadın eş cinselliğini anlatmak için "lezbiyen" teriminin kullanılması ise daha sonraya rastlar.

ABD'de, "doğal olmayan edimler" için uygulanan ölüm cezası bağımsızlığın ardından, Avrupa'da ise on sekizinci yüzyıl sonları ile on dokuzuncu yüzyıl başlarında kaldırılmıştır. Batı

toplumlarında işverenlerin bile onlara karşı olması yasaklanmıştır. Sayıca büyüklükleri, siyasal partileri de bu gruplara taviz vermeye zorlamış ve eş cinsellik hem insan hakkı hem tercih hem de toplumun büyük kesiminin gözünde onları mazur göstermek için doğuştan gelen bir biyolojik özellik olarak tanımlanmaya başlanmıştır.

Spancer'ın (2004) çalışmalarına göre, İslami kurallar evlilik dışı her tür heteroseksüel ilişkiyi günah olarak görmüş, eş cinsellik ile zinayı eşit düzeyde bir günah olarak yorumlamıştır. Ancak İslami kurallar hem çok eşliliğe hem de cariye edinmeye izin verdiğinden, bir erkek, evlilik hayatı içinde cinsel çeşitliliği yaşayabilmiştir. Dinsel yasaklamalara rağmen eş cinsel eğilim ve davranış Arap dünyasında da görülmüştür. Yazara göre, Arap dili çok zengin bir eş cinsel sözcük dağarcığına sahiptir. Bunun içinde erkek fahişeleri anlatmak için kullanılan onlarca sözcük vardır. Cinslerin katı çizgilerle ayrılmaları kesin bir kural olduğundan, erkekler sosyal yaşamlarını diğer erkeklerle birlikte geçirmiştir.

Kenneth Plummer, klasik bir çalışmada, çağdaş Batı kültürü içindeki farklı eş cinsellik alt gruplarını ayırt etmiştir. Gevşek eş cinsellik, bir kişinin bütün cinsel yaşamını esas olarak yapılandırmayan geçici bir eş cinsel karşılaşmadır. Okul çocuklarının birbirlerine ilgisi ve topluca elle doyum yapması bunun örnekleri arasındadır. Hapishaneler ya da askeri birlikler gibi, erkeklerin kadınlar olmadan yaşadıkları yerlerde, eş cinsel davranışın tercih edilir olmaktan çok heteroseksüel davranışın yerine geçtiği düşüncesi yaygındır. Kişiselleştirilmiş eş cinsellik, eş cinsel etkinlikleri tercih eden, ancak bu tür etkinliklerin kolayca kabul edildiği gruplardan yalıtılmış olan kişilere göndermede bulunur. Burada eş cinsellik, arkadaşlardan ve meslektaşlardan gizlenen, kaçamak bir etkinliktir. Bir yaşam biçimi olarak eş cinsellik, kendini "açığa vuran" ve benzer cinsel tercihleri olanlarla gerçekleştirilen birliktelikleri yaşamlarının temel bir parçası yapan kişilere göndermede bulunur.

Batı kültürlerindeki eş cinselliğin yaygınlığı ilk kez, Alfred Kinsey'in araştırmasının basılmasıyla bilinir duruma gelmiştir. Kinsey'in (1948) bulgularına göre, Amerikalıların yarısına yakını, ergenlik sonrasındaki cinsel etkinlikleri ve eğilimleri bakımından bütünüyle heteroseksüeldir. Kinsey'in örneklemesinde, yüzde 8'lik bir bölüm, üç yıl ya da daha fazla bir dönem için yalnızca eş cinsel ilişkiler içine girmiş, yüzde 10 da eş cinsel ve heteroseksüel etkinliklere aynı derecede yer vermiştir. Kinsey'in en çarpıcı bulgusu, erkeklerin yüzde 37'sinin en azından bir kere eş cinsel deneyim yaşamış olmalarıdır. Kinsey'in araştırmalarına göre kadınlar arasında görülen eş cinsellik oranı daha düşüktür. Kadınların yaklaşık yüzde 2'si açıkça eş cinselken, eş cinsel deneyimler yüzde 13'ü tarafından bildirilmiştir; bir yüzde 15'de bunları uygulamadan, eş cinsel arzular duyduğunu kabul etmiştir. Kinsey ve meslektaşları, çalışmalarının ortaya koyduğu eş cinsellik düzeyi karşısında şaşkına dönmüş, bu yüzden de çalışmanın sonuçları farklı yöntemlerle kontrol edilmiş, ancak sonuçlar aynı kalmıştır (Kinsey ve arkadaşları, 1948, 1953).

Eş cinsellik birçok bakımdan daha olağan karşılanmış ve daha fazla kabul görerek toplumun bir parçası olmuştur. Danimarka, Norveç ve İsveç gibi bazı ülkeler, eş cinsel çiftlerin devlet tarafından tanınmasına ve bu çiftlerin evlilik ayrıcalıklarının çoğunu elde etmelerine izin vermektedir. Hollanda, Fransa ve Belçika'daki kent yönetimleri ve yerel yönetimler de eş cinsel ilişkileri tanımaya başlamışlardır. Hawaii'de de eş cinsel evlilik, mahkeme kararıyla yasal olarak kurulabilir. Eş cinsel evliliklerin yasallaşmasının giderek daha fazla üstünde durulmaktadır. Bunun nedeni, eş cinsellerin herkesle aynı konum, hak ve yükümlülüklere sahip olmak ve kendilerini tehdit eden toplumsal ve tıbbi hastalıklardan kurtulmak istemeleridir.

Kadınlardan gelen talep

Kadınların beden pazarına müşteri olarak girmesinin başlıca nedenleri arasında demografik faktörler, kadının ekonomik bağımsızlığı, büyüyen kentleşme, turizm gibi nedenlerle toplumsal ve sosyal baskıların aza indirilmesi vardır. Bunlara bir de telefon ve internet gibi çağdaş iletişim araçlarının kullanılması nedeniyle ayarlamaların kolaylaştırılması ve anonim ilişki olanaklarının sosyal baskıyı ortadan kaldırması katıldığında, kadınlar için erkek satın almak giderek daha kolay

hale gelmiştir.

Boşanma ve dulluk konusunda birçok araştırma yapılmıştır. Dünyanın her yanında boşanma oranları artmaktadır. Yüksek gelir ve eğitim grupları ve eşlerin her ikisinin de çalıştığı kesimde boşanma oranları, yoksul, köylü ve işçi kesimiyle karşılaştırıldığında çok daha yüksektir. Yani, eğitimi, işi gücü, parası pulu olan kadının boşanma olasılığı diğer kadınlardan çok daha fazladır. Boşanan kadının yaşına bağlı olarak ilk yıllar, yeni bir evlilik peşinde olabilir. Boşanan kadın ileri yaşta ve zenginse, jigololar peşine düşebileceği gibi, kendisi de erkek müşteri arayabilir. Boşanma, bekâret, toplum ve para baskısının kadının üzerinden kalkmasında rol oynar ve bu kentlerde büsbütün belirgin hale gelir.

Kadınları satılık erkek pazarına iten önemli bir olgu da kadın-erkek ölüm yaşları arasında birçok ülkede on yaşa yakın bir süre olmasıdır. Örneğin Orta Asya ülkelerinde erkekler ortalama altmış üç yaşında ölürken, kadınlar yetmiş iki yaşına kadar yaşamaktadır. Avrupa ve Amerika'da bu yaş ortalamaları çok daha yüksektir. Hem kadın kocasından beş on yaş sonra ölmekte hem de kadın ve erkekler uzun yıllar yaşamaktadır. Avrupa ve Orta Asya bölgesindeki demografik verilere göre, yaşlılar arasında önemli bir kısmını dullar oluşturmakta ve sayıları giderek artmaktadır (Kudat, 2000). Örneğin, yetmiş beş yaş sonrası erkeklere bakıldığında evli erkeklerin çoğunlukta olduğu görülür. Ama aynı yaştaki kadınlar çoğunlukla duldur. Kafkaslar'da yaşlı erkeklerin yüzde 80'i evliyken, kadınların yalnız yüzde 30'u evlidir. Orta Asya, Rusya ve Ukrayna' da bu oranlar yüzde 75 ile yüzde 25'tir. Çekya, Macaristan ve Polonya'da seksen beş yaş üzeri kadınların yüzde 85'inden fazlası dul, erkeklerin ise yalnız yüzde 45'i duldur. Avrupa ve Orta Asya bölgesinde altmış beş yaş üzeri kesimde 1980-1990 yıllarını kapsayan değerlere göre erkeklerin yüzde 75'i, kadınların yüzde 30 ila 40'ı evlidir.

Avrupa ve Orta Asya ülkesindeki kadınların yaşam beklentisi gözle görülür bir şekilde erkeklerinkinden daha uzundur. İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra bölgede yaşam beklentisi her on yılda bir beş yıl artmıştır. 1960'larda keskin bir düşüş olmuş ve 1970 ila 1980'lerde, bu bölgedeki ülkelerde özellikle çalışan grup olan 40-64 yaş arası kesimde yüksek oranda erkek ölümlerine rastlanmış, bunun sonucunda erkekler arasında yaşam beklentisi giderek düşmüştür. Macaristan'da 40-44 ve 45-49 yaş arasındaki ölüm oranı 1960-1980'ler arasında ikiye katlanmıştır. Son verilere göre, yaşam beklentisi en yüksek ülkeler Doğu Avrupa'da, bunu takiben de Baltık ülkelerindedir. En düşük yaşam beklentisi Rusya Federasyonu, Moldova, Kafkaslar ve Orta Asya ülkelerinde gözükmektedir. Sovyetler Birliği'nin dağılmasıyla hastalık, alkol ve kazalar artmış, yaşam beklentisi erkekler arasında artmışsa da son yıllarda eşitlenmeye başlamıştır.

Sanayi ülkelerinde kadın-erkek yaşam beklentisi farkı altı ila sekiz yılken, Rusya Federasyonu, Beyaz Rusya, Litvanya ve Estonya' da bu fark on bir ila on iki yıla çıkmaktadır. Ermenistan ve Kırgızistan hariç, Orta Asya ülkelerinde altı-yedi yıl ve Macaristan, Polonya, Ukrayna, Moldova, Azerbaycan, Gürcistan ve Kazakistan'da bu fark sekiz-dokuz yıldır. Ülkemizde kadınlar genellikle kendilerinden beş, on yaş büyük erkeklerle evlenirler. Bunun en önemli nedenlerinden biri erkeğin bir aileyi besleyecek yaşa gelmesinin gerekliliğidir. Kadınların bağımlılığı azaldıkça evlilik yaşları arasındaki fark azalır. Eğer bir kadın yirmi yaşındayken yirmi sekiz yaşında bir adamla evlenmişse ve kocasından on yıl fazla yaşarsa, kocası yetmiş yaşında olduğunda kendisi henüz altmış iki yaşında olacak ve on sekiz yıl daha tek başına yaşamak durumunda kalacaktır. Çok zenginse parası için birçok erkek peşinde gezebilir; o da bu erkekler arasından seçim yapabilir. Geliri belli sınırlar içindeyse biraz daha zorlanacaktır. Avrupa'da 1970 yıllarından başlayarak genç erkekler binlerce yaşlı kadının sayesinde konut sıkıntısına çözüm bulmuş, yabancı işçi olarak çalışan genç erkekler onların evinde barınmıştır. Az para kazanıp da ev kirasından tasarruf etmek isteyen işçiler veya işlerini kaybetmiş olanlar yerli kadınlara sığınmış, yaşlı kadınlar da hem ek bir masraf yapmaktan kurtulmuş hem de yalnızlıklarını gidermiştir. Artık bu türlü ilişkiler Avrupa geleneğinin bir parçası olmuştur.

Dul ve boşanmış kadın arasındaki önemli bazı farklar, dulları daha aktif olarak satılık erkek pazarına sürmektedir. Genellikle dul kadının yeniden evlenme umudu düşüktür. Yaşı başı

aşkındır, ama yıllarca evli kaldıktan sonra tek başına olmak onu ürkütmez. Boşanmada olduğunun aksine, aile gelir ve servetinin bir bölümüne değil tümüne sahiptir ve bu nedenle de parasal gücü daha büyüktür. Özellikle gelişmiş toplumlarda bu böyledir. Üzerinde toplum baskısı da artık yoktur ve onların ne yaptığına aldıran fazla kimse olmadığı gibi, çoluk çocuğu da "uygarlık" arttıkça analarının yanlarına gelip yerleşmelerini engellemek için ne gerekirse yapmaya hazır hale gelmektedir. Yani dul bir kadın birini bulur da kendi kendine yaşarsa çocukları için iyi olur. Bugün Avrupa ve ABD'de dulların kendi çocuklarının yanında yaşamaları söz konusu değildir; kendi başlarının çaresine bakmak zorundadırlar. Bu çarelerden biri, geçici bile olsa, bir erkek bulup yalnızlığı gidermektir.

Belirttiğimiz gibi, kadının para ekonomisine girip alım gücü kazanması, erkeklere oranla fazla yaşaması ve yaşlılıklarında yalnız kalmaları ve turizmde büyük patlama hem dul hem de boşanmış kadınların erkek arayışını artırmış ve satılık erkek bulmasını kolaylaştırmıştır.

> *"Parayı veren düdüğü çalıyor. Maalesef! Belki her kötülük parayla başlamadı ... Ama bu kötülük öyle... Olacak iş mi kendini satmak? Yakışır mı bir erkeğe? Hadi o sattı diyelim, alıcıyı nasıl mazur göreceğiz? En azından ciddi bir birikim ekonomisine girmiş olan bir toplum içinde kadınların da birikim yapabilecekleri bir çevre oluşturması gerek ki düdük çalınabilsin... İşi iyice basite indirgersek kadının alım gücü olmadan hiçbir şey alamayacağı belli ... Canları çok istese, diğer koşullar yerli yerinde olsa bile, bir erkeğin ilgisini başka şekilde çekemeyen veya ancak kendi tanımladığı biçimde ilgi isteyen kadınlar da var. Yüzü yara bile olsa, ölse geberse yine de bir kadına yaraşır bir şey mi? Sorun müşteriden doğuyor. Alıcı olmasa satıcı da olmaz. Bu fuhşa normal gözüyle bakıldıkça,* önüne gelen sokağa düşecek. Ser*maye gerekmiyor... En kolay iş haline gelmiş durumda. Hadi bu işi gençken yaptılar veya zorlandılar, sonra ne olacak? Ne işe yarayacaklar? Kendilerini satamadıklarında uyuşturucu satıp, topluma bu türlü zarar verecekler. Müşteriler cezalandırılırsa, fuhşun da uyuşturucunun da kontrolü kolaylaşır. Ama bu kimsenin işine gelmiyor. O ona yediriyor, bu buna yediriyor ve bunca avantanın oluşturduğu bir sistem ayakta kalmayı beceriyor..."*

Konuya tarihsel açıdan baktığımızda, kadınların para ekonomisine girişlerinin veya parasal güce kavuşmalarının erkeklerin gerisinden geldiği bir gerçektir. Türkiye'ye bakarsak, kırsal kesimde kadın aile işçisi olarak çalışmakta, aile dışında, örneğin pamuk toplamada emeğini sattığında bile, çoluk çocuk olarak girdikleri bu işte alınan para erkeğin kontrolünde kalmaktadır. Kent kesiminde kadının iş gücüne katılımı daha düşük orandadır. Üstelik az para alınan düz işçi rolünde olan kadın, bu işi, az gelirli bir aileden geldiği için, zorunlu olarak yapmakta, doğurdukça işten ayrılmakta, doğru dürüst para kazanamamaktadır.

Toplumlar geliştikçe, gelirleri olan aileler kız çocuklarını okula gönderdikçe, kadınların para kazanma yetenekleri artmakta ve birçok kadın kendi emeğinin gücüyle para kazanır hale gelmektedir. Daha da önemlisi kocası veya babası zengin kadın sayısı gittikçe artmakta ve bu kadınlar arasında (sosyete denilen) en üst gelir grubundan olanlar para harcama konusunda erkeklerden bağımsız hale gelmektedir. Çalışan ve iyi gelir temin eden kadınlar, belki zaman bulamadıklarından erkek alışverişi yapamasa bile, sosyete hanımlarının kocalarının yanı sıra erkek metres veya sevgili tutmaları hem büyük kentlerimizde hem de birçok diğer "uygar" toplumda olası hale gelmiştir. İster kendi bileğinin gücüyle kazansın ister kocasının parasını hak ettiğini düşünsün, sosyeteye mensup kadınların ve meslek sahibi olanların toplumsal konumlarındaki değişiklik, onların da karşı cinsi maddi bir karşılıkla kullanabilmesine olanak yaratmıştır.

Çoğu kişi, *"Belki de nakit para veriyor, fırsat düşkünü erkekler zavallı zengin kadınların arkasından koşuyor, onları tuzağa düşürüp, evlenip, varlıklarının üstüne oturmak istiyor"* diyebilir. Zaten hem bizim "kültürümüz" hem de birçok "uygar" toplum, erkeklerin para nedeniyle zengin kadın peşinde koşmasını doğal karşılamaktadır. Küçük yaşından itibaren zengin aile kızları uyarılırlar. Yani kadın, "insan piyasasına" alıcı olarak girmese bile, bir erkeğin para beklentisiyle peşinde koşabileceğini bilir, buna karşı uyarılır ve bu olgu olası veya doğal karşılanır. Nevzat O.'yu

dinleyelim:

''Sokaklar enayi kadınla dolu değil... Bunca cebi para dolu kadının hepsi de ahmak değil... Varsayımınız doğru olsa bile bu kadınlar, onca erkeğin ne mal olduğunu bilmez değil ... Erkeklerin paraları için mi yoksa aşk için mi arkalarında koştuğunu anlamayacak kadar akılsız değil ... Gerçek şu: Kadınların hepsi budala olmasa bile romantizmden kurtulamıyor... Güzel laflar duyunca budala olmayanın da başı dönüyor. Diyelim kadınlar budala, bu, erkeklerin satılık olmasını gerektiriyor mu? Bu erkekler sokaklarda onun bunun ayağına düşmüş oğlancıların kullandığı çocuk da değiller, aklı ermez de... Tam tersine, bizleri ceplerinden çıkarırlar. Kurnaz oldukları için tüm uyarmalara rağmen kadınları kandırabiliyorlar.

Artık, para için veya paraya konmak için bedeni pazarlamak hiç de olağan dışı değil birçok erkek için ... Hatta bunu meslek edinenler pek çok; bir de 'hobi' olduğunu iddia edenleri de var. Herkes kendinden daha iyisi, zenginiyle birlikte olmak ve evlenmek ister. Ama bu satılıklar öyle değil. Çoğu kadın veya erkek müşteri ayırt etmiyor. Kadınları yeğlemelerinin nedeni, onlardan para sızdırmanın daha kolay oluşu ... Bir de kadınlar performanslarını beğenirlerse, bir erkeğe bağlanıyor, güvence istiyor; erkek müşteri gibi durmaksızın erkek değiştirmiyor. "

Mutsuz aile ilişkileri ve çocuk yaşta cinsel saldırıya uğrama

West (1993), daha önceki ampirik araştırmalara dayanarak (West ve Farrington, 1977), sokaklarda müşteri arayan elli erkek fahişeyle derinlemesine görüşmeler yapmış ve bunları mahkemelerden ve ıslah kurumlarından elde ettiği belgelerle tamamlamıştır. West'in araştırmaları, aynı yaşlardaki diğer suçlu gençlerle karşılaştırıldığında, erkek fahişelerin, daha büyük oranda aileleri tarafından reddedilen, kendi kendilerine zarar veren, kaybolmuş gençlerden oluştuğunu göstermiştir. Çağımızda boşanmaların çoğalması, aile ilişkilerinin bozulması, yeni evlilikler çerçevesinde üvey çocuklara yapılan muamele ya öksüz olduklarından ya da başka ailevi nedenlerden yuvalara veya ıslahevine verilen oğlan çocukların önce mutsuzluktan sonra da cinsel saldırıdan dolayı fahişeliğe başladığını birçok araştırma göstermiştir. West'in verdiği çok sayıda örnekten birini özetlersek:

Çocuğun biri yedi yaşına kada*r ana babasıyla yaşarken, boşanma yüzünden annesiyle birlikte anneannesinin evine taşınmış. Orada annesi birbiri ardına iki erkekle yaşamış. Bu adamlarla anlaşamayan çocuk on üç yaşında ıslahevine gönderilmiş. Üvey babalar çocuğa yemek bile vermemişler; giysisi, oyuncağı ve bir eğlencesi asla olmamış. Üstelik okula da gönderilmemiş. Önce dokuz yaşındayken evden kaçmış, ondan sonra da sürekli kaçmaya çalışmış. Çocuk ıslahevinden de kaçarak, boyuna suç işleyen bir insan olmuş. Hapishaneye atıldığında kendisine saldırılmış. Daha sonra her serbest kalışında fahişelikten başka bir çaresi kalmamış.*

West'in incelediği her genç fahişe, çocukluğunda inanılmaz bir mutsuzluk içinde büyümüş ve küçük yaşta ya evden kaçmış ya da bir kuruma atılmıştır. ABD'de yapılan araştırmalarda, diğer sokak çocuklarıyla karşılaştırıldığında, fahişe oğlan çocukların çok daha sorunlu ailelerden geldiklerini saptamıştır. Örneğin, fahişe oğlan çocukların yüzde 54'ü ya bir kuruma ya da bir başka aileye verilmişken, aynı oran diğer sokak çocukları arasında yüzde 32'dir. Fahişe çocuklar arasında intihar etme eğilimi özellikle oğlanlar arasında yüksekliğini korumuştur.

Mutsuz yuvalarından kaçan oğlan çocuklarının çoğu, kurumların eline düşüp buralarda cinsel saldırıya uğramıştır. Bu kurumlarda hem diğer çocukların hem de çalışanların hedefi olan yeni gelenler, cinsel skandalların sıradanlaşmasıyla seslerini çıkaramamış ve onlara yapılanlar cezalandırılmadan süregelmiştir. Taylor (1989) Kanada'da çıkan bir skandaldan söz ederek, Katolik öksüzler yuvasındaki çocukların öğretmenler tarafından sürekli cinsel saldırıya uğradığını ve dövüldüğünü ortaya çıkarmıştır. West (1993) çok sayıda röportajla tüyler ürpertici durumlar ortaya koymuştur:

Çocuğun biri aile içinde tecavüze uğradıktan sonra bir bakımevine atılmış. Daha on iki yaşındayken bakımevinde çalışan bir başka erkek çocuk yaklaşıp, onu kullanmış. Çocuk

şikâyet etmesine rağmen, kimse saldırgana ceza vermemiş. Çocuk ise inkâr edemeyeceği bir biçimde okşanmaktan hoşlanmış ve aynı zamanda korkmuş. Bakımevinden çıktıktan bir süre sonra da para karşılığı başka erkeklerle birlikte olmaya başlamış. İçindeki tüm kızgınlığı birlikte olduğu erkeklere şiddete dayanan seks yaparak gidermeye çalışmış.

Turizm

Ulaşım olanaklarındaki teknoloji patlamasıyla birlikte, insanların kendi ülkelerinde gezmesi ve bir ülkeden diğerine gitmesi kolaylaşmıştır. Bu kolaylık beraberinde kişinin katı toplum değerlerini evinde bırakmasına, istediğini yapmasına, baskıları üzerinden atmasına, yeni cinsel deneyimlere girebilmesine, kaçamak yapabilmesine zemin yaratmıştır. Dinlenme, görme, öğrenme amacıyla yapılan turizm ile seks turizmi arasında sıkı bir ilişki vardır; turist yoğun ortamlar seks pazarının gelişip, büyük boyutlara ulaşmasında önemli bir etmendir. Kaldı ki sadece seks deneyimleri için havaalanlarının yolunu tutan pek çok insan vardır. Bunun yanı sıra, seksi bir dinlenme aracı olarak görmek ve bunu "spor için" yapmak insanlık tarihinin çeşitli dönemlerinde de yaygınlaşmıştır. Günümüzde bu sporu kolaylaştırmak için pahalı ilaçlar piyasaya sürülmektedir. Steroid kullanan sporcular sahadan atılırken, seks sporcuları sayıca artmış ve güçlenmiş bir biçimde uluslararası alana atılmıştır (!)

Yirminci yüzyılın en önemli sosyal olgularından biri kuşkusuz turizmdir. Milyonlarca insanın bir ülkeden diğerine gidip başka insanlarla karışması, onların yaşamını şu veya bu biçimde paylaşması, davranış ve düşünce kalıplarına renklilik katmıştır. Bugün yalnızca Akdeniz ülkelerine bakacak olursak, her yıl 200 milyon insanın bir yerlerden gelip buralarda konakladığını görürüz. Bunlar arasında tele-erkekler, tele-kızlar da var; ama çok büyük bir çoğunluk tatil yapmak arzusundadır. Turizm, erkek arayışındaki kadınlar için özellikle rahat ve bütünüyle sosyal baskıdan arınmış bir ortam yaratmıştır. Aynı zamanda oğlancıların ve eş cinsel pazarlarının da gelişmesini kolaylaştırmıştır. Bu nedenle, örneğin Almanya, başka ülkelerde oğlancılık yapan vatandaşlarını cezalandırabilmek için yasal düzenleme yapmıştır.

Birinci Dünya Savaşı'ndan sonra Fas'ın Tanger kenti nasıl ki eş cinsellerin merkezi olmuş, turizm bahanesiyle ABD ve diğer Batı ülkesi askerlerini çekmişse, bazı Asya ülkeleri de çok sayıda insanın seks pazarına akımını artırıcı olanaklar sağlamışlardır. Özgürleşen eski Sovyet ülkeleri de bu pazara katılmış ve özellikle iş adamları genelde kadınlardan oluşan fahişeleri pazarlamıştır:

Adil C. İş adamlığının verdiği özgürlüğe bayılan biriymiş. Arkadaşlarından Rus kızlarının güzelliğini duyar dururmuş. Aslında işten falan anladığı da yokmuş ve iş adamlığı alavere dalavere, incir kabuğu dolmayacak kadar dişe kovuğa gelmez cinstenmiş. Ama Allah'ın bir taşra kentinde otur babam otur, içine fenalıklar geliyormuş. Hanım desen, zaten iç karartıcı bir kişiliği varmış; öyle fazla yüzüne bakılır bir hali de oldum olası yokmuş.

Gelgelelim, gazetelerden mecmualardan gördüğü Nataşaları düşünmekten kendini alamıyormuş. Trabzon'a da gitse olurmuş, ama gören olur, çoluk çocuğa yetiştirirler, başına gereksiz bela açarlarmış. Üstelik Adil'in gerçekten düşlediği uzunca beraberliklermiş. Amsterdam'ın kırmızı ışıklı sokaklarında yirmi dakika geçirir gibi değil, kendi boyunun iki- katı, bembeyaz tenli, masmavi gözlü, yeme de yanında yat cinsinden gencecik bir hanımla aylarca beraber olmak istiyormuş. Üstelik bazen bir iki hanım beraber gelsin, birbirleriyle olsun ve eskiden olduğu gibi havalara uçsun istiyormuş. Bir yolunu bulup, Rusya'ya filan gitmeliymiş. Türkçeden başka dil bilmediği için tek başına oralara gitse ne yapar bilemiyormuş. Arkadaşlarla yapsa, bu kez de evde başı derde girermiş.

Bir rastlantı sonucu, İstanbul'da eski bir arkadaşıyla karşılaşmış. O da bir iş adamıymış. Arkadaşı, Türkmenistan'la iş yaptığını, oradan ucuz halı getirip sattığını, oraya da türlü tatlılar götürmeyi düşünürken, aklına daha parlak bir fikir geldiğini söylemiş. "Orada inanılmaz Rus kızları var, insana her türlü iltifatı ediyorlar, onlarla yaşamanın tadına doyum olmuyor. Bu nedenle, orada bir iş açıp da uzun uzun kalmak gerekli" demiş. Kendi kaçamaklarını da anlatmış. Arkadaşı kendine açıldığı için, Adil de artık sırlarını paylaşmada bir sakınca

görmemiş.

Adil iş yapma bahanesiyle evden ayrılıp Türkmenistan'a gitmiş. Gözden ırak gönülden ırak, orada cinsel düşlerini gerçekleştirebileceğini biliyormuş. Arkadaşının yardımıyla hemen bir daire tutmuş, iki gün içinde bir ahu melek bulup yeni yaşamına ilk adımı atmış. Neredeyse altı ay hazır para yemiş, hiçbir işle ilgilenmemiş. Evini aradığı sorduğu yokmuş. Bu altı ay içinde yaşamın gerçekten çok daha farklı olabileceğine inanmış. Hayat boyu üç beş kıza para yedirebilecek durumda değilmiş ama gene de insan korkusuzca yaşayabilmeli ve bir kalıp içine tıkılıp kalmamalı diye düşünüyormuş. Karar vermiş ve tası tarağı toplayıp dökülmüş vatan yoluna. Boşanması gerekmeden, hanıma açık açık söyleyerek yalnız yaşamaya karar kılmış. Bir süre de bu yaşam biçimini deneyecek ve gerekirse tekrar karar verecekmiş.

Aradan çok geçmeden bir genç delikanlıyla tanışmış ve inanılmaz bir tutku hissetmiş. Bu Nataşa özlemine falan benzemiyormuş. O güne kadar bilmediği, yaşamadığı, asla düşünemeyeceği bir duyguymuş. "Ölsem daha iyi" demişse de içinden, duyduklarını yüreğinden koparıp çıkarmasına olanak yokmuş. Gence bunları aynen bu şekilde anlatmış ve bugüne kadar yapmadığı bir iş olduğundan ne yapacağını, nasıl yapacağını bilmediğini bile itiraf etmiş. Şimdi artık kendisi için tüm deneyimlerin sonuna geldiğini ve asla bir başka durum istemediğini biliyormuş. Hem ailesine hem de ona iyi bakabilmek için birden aşırı çalışan bir erkek arı gibi olmuş. Çalışıyor ve her şeyini bu gence vermeyi düşlüyormuş.

Küresel turizm sayesinde, satılık erkekler çeşitlenmiştir. Kimi yalnızca kadınlara hizmet vermekte, kimi her türlü müşteriyi mutlu etmeye çalışmakta, kimi eş cinsel erkeklere hitap etmektedir. Pazarlar da bunlara göre oluşmuştur. Örneğin, birçok Güney Akdeniz ülkesine Avrupadan binlerce yaşlı kadın, turist diye gidip genç erkekleri saatlik, günlük, gecelik, gezip tozmalık, aylık, yıllık satın almaktadır. Bazıları da Avrupa'ya kapağı atmak için bu kadınlarla evlenmektedir.

Gelişmiş ülkelerin turistleri, gezdikleri yoksul ülkelerdeki kadın ve erkek fahişeleri, bu pazara zorlanan kız ve oğlan çocuklarını daha kolay elde edebilmekte, kendi ülkelerindeki olanaklarla karşılaştırıldığında, bunlar daha ucuza mal olmaktadır. Aynı fiyata aynı bedeni evinin köşesinde bulsa, besbelli o uçaktan in bu uçağa bin eziyetini çekmeyecek, ama işin bedeli geçim indeksine bağlanmakta; başka mal ve hizmetlerde olduğu gibi, satılık erkekler de yoksul ülkede ucuz, zengin ülkede pahalı olmaktadır. Bir de unutmayın, işin duygusal boyutu var: İnsanlar yoksul ülkede para karşılığıyla bile olsa birazcık insan sıcaklığı bulabileceğini düşünmektedir.

"Turist" görünümünde satılık erkek arayan müşterilerin her biri diğerinden farklıdır. Örneğin, tek başına gezen kadın birçok özelliği üstünde toplamıştır. Gezebildiğine göre alım gücü vardır; tek başına olabildiğine göre az çok görmüş geçirmişliği ve eğitimi de... Aralarında otuz-kırk yaşlarında olanlar çoğunlukla meslek sahibidir. Daha ileri yaşlardaki turist kadınlar da muhtemelen çalışan veya çalışıp emekli olmuş kadınlardır. İşte bu kadınlar, erkekler pazarına bir anlamda "tam yetenekli" bir beden alıcısı olarak girerler ve duygusal beklentilerini de yanlarında taşır, parayla da olsa mutluluğu ararlar.

Bazı ülkeler seks turizmiyle çok büyük bir pazar yaratmış ve turist çekebilmek için türlü stratejiler geliştirmiştir. Elit fahişe turizmi, yükte hafif, pahada ağır bir pazarlama yöntemidir. Amaç, yan zenginlere, sükse yapmaları için zengin ülkelerin ünlü erkek veya kadın fahişelerini satmaktır. Ünlü bir düşünürle veya siyasi kişiyle birlikte olmak parayla sağlanamayınca, ünlü bir fahişeyle gösteriş yapmak moda haline gelmiştir. Sosyete yaptığı için de bu tür olaylar kültürlerin bir parçası haline gelme tehlikesi taşımaktadır. Turistler gittikleri ülkelerde kolaylıkla seks pazarlarına ulaşabilir. Birçok bilgi ağı, birlikte işlevsel hale getirilerek erkek veya kadın fahişeleri turistlerin ayağına getirir olmuştur. Murat B.'nin yaşadığı deneyim, ibretlik bir örnek:

Üst düzey bir bankacı olan Murat *B., Orta Asya ülkelerinden birine gitmiş. Daha otele girer girmez üst üste kadınlar telefon edip, hizmetlerini sunmaya başlamış. Bankacı bir kez reddetmiş; iki kez reddetmiş. Ama rahat huzur bulamamış. Üstelik rahat etmek istediğinden* de pek emin değilmiş. Aradan yarım saat geçmeden adamın biri telefon etmiş ve bankacının bir

oğlan veya erkekle ilgilenip ilgilenmediğini sormuş. Bankacı açık ve seçik bir dille kimseyle ilgilenmediğini söylese de adam ısrar etmiş, "Ne isterseniz, bulur buluştururuz" demiş. Bankacı, adamı başından savmak için başka bir şeyle ilgilenmeyeceğini söylemiş. Kafasını dinlemek için yatıp uyumuş. Gecenin saat üçünde kapısı vurulmuş. Bankacı kapıyı açtığında karşısında bir adam ve boynunda bir iple keçi...

Turistlerin kapısı, telefonu bu hizmet için çalarken, otel hizmetkarları da bu işin bir parçası olup, ceplerine para doldurmuş oluyor. Aynı şekilde lokanta garsonları, bar kızları bu tür hizmetleri sunar ve sunmakla kalmayıp meslektaşlarının reklamlarını yapar olmuştur. "Entegre turizm hizmetleri" denilen olgu, hamamdan plaja, türlü hizmetleri sunan yerler haline gelmiştir. Batı ülkelerinde genelevler dışında parayla beden satın almak giderek zorlaşmıştır. Oralarda, müşterilerin odasına telefon ederek fahişe pazarlamak yasalarca yasaklanmıştır. O ülkelere gelen turistin biraz daha araştırıcı soruşturucu olması gerekmekle birlikte, belli sokaklarda yine de oldukça geniş bir seçim olanağı vardır. Ayrıca, tele-erkek servisleri oteller ve sokaklar dışında olanak sağlamayı sürdürmektedir. Bu ülkelerin çoğunda çocuklarla cinsel ilişki kurmak ağır ceza içerdiğinden gerek ülke halkı gerekse turistler bu amaçla ya büyük riskler göze almış ya da "kalkınan" ülkelere gitmek zorunda kalmışlardır. "Uygar ülke" insanları, genelevler çerçevesindeki ilişkilerin mekanik, bir gecelik, duygusallıktan yoksun ve belki erotik açıdan da tatminkâr olmamasından dolayı seks turizminde farklı arayışlara girmiştir. Örneğin, duygusal amaçla ve para desteğiyle kendine biraz daha kalıcı erkek arayışında olan turist kadınların sayısı artmıştır.

Asya'da da görünüm benzerdir ve günümüzde 20 binin üstünde internet sitesi, turistlerin cinsel arayışlarını fuhşa çevirmek gayretiyle reklam yapmaktadır. Ayrıca oteller internete bile gereksinim duymaksızın kendi reklamlarını yapmaktadır. Economic Times of India gazetesinin Ekim 2003 sayısında şöyle bir yazı çıkmıştır: ''B*u bayramda kendinizi ilginç bir eğlenceye açın ve beş yıldızlı bir otele gidin. Paketleme aşırı hoş: kırmızı bir kurdeleye sarılmış olarak belli bir fiyata her türlü isteğiniz karşılanır. Uzun boylu, yanık tenli, genç ve yakışıklı ... Her zaman bekar olmasa bile hizmete hazır... Bu, işte çağımızın jigolosu... Yaşamlarında en hoş şeyleri istiyorlar ve bunu nerede bulacaklarını biliyorlar. Artık gizli toplantılara, gazete ilanlarına, internet yöntemlerine bile gereksinim yok. Çağdaş jigololar belirli yerlerde kendilerini pazarlıyor ve sınırsız sayıda alıcı buluyorlar. Kentin lüks otellerinden birinde özel bir odada yapılan partide, yirmi iki kadın bir araya gelip striptiz yapan bir erkeği kiraladı.*

Pedofil seks turizmi

Asırlarca, her yerde bilinen, görünen, pedofil veya "sübyancı" erkekler hiçbir ülkede ciddi biçimde cezalandırılmamış ve birçok kez ailelerinin de bilgisi dahilinde çocuklar satılık mal olarak el değiştirilmişlerdir. Bazı ülkelerin pedofillere karşı aldığı tedbirler az da olsa yüreklendiricidir. Fahişeliğe itilen çocukların durumlarını ilgili bölümde incelediğimizden, burada yalnız Avrupa ülkelerinin bazılarında yeni başlatılan bu yasal uygulamadan söz edeceğiz.

Afrika Haber Ajansı, elli yaşında Norveçli bir öğretmenin Gambiya'da on iki yaşındaki bir oğlan çocuğuna tecavüz ettiği için yakalandığını bildirmektedir. Bu durum Norveç polisini de harekete geçirmiştir. Habere göre, son yıllarda Gambiya, pedofil seks turizminin öne çıktığı ve bu yolla turist çeken bir ülke olmuştur. Çocuk fahişelerin pazarlandığı ve İskandinav müşterilerin yoğun olduğu bir otelde minik bir çocukla yakalanan bu Norveçlinin öyküsünü Ajtenpost adlı Norveç gazetesi de incelemiştir. Norveçli öğretmen dört yıl üst üste aynı otele gitmiş, bu zavallı oğlan ve ailesiyle buluşmuştur. Aileye ve çocuğa iyi para veren pedofil öğretmen, çocuğun özel okul masraflarını da karşılamıştır. Çocuğun kuzenlerinden biri bu alışverişi fark ederek durumu bir gazeteciye ve polise bildirmiştir. Çocuk da durumu itiraf etmiştir. Ama öğretmen bir uçağa atlayıp kaçmış, Gambiya'da tutuklanmaktan kurtulmuştur. Norveç yasalarına göre, eğer bir Norveç vatandaşı başka ülkede çocukları istismar ederse, ülkesinde cezalandırılabilmektedir. Yani bu işi yaptığı ülkeden kaçmayı becerebilse de kendi ülkesinde yasadan kurtulması zordur. Yasalar gereği Gambiya polisinin verdiği belgeleri Norveç inandırıcı bulmadığı için, Norveç polisinin

suçlama yapılan ülkeye gitmesi gerekmektedir. Oraya gidince de sanki yerli polis işini iyi yapamıyormuş gibi bir izlenim yaratmamak için fazla eleştirici bir tavır takınmak istememiştir. Gambiya'daki Hollanda "Terre des Hommes" örgütü durumu belgelemesine rağmen, Gambiya polisinin bugüne kadar pedofillere karşı sert bir tavır sergilememesi, ülkenin bu konuda hiçbir önlem almaması ve polis kuruluşunun bu sorunu çözebilmek için hiçbir kaynak yaratmaması, uluslararası kuruluşların dikkatini çekmiştir. Hatta organize simsar şebekelerinin ve bunların temasta olduğu otel bekçilerinin, taksi şoförlerinin de turist çekmek için kullanıldığı görülmüştür. Seks ticaretinin genellikle komşu ülkelerdeki savaşlardan kaçan mülteci çocuklarına dayandığı da belgelenmiştir.

En yaygın biçimde görünen çocuklara yönelik cinsel saldırı, pedofil turistlerle kurulan birebir ilişkilerdir. Gambiya' da çocuklara erişmek için ailelere gıda ve okul parası vaat edildiği ve bu şekilde birçok çocuğun pazara çekildiği bildirilmiştir. Gambiya hükûmetiyse bu konuda bir tavır takınmamıştır. Uluslararası kuruluşların baskısı üzerine Gambiya polisi Avrupa polisiyle iş birliğine başlamıştır. Böylece pedofillerin sınır geçerek suçlarından sıyrılamayacak hale getirilmesi amaçlanmıştır. Yılda yüz bin turist, çoğu Avrupalı, her yıl Gambiya sahillerini doldurmakta ve hem yasal hem de yasa dışı birçok yeni iş alanının ortaya çıkmasına yol açmaktadır. Hollanda, İskandinavya, Almanya ve İngiltere'den gelen turistler yalnız deniz ve Gambiya kültürü için ülkeye akın etmemektedir. Yasa dışı örgütlerin para hırsı, zaten her şeyini ve ailesini yitirmiş mülteci çocuklarının başına patlamaktadır.

Uluslararası göç

Gerek bir ülke içindeki gerekse uluslararası göç, konumuz bağlamında benzer etkiler yaratır. Kişinin üzerindeki sosyal baskı azalır ve tutucu ortamlarda giremeyeceği cinsel deneyimlere daha rahat girebilir. Turizm ve göç, erkek fahişeliğine zemin hazırlama ve gelişmesini sağlama açısından benzer etkiler yaratır. Onların erkek fahişelere talebi turistler kadar yoğun olmasa bile, tarihi belgelere bakıldığında erkek yoğun olan göçmen akımlarının fahişeliğe karşı talebi aşırı artırdığı açıktır. Turistler gibi, geldikleri ortamın sosyal baskısını daha aza indirebilen göçmenler, yerleşip büyüdükçe yeni bir sosyal düzen geliştirir ve o düzenin yarattığı beklentiye ve davranış kalıplarına uymaya başlarlar. Göçmenlerin yoksullukları, onları hem fuhuş dünyasına para kazanmak için iter hem de belirttiğimiz kadın/erkek oranlarındaki dengesizlik, o dünya içine müşteri olarak da girmelerini gerektirir. Bir göçmen grubun girdiği toplum içindeki nüfus oranı ile fahişeler arasındaki nüfus oranı arasında büyük fark vardır. Bir ülkeye çalışmak, baskıdan kurtulmak, savaştan kaçmak gibi nedenlerle göçen insanlar ile genellikle uluslararası mafyanın örgütlemesiyle fahişelik yapmak için getirilen insanlar arasında bir ayrım yapmak gerekir. Uluslararası seks ticaretinin eline düşerek Avrupa pazarlarını dolduran fahişelerin giderek büyüyen bir bölümünü özgürlüğüne kavuşan, eski sosyalist ülke insanları oluşturmaktadır. Bu ülkelerden gelen çocuk fahişelerin sayısında da büyük bir patlama olmuştur. Bu bölümde söz ettiğimiz olgu uluslararası seks ticareti değil, başka nedenlerle uluslararası göç olgusunun erkek fahişelik bağlamında yarattığı etkidir. Bunu birkaç ülke kapsamında incelemek konuya açıklık getirebilir.

ABD'ye göç ve fahişeliğin sosyal coğrafyası

Kadın fahişelerle yapılan bilimsel incelemeler, bize insan ve kent coğrafyasıyla ilgili çok şey öğretmekte ve sosyo-ekonomik gelişmeye paralel olarak kentlerin nasıl sürekli olarak yeniden tanımlandığını göstermektedir. Sosyal coğrafya çalışmalarının en güzellerinden biri Gilfoyle'ün (1992) New York üzerine yazdığı ve kentin 1790-1920 dönemini inceleyen "Eros Kenti" kitabıdır. Bu kitapta, New York'da bir semt incelenmiş ve genelevler hiyerarşisinin nasıl oluştuğu anlatılmıştır. Burada, New York kentine dünyanın her yerinden göçüp gelen erkeklerin dünyasından söz edilmiş ve Çin'den, İtalya'dan ve diğer ülkelerden gelen erkeklerin çalışma koşullarının değişimine parallel olarak fahişeliğin gelişimi incelenmiştir. Gilfoyle, ilk kez bir kenti ele alarak, fahişeliğin nasıl ve neden yayıldığını göstermiştir.

On dokuzuncu yüzyılın ortalarına doğru ABD'nin büyük kentlerinin hepsinde fahişelik, kürtaj, maskeli balolar, striptiz yapan kadın ve erkekler ve pornografi almış başını yürümüştür. İlk kez bu ülkede, seks öylesine kolay satılır hale gelmiştir ki, "tüketim mallarının başını" çekmektedir. Bir asır boyu (1820-1920), kadın fahişeler ve "jigolo erkekler" yeraltı ekonomisinin bir parçası olarak büyümüş ve genişlemiştir. Cinsel aktiviteler özel yaşamın bir parçasını değil, polisten papaza ve politikacıya kadar herkesi ilgilendiren ilişkiler bütününü oluşturmuştur. Londra ve diğer Avrupa kentlerinde aynı dönemde benzeri gelişmeler olmuş ve bunlar hem kent tarafından tanımlanırken hem de kentlerin gelişme biçimini etkilemiştir. Fahişelik o dönemin sosyal ilişkilerinin odak noktası haline gelmiş ve on dokuzuncu yüzyılın Amerikalıları için bedenin para karşılığı satılması, kimsenin bir yere yerleştiremediği karmaşık sorunlar zinciri yaratmıştır.

Fahişeliği yalnızca nakit para karşılığı seks satan kişi olarak tanımlayan Gilfoyle, seks karşılığı giysi, bedava ev ve yemek alanlar ile nakit para alanların aslında birçok kez aynı gruplardan oluştuğunu belirtmekle birlikte, tanımı nakit parayla sınırlamakla fahişeliğin sosyal coğrafyasını da genelev ve benzeri yapılar çerçevesinde incelemek zorunda kalmıştır. Bu, bir taraftan araştırmanın yöntemini şeffaflaştırırken diğer taraftan da *"Acaba diğer fahişeler bu dönemde ne yapıyordu?"* gibi bir soru yaratmıştır. Buna rağmen okunabilecek en güzel kitaplardan biri olan Eros Kenti, Amerikan devriminden önce otuz binin altında insanın yaşadığı bir liman kenti olan New York'un, o zamanlarda bile fahişeleri barındıran, sokak ve tavernalarda müşterilere sunan bir kent olduğunu göstermiştir.

Başlangıçta, İngiliz işgali sırasında gelişen fahişelik, bir iki küçük mahallede odaklanmıştır. Devrimden sonraki yirmi, otuz yıl içinde fahişelik kontrol altında gelişen bir olgudur. Genellikle yeni göçmenlerin, kente gelip gidenlerin ziyaret ettiği fahişeler, kentin kenar mahallelerinde yerleşmiş olup, sayıca da sınırlı kalmıştır. Başka kentlerde daha az görülen fahişelik, ABD'de 19. yüzyılın başında gelişerek yaygınlaşmış ve 1820'den sonra New York'ta fahişelik birçok kesimi endişelendirici bir biçimde büyümeye başlamıştır. Broadway Caddesi'nde gezinen fahişeler çevredeki otel ve genelevlerle anlaşmalı çalışmıştır. Gelişen emlak piyasası özellikle 1800'lerden sonra fahişelere iyi imkânlarla kiralık ev sağlamıştır. New York, göçmenlerin kurduğu bir kent olduğundan, çoğunluğu erkek olan kent ahalisi çaresizlikten kadın fahişelere yönelmiştir. Yazar bunu savunmuş, bu demografik dengesizliğin eş cinsellik ve erkek fahişeliği üzerindeki etkilerinden söz edilmiştir.

Türkiye'den göç

Uluslararası işgücü pazarına devletlerarası anlaşmalarla düzenlenen Türkiye'den işçi göçü Almanya ile Türkiye arasında 30 Ekim 1961'de imzalanan iş gücü anlaşmasıyla başlamıştır ve bir iki yıl içinde önemli boyutlara ulaşmıştır. Almanya, Türk işçisi için çok büyük bir pazar olmuş ve o ülkedeki sanayi kentleri ve kasabaları Türk ve Yugoslav işçileriyle dolup taşmıştır. Daha 1972 yılında bile Avrupa iki milyon Türk işçisiyle dolmuş ve hem kadın hem de erkek işçi için birçok imkân ortaya çıkmıştır. Devlet eliyle yapılan düzenlemeler, önce Marmara Bölgesi'nde yoğunlaşmış, daha sonra ülkenin geri kalmış bölgelerini geliştirebilmek için Güney ve Güneydoğu Anadolu'ya kaydırılmış ve her bölgenin bir kotası olmuştur. Bu arada bazı iş yerleri ve sanayi dalları kadın işçileri, diğerleri de erkekleri yeğlemiş ve işveren ülkeler ne kadar ve ne tür işçi istediklerini belirlemişlerdir. İşçiler geldikçe zaten çok sıkışık durumda olan konut piyasasında büyük bir daralma başlamıştır.

Konut sektöründeki bunalım, Avrupalıları bir "entegrasyon" modeli geliştirmeye itmiş, her işçinin birlikte yaşayacağı (eşi ve yetişkin çocukları) aile üyelerine öncelik verilerek bu bunalım azaltılmaya çalışılmıştır. Kimi karısını, kimi kocasını getirdiğinden çok sayıda işçi az sayıda konutu daha etkin bir biçimde paylaşmışlardır. Yine de inanılmaz bir konut sorunu, yetmişli yıllarda örneğin Berlin gibi komünist Doğu Almanya içine sıkışıp kalmış bir kent için, büyük boyutlara ulaşmıştır. O yıllarda Berlin Bilim Merkezi'nde yaptığım birçok araştırma yabancı işçilerin "misafir" olmadığını, tam tersine en kötü kalitedeki konutlarda aşırı fiyata oturduklarını göstermiştir. Bazı işçiler, özellikle erkekler, beş altı kişilik gruplar halinde inanılmaz derecede

ilkel apartman dairelerinde, yerlerde yatıp kalkmıştır. Bazıları, diğerlerinin başına "misafir gibi" bela olmuş, diğerleri "mecburiyetten" eş, dost, akrabaya kapısını açmak zorunda kalmıştır. Kimi de geçici başka çözümlere gitmiştir.

Daha Avrupa'ya göçün başladığı ilk yıllarda bile, örneğin 1972-1973 yıllarında, Berlin'deki "utanç duvarı" hâlâ dimdik ayakta dururken ve Batı-Doğu Almanya arasındaki ilişkiler gerginken, "Check Point Charley" denilen "Komünist Berlin"i "Özgür Berlin"e birleştiren sınırdan geçilir ve Doğu Berlin'in müzeleri gezilebilirdi. Birçok Türk ve Yugoslav işçisi de Doğu Berlin'deki kadınlarla ilişki kurardı. Bazıları, o zaman on mark olmasına rağmen her gece batıdan doğuya geçer ve her sabah işine geri gelirdi. Bazılarıysa hiç olmazsa hafta sonları orada kalırdı. 1970'lerde Batı Berlin'de çalışan çok sayıda Türk ve Yugoslav işçisi başlarını sokacak ev bulmakta zorlanmaktaydı. İşçiler üst üste yaşar ve ısıtması, banyosu, tuvaleti olmayan minicik apartman katlarında bazen on kişi kalırdı. Parası olsa bile, yabancı işçilere kimse evini kiralamak istemez ve aşırı talep karşısında daireler son derece yüksek fiyatlara kiralanırdı.

Kars'ın ücra köylerinden kopup da "Alaman'a" yolu düşen Mert, yirmisini doldurmamış bir delikanlıydı ve onun bunun yanına sığıntı olmuştu. Kendi kokusundan kendi burnu düşmekte ve yıkanacak su bulamamaktaydı. Apartmanın ara katlarındaki iki kötü tuvalete yirmi kişi birden giriyordu. Buna rağmen ekmek parası için geldiği bu ''gavur topraklarından" ayrılmaya da niyetli değildi. Hemşerilerinden duyduğuna göre, Alman kadınları akşam üzeri Türklerin yaşadıkları yerlere yakın metro istasyonlarına doluşuyor ve beğendikleri erkekleri alıp evlerine götürüyordu. Mert öyle sürekli bir durum yaratabilirse iyi olacağını düşündü. Bir akşam metrodan indikten sonra biraz ileri yürüyüp izledi. Bir araba erkek işçi gezinip duruyordu metro istasyonunun çıkışında ... Mert, beklerken kadının birinin onun etrafında gezinip durduğunu fark etmişti... Üç beş kelime ya konuştu ya konuşmadı ki bir işçi, kadınla birlikte yürüyüp gitti ve kendi hamlesi etkisiz kaldı. Mert, bir hafta kadar hep aynı yere gidip gelerek "durumu izledi". Sonra "Bunca erkek bu işe soyunmuşsa ben de başa geleni çeker ve hiç olmazsa kiradan ve pislikten kurtulurum" diye düşündü. Köylerinde elbette banyo filan yoktu, ama tarladan gelince insan yüzünü gözünü yıkar, bir leğen su bulabilirdi... Bu Avrupa denen yerde su bile yoktu.

Bu işe atılmaya karar verince bir temiz gömlek aldı, ricayla falan bir yıkandı, çorabını değiştirdi ve yürüyüp akşamüzeri metronun boşaldığı zamanda istasyona gitti. Daha yarım saat geçmeden gerçekten ''moruk karının" biri yanına geldi ve bir şeyler söyledi. Mert de anlamış gibi peşine düştü. Tekrar metroya binip, bir başka istasyonda indiler. Mert her şeyden önce ertesi günü ya yolu bulamayıp da işe geç kalırsa diye korktu. Yine de "gözünü karartıp" kadının dairesine girdi. Önce kadın buna bir bira ikram edip önüne peynirler ve ekmek getirdi. Kadın ne verirse ne yaparsa Mert de aynen taklit etti.

Yemek işi de bitince kadın Mert'e işaret edip banyo kapısını gösterdi. Anlaşılan Mert'in beceremeyeceğini düşünerek gidip duşun nasıl çalıştığını da gösterdi; havlu verdi. Mert, en azından şöyle uzun uzun sıcak su döküldü, içi ısındı, yüzü gözü açıldı. Giyinip çıktı. Kadını ararken bir koltukta uyuyakalmış buldu. Mert de hiç bozuntuya vermeden onun yanı başındaki koltukta başını dayayıp uyudu. Sabah erken, kadıncağız Mert'e kahve ve ekmek verdi, onunla metro istasyonuna kadar yürüdü. Sonra da akşam üzeri için saatlerini birbirlerine göstererek belli bir zamanda buluşmayı kararlaştırdılar. O akşam kadın uyuyakalmadı. Hem de Mert'in gene uzun süre duşta kalmasına rağmen... Gel zaman git zaman Mert de durumu umursamaz hale geldi. Rahatı o kadar iyi, ekmek elden su gölden yaşamı öylesine külfetsizdi ki, Almanya'ya gelme nedenini gerçekleştirmeyi mümkün kılıyor ve metro parası dışında aldığı para cebinde kalıyordu. Yeme de yanında yat söylemi onun durumuna tıpatıp uyuyordu. Kadının yanında yatmak da fazla bir külfet oluşturmuyordu. Kadıncağız onun giysilerini de alıyor ve gezmeye de götürüyordu. Üstelik Mert'in arkadaşlarıyla çıkmasına ses çıkarmıyordu.

İşte bu hikayenin yaşandığı yıllarda, işveren ülkelerde konut sorunu Almanya dışında da yaygındır. Rotterdam'dan tutun da Paris'e kadar yabancı işçi getirten her kentte büyük çapta sorunlar yaşanmıştır. İşçilerin piyasaya getirdiği talep artışı nedeniyle yerli halk da, ucuz ev

arayan talebeler de zarar görmüştür. Hatta 1974 enerji krizinden sonra işçilerin birçoğu ülkelerine döndüklerinde piyasaya gelen rahatlık, işçi göçünün tekrar alevlenmesiyle kaybolmuş ve Rotterdam gibi kentlerde bir zamanlar "misafirlere iyi davranılmasını talep eden sözde Marksist talebeler, Türk işçilerinin oturduğu semt ve sokaklarda yangınlar çıkarıp bir Türk ailesinin de ölümüne neden olmuştur. Avrupa'ya Türk işçi göçünün ilk on yılında hem işçilerin sayısı hem de konut sorunları artmıştır. Bu durum, birçok genç erkeği, başını sokabilecek bir yer bulabilmek için cinsel hizmet sunmaya itmiştir. "

*Yurt dışına işçi göçünün başladığı yıllarda işçilerin başlarını sokacak yerleri yoktu. Binlerce insan boğaz tokluğuna yollara düşüp gurbet ellere gitmiş, tanımadıkları yerlerde oturmaya kalkmıştı. Milletle üst üste, ayak ayağa küçük katlara dolmuş, önceden gelenler, yenilere deneyimlerini aktarmıştı. Yeni gelenler, sudan çıkmış balık gibi sağa sola bakıp durmuştu. İşte bu ortamda, yirmi beş yaşlarında, İstanbullu bekar bir genç olan Hüsnü T. ''macera olsun" diye, başarılı bir müracaat sonu çıkmış gelmiş Almanya'ya. Aslında lise mezunu olduğu için beş on kelime yabancı dil de bilirmiş. İlk geldiği yıl, adına heim denilen, işverene ait yatakhanelerde kalmış. Ama zamanla şirket o iş yerini kapatmış, fabrikayı da Brezilya'ya taş*ımış. Bunun üzerine Hüsnü, *bir başka iş bularak Berlin'e gitmiş. Burada işveren kendisine yatakhane sağlamamış. Oradan buradan sorarak yer bulması gerekiyormuş. İnanılmaz günler geçirmiş, her kapı suratına kapanmış. Neredeyse sokakta kalmış. İş yerinden yeni tanıştığı birkaç genç hafta sonu Doğu Berlin'e gideceklerini söylemiş. "Oradaki kızlar insanla daha candan ilgileniyor" demişler.*

Oturduğu kattaki diğer işçilerden ikisi de Doğu Berlin'e geçiyor ve oralı kadınların evlerinde kalıyorlarmış. Trene biniyormuşsun, vizesiz yirmi dört saat kalabiliyormuşsun. O zamanlar, ister inanın ister inanmayın, Doğu Alman kadınlarının alabilecekleri lüks hiçbir şey yokmuş ülkede. Eğer birine bir naylon çorap götürürseniz sizi baş tacı ediyormuş. Kadınları bir de, gelen erkekleri hoş tutmak için kuş sütüne kadar önlerine koyuyormuş. Bir başkası da duymuş ki, yaşlı kadınlar Türk işçilerine iyi davranıyor ve ''gözünü kapayıp da işi yapabilene" kapılar açılı*yormuş. Bu işler de işçilerin yaşadığı semtteki metro istasyonunda olup bitiyormuş. Bir cumartesi sabahı üç genç Doğu'ya geçmişler ve bir kahvehaneye gitmişler. Yanlarındaki masada eli yüzü düzgün iki kız oturmuş. Göz göze gelince, Hüsnü gülümsemiş ve karşılıklı kesişmeler, gülümsemeler birbirini izlemiş. Başkalarıyla geldiği için Hüsnü'nün tek başına orada kalma şansı yokmuş. Hüsnü veda etmeden önce kızlarla bir sonraki hafta sonu aynı yerde buluşmayı kararlaştırmış ve o bu defa tek başına randevuya gitmiş. Kızlardan yalnız birinin orada olması Hüsnü'ye cesaret vermiş. Kızla daha iyi iletişim kurabilen Hüsnü, davet edilirse geceyi onunla geçirmeyi kafasına koymuş. Gerçi bu konuda fazla deneyimli değilmiş, ama kızı korkutmaktan çekiniyor gibi bir izlenim vererek ona yaklaşmış. Kızın davranışları da sıcakmış. Kısa bir süre sonra kız Hüsnü'yü evine davet etmiş. Sabah kız onun gece geri dönmesini rica etmiş. Böylece Hüsnü her gece kızın evine gider ve orada kalır olmuş. Ertesi ay giyeceklerini de alıp daha kalıcı olarak kıza taşınmış.*

Arada bir, çam sakızı çoban armağanı olarak çorap, külot gibi Doğu'da süslü bulunan şeylerden götürürmüş, ama eve bir katkısı yokmuş. Beleşe yakın bir biçimde yaşıyor ve kıza sanki iş sonu onun evine gelmek kendisi için inanılmaz bir masraf ve özveriymiş gibi gösteriyormuş. Böylece de kız ondan bir katkıda bulunmasını isteyemiyormuş. Neredeyse iki yıl durumu bu şekilde idare eden Hüsnü bunaldığından, krizden dolayı işini kaybeden işçilerden kalan oturulur durumdaki evler piyasaya çıktığından, kızdan vazgeçmiş. O da Batı'ya geçemediğinden Hüsnü'nün başına bela olmamış.

İster geçici ve turistik amaçlı, ister kalıcı olsun, uluslararası iş gücü göçü küreselleşmenin bir yüzü, insan ticareti ise diğer yüzü haline gelmiştir. Yüz milyonlarca insan doğdukları ülkeden bir başka ülkede yaşamakta ve çalışmaktadır. Başta ekonomik sonra da siyasal nedenler insanları ülkelerinin dışına itmektedir. Bir başka ülkeye gidebilmek ve bunun için vize alabilmek için bedensel özveriler artmıştır. Aynı şekilde çalışma izni alabilmek de kolay olmadığından her türlü ve belki de "erkekliğe dokunmayan", hatta "erkekliğin şanından olan" özveriler yapılmıştır.

Finlandiya'da Türk erkekleriyle evlenmek başlıca boşanma nedenleri arasında geldiğini yazan ülkenin en büyük gazetesi Helsinginsanomat'ın haftalık ekinde yer alan haberde, Türklerle evlenmek, büyük şehirde yaşamak, işsiz olmak, genç evlenmek, çocuksuzluk ve kirada oturmanın ardından evliliği tehlikeye atan önemli faktör olarak belirtmiştir. Gazetenin haberine göre Türkler, Finlandiyalı kadınların en çok tercih ettiği yabancı erkekler sıralamasında, Britanyalıların hemen ardından geliyormuş. İstatistiklere göre Türklerle evlenen Finli kadınların eğitim seviyeleri, Britanyalılarla evlenenlerden daha düşükmüş. Birkaç günlük ilişkilerin ardından gelen evlilikler, Finli kadınların genç erkeklere düşkünlüğünden, Türk erkeklerin de yurt dışına kaçma sevdasından kaynaklanıyormuş. "Marmaris Enişteleri" olarak adlandırılan Türk erkekleri, Finlandiya'ya "kapağı attıktan" sonra yasa gereği iki yıl (yeni yasayla dört yıl) sorunsuz bir evlilik sürdürüp, sürekli oturma iznini aldıktan sonra boşanıyormuş. Finlandiya'ya bu şekilde gelen Türklerin evliliklerinin yüzde 82'si iki üç yıl içinde boşanmayla bitiyormuş. Evlilik karşısında erkekler ekmek elden su gölden yaşayıp önemli maddi menfaatler sağlıyormuş. İş bulana kadar harçlık da alıyorlar, kendilerini mümkün olduğunca ağırdan satıyorlarmış.

''Aldatılmayı sineye çekmeyen Finli kadınlar" erkeğe kapıyı gösteriveriyormuş. Diğer bir etken ise yaş farkı imiş. Yaşlı Finli kadınlar Avrupa sevdalısı olduğunu bildikleri gencecik Türk erkeklerini, iki üç yıl için de olsa ellerinde tutmayı yeğleyip, onlarla evlenerek ülkelerine götürüyormuş. Genelde seks üzerine kurulu bu ilişki, oturma izni alana kadar sürüyormuş. Eşinden ayrıldıktan sonra yine Türkiye'ye gidip başka bir gençle evlenen Finli kadın sayısı çokmuş. Fince, Türkiye'yi tanıtan yazı ve haberlerde yer alan, "Türk erkekleri turistik yerlerde sizleri bekliyor" ifadesi de Finli kadınların Türk erkeğine yönelmesinde büyük etken oluyormuş.

Uluslararası göç olgusu nedeniyle, giriş veya çalışma izni alabilmek için, insanların her türlü yola başvurması, birçok özveriyi de beraberinde getirmektedir. Olağan koşullarda evet demeyeceği bir kadınla, bilinçli bir şekilde, kendisine baktırmak veya herhangi bir maddi çıkar elde etmek için evlenen erkeğe, "Jigololuk yapıyor" demek doğrudur. Bir başka deyişle, aynı işin kadınlar tarafından yapılması halinde hop oturup hop kalkacak olan toplum, erkeklerin birbiri ardından, para karşılığı bir kucaktan diğerine gitmesini baştan sona mazur görmektedir. İşte Mustafa'nın öyküsü:

Mustafa karısı ve çocuklarıyla birlikte Akdeniz'in sahile yakın köylerinden birinde oturur, küçük tarlasını eker biçermiş. Çocukları birden beşe çıkınca, artık çapa sallamakla olmayacağını anlamış. Tam o sırada da sahilde dev gibi turistik tesisler kurulmaya başlamış. Adamın üç kuruşluk toprağı beş kuruş etmiş. Böylece evinin yanında sebze meyve için küçük bir yer ayırıp, tarlasının geri kalanını 1995 yılında satmış. Bu parayla da bir taksi satın almış. O sıralarda taksi plakası falan bugünkü kadar pahalı değilmiş. Almış almasına da turistler otellerinin havuzundan fazla çıkmıyor, çıktıklarında da taksiye falan pek binmiyorlarmış. Buralar önce otobüsler dolusu şişko yaşlı Alman kadınlara nasip olmuş, sonra da Ruslara. Açık büfeden bıkmadan yemek yiyorlar, ondan sonra da yiyemediklerini ceplerine doldurup odalarına taşıyorlarmış. Masraftan çekinen üçüncü sınıf turiste ilaveten, turizm sezonu çiftçilik bile yapılamayacak zamanda sona eriyor, taksicilikle çocukları geçindirecek gelir de elde edemiyormuş.

Günün birinde arabasına yaşlıca bir Alman kadın binmiş. Mustafa kadının ne istediğini anlamamış, ama kadın neredeyse bütün gün kendini oradan oraya dolaştırtmış. Üstelik bir süre sonra arabanın ön koltuğuna geçmiş ve boyuna da bizim Mustafa'ya göz eder olmuş. O gün bütün gün çalıştığı için cebi dolmuş Mustafa'nın; yüzü gülmüş. Gün sonunda kadın, el işaretiyle Mustafa'yı resepsiyona götürmüş ve ona ertesi sabah da gelmesini söylemiş. Ertesi gün de kadına her yeri gezdiren Mustafa, o akşam Alman kadını bir lokantaya götürmüş. Kadın ısrar etmiş, gel otur diye ve birlikte yiyip içmişler. Kadını oteline geri götürdüğünde, kadın yine onu otele çağırmış. Bu kez eşyalarını taşıtmak bahanesiyle kendi odasına götürmüş. Yaptığı alışverişlerden kadının halinin vaktinin yerinde olduğu anlaşılıyormuş. İkinci akşamdan sonra kadınla on gün kadar sevişmiş Mustafa, gezmiş tozmuş. O Almanca konuştukça Mustafa da Türkçe konuşmuş ve hoş sohbet, iyi vakit geçirir olmuşlar.

Gitme vakti geldiğinde kadını evine çağırmış Mustafa. Kadın bu kez de onlara misafir olmuş. Mustafa karısına açmış durumu. Kadını kuma gibi tutabilir ve geçimlerini kolaylaştırabilirlermiş. Musafa'nın karısı fikri beğenmiş. Bu kez ellerinden geldiği kadar kadını hoş tutmaya çalışmışlar. Kadın da hayatından memnun olduğundan, gitmekten vazgeçmiş. Bunun üzerine Mustafa, başkalarından aldığı akılla, karısı evde kalma şartıyla, kadına evlenme teklif etmiş. Bu gibi evlilikler zaten çok oluyormuş çevrelerinde ve herkes evlilik işlemlerini Almanya'da yaptırarak işini sağlama alıyormuş. Mustafa da gidiş dönüş biletiyle kadının evine Almanya 'ya gitmiş. Umduğu gibi, orada her şey çok güzelmiş, kadının evi de hoşmuş. Evlilik işlemi bitince Türkiye'ye geri dönmüşler. Kadın her nedense Türkiye'de yaşamayı tercih ediyormuş ve onun emekli maaşı bütün aileyi rahat geçindiriyormuş. Çocuklar büyür de okulları biterse belki Almanya'da oturabilirmiş. Ama şu anda herkes durumdan memnunmuş. Kadın yaşlı olduğundan her gece bir talepte bulunmuyor ve Mustafa'nın karısını da asla incitmiyormuş.

Tunus'tan göç

Sıcak sahiller ve plaj kentleri dünyanın her yerinde seks ticaretini artırıcı bir rol oynar. Turizmin yoğun olduğu birçok yerin bir özelliği de iş gücü göçünü kolaylaştırıcı ilişkilerin cinsel yöntemlerle kurulmasıdır. Buralarda, iş bulamayan delikanlılar işveren ülke kadınlarıyla ilişki kurarak vize alma, iş bulma olanakları edinmektedirler. Bu da turizm ile işçi göçü olgularını birleştirici bir rol oynamaktadır. Özellikle her yaş grubundan kadına hizmet veren Akdeniz sahili delikanlıları göç edebilirse etmekte, edemezse de "sahillerin kralı" olmayı sürdürmektedir.

*Tunus ne kadar gelişmiş olursa olsun kız ve kadınların büyük çoğ*unluğu, genç erkeklerin önemli bir bölümü istese de iş bulamazmış. Ülkenin en büyük geçim kaynaklarından biri turizmmiş. En azından sekiz dokuz ay sahiller dolup taşar, Ku*zey Avrupa ülkeleri halkı buraları doluşurmuş. Genç erkeklerin de turizm sektöründe çalışma olanağı diğer sektörlerle karşılaştırıldığında daha çokmuş. Gençler birbirinden duyar, öğrenir ve paslaşırmış. Garson olan arkadaşlarına garsonluk olanakları açıldığında haber verir, fahişe olan da arkadaşlarını aynı işe çekermiş. Zaten her şey örgütlüymüş. Tabii arada bir kaçamak olur ve garsonun biri müşteri bulurmuş, ama bu işi sürekli hale getirmek için örgütlenmek gerekiyormuş. Yapmazsan yüzünü gözünü dağıtırlar ve müşteri bulamaz hale getirirlermiş.*

Muhammed genç yaşındayken plajda gezip kadınlara kızlara "caka satarmış". Bir gün bir genç adam yanına gelmiş ve "Hadi birlikte bir kadın tavlayalım" demiş. Muhammed buna can atmakla birlikte çekinmiş de: ya beceremez de yüzüne gözüne bulaştırırsa ne olacak diye düşünmüş. Söylemiş de tanıştığı oğlana. Sonra aralarında sohbet artmış, laf gelmiş dayanmış oğlanın yaptığı işe. Anlaşılmış ki bir firma bu oğlanı almış, yetiştirmiş, eğitmiş, giydirip kuşatmış, ilk müşterileri bulmuş ve "mesleğe sokmuş". O da zaten bu "imkândan" bir başkası kanalıyla haberdar olmuş. Söylediğine göre de gündüzleri kendisi plajlarda ayarlama yapıyor, akşamüstünden itibaren şirketin ayarladığı yerlere gidiyormuş. Kendi kazanırsa para cebine kalıyor, fakat şirketin kazancından ancak bir bölümü buna veriliyormuş. Aslında şirket bunun hizmetleri için kaç para alıyor bilmezmiş ama ona verdikleri aylık çok "tatminkârmış". Muhammed'in de aklı yatmış bu işe ve gitmiş o oğlanla şirkete. Eğitim alan gençler otuz beş, kırk yaşlarındaki kadınlarla birlikte olmaya başlamış. Gece gündüz oturmayı, kalkmayı, giyinmeyi, kuşanmayı, usulüyle yiyip içmeyi öğrenmiş. Şimdi artık çok daha kazançlı olduğu söylenen yaşlı kadınlarla birlikte olabiliyor ve giderek kendine güvenir hale geliyormuş.

Arjantin'e göç

Arjantin ve Uruguay'dan dünyaya yayılan tango dansı ilk çıktığında genelevlerin bir parçasıydı. O dönemlerde (1870-1880), dünyanın her köşesinden Arjantin'e olan göç, farklı sosyal grupları bir araya getirmiştir. Örneğin Tango'nun Tarihi adlı kitapta yazıldığına göre, 1911'de iki milyon olan Buenos Aires'in nüfusu 1913'te, her kadına on erkek düşecek şekilde, sekiz milyona sıçramış; göçmenlerin çoğu genç erkeklermiş. Bu gençler genelevlere gider ve tangoyu cinsel ilişkiye hazırlık olarak yaparlarmış. Avrupa'dan Kuzey ve Güney Amerika'ya göçün nedeni olan

yoksulluk, göçmenleri kent dışındaki kenar mahallelere itmiş. Ekonomideki hızlı büyümenin yarattığı aşırı zenginler çocuklarını Paris gibi yerlerde otururken, yoksul göçmen erkekler de uzun çalışma saatlerinin sonunda tango yaparak kızların gönlünü çalmaya çalışmış.

Göçmen erkekler genellikle güçlü kuvvetli, bıçak veya silah taşıyan gruplar oluşturup tangoya da klasik bir maço havası katmıştır. Özellikle gecekondu bölgelerinde erkeklerin birbiriyle tango yaptığı hep görülmekle birlikte, tango tarihçileri bunun sadece tangoyu ilerletme ve usta tangocular arasına girme isteğinden doğduğunu belirtmiştir. Önceleri yalnız çalışan sınıfın dansı olan ve asiller tarafından küçümsenen tangoyu, daha sonra zenginler de benimsenmiş ve 1912'de Buenos Aires'te ünlü lokaller açılmıştır. Jigololar küçük bir ücret karşılığı zengin kadınlarla önce tango, sonra da seks yaparak geçimlerini sağlamıştır. Tango, çok uzun bir dönem genelevlerin entegre bir parçası olmayı sürdürmüştür.

Vietnam'dan göç

Kadınların kendi ülkelerinden ayrılıp başka ülkelerde çalışmasını kolaylaştırıcı satılık erkekler de vardır. Bunlar belli bir para karşılığı, geçici veya kalıcı evlilikler kurarak kazançlarına kazanç katabilir. Asya ülkelerinden bazılarında, üst düzeyde eğitilmiş, fakat kendi ülkesinde evlenme şansı olmayan birçok kadın vardır. Bunlar düşük gelirli erkekler bulup evlenir ve ülkelerinden ayrılırlar. Karşılığında da evlendikleri erkeğin geçimini sağlarlar. Erkek kadına vize sağlar, kadın da iyi eğitildiği için göç ettiği ülkede parasal açıdan tatminkâr bir iş bulup erkeğin rahatını sağlar.

Vietnamlı Thanh'ın arkadaşlarının çoğu liseden sonra evlenmeyi tercih ederken, Thanh ve onun bir grup kız arkadaşı okumayı sürdürmüş. Thanh'ın çok yakın yedi arkadaşından sadece biri üniversiteye devam etmeyip evlenmiş. Çoğu geleneksel olarak kadına uygun görülen, öğretmen ve hemşirelik gibi mesleklerde çalışmışlar. İkisi yüksek eğitime devam etmiş. Thanh hukuk okumuş. Arkadaşlarından dördü otuzlarında ve yalnız yaşamaktaymış. Vietnam kültüründe o yaşa kadar evlenmemiş erkek ve kadınlar "evde kalmış" addedilirmiş. Aslında Thanh tam olarak "evde kalmış" grubunda sayılmazmış ve onunla evlenmek isteyenler olmuş. Thanh, eğitimini otuz iki yaşında bitirdiğinde evlenebileceği erkek sayısı azalmış. Evlenebileceği ondan daha eğitimli erkeklerse kendisinden daha güzel ve genç kadınları tercih ediyormuş. Thanh sınıfsal konumu ve cinsiyetinden dolayı evliliği hep ertelemiş. Vietnam'da okumuş bir kadın da olsa evlendiği zaman konumu değişmiyor, çok az Vietnamlı erkek eşine saygı gösteriyormuş.

Küreselleşmeyle beraber Vietnam ticaret ve iş dünyasına açılmış. Ekonomi değişirken, duygular ve evlilikler de değişmiş. Sermaye iki yönlü akar olmuş. Vietnam kadınlarının eğitim nedeniyle evlenmeleri zorlaşırken, evlenmek için yurt dışına çıkmaları kolaylaşmış. Vietnam Savaşı'nda erkek ölüm oranı çok yüksek düzeydeymiş. Üstelik yirminci yüzyılın son çeyreğinde erkek göçü kadınlardan daha fazla olmuş. 1999 yılında, Vietnam 'da yaşları 30 ile 34 arasında olan her 100 kadına 92 erkek düşmekteymiş. Oysa durum diaspora ülkelerinde tam tersiymiş: 30-34 yaş arası gruptaki her 100 kadına 134 erkek düşmekteymiş. Kadınlar kendilerinden yaşça büyük, iyi eğitimli, iyi para kazanan erkeklerle evlenmek istiyor, erkeklerse genç, kendinden az kazanan ve daha düşük eğitimli kadınları tercih ediyormuş. Thanh'ın da içinde olduğu, yüksek eğitim görmüş kadınlar, kendi ülkelerinden biriyle evlenmeyi reddediyorlarmış. Çünkü Vietnam'da istedikleri gibi bir erkek bulmaları çok zormuş. Bunun üzerine, başkalarının da yaptığı gibi o da gazete ilanıyla bir işsiz güçsüz Amerikalı bulmuş. Masraflarını da kendi karşılayarak adamla Vietnam'da evlenmiş ve bir süre sonra vize alarak ülkesini terk etmiş. Yaklaşık altı adama bakmış ve sorumluluklarını yerine getirmiş. Amerikan vatandaşlığına geçtikten bir süre sonra da boşanmış.

Seks Ticareti

BBC haber ajansının 12 Mayıs 2005 tarihli haberine göre, Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) seks ticaretinin günümüzde çok büyük boyutlara ulaştığını ve yepyeni alt kollara ayrıldığını

belirtmektedir. Seks ticaretinin de içinde olduğu "zorla çalıştırılan" (yani çağdaş köle denilen) insanlar yılda 31 milyar ABD doları bir gelir sağlamakta ve bu paranın ancak onda biri gelişen ülkelere gitmektedir. İnternet gibi yeni teknolojiler, seks ticaretine yeni boyutlar kazandırmış ve fahişeliğe olan talep artmıştır. Avrupa'nın göbeğinde Arnavutluk, Moldova, Romanya ve Ukrayna gibi ülkeler yeni esir ticaretine çok sayıda vatandaşını katmaktadır. ILO'nun tahminine göre, ABD'de ve Avrupa'nın gelişmiş ülkelerinde fahişeler, yılda ortalama 67 bin 200 ABD doları kazanmaktadır (bu tahminler büyük bir olasılıkla kadın fahişeler üzerinde odaklanmıştır). Ama Bulgaristan gibi daha yoksul ülkelerde fahişelerin yıllık gelirleri 2 bin 600 ABD dolarıdır. Daha gelişmiş eski Sovyetler Birliği ülkelerindeyse fahişelerin yıllık ortalama gelirleri 23 bin 500 ABD dolarıdır. Bu miktar aynı ülkelerde, diğer "esir gibi çalıştırılan" insanlardan on kat daha fazladır. BBC'de yayınlanan bu habere okur yanıtları gönderilmiştir. Neredeyse 20 yıl öncesine dayanan bu rakamlar 2024 yılında kuşkusuz beş on misline çıkmıştır. Aşağıdaki alıntılar 20 yıl öncesinde bile fuhşun önemli bir gelir kaynağı olduğunu göstermektedir.

'Burma'da iki tür fahişe vardır. Birincisi mafyanın elinde olan, kabarelerde çalışanlar. Bir de Romanya, Bulgaristan ve Polonya'dan lokanta ve bağcılık işinde çalışmaya gelip de işverenin ve polisin seks için kullandığı insanlar vardır. Dünya artık anlaşılacak gibi değil ... " (X., Pafos-Kıbrıs)

"Macaristan'da Romanya, Moldova, Ukrayna ve Rusya'dan gelen birçok fahişe vardır. Bunlara fabrika işi vaat edilir ve geldiklerinde seks ticareti için satılırlar. Bazıları da kaçırıldıklarını söylüyorlar. Polise haber verdim, gülüp geçtiler bana ... " (A. H., Macaristan)

*''Gittiğim hiçbir fahişe zorlanmış gibi sevişmiyordu. Besbelli para olunca istekle yapıyorlar. Asıl sorun fahişelere neden talep oldu*ğudur*" (J., İsviçre).*

''Dünyanın her yerinde polis fahişelere saldırıyor. Onları ticaret için kullanan aracılar ile müşterilere kimsenin dokunduğu yok. Gerçek suçlular neredeyse ödüllendirilecekler... " (P. B., Amerika)

*"Bazıları mal gibi el değiştirirken, diğerleri de bunların sefilli*ğinden para kazanmakta... Seks tic*areti bütünüyle ortadan kaldırılırsa insanlığın yararına olur." (T., Yunanistan).*

"Bulgaristan'daki seks ticareti 1980'lerde başladı; parasız İngiliz turistlerinin kayak için geldiği Borovets ve Pamparovo gibi yerlerde 5-30 sterline mafyanın örgütlediği fahişeler satın alınabilirdi. Şimdi bu Avrupalı 'dostlar' hâlâ geliyor ve aynı yerlerde neredeyse bedavaya kayıp, yiyip içip, seks yapıyorlar" (V, Tombstone).

Mafya, seks ticaretini her taraftan tutmuş durumdadır. Pazara sürülen oğlanlara ilgi onların yüksek fiyatlara satılmasını sağlamaktadır. Başlangıçta az paraya çalışmaya razı delikanlı bir kesim de pazara şu veya bu tarafından yaklaşıp, mafya babalarının gözüne girip, yüksek fiyatlar, zengin müşteriler, lüks lokantalar peşinde koşmaktadır. Ev ev, köy köy dolaşıp, çoluk çocuk toplamakta hünerli mafya üyeleri, aynı zamanda kimsenin işini kaybetmemesi, para pul biriktirmemesi, biriktirirse bile parayla işten çıkış vizesi alamaması için gerekli bütün kanlı önlemleri almış durumdadır.

Fahişe ağının örgütlenmesi, mafyanın talebi etkilemesi gerekliliğini doğurmuş, duruma göre iştah kabartıcı veya zorlayıcı yöntemlerle müşteriler bile kontrol altına alınmıştır. Daha önce de belirtiğimiz gibi, "kıymetli müşteriler" yoğun ilgi çekerken, ipsiz sapsızların taleplerinin karşılanması mafya örgütlenmesi dışında ikincil pazarlara bırakılmıştır. Fuhşa ve pornografiye karşı ilgiyi dorukta tutmak için mafya, uyuşturucu ve seks ticaretini birlikte yürütmektedir.

Çağdaş İletişim Olanakları

Bilişim çağı birçok derde devayken, fahişeliğin dev gibi büyümesinde inanılmaz bir etmen olmuş ve özellikle çocuk pornografisinin uluslararası nitelik kazanmasında hiç arzulanmayacak bir rol

oynamıştır. Her türlü bilginin açık olmasını savunanlar bile, iletişim olanaklarının seks ticaretindeki başarısını savunamaz hale gelmiştir. Bir anlamda, bilemediğimiz, bulamadığımız bir şey kalmamış, bilgisayarlar hayatımıza sahip olmuştur. Bir büyük dünya bir küçük odaya konulan minik bir makineye sığmıştır.

> *Varol, uluslararası ve gelişen dünya ekonomilerini iple burunlarından tutup oraya buraya sürükleyen kuruluşlardan birinde üst düzeyde çalışan bir sosyal bilimciymiş. Bir zamanlar evli ve çoluk çocuk sahibi bu zat, karısından elli yaşlarında ayrılıp, resmi makamındaki makinenin başına oturmuş ve bir deneme yapmış: Altmış yaşında dul kadın, parasal sıkıntısı yok, dans, müzik, tiyatro sever, gezmeye bayılır. Benzeri zevkleri olan ellisinin üstünde bir erkek arkadaş aradığını anlamış. İlan verdiğinde birçok yanıt almış. Kendi kendine önce evinde, sonra da makamında oğlan çocuklarını pazarlayan pornografi sitelerine bakmış. Sonra bilgisayar aracılığı ile yazışmaya başlayıp, kimseyle gerçekten görüşüp tanışmadan, normal koşullarda söylenemeyecek birçok şey söyleyebileceğini düşünmüş. Böylece açık pazarlık usulüyle alışveriş yapabilir hale gelmiş. Yoksulluk sorunlarını çözmeye gittiği ülkelere gitmeden önce alışverişini tamamlıyor ve gittiğinde "kendini her bakımdan tatmin edebilir" koşullar yaratıyormuş.*

Aynı modern iletişim yöntemlerine dayanan bir başka insan ticareti yolu da bilgisayarla çalışan firmalarla "birleştirilmektir". Anonim olan bu tür yöntemlerle beden pazarı, birçok kez fevkalade güçlendirilmekte ve kontrol altına alınmaktadır. Bütün bunları anlatıp ipin ucunun ne kadar kaçtığını belirler, insanların ne kadar pazar malı olduğunu vurgularken, yürek acıtan korkunç bir insanlık dramını da görmezden gelmemeliyiz. İnsanlar, insancıklar yapayalnız ... Boşanmalar, dulluk, sabahtan akşama kadar dört duvar içinde çalışma, bu yalnızlığı artırıyor. Bu nedenle metro istasyonundaki arayışlar, bilgisayar araştırmaları, arkadaş çevrelerinin tanıştırmaları birçok kez iyi niyetle, yalnızlıktan kurtulmak için, bir sıcak insan ilişkisi kurmak için araçlar haline geliyormuş.

Sonuç

Eğer gerçekten fahişelik yapan erkek veya kadınlar, bu "mesleğe" bilerek, seçerek, isteyerek girseler ve girdikten sonra "istifayı basıp" çıkabilselerdi, satılık erkekler de satılık elma veya armut gibi bir arz-talep fiyat kavramı içinde incelenebilir ve doğrusu-yanlışı olmaksızın, ahlak kurallarını düşünmeden, işlerine devam edebilirdi. Kuşkusuz aralarında bu "mesleğe" aklı erdikten, okula gittikten, gerçekten sevdiği için girenler de vardır. Bütün bu özgürce yapılmış seçimler için söyleyecek sözümüz yok. Yalnız, üstünde durmamız gereken konu, aslında durumun böyle olmadığıdır. İnanılmaz sayıda zavallı oğlan çocuk, aileleri tarafından satılarak veya kaçırılarak, çevrelerindeki insanlar tarafından ırzlarına geçilerek, erkeklerin uzun süre aynı ortamda kaldıkları durumlar içine sokularak fahişeliğe itilmektedir. Kızlarına olduğu kadar oğlan çocuklarına sahip olmayan toplumlar, bir de üstelik egemen erkek anlayışından kurtulamadığından hem oğlan çocuklarının hem de milyonlarca delikanlının fuhuşa sürüklendiğini görmezden gelmektedir. İşte bu nedenle de satılık erkeklik insan ahlakına aykırıdır.

Eski çağlarda, Yunan ve Romalılarda, Hint tapınaklarında, satılık erkeklerin yer almış olması, bugün sayıları inanılmaz boyutlara ulaşan satılık çocuk ve genç erkeklere gözümüzü kapatmak için bir neden olamaz. Yatılı okullarda, yetimhanelerde, ıslahevlerinde, hapishaneler de bazı erkek meraklısı yetişkin erkekler hem erkekliklerini ispat edip hem de cinsel arzularını gideriyor ve bütün bunlara göz yumuluyorsa, bu işlere kimsenin itirazı olamaz denemez. Ayrıca bu, zorla ve kurumların ihmali nedeniyle ırzına geçilen genç erkekler daha sonra sokaklara dökülüyor ve bedenlerini satmaya başlıyorlarsa, bunu "isteyerek" yaptıkları düşünülemez.

> *Ben hapiste öğrendiğimi hiçbir okulda öğrenemezdim. Kardeşlerimden yediğim bir kazık sonucu daha askerliğe gitmeden, üç yıl hapis yattım. Arayan soran bile olmadı. Yaklaşık kırk kişi bir koğuşta kaldık. Ayılar, dayılar, babalar sübyan gördüklerine yapmadıklarını bırakmazdı.*

Adamın biri dört yaşındaki bir oğlan çocuğa tecavüz ettiği için atılmış bizim koğuşa. Geberttim dövmekten. Fuhşun da her türlüsü ortalıkta. Ayılar, dayılar güçsüz gördüklerine kolayca saldırırlardı. İki zarif, narin adam hiç olmazsa saldırıya uğramamak için bu işi parayla yapardı.

Tarihe Kısa Bakış

Satılık erkekler çağımızda ve tarih boyunca kadın fahişeler kadar yaygın olmalarına karşın, erkek egemen toplumlar konuyu hasır altı etmiştir. Bu bağlamda, kadınlarla ilgili yazılmış binlerce kitap ve makaleye karşın, erkek bedeninin pazarlanmasına yönelik gözlemler, ancak son zamanlarda ve belki AIDS gibi hastalıklar ortaya çıktığında yaygınlaşmıştır. Bunun yanı sıra, satılık erkeklerle ilgili birçok araştırma, film ve edebi eser vardır. Çoğunu bibliyografya bölümünde sıraladığımız bu yayınlardan burada kısa bir özet vereceğiz.

Son otuz yılda cinsiyet ve cinsellik konusunda hazırlanan araştırmalarda büyük bir patlama olmasına rağmen, erkeklere çalışan erkek fahişeler konusundaki gizlilik sürmüştür. İnternette erkek fahişelerle ilgili (çoğu reklam olan) 290 bin haber bulan bir yazar, bu konuda yeteri kadar ciddi akademik çalışmanın yapılmadığına dikkat çekmiştir. Eş cinsellik ve fahişeliği birleştiren egemen varsayımın toplumca kabul edilebilmesi zor olduğundan, konu örtbas edilmiştir. Dirence rağmen satılık erkekleri inceleyen yazarlar, eş cinsellik ile erkek fahişeliğinin özdeşleştirilmesinin yanlış olduğunu ve erkeklerin birçok farklı biçimde bedenlerini sattığını belirtmiştir.

Foucault'ya göre, on sekizinci yüzyıla kadar cinsellik deneyimlerinin görece serbest olduğu insan toplumlarına, daha sonra birçok kısıtlamalar getirilmiş, insanlar gerçek dışı kalıplara sıkıştırılmış ve kimi eş cinsel kimi de karşı cinsel olarak nitelenmiştir. Foucault (1978), Hint ve Yunan uygarlıklarının erkeklerin her tür erotik arayışını serbest kıldığını belgelemiştir. Örneğin, Tanrı Zeus, Ganimedes adında bir oğlan çocuğunu kaçırmış ve onu Olimpos'a götürerek aşığı olarak alıkoymuştur. Bir fahişe olan Ganimedes'in ismi, on dokuzuncu yüzyıla kadar efemine (kadınsı) olan erkekler için kullanılmıştır. Bu mitoloji çerçevesinde pederasti toplumca kabullenilmiş ve birçok vazo, efemine erkekler ile diğer erkeklerin beraberliğini gösteren resimlerle bezenmiştir. Oğlan çocukların fahişeliğe sürüklenmesi değil de onları satın alanların sosyal konumları sorun olmuştur.

Kamu görevi yapıp da aynı zamanda edilgin olan erkekler cezalandırılmıştır. Roma İmparatoru Trajanus oğlanlara olan düşkünlüğüyle ünlü olmuş ve onu izleyen imparator da birçok yere aşık olduğu oğlanların heykellerini diktirmiştir. Pederastinin bir imtiyaz olduğu düşünülmüş ve soylular, birçok oğlan çocuğunu yanlarında gezdirmiştir. İngiltere'de, on yedinci yüzyıllarda eş cinsel erkeklere cinselliklerini çeşitli şekillerde ifade etme olanağı sağlanmıştır. Londra'da hem erkek hem de kadın fahişeleri pazarlayan genelevlerin sayısı artmıştır. Erkek fahişeleri birçok farklı yerde bulmak kolaylaşmıştır. Rusya'da on dokuzuncu yüzyılda hizmetkârların, araba sürücülerinin, garsonların işverenlerine bedenlerini sattıkları belgelenmiştir. İngiltere'de olduğu gibi, farklı sınıflardan erkekler daha rahat bir biçimde cinsel ilişki kurmuşlar, muhafızlar ve askerler ek para kazanmak için fahişelik yapmışlardır.

"Erkeklik" kavramına paralel olarak, etkin/edilgin gibi kavramlar erkeklerin egemenliğini belgelemelerinin bir başka yöntemi olmuştur. Oğlan çocuklarından haz duyan yetişkin erkekler, gençler üzerinde cinsel yolla da egemenliklerini kurmuşlardır. Kolonilerde İngiliz ileri gelenleri ve askeri, para karşılığı siyahi çocuklarla cinsel ilişki kurmuş ve egemenlikleri bu yolla da bir kez daha ispatlanmıştır. İşte bu nedenle de gerçek ne olursa olsun üst sosyal gruplara mensup erkekler, cinsel ilişkilerde her zaman etkin olduklarını iddia etmişlerdir.

Woolf (2004), bir baronun 1900'lerin başında Venedik'teyken yazdığı mektuplara dayanarak oğlan çocuklara düşkünlüğünü anlatmıştır. Baron, çocukları baştan çıkarmakla böbürlenmekle birlikte, yazarın yaptığı araştırmalardan ne baronla birlikte olan ne de onlara benzeyen diğer çocukların pek de masum olmadığı ve barondan önce de başkalarına para karşılığı cinsel hizmet sundukları anlaşılmıştır.

Çağdaş İncelemeler

Drew ve Drake (1969), birçok ülkede bulduğu satılık oğlan çocuklarıyla röportajlara dayanan bir araştırma yapmıştır. Bu oğlan çocuklarının zayıf bedenlerine Arabistan'dan Ortadoğu'ya, Kuzey Afrika'dan Amerika ve Avrupa'ya kadar, yetişkin erkeklerin aşırı iştahlı olduğunu gösteren yazarlar, Kuzey Afrika'da bu tür satılık erkeklerin binlerce yıldır endemik olduğunu da savunmuştur. Bu yazarlar, çekinmeden, korkmadan, yaşları beş ile on beş arasındaki oğlanların on sekizinden seksenine kadar birçok yetişkin erkek tarafından pedofil arzuları doyurmak için, herkesin huzurunda ve kolayca alınıp satıldıklarını belgelemiştir. Birçok ülkeden toplanan ve gerçek yaşam öykülerinden düzenlenen bu kitapta, çağımızın uygarlıklarında oğlan çocukların başına gelen inanılmaz olaylar yansıtılmıştır.

Llody (1976), ABD'de ergenlik yaşındaki "gece kovboyları"nın öyküsünü dile getirmiş ve evinden kaçan on, on altı yaş arasındaki yaklaşık yarım milyon çocuğun "tavuk avlayıcıları" tarafından arzuyla dolu yetişkin erkeklere teslimini belgelemiştir. Yazar, oğlan fahişelerin, Times Meydanı'nda fahişe kız ve kadınları beşe katladığını ve bu oğlanların gayet iyi örgütlenmiş bir pazar içinde pornografik film çevirenlere, politikacılara ve bazı devlet erkanına satıldıklarını göstermiştir. Ünlü gazeteci yazar, gençler arasında intiharın son on yılda üçe katlandığını ve her gün otuz gencin yaşamına son verdiğini iddia etmiştir. İntihar nedenlerinin fahişelikle ilintisi korkutucu boyuttadır.

Bir zamanlar kendileri satılık erkek olanlar da satılık erkekler üzerine kitaplar yazmışlardır. Lawrence (1999), kendisi yüksek teknoloji kullanan bir 'call-boy'ken, gayet düzenli, kârlı ve "dürüst" kurallarla işleyen bir eskort firması kurmuş ve satılık erkek döneminin başarılarını ve sorunlarını daha sonraki yıllarda okurla paylaşmıştır. Anlattığına göre, New York'taki birçok satılık erkek gibi o da kentteki "liman otoritesine", ABD'nin taşra kentlerinin birinden, cebinde birkaç ABD dolarıyla gelmiştir. Başına geleceklerden habersiz önce kendi başına bu işe girmiş, ondan sonra da daha fazla para alabilmek için eskort şirketine katılmıştır. Para kazanmanın yanı sıra bir başka amacı da kendisini terk eden aşıklarından öç almaktır. Fahişeliğin, yaşamın her safhasındaki görünümünü doktorların muayenehanesinden, zengin bir adamın lüks apartman dairesine, bir avukatın yalnızlık çektiği evine kadar ve her deneyimini derinlemesine aktarmıştır. Her şeyi irdeledikten sonra da yaşamın bir döneminde fahişelik yapmasının o koşullarda rasyonel olduğu sonucuna varmıştır. Kitabında fahişeliğinin dönemlerini, geçtiği yolları, başından geçen tehlikeleri ve uyuşturucu yüzünden ölümlerden döndüğünü renkli bir biçimde anlatmıştır.

O'Hara, Şehvet Sokağı'nda Yaşamın Öyküsü (1997) adlı kitabında pornografi konusuna eğilmiş ve kendi porno yaşamını Otopornografi adıyla yayımlamış ve 1980'lerin porno endüstrisindeki gelişmeleri gözler önüne sermiştir. Kitabın ilginç taraflarından biri, yazarın bu işe atılmadan önce yoksul ve ezilmiş biri olmamasından kaynaklanmaktadır. Akıllı ve kendi kendine yeterli bir insandır. Yaşamı, kitabını yazdığı zaman bile, cinsel deneyimlere odaklanmıştır. Öyküsünde, AIDS hastalığına yakalanmadan ve yakalandıktan sonraki dönemleri incelemiş ve birçok AlDS'li yetişkinle ilişkilerini sürdürdüğünü belirtmiştir. Kimseden onay beklemeyen yazar, yıllarca yaşadığı karmaşık olayları okura sunmuştur.

McMullen (1989), fuhşa rağmen ayakta kalabilmiş bir sokak çocuğunun yaşamını anlatmıştır. Çocukluğunu Liverpool da geçiren yazar, İkinci Dünya Savaşı'ndan hemen sonra kendi evinde cinsel tacize uğramış ve kötü dünyanın deneyimlerini erken yaşta öğrenmiştir. Çocukluk döneminde, sokaklarda, okulda, türlü olaylar yaşamış, ama fahişelik, başka çocuklarda olduğu gibi, ona da evinden ayrılabilme ve aile içinde saldırıya uğramaktan kendini kurtarma olanağı yaratmıştır. Fahişeliğe "başarılı" bir geçiş yapan yazar, daha sonra kendi durumuna düşen birçok gence yardım eden profesyonel bir danışman olmuş ve "kiralık oğlanları" içine düştükleri yaşamdan kurtarabilmek için 1985'te gönüllü bir sivil toplum örgütü kurmuştur.

Edebi Eserler

Satılık erkeklerle ilgili gözlemlere dayanan birçok edebi eser de vardır. Moore (1993), bir genç erkeğin eş cinsel yaşamını öykülemiştir. Londra'nın orta sınıf mahallelerinden birinde geçen olayda, bir sokak tuvaletinde on dört yaşında bekâretini kaybeden ve ondan sonra da sürekli seks peşinde koşan bir çocuğun hikayesini anlatmıştır. Yatılı bir okula giden çocuk, orada hem cinsel deneyimlere hem de uyuşturucu deneyimlerine girmiş ve sonraları özel yaşamında sürekli on dört yaşında tattığı hazzı aramıştır.

MacKay (1985), kendi yaşamını dile getirmiş ve Berlin'e 1920'lerde on beş yaşında geldiğinde Friedrich Sokağı'nı nasıl keşfettiğini ve oradaki oğlanlarla nasıl konuşup, onlara nasıl takıldığını anlatmıştır. Kendine genç bir erkek âşık olmuş, fakat bu tür bir aşk gencin sosyal yaşamına uymamış. Kendi de eş cinsel olan yazar, o dönemin eş cinsel erkeklerinin sorunlarına değinmiş ve kitabı övgü toplamıştır. Esser (1983), otuz beş yaşında ve anlamsız bir yaşamı olan okul öğretmeninin İspanyol asıllı bir sokak çocuğuyla tanıştıktan sonra nasıl değiştiğinin öyküsünü yazmıştır. Aslında bir otobiyografi olan bu eser, oğlan çocuğu satın alan öğretmenin korkularını, iğrentilerini, zayıflığını ve gerçekleri çarpıtmasını yansıtmıştır.

Erkek Fahişelerle İlgili Bilimsel Araştırmalar

Allman (1999), Kanada üzerine hazırladığı fahişelikle ilgili yirmi beş yıllık araştırmalarını bir araya getirmiş ve satılık erkeklerle ilgili birçok varsayımın yanlışlığını belgelemiştir. Satılık erkeklerle ilgili araştırmaların, bu insanlara AIDS konusunda yardım etmeyi zorlaştırdığını belgeleyen yazar, yeni yasaların gereğine dikkati çekmiştir. Aggleton (1999), fahişelikle ilgili araştırmaların neredeyse bütünüyle kadınlara dönük olmasından yakınarak ister erkek ister kadınlara satılsınlar, erkek fahişelerin az anlaşıldığını göstermiş ve bu "mesleğe" atılma nedenleri, dürtüleri, davranışları, onların ve müşterilerin davranışlarına ilişkin anlamları ve AIDS riski üstünde durmuştur. Bu kitapta, satılık erkeklerle ilgili yirmi bir farklı ülkeden makale bir araya getirilmiş ve böylece tartışılması tabu olan erkek fahişelerin sorunlarına eğilmiştir. Kitapta, bunca riski göze alarak yine de fahişelik yapan insanların kendi görüş ve açıklamaları okura sunulmuştur.

Adams (1999), üç yüz sayfalık bir kitapla, ilk kez ABD seks endüstrisinin işleyişini incelemiş ve satılık erkek pazarının iç yüzünü açıklamıştır. Adams, satılık erkek pazarını yirmi yıl süreyle incelemiş ve erkek fahişelerle, onların müşterilerle ve seks endüstrisinde çalışanları binlerce kişiyle röportaj yapmıştır. Bu kitap satılık erkeklerle ilgili birçok insan için önemli olup, bilgi verici ve kolay okunacak şekilde yazılmıştır. Bu kitapla ABD'deki erkek pazarının gerçekleri daha iyi ortaya çıkmıştır. Erkek pazarının ayrıntılı işleyiş biçimi ve bu işin ekonomik yönü aydınlanmıştır.

David Henry Sterry (2003), Hollywood'da çalışan bir jigoloyken, Chicken adında bir kitap yazıp, New York Times gazetesinin çok satan yazarlar listesine girmiştir (2003). Kendisiyle yapılan bir röportajda da ilginç konulara değinmiştir:

> *"Benim ille de 'fahişelik kötüdür' dememi istiyorlar. Ama bu doğru değil. O mesleği icra eden herkes ille de kurban konumuna düşmüyor. Dürüst olmak gerekirse tavuk kızartma işiyle uğraşmaktansa tavuk olmak bence daha iyi. Kuşkusuz, kötü bir iş: Koku, sıcaklık, boyuna terleyip duruyorsunuz, fazla bir para da kazanamıyorsunuz ... iki kuruş para için uğraş dur... Jigololuktan kurtulmak isteyen bir insan olarak konuşmak tuhaf... Hem hoş hem de allak bullak edici, çünkü işinizi gücünüzü bırakıp o ruhunuzu öldüren mesleği savunmaya başlıyorsunuz ...*
>
> *Bir zamanlar sürekli başarılı olamazsam diye endişe ederdim. İlk yattığım kadın öylesine zayıftı ki acıtıyor, kemikleri batıyordu. En sonunda gözlerimi kapatmamı söyledi ve üstüme çıktı ... Kendimi bir çuval kemikle sevişmeye çalışır gibi hissettim. Öyle kötü bir durumdu ki gözlerim kapalı bir başka şey düşlemeye çalıştım. Kafamda sesler duymaya başladım ve o sesleri izleyerek işi başarmaya uğraştım.*

Benim "seks işçiliğine" girmem pornografiyle başladı. Sonra kendimi, kendi çevireceğim bir porno filmin başrolünde düşlemeye başladım. İşin kötü tarafı gerçekten hoşlandığın durumlarda kişinin duygusal hissetme eğiliminde olması ... Profesyonel bir 'seks işçisi' için seks bir performans meselesidir. Eğer duygusallığa dalarsan çıldırırsın. Herkes seks yaptığında duygusal olmaya kalksa hasta olur. Kendini cinsel ilişki kurduğun insandan ayırman, ondan duygusal olarak uzak durman gerekir. Bir kez duygusal olmayı öğrenince bu sefer her zaman duygusal olmaya başlarsın. Bazen aşıklarım şikayet ederdi ruhsuzluğumdan, 'Benimle değilsin, uzaksın' derlerdi. Yıllarca uğraştıktan sonra, duygusal olmadan daha yakın sevişmeyi öğrenebildim."

Hem yirmi yıllık bir işkence hem de eğlenceydi jigololuk ... intihar eğiliminde bir kişi olmamama rağmen, bazen biri beni öldürsün diye dua ederdim. Çünkü zaten kendi kendimi öldürmekteydim. Ne zaman yeni bir kente gitsem, nerede olurlarsa olsun fahişeleri bulup yemek ısmarlarım; apartmanlarını falan güzelleştirmeye çalışırım. Ama aynı zamanda da onları kullanırım. Şimdi, yazar olduktan sonra düşünüyorum da ya bir çocuğum olur ve altı yaşına geldiğinde "Baba sen bir zamanlar fahişe miydin?" diye sorarsa...

Sayısal Boyut ve Satılık Erkekler İçindeki Alt Gruplar

Tarih boyunca erkek fahişeliği insan toplumunun bir parçası olmuş olsa da insan ticareti, toplumsal ahlak değişimleri ve sözünü ettiğimiz tüm nedenler, satılık erkeklerin sayılarının günümüzde inanılmaz boyutlara ulaştığını göstermiştir. Gerçek sayıları hiçbir zaman doğru bilemeyeceğimiz bu insanlar, kaçırılmış oğlan ve delikanlı ordularıyla beslendiklerinden, jigololoların büyük çoğunluğu toplum içinde görünmez şekilde çalıştıklarından, birçok ülkede genelevler dışında fahişelik yapmak yasaklandığından, gerçek sayıları saptamamız olanaksızdır. Buna rağmen, bilinen sayılar ürkütücüdür. Örneğin Sorensen, 1970'lerin başında ABD'de ülke çapında yaptığı temsili araştırmalar sonucundan 15-19 yaş arasındaki oğlan çocukların yüzde 12'sinin *"gerekirse, paraya ihtiyacı olursa, bir başka erkekle para karşılığı seks yapmanın doğal"* olduğuna inandıklarını belirtmiştir.

İngiltere'de 120 bin anket dağıtıp 5 bin yanıt alan Barrington (1981), eş cinsel seks ticaretini tanımlamanın son derece zor olduğunu ve birçok durumda eş cinsel olan bir insanın bir başkasıyla paralı da parasız da cinsel ilişki kurabileceğini göstermiştir. Araştırma, birçok erkeğin bir başka erkekle ilişki kurduğunda, para istenmese de maddi bir karşılık vermeyi istediklerini ortaya çıkarmıştır. Para vermeden bir erkekle ilişki kurmak istemeyen erkeklerin çok olduğu ve müşterinin parayla egemen olduğu hissi duyarak rahatladığı belgelenmiştir. Az parayla sokaklarda müşteri arayan gençleri, simsarlar hediye ve para vererek barlardan ve gezdikleri diğer yerlerden toparlamakta ve onları pazara sürmektedir. Başka ülkelerde de inanılmayacak gerçekler ortaya çıkarılmıştır. 1978 yılında San Francisco'da yapılan geniş çaplı bir çalışma, beyaz eş cinsel erkeklerin yüzde 25'inin, siyah eş cinsel erkeklerin ise daha yüksek bir oranının yaşamlarının bir döneminde parayla seks yaptığını ortaya çıkarmıştır.

Erkek fahişelik konusunda birikmiş araştırmalar, satılık erkekleri iki ana grupta toplamaktadır. Bunlardan birincisi; seks ticareti dediğimiz ve oğlan çocukların ve genç erkeklerin, şu veya bu şekilde, kalkınan ülkelerden toplanarak, seks turizminin gelişmiş olduğu kalkınmış veya kalkınan pazarlarda satılması olgusudur. Çağımızda var olan bu güçlü esarete yol açan seks ticaretiyle ciddi bir biçimde bugün mücadele edilmezse yarın daha çok insan bu zehiri içmiş olacak ve mücadele daha da zorlaşacaktır.

İkinci grup; seçerek veya farklı nedenlerin etkisiyle itilerek, mesleğe daha geç yaşlarda atılanlardan oluşur. Bunlar ülkemiz dahil, her ülkede görülmekteyse de örneğin Arap ülkelerinden bir ikisinin koyduğu yasaklamalar sonucu ya iyice "yerli dolaba girmiştir" ya da öylesine gizli tutulmuştur ki bu yolla cinselliğini tatmin edenler, kabarık bir parasal ve sosyal yükün altında kalmıştır. Bu ülkelerin erkekleri, genellikle komşu ülkelere seyahat edip, kendi toplumlarınca yasaklanmış ilişkileri gezilerinin tamamlayıcı parçası haline getirirler. İkinci grup erkek fahişeler

yavaş yavaş daha iyi tanınmaya başladığından, içlerinde ezilenleri veya başkalarına zarar verenleri tanımlayabilmek için hem mevcut bilgileri yeniden değerlendirmek hem de daha sistematik araştırmalar yapmak gerekir.

Fahişeliğe bireysel olarak, isteyerek veya kendini mecbur hissederek giren erkekler için yapılmış araştırmalar, birkaç ülkede yoğunlaşmıştır. ABD ve İngiltere başta olmak üzere, genellikle Batı ülkelerinde yeni araştırmalar yapılmaktadır. Oysa mafyanın eline düşmüş, çocuk veya genç yaşta öksüz kaldıklarından, aileleri sattığından, kaçırıldıklarından veya kandırıldıklarından dolayı seks ticaretine meta olmuş insanlar (ki bunların büyük çoğunluğu geri kalmış ülkelerdendir) tanınmamaktadır. Çağdaş esir ticaretiyle ilgili bazı çalışmalar ve birçok Birleşmiş Milletler kararı olmasına karşın, bu insanlar kimdir, ne yaparlar, kime çalışırlar, ne olurlar bilinmemektedir. Bu nedenle, önce kısaca ikinci grup satılık erkekler üzerine yapılmış araştırmaların bir özetini sunalım.

Satılık Erkeklerin Ortak Özellikleri

Satılık erkekler üzerindeki araştırmaların büyük çoğunluğu sosyolog, psikolog veya sosyal hizmet konularında çalışanlar tarafından hazırlanmıştır. Batı ülkelerinde yoğunlaşan bu araştırmalar, genellikle küçük örneklemlere dayandırılmıştır. Fahişelerin demografik nitelikleri diğer özelliklerinden daha iyi bilinmektedir; giderek çoğalan jigoloların demografik özellikleri iyi bilinmemektedir. Kadın fahişelerle karşılatıldığında, satılık erkeklerin çok daha karmaşık ve farklı ilişkiler kurdukları görülmektedir. Satılık erkekler ile müşterileri arasındaki ilişkiler hâlâ gizlidir; müşteriler hakkında yeterli bilgi olmaması, beden ticaretinin engellenmesini de olanaksız hale getirmektedir. Satılık erkeklerin çoğunluğu evsiz barksız, kentlerin alt gelir gruplarını oluşturan göçmenlerdir; çoğunun aileleri ya yoktur ya da aile ilişkileri kopmuştur; aralarında yetim ve öksüz olanlar da çoktur. Genellikle tahsilleri de düşük olan bu erkeklerin, “tavus kuşu” dönemleri geçtiğinde yapacakları herhangi bir başka iş için becerileri ve deneyimleri de bulunmamaktadır. Ortalama yaşları 15-25 olan satılık erkekler, beceri kazandıkça sokaklardan çekilmekte, genelev, otel vb. yerlerde iş tutmaktadır.

Erkekler, bedenlerini çok farklı müşterilere sunmaktadır; bu çeşitlilik kadın fahişeler arasında yoktur. Özellikle oğlancı müşteriler oğlan çocuklarının pazarını güçlendirirken, eş cinsel erkekler, evli erkekler, hem kadın hem erkekle birlikte olmayı yeğleyenler, turist kadınlar, yaşlı kadınlar, sosyete kadınları da satılık erkek peşindedirler. Müşterilerin bazıları istedikleri tür cinsel ilişkiyi başkalarıyla kurmayacaklarından erkek satın alırken, çoğu “sekse düşkün” ve “fazlası zarar getirmez” düşüncesiyle veya “evde mutsuz olduklarından” bu işe girişmektedir. Bazı müşteriler cinsel yaşamlarını çeşitlendirmek, diğerleri de gerçekten istedikleri tür bir cinsel ilişkiyi gizlemek zorunda olduklarını hissettiklerinden erkek fahişelerin hizmetlerine başvurmaktadır.

Jigololar birçok alt gruba ayrılmakta ve bazıları, örneğin evlilik yapabilenler, çok daha ileri yaşlara kadar işlerini sürdürebilmektedir. Fuhuştan elde edilen gelir, fahişenin görünümünden ve yaşından çok, pazarlama mekanına bağlıdır; zengin mahalleler ve beş yıldızlı oteller satılık erkeklere daha fazla kazanç sağlar. Kazançları artsın diye bu erkekler, genellikle kazançlarını şişirerek kendilerini yüceltmeyi yeğler. Kazanç, genellikle nakit ve peşin olmakla birlikte, para yanında başka “ödüller” alanlar da vardır. Birçok ülkede sokakta satış yapanların seansı genellikle 20 ABD doları, barlarda çalışanların ise ortalama 100-500 ABD dolarıdır. Elit fahişe tarifesi 500 ABD dolarından başlamaktadır. Sokaklarda, barlarda, hamamlarda, saunalarda, özel evlerde, genelevlerde veya eskort şirketlerinde kendilerini pazara sunan erkek fahişeler, telefon, basın veya internet yoluyla da müşteri bulmakta ve pazarlama yöntemleri satış fiyatını etkilemektedir. Hepsinin düşü bu olmakla birlikte, ancak birkaç satılık erkek kendilerine “şeker babası” veya “koruyucu melek” bularak bol para, araba, giysi vs. sağlayabilmektedir; geri kalanlar, yaşlandıkça pazar dışına itilerek ya başkalarını pazarlama işine girmekte ya da sersefil olmaktadır.

Kadın meslektaşlarıyla karşılaştırıldığında yaşları otuzun üstündeki satılık erkeklerin pazarda kalma şansı biraz daha yüksektir; bu özellik jigololar için söz konusudur. Eş cinsellik giderek

toplumların "normal" gözle baktığı bir olay olduğundan, yaşlı eş cinsel erkeklerin bazıları satılık erkekleri "bağrına basmakta" ve onlarla sürekli bir ilişki kurmaktadır; bu da yaşı geçmiş bazı satılık erkeklerin "ev hayatına" çekilmesiyle sonuçlanmaktadır. Bu, jigololar için de geçerlidir; genç yaşta yaşlı bir hanımla evlenmeyi becerebilenler bile vardır. Erkeklerle ilişki kuran birçok satılık erkek kendini eş cinsel olarak nitelendirmemektedir; efemine eğilimi olanlarda eş cinsel oldukları imajı daha kuvvetlidir. Kendini "erkek" görenlerin bir kısmı ise hem kadın hem de erkeklerle ilişki kurmaktadır. Erkeklerle ilişkide olan erkek fahişelerin çoğu hafif suç işlemiştir; örneğin uyuşturucu bağımlılığı bu mesleğin hem sonucu hem de nedenlerinden biridir. Son on yılda, erkek erkeğe ilişki kuran fahişeler arasında bulaşıcı cinsel hastalıklar korkutucu bir biçimde artmıştır. Tıp teknolojisindeki ilerlemeler AIDS gibi hastalıkları yenebilmektedir.

Jacobo Schifter (1998), Kosta Rika'da yaşları 13 ila 27 arasında, bir genelevde çalışan yirmi beş oğlan ve genç erkek üzerine inceleme yapmıştır. Yazara göre, kadın fahişeler gereğinden fazla bilimsel ilgiyi çekmiş ve fahişelik kadınlarla özdeşleştirilmiştir. Bu yüzden de erkeklere cinsel hizmet sunan erkekler "kadın işi yapıyormuş" gibi düşünülmüştür. Sonuçta, tüm toplumlar erkek fahişeliği konusunda yanlış ve ön yargılı fikirler edinmiş ve bu insanları aşağılamıştır. Schifter'in kitabı erkek genelevlerine gelen müşterilerin de fahişelik yapan erkekler kadar bağımlı olduğunu göstermiştir. Satılık erkekler para ve uyuşturucuya bağımlısıyken, müşterileri de sekse bağımlıdır. Araştırma konusu olan genelevin müşterileri, inanılmaz pislik ve kirliliğine rağmen, seks için bıkıp usanmadan geri gelmektedir. Sırf ucuz kirası için tutulmuş ve erkeklerin pazarlandığı bu ev, Kosta Rika'da, 1920'lerde yoksullar için inşa edilmiş bir apartmandır. İçinde çalışan çocuklar ve genç erkekler de çoğunlukla aynı mahalledendir. Genelevin konumu inanılmaz kötü olmasına rağmen, müşteriden geçilmez. Yazara göre, etrafta koşan ve her tarafı kirleten köpekler öylesine korkunç kokular çıkarıyormuş ki, polis genelevin yanına bile yanaşamıyormuş. Odaları küçük, karanlık ve kirli olan bu yerde çarşaflar ancak iki haftada bir değiştiriliyormuş. Üstelik de satılık erkekler, müşteriler ve çoğu kez köpekler aynı yatağı paylaşıyormuş.

Böylesine pis bir yere polis yaklaşamazken, müşteriler çok para ödeyerek, yüzlerine bile bakmadıkları çocuk ve delikanlılar için oraya gidiyormuş. Gelen müşterilerin çoğunluğu evli erkeklerden oluşuyor ve bunlar genellikle on iki, on beş yaşındaki oğlanları yeğliyormuş. Müşterilerin arasında zenginler de varmış, ama genellikle orta sınıf insanlarmış; zenginler genellikle aynı amaçla daha iyi muhitlerde kurulmuş genelevlere gidiyormuş. Müşteriler arasında inanılmaz şişmanlar da varmış, gayet güzel, sokakta görseniz düşüp bayılacağınız tipler de... Bu güzel insanlar yaptıkları işten utandıklarından geneleve geliyor ve bazı müşteriler bunları görüp, para karşılığı onlarla ilişki kurmak istiyormuş.

Kosta Rika gibi ataerkil bir Latin Amerika ülkesinde, erkek fahişeleri pazarlayan bu genelevde yapılan görüşmeler, nasıl fahişelik yanlışlıkla kadınlarla özdeşleştirilmişse, satılık erkeklerle ilgili yanlış ön yargıların da varlığını gösterir. Bu yanlış veya yanıltıcı varsayımların belli başlılarını yazar şu şekilde sıralar:

> *Genel kanı: Tüm eş cinsel erkekler aşk ve dostluk için diğer eş cinsel erkekleri arar ve ancak ekonomik sorunları arttıkça fuhuşa başvurur.*
>
> *Doğrusu: Satılık erkekler fahişeliği meslek edinmiştir. Çoğunun karısı veya kız arkadaşı vardır. Birçoğu bazı bakımlardan avantajlı durumda olduğunu düşünmekte ve bu avantajlarını pazara sunmaktadır. Eşcinsel olmadıkları gibi, fahişeliği aşk için değil para için yapmaktadırlar.*
>
> *Genel kanı: Genç erkekler ailelerinden kaçmakta ve yetişkin eşcinsellerin eline düşmektedir. Yetişkinlerin cinsel saldırısı sonucu genç erkekler fuhuş*a başlamaktadır.
>
> *Doğrusu: Fahişelik yapan erkeklerin birçoğu evden kaçmamıştır; tersine genelevde çalıştıktan sonra geceleri evine dönenler vardır. Bazıları da kendi evlerinde yaşasalar bile aileleri durumlarından haberdardır. Üstelik aralarında evli olanlar bile vardır.*
>
> *Genel kanı: Asi gençler kendi çılgınlıklarının ve aldıkları uyuşturucunun masrafını*

karşılayabilmek için fuhuşa başvurmaktadır.

Doğrusu: Fahişe erkekler arasında bu nedenle mesleğe atılmış olanlar olabilir, ama aralarında çok farklı nitelikte olanlar da vardır. Örneğin, Kosta Rika'daki erkek genelevinde çalışan ve yaşları on iki olan oğlan çocuklar uyuşturucu için değil, anneleri onları simsara sattığı için bu mesleğe itilmiştir.

Genel kanı: Satılık erkekler aileleri tarafından reddedilen ve kendilerine zarar verici bir ruhsal durumda olan insanlardır.

Doğrusu: Bunlar arasında (az da olsa) aileleriyle yaşayan, onların tek geçim kaynağı olan ve ailelerince çok sevilenler de vardır, reddedilenler de.

Schifter'ın ampirik bulguları genel kanının ancak kısmi doğruluğunu gösterirken, yalnız yirmi beş satılık erkekle yapılan gözlemlere dayandığından, onun buluşları da "sonsöz" olarak kabul edilemez. Yazarın bu görüşleri diğer ülkelerden gelen bilgilerle doğrulanmıştır. Örneğin Allen (1980), ABD'de yaptığı çalışmada fahişeliği seçen erkekler arasında orta sınıftan birçok gencin olduğunu ve bunların ihtiyaçtan değil, seçtikleri için bu mesleğe atıldıklarını göstermiştir. İngiltere'de, South Bank Polytechnic'te yapılan çalışmalar da bu ülkede çeşitli türlerde erkek fahişeliğinin olduğunu ve bu işe herkesin farklı nedenlerle girdiğini göstermiştir.

Aynı şekilde West (1994), Streetwise Youth Day Centre Kliniği'ne tedavi için gelen erkek fahişelerle ilgili bir araştırma yapılmış ve buna dayanarak Londra'daki satılık erkeklerin genellikle genç ve orta sınıftan gelen hem heteroseksüel hem de biseksüel (hem erkek hem de kadınlarla cinsel ilişki kuran) insanlar olduğunu ve kimileri yoksulken diğerlerinin de son derece lüks evlerde oturan insanlar olduğunu göstermiştir. Bunların bazıları uyuşturucu almakta, bazıları paraya ihtiyaç duymakta, bazıları çocukken cinsel saldırıya uğramanın sonuçlarını yüklenmekte, bazılarıysa bu tür deneyimlerden yoksun olmaktadır. Kısaca, birçok yazara göre, erkek fahişeliğinin çeşitliliği, farklı kökenden insanları bu işe atmakta ve birçok genelleme ve varsayım bir ortamda geçerliyken diğer ortamda geçersiz kalmaktadır.

Erkek Fahişe kitabının yazan Steward ise, bir zamanlar neredeyse yirmi yıl İngilizce profesörlüğü yapmış, daha sonra genellikle eşcinsellere dövme yapan bir yer açarak geçinmiştir. Yıllarca kendine müşteri olarak gelenler, dövme yaptırdıkları sürece başlarına gelen ilginç cinsel olayları dile getirmişler ve bu şekilde yazara eşine rastlanmaz bir veri kaynağı oluşturmuşlardır. Bir taraftan pornografi ve diğer taraftan da İngiliz edebiyatı üzerine kitap yazan Steward, kitabında yarattığı Phil Andros adlı bir karakterle sanal röportajlar yaparak, satılık erkekleri tanıtmaya çalışmıştır. Bu konularda yazan diğer birçok yazar gibi kendi de eşcinsel olan yazar, Andros adı altında bir sürü porno kitap da yazıp basmıştır.

Steward'a dövme yaptırmaya gelen erkek müşteriler, kollarındaki pahalı saatleri, yeni moda kotları, en son gittikleri tatillerin biletlerini nasıl olup da satın alabildiklerini dile getirmişlerdir. Yazarın yarattığı ve uzun yıllar o isim altında kitap bastırdığı Phil Andros, sözde onunla yapılmış röportajlarda fahişelik yapmasının en önemli nedenleri arasında kolay para kazanmayı, lüksü sevmeyi ve tembelliği sıralamıştır. Başka nedenlere de değinen yazar, bazı insanların bağımlılık derecesinde sekse düşkün olmalarını da erkeklerin fuhuşa başvurmalarının nedenleri arasına katmaktadır. İki fahişenin bu mesleğe girmesinin nedenlerinin aynı olamayacağını vurgulayan yazar, çok zengin insanların da yoksulların da bu işi yapabileceğini örneklerle göstermiştir.

Fahişelikte, sokakta müşteri tavlayandan ara sıra imkân oldukça müşteri bulana, telefonla ya da ilanla iyi paraya bu işi yapanlara kadar çeşitli kategoriler bulunduğunu ve buna bağlı olarak da fahişelerin mesleğe giriş nedenleri ile karşılaştıkları sorunların farklılaştığı bilinmektedir. Steward'a göre, ilanla çalışan erkek fahişeler çok lüks bir hayat sürdüklerinden mesleklerinden vazgeçmeleri çok zordur. Bazılarının megalomanyak olduğu için hayran aradığını, üstelik o hayran kendisine iyi para ödeyince egolarının büsbütün kabardığını da belirtmektedir. Özellikle satılık erkek arayan ya da bu işi yapmak isteyenler, jimnastik salonlarıyla disko gibi garantili

“tavlama yerlerine” gitmektedir… Nerede olursanız olun, sorup da bulunamayan beden pazarı yoktur. Steward, gizliliğe önem veren kişilerin erkek fahişelerle beraber olmayı yeğlediğini ve örneğin politikacı, sanatçı, sporcu ünlülerin “adlarının çıkmasını istemediğinden”, erkek fahişeleri tercih ettiklerini belirtmektedir.

Steward, en azından Amerikan kültüründe müşteri ve fahişe arasındaki ilişkide çoğunlukla müşterinin güçlü olduğunu, ama erkek fahişelerin bazı durumlarda müşterileri üstünde güç kurabileceğini göstermiştir. Müşteri parası olduğu için güçlüdür. Fahişe de eğer işini gerçekten iyi yapan, müşteriyi kendine bağımlı, kopamaz hale getirebilirse güçlenir. Yazar, etkin-edilgin dengesinin de önemli olduğunu, ama bu denge içinde bile edilginliğini başarıyla yerine getiren satılık erkeğin gücünü koruyabileceğini göstermektedir. Steward bunu bir erkek fahişenin ağzından şu şekilde özetler:

“Genç bir erkek gerçekten ne denli bir hazine üstünde oturduğunu bilmeyebilir. Bir teklif veya ilişkiden sonra yavaş yavaş parmaklarının ucundaki olanakları görmeye başlar. Para, apartman katı, araba, tatil için vücudunu kullanabilir... Üstelik müşterisiyle uzunca bir ilişkide olan erkek, adam öldüğünde yazlık evinin, arabasının veya parasının üstüne de oturabilir. Kuşkusuz böyle bir talih kuşunun başınıza konması için kibar fahişe olmak gerekir. Erkek fahişelerin büyük çoğunluğu asgari bir fiyata, ucuz otellerde, arabalarda veya karanlık köşelerde hizmetlerini sunup, paralarını alırlar. Telefon oğlanları ise gerçekten iyi kazanç sağlarlar. Herkes artık şunu bilmektedir: hiçbir şeyin yoksa vücudun var, onu satıp para kazanabilirsin. En verimli ve kazançlı dönemleriniz on beş, yirmi dokuz yaşları arasında*... Yirmi dokuz yaşına gelindi*ğinde saçl*ar dökülmeye başlayıp kaslar gevşerse müşterinin dikkatini çekmek zor olur. Erkekler, eğer fiziklerini korurlarsa, kadınlardan daha uzun süre fahişelik yapabilirler. Genelde kadınlar dört beş sene fahişelik yaparken erkekler yirmi sene yapabilir. Ben, 1957’lerde iki üç dolara çalıştım. O zaman on altı erkeğin birlikte kaldığı bir yatakhaneyle anlaşma yapıp, hepsiyle beraber oldum. Bir gece içinde on altısıyla beraber olduğum da oldu ve çok memnundum bu durumdan ... Lisede hocalarla oldum, üniversite paramı da bu şekilde çıkardım.”*

Bir zamanlar kendisi de bu mesleğin erbaplarından olan Steward, başka yazarların yeterli bir biçimde ortaya çıkaramadığı bazı olguları okuruna sunmuştur. Yazarın görüşüne göre: erkek fahişelerin fantezilerinde hep bir kurtarıcı, onları sevecek ve bakacak kuvvetli bir erkek yatar. Bazen müşteriler de böyle fantezilere kapılarak, birlikte oldukları fahişelerin kendilerine sonsuza dek aşık olacaklarını umarlar. Müşteri kesenin ağzını elinde tuttuğundan, erkek fahişeler de müşterilerinin amaçlarını anlayıp onlar üzerinde cinsel bir güç oluşturduğundan, müşteri ile fahişe arasında bir güç dengesi kurulur. Müşteri kesenin ağzını açar veya keser, erkek fahişe de müşteriye ya kayıtsız kalır ya da tersine arzularını kamçılar. Böylece, denge farklı taraflara doğru kayar. Müşteri bir erkek fahişeyle birlikte olurken, aynı zamanda onunla daha önce birlikte olmuş müşterilerle de birlikte olduğunu hayal eder. Eğer fahişe gerçekten yakışıklı ve arzu uyandırıcıysa, müşteri bu fahişenin artık diğer müşterilerle olmadığını, kendini tercih ettiğini ve dolayısıyla kendinin diğer müşterilerden daha istenir ve özlenir olduğunu düşünür. İşte, uzmanından derlenmiş bir görüş:

‘’Yiye yiye patlayacak hale gelen insanların sayısındaki inanılmaz artışın birçok sorun yarattığına şüphe yoktur. Amerika’da insanlar yemekten şişmiş; hatta o mini mini Japonlar arasında da şişkoluk salgını başlamış. Bu durum çağımızın en ciddi sağlık sounu haline ve sağlıklı sekse engel hale gelmiştir. Şişkoları kimse düşlemez ve sevmez olmuş ve birçok nişanlı çift birinin şişman diğerinin zayıf olması nedeniyle ayrılmıştır. Hele iş sekse gelince her gönülde ya bir yiğit ya da bir narin melek yattığından, şişmanların kendilerine sevgili bulmalarında sorunlar çıkmıştır. Bu yüzden de birdenbire Batı’da birbirleriyle ‘evlilik’ veya beraberlik kuran eş cinsel kadınlar, yaşları başları geçkin ve şişko değilse bile aşırı hantal olanlardır. İstatistiklere göre de ortalama yaşları elli beş olan eş cinseller işi gücü bırakıp o yaşta mahkeme mahkeme koşarak kadın kadına yasal beraberlik, yani evlilik kurmaya uğraşmışlar ve bazı eyalet ve ülkelerde de başarıya erişmişlerdir... Neden? Korkudan! Bunların çoğu öyle rezil görünüştedir ki tahammül edilmezler.

Bir toplantıda gördüm kadının birini... Ben diyeyim iki sen de üç yüz kilo! Dev gibi! Saçlarını da erkek gibi kestirmiş, katmer katmer, iğrenç biçimde etler boynundan sarkıyor! Sevgilisi olsanız da bir kez kolunuzu omzuna koysanız (kavuşmaz ya neyse), valla bir daha gözünüze uyku girmez... O kadar iğrenç... Bir kadın elli beş yaşında lezbiyen olmuş ve kendinden daha şişko, işsiz güçsüz bir kadını yanına almış. Betonun üstünde uyuyorlarmış (yanıp çökmesin diye).

Erkekler arasında da aynı durumda olanlar çokmuş. Adamın biri, evli barklı falanmış ama karısı da kendi kadar iğrençmiş. Önce kadına bakamadığından ev dışında seks aramaya mecbur kalmış. Ondan sonra, bir başka kadınla olursa başına bela geleceğini düşünmeye başlamış (neden bilemeyeceğim, ama öyle düşünmüş)... O da kırk yaşından sonra erkeklerle birlikte olmaya karar vermiş. Kadın görünüşlü falan aradığı yokmuş. Ama sürekli sokaklara çıkıyor, birileriyle pazarlık ediyormuş. Yazlık evleri varmış; yanında sürekli iş çantası taşıyor ve pazarlıktan sonra oğlanların da eline diplomat çantası verip ceket giydiriyormuş. Bu şekilde kiralık erkekleri yazlık eve, çalışmaya götürüyor ve pazarlama stratejisi falan hazırlıyoruz diye karısını uyutuyormuş. Sürekli erkeklerle birlikte olduğundan kimsenin aklına bir şey gelmiyormuş. Her seferinde bir başka oğlanı çekip götürdüğünden onlardan çekinmesi de gerekmiyormuş.

Adamı gören, onun öyle cinsellikle falan ilgisi kaldığını da sanmazmış. Ama o da buralara gelen birçokları gibi, bedenleri öylesine iğrenç ki kimse onlarla gönüllü olarak seks yapmaz, korkarmış. Adam işin yarısında üstünüze falan çıkmaya kalksa tüm kaburgalarınız kırılır ... Başka yolla ölün daha iyi ... örneğin sevdiğiniz için kestaneşekeri yiyin veya çikolata yiyin, öyle ölün ... Ne gerek var beş kuruşluk para için 300 kilonun altında kalıp da ezilmeye ...

Tabii siz bütün bunları şaka sanabilirsiniz, ama bu konu AIDS'ten falan çok daha ciddi. Diyelim ki bin kişiden biri Amerika'da AIDS olsun, hadi diyelim bin kişide 30'u olsun, 60'ı olsun, 90'ı olsun. Ama şişmanlık öyle değil ... Çünkü bin kişiden 300 küsuru şişman, çocuklar arasında da öyle ... Amerika nüfusunu oluşturan her üç çocuktan birinin şişko olması beni düşündürüyor, bunlar büluğ çağına erişince ne olacak? Sorunlu olacaklar... Kendilerinden iğrenecekler... Kimse onlara bakmayacak... Peki ne olacak? Cinsel sapık olacaklar! Başka bir çıkar yolu var mı?"

Robert P. McNamara'run 1996'te doktora tezi olarak yazdığı bir belge New York'taki erkek fahişelerin örgütlenme biçimini incelemiştir. Kentin tarihinde, erkek genelevinde çalışanlardan eskort oğlanlara kadar erkeklerin birçok biçimde satılmış olduğuna dikkat çeken yazar, erkek fahişeliğinin var olduğunu, fakat yeterince incelenmediğini belirlemiştir. 1961'de basılan kitabı Reis'te, oğlan çocukların fahişeliği bir iş ve bir para kazanma yöntemi olarak gördüğünü ve birçoğunun yaptığı işi sınırlayıp yaşamlarına az etki etmesini sağladığını göstermiştir. Başka çalışmalar ise erkek fahişeliğe atılanların çok farklı motivasyonları olduğunu ortaya çıkarmıştır. Son yıllardaki çalışmalarsa bu grubun AIDS riskiyle karşı karşıya kaldığına dikkat çekmiştir.

Kentin ünlü Times Square'inde erkek fahişelerin müşteri bulma yöntemlerini inceleyen McNamara, bu işlerin organize yürütülen bir girişimcilik olduğunu göstermiştir. Simsar, uyuşturucu satıcısı ve bunun gibi yasa dışı işlerle uğraşan erkeklere verilen *hustler* adı, aynı zamanda erkek fahişeleri de içine almaktadır. Bunlara *hustler* denilmesinin nedeni, bu grup insanın aracı olmadan mümkün olan en fazla sayıda müşteriyi çekme çabasından gelmektedir; bir anlamda *hustler*, müşteri evet diyene kadar ağzından girer burnundan çıkmaktadır. İncelenen meydan bu tür işleri kolaylaştırıcı bir yapıya sahiptir: Oteller, barlar, porno dükkanları, otobüs durakları hep seks pazarına uygun insanları buraya çeker. Burada sürekli olarak yeni müşteri bulunur; biri gelir diğeri gider... Bu denli dinamik meydanlarda seks pazarlamak da kolaydır. Bu meydanda aynı zamanda birçok yaşlı erkek oturmaktadır; onlar da sürekli erkek fahişe peşindedir.

McNamara'nın araştırmasına göre, erkek fahişelerin çoğunluğu bu işi tam zamanlı yapmakta ve yan işleri olmamaktadır. Üstelik erkek fahişelerin çoğunun karısı ve çocuğu olduğundan New York Times Square'de yeterli para kazanmaları önemlidir. Bu satılık erkeklerin çoğu başka

semtlerde oturup, Times Square'e gelip giderler. Burada parklarda, barlarda arkadaşlarıyla ve meslektaşlarıyla görüşürler. Minicik bir alan bile olsa, meydanda ilişkiler etnik temele oturur. Satılık erkeklerin çoğu İspanyol asıllı, yani çoğunlukla Meksikalı, müşterilerse beyazdır. Meydandaki aktivitelerin çoğu gelir getirici olduğundan buraya bir iş alanı olarak bakmak yanlış olmaz. Bazı müşterilerin sürekliliği, gelirde de sürekliliği sağlar.

Times Square'de iki yıl boyunca çalışmalarını sürdüren McNamara, buradaki satılık erkeklerin birbirlerine bağlı bir toplum olduklarını ve belli bir pazarda kurallara göre bedenlerini sattıklarını ortaya koymuştur. Meydanda yapılan altyapı değişiklikleri ve örneğin uyuşturucu pazarının güç kazanması bu toplumu etkilemekte ve AIDS hastalığının artması dahil birçok etmen satılık erkek pazarında da değişikliklere yol açmaktadır. *"Satılık erkeklerin yaşamı nasıldır?"* sorusuna da yanıt vermeye çalışan yazar, sokaklarda oluşan beden pazarında ayakta kalabilmek için sürekli çaba göstermesi gereğine işaret etmektedir. Bu erkekler belli kurallar içinde ayakta kalmaya çabalayıp, belli sosyal denetim mekanizmalarına sığınmaktadır. Davranışlara bireysel düzeyde bakacak olursak, erkek fahişelerin çoğu sabahın erken saatlerinde, çoğu zaman saat 7'de işe başlarlar. Hafta sonları işlerine daha geç saatte başlayıp daha geç saatte bırakırlar. Hafta sonlarının hareketliliği yanında diğer günler ölü sayılır.

Liman idaresinin otobüs terminali, satılık erkekler için özel bir yerdir. Alış-verişlerin çoğu ya bu terminalde ya da pornografik gösterilerin olduğu köşelerde gerçekleşir. Her iki yerde de müşteri anonim olabilir. İş sonu trafiğin yoğun olduğu saatlerde müşteriler kalabalıkta rahatça kaybolur ve kimsenin ilgisini çekmezler. Müşterilerle ilişki, terminalin çıkış yerlerine yakın bir bölümünde rahatça kurulur. Müşteriler ile fahişeler uzlaştığında ya bir gösteriye ya yerel bir otele gidilir ya da müşterinin arabasına binilir veya evine gidilir. İlişkiler, terminalin içindeki erkek tuvaletlerinde de gerçekleştirilebilir. Ancak tuvaletler polis tarafından basıldığından, buralarda özel dikkat gösterilmesi gerekmektedir.

Ücretler yapılan işe göre değişir. Bir satılık erkeğin anlattığına göre kullanılan tarife şöyledir: Müşteriyle, örneğin evine gitmek için elli ABD doları; herhangi bir zahmetsiz işe elli ABD doları daha; gece kalınacaksa bir elli ABD doları daha... Müşterilerin tutumu da farklıdır. Kimi parayı ikiye böler ve hizmetten memnun kalmazsa paranın geri kalan kısmını vermez. Kimi tekrar buluşma isteğini anlatmak için bahşiş verir. Bazı müşterilerinse anormal istekleri olabilir. Bütün bunlar önceden konuşulur, anlaşılır. Farklı durumlara göre farklı davranılır. Yazarın aktardığı röportajlardan birinde bir erkek fahişe bu durumu şöyle anlatır:

> *''Bazıları gerçekten deli. Adamın biriyle arabaya bindik. Adam, git bir karton sigara al, dedi. Gerek yok, bir paket yeter, dedim. Adam, yetmez, beni yakmanı istiyorum, diye yanıt verdi. Oysa beni onunla bir arkadaşım tanıştırmıştı ve sadece bağlanmak istediğini söylemişti. Neyse bir karton sigarayı aldık. Adam bir saat için, ben onu yakayım diye yüz dolar verdi. Her saat için ekstra yüz dolar... önce içimden kusmak geldi. Amma acayip iş... İşin yoksa adamın üstünde sigara söndür. Neyse bütün karton bitince adam bana* beş yüz dolar ödedi ... *Sonra bir başkası peydahlandı. Sopa gibi bir şey verdi evine gittiğimde ve onu dövmemi istedi. Vurup durdum... Tamam mı diye sorduğumda, yok, yok devam et diyordu. Deli midir nedir?"*

Bu oğlanların kimi her gün, kimi de haftada birkaç gün çalışmakla yetinir. Uyuşturucu kullananlar daha fazla çalışır. Ailelerine bakmak zorunda olup da yoksulluk çekenlerse daha azla yetinebilir. Örneğin bir satılık erkek günde en az bir müşteri bulduğunu ve en fazla yedi müşteri bulabileceğini söylemiştir. Eğer her birinden otuz dolar alabilirse, üç dört müşteriyle yetinip işi bırakmaktadır. Bir diğeri de haftada dört kez meydana gelmekte ve iki müşteri bulduktan sonra işi bırakmaktadır ... "Ölü Kafa" adlı bir fahişeyse çaresizdir: *"Param pulum yok, kafamı sokacak yerim de ... Onun için ne kadar müşteri bulursam o kadar iyi. Bazı günler işler iyi gidiyor, dört beş kişi buluyorum. Bundan belki 150 dolar kazanabilirim. Bu parayla da yemek yiyebilirim, sinemaya giderim, biraz uyuşturucu alırım.* Ama gerçekte günde iki müşteriden fazla bulmak zor. *İyi çalışanlar günde 300-400 dolarlık iş çıkarabilirler."*

Yazara göre, meydandaki dükkanların bazıları eş cinseller içindir. Kapılarına fahişeleri yasaklayıcı

yazılar asılmasına rağmen, birçoğunun girişinde kendini pazarlayanlara kolayca rastlanabilir. Birçoğu, yirmi bir yaşından küçük gençlerin dükkâna girişini yasaklamasına rağmen, satılık erkeklerin çoğu gençtir ve her şeye rağmen onlar bu dükkanların bodrum katlarında hizmetlerini sunarlar. Porno gösterilerine gelince; müşteriler satılık çocuklara bozuk para verir. Sözde bu para, gösteri için bilet almalarını sağlayacaktır. Aslında müşteri oğlanı gişeye yakın yerde bekler ve bu tür iş ayarlamaya da "bozuk paraya gitme" denir. Ondan sonra kendi video filmlerini seçerler ve o sırada da ilişki kurarlar. Bu ilişki için de ayrıca para öderler. Times Square'de, bir de ünlü film artisti olacağını düşünen veya böyle düşünmese bile porno filmlerinde oynayarak çok para kazanacağını ümit edenler vardır. Zaten meydanda çalışan fahişe erkeklerin çoğu para için müşteriye hizmet ederler ve film de çektirirler. Yazar, çocukları böyle filmlerde oynatan biriyle yaptığı konuşmayı şu şekilde aktarmaktadır:

> *''Bunların çoğu Sylvester Stallone falan gibi ünlü olacağını düşünür. Bazıları filmde oynamak için ne kadar para ödediğini sorduğumda filmin kazancından yüzde ister. 'Sen kendini kim sanıyorsun?' diye sorarım. 'Ben bu kadar ödüyorum, ister al, ister çek git derim' yelkenleri suya indirirler. Bu işi yapmak isteyen o kadar çok ki. Tüm satışlarda belli kurallara uyulur. Örneğin, oğlanlardan biri müşteriyle konuşmaya başladıktan sonra bir başka fahişe araya girmez. Bu şekilde her oğlanın meydandaki coğrafi konumu da korunmuş olur.* İşlerin nasıl yürüdüğünü oğlanlardan biri şu şekilde anlatmıştır: *''Müşterinin biri geldi, yalnızca birlikte kalmak için bana yetmiş beş dolar teklif etti. Tam o sırada bir başka hustler adama yaklaşıp on dolar dilendi. Adam, ben para istenmesinden hoşlanmam, deyip çekti gitti. Sinirimden öldüm ... Bak, dedim çocuğa, eğer para isteyeceksen gelir beni görürsün, benim müşteriye asla yaklaşamazsın ... Burada olmaz böyle şeyler... Bir de üstelik iyi bir sopa çektim ki bir daha işlerin nasıl yapılacağını şaşırmasın diye ... Önce ben konuşacağım, anlaşamazsam ve anlaşamadığım açık seçik ise o zaman bir başkası devreye girebilir... Bu işin kuralı budur."*

Times Square'deki araştırma, satılık erkeklerin sokak davranışları kadar meslekteki ustalıklarının da önemli olduğunu ve hepsinin iyi bir ün yapabilmek için özen gösterdiğini ortaya koymuştur. Öncelikle hiçbiri müşterinin kendilerini başkalarının önünde aşağılamasına izin vermez. Verildiğinde bu satılık erkeğin zayıflığına işaret eder ve yalnız müşterinin değil meslektaşların da kendisini aşağılayabileceğini gösterir. Üstelik o müşteri diğer oğlanlara da kötü davranabilir. Bu nedenle oğlanlar birbirlerine arka çıkar ve sosyal konumlarının bozulmamasına özen gösterirler. Erkek fahişeler birbirlerine sanki bir ailenin üyeleri gibi davranır, birçoğu çift halinde dolaşır ve birlikte müşteri ararlar. Biri müşteriyle oteldeyken diğeri bekler ve başka biçimlerde de bir "ortaklık" kurarlar. Hatta ortağı olmayanı bile yalnız bırakmazlar. Çocuk iş bulmuş da müşteriyle gidiyorsa, o sırada işi olmayan bir başka fahişe arkadaşını korumayı üstlenir. Sokakların güvenli olmadığını onlar da bildiklerinden, şüpheli durumlara girmemeye özen gösterir ve gerekirse o gün para kazanmamayı da göze alırlar.

Ücretler

Fahişelik hem kadın hem de erkek mesleği olabildiğine göre aynı parayı alır, aynı şekilde mi pazarlanırlar, aynı sorunlarla mı karşılaşırlar? Bu konularda sistematik araştırmalar son derece azdır ve erkek fahişeliğin her yönünü kapsamaz. Bu nedenle, elden geldiğince mevcut bilgileri derleyip aktarmamız gerekiyor. Yalnız, yirmi yıldır topladığımız veriler açıkça gösteriyor ki satılık erkekler büyük rağbet görmekte ve kadın fahişelerden çok daha iyi kazanmaktadır. Ayrıca, satılık erkekler "cinsel hizmetler pazarına" çok farklı yollardan girmekte ve kendilerini farklı biçimlerde pazarlamaktadır. Örneğin, yirmi iki yıl önce Kırgızistan'da yaptığımız alan araştırmasında, birçoğu başka ülkelerden gelmiş kadın fahişelerin "seanslık" ücretlerinin oldukça düşük olduğunu öğrendik. Sokakta bekleyen birçok kadın, yaklaşık bir ABD dolarına hizmet vermektedir. İstenen hizmetin uzunluğu ve yarattığı tahribat (acı vermek) arttıkça ücret de artmaktadır. Bir kadın fahişenin alabileceği en yüksek ücret elli ABD dolarını geçmemektedir. Oysa erkekler için durum çok farklıdır. Onlar elli ABD doları gibi yüksek bir fiyata çalışmaya başlamakta ve geceliği yüz ABD dolarına kadar çıkabilmektedir. Yabancılara ve turistlere farklı tarife kullanılmaktadır.

Özellikle bölgede kalan Amerikan asker ve subaylarına gecelik hizmet 200 ABD doların altına inmemektedir.

Amerika'da 2024 yılında kadınlara hizmet veren erkeklerin yılda 86 bin 654 ABD doları kazandığı saptanmıştır. İngiltere'de 2007 yılında fahişelerin saatte 174 pound aldıkları belirlenmiştir. Almanya'da erkek fahişeler haftada 6 bin Euro kazanmaktadır. 2018 yılında Tunus'ta erkek fahişeler 100 ABD doları kadar saatine ücret almaktadır. 2020'de Tayland'da erkek fahişeler 140 ila 280 ABD doları alıyorlar. Gene aynı ülkede 2007'de başka bir ülkeden gelen bir erkek fahişe erkeklere hizmet vererek üç yılda 4 bin 226 ABD doları kazanarak ailesine ev almaları için para göndermiştir.

Fiyat tanımlamada etkili olan birçok faktör vardır. Yaş, hizmet kalitesi, buluşulan yer, hizmet sürekliliği, hizmet verilen grubun tahmini geliri bunların başlıcalarıdır. Hem erkek hem de kadın fahişeler genellikle beş yıldızlı otele giderse, genç ve güzelse, cinsel hizmetin yanında masaj yaparsa ve yabancılara hizmet sunarsa daha fazla para alabilirler. Ama bir müşteri sürekli olarak aynı fahişeye giderse verdiği ücret de düşer. Müşteri tanındıkça hizmetin riski azalmakta ve böylece "görev" az paraya da sürdürülebilir hale gelmektedir:

Kırgızistan'ın başkenti Bişkek kent merkezindeki Mayak kulübüne ancak eş cinsel erkekler ve onların davetlileri girebilirmiş. Bir de "Oğlanlar Kasabası" adlı bir başka kulüp varmış. Buraya da eş cinseller, satılık kadın ve erkekler, lezbiyenler girebilirmiş. Bu kulübe girmek daha kolaymış; bir başka "cinsel azınlığın" konuğu olmak gerekmiyormuş. Buralara gidip satılık erkek bulmak, açık açık pazarlık etmek kolaymış. Ayrıca, haftada bir gün gazetelerde "Cupid" adı altında satılık erkekler ilan vermekteymiş. Verilen ilanda telefon, isim, adres yokmuş. İlana yanıt vermek isteyenler gazeteye "Cupid" diye yazıyorlar, gazete de bunu ilan verene iletiyormuş.

Komşu ülkelerden birinde;

Bir sosyolog hanımın otuz yaşındaki kocası Alex, araştırma nedeniyle bu ilanlara yanıt vermiş. Hemen satılık bir erkek kendisine telefon etmiş. Alex ile buluşma yeri saptamış. Buluşur buluşmaz da yalnızca konuşup bilgi almak istediğini anlatmış. Erkek fahişe memnuniyetle bilgi verebileceğini ve hatta Alex'i bir iki kulübe götürüp başkalarıyla da tanıştırabileceğini söylemiş. Yerli müşteriden gecede elli dolar aldığından, bu paraya anlaşmışlar. Tabii onun ve tanıştırdığı insanların içki parası da Alex'ten çıkmak kaydıyla...

Satılık erkekler aslında istenen her türlü hizmeti sunuyorlarmış. İstenilen para ise ne aktifliğe ne de pasifliğe dayanıyormuş. İlginç bir biçimde, hizmetin verildiği konum, fiyatı da biçimlendiriyormuş. Örneğin, eğer hizmet bir sauna veya daire ise, o zaman elli dolara anlaşılıyormuş. Orta halli bir otelde hizmet verilirse fiyat seksen yüz dolara çıkıyormuş. Ama beş yıldızlı otelde hizmet verenler çok daha fazla para istiyorlarmış.

Alex'in tanıştığı adam, ona da Igor diyelim, zaten eş cinselmiş. Bir gece tanımadığı biri kendisiyle ilişki kurmak istemiş ve karşılığında yüz dolar vermiş. Igor bakmış ki iyi ve kolay bir kazanç, bu işi meslek edinmeye karar vermiş. Bugüne kadar da hizmeti hep eş cinsel erkeklere sunmuş. Kentteki benzer kulüplerde çalışan diğer eş cinsellerse bazen parayla bazen de parasız cinsel hizmet vermekteymiş. Hepsi de on sekiz-yirmi beş yaş arasında iyi giyimli, yakışıklı adamlarmış.

Igor parasal yönünü sevmekle birlikte bu işten kendi de haz almak istiyormuş. Bu nedenle haz aldığı ilişkileri parasız hale getirmek onun için akıl almaz değilmiş. Aslında, olmuş da biriyle böyle bir olay… Müşterilerinden biri İgor'a o kadar ilgi duymuş, onu o kadar el üstünde tutmuş ve onun duygularına ve cinsel doyumuna öylesine özen göstermiş ki en sonunda Igor artık ondan para almamaya karar vermiş.

Alex'in konuştuğu, diğer eş cinsellerin anlattıklarına göre, yirmi beş yaşını geçmiş satılık bir eş cinsel zor müşteri buluyormuş. Çocuksu görünümse herkesin ilgisini çekiyormuş. Kulüpteki satılık

gençlerden biri diğer erkeklere ilgisinin on iki yaşında başladığını, kendisine bir aile ferdinin tecavüzünden sonra gazetelerden, kulüplerden, oradan buradan hep erkek aradığını ve on dört yaşından beri de düzenli olarak fahişelik yaptığını söylemiş. Son zamanlarda kadınlara da ilgi duymaya başlamış bu genç; onlara da yirmi ABD dolarına hizmet veriyormuş. Üstelik anne ve babasının yanında yaşayan genç, ailesinden bu işi gizli tutuyormuş. Eş cinsel satılık erkeklerin birçoğu, azınlıklarla, başka ülkelerden gelenler veya kendileri Kırgız değil de örneğin Rus, Ukraynalı vs. olan müşterilerle birlikte oluyormuş.

Her işte olduğu gibi cinsel hizmet sunumunda da kalite önemlidir. Üstelik kalite, işi yapa yapa, tecrübe kazanarak elde edilir. Sokak başlarını tutmuş kadın fahişelerle lüks eskort hizmetleri veya zenginlere gizli hizmet sunan "madamların" evlerinde çalışan satılık kadınlar nasıl ki çok farklı fiyatlara çalışıyorsa, satılık erkekler için de örgütsel boyutlar önemlidir. Kendi kendine, gizli ve menajersiz bu işi yapanlar, ki bu kesim sınırlıdır, fazla kazanç sağlayamaz. Bunlar arasında metres gibi tek bir insana hizmet vermeyi becerebilenler hiç· olmazsa işsiz kalma riskinden kurtulmaktadır. Ama şık eskort firmaların veya ilişkileri güçlü menajerlerin koltuğuna sığınmış olanlar "çok ileri gidebilmektedir." Tunuslu Arbi'nin öyküsünde olduğu gibi:

*Turizmle uğraşan Arbi, düşünmüş taşınmış, ''Ben ticaretimi daha büyük boyutlara nasıl çıkarabilirim" sorusuna yanıt aramış. Zaten birçok insan tanır, sözü sayılırmış. Parasız pulsuz da değilmiş. Yavaş yavaş "*şahsiyet*" verebileceği bir turizm bürosu açmaya karar vermiş. Amacı, genç Arap erkekleriyle bir araya gelmek isteyen Avrupalı kadınları Tunus plajlarına çekmekmiş. Turizm ajansında çalışmak üzere on genç erkek tutmuş. En yaşlısı yirmi beşinde olan bu oğlanları iki ay iyice eğitmiş; nasıl oturulur kalkılır öğretmiş. Hepsine doğru dürüst giysiler almış. Bu arada yatırımı boşa gitmesin diye beyinlerini de iyice yıkamış oğlanların. Ayrıca müşterilerin pasaportlarını şirketin kasasına gizlemiş. Temelli ayrılmak isteyen oğlanlar veya onların müşterileri yüklü bir para ödemeden pasaportlarını alamayacaklarmış.*

Özellikle de eğitimi olan parasız oğlanları seçmiş titizlikle ve birçoğunun ailesine de bizzat giderek ikna etmiş. Sonra bir tarife geliştirmiş kafasında. İlişki uzadıkça tarife artıyor ve oğlanları yanında götürmek isteyenler de bir defaya mahsus olmak üzere yüklü bir para ödüyormuş. Aradan kısa bir süre geçmeden, ağızdan ağıza dolaşan şöhretiyle müşteri müşteriyi çekmiş ve bu kadar yükü taşıyamaz olmuş. Bunun üzerine şirket iyice gelişmiş, fakat kadın müşteriler dışında kimseye hizmet verilmemiş. Önceleri yalnız yaşlı kadınlara hizmet edeceklerini düşünürlerken orta yaşlılar da gençler de şirkete gelmeye başlamış. Son beş yıl içinde Arbi hem fevkalade çok para kazanmış hem de evlendirerek Avrupa'ya dört erkeği damat olarak göndermiş.

Sonuç

Satılık erkekler çok çeşitli müşteriye farklı hizmet götürür. Bunların çoğu geçmişten bu yana gizli kalmıştır. Ünlü Erkek Fahişe kitabına önsöz yazan Dr. John De Cecco, erkek fahişelerin kadın meslektaşları kadar çok olduğuna ve buna rağmen toplumsal sorunlar nedeniyle yeterli bir biçimde araştırılmadıklarına işaret etmektedir. *"Kadın ve erkek fahişelerin ilanları metropol gazetelerinde yan yana görünür. Büyük kentlerde gece eğlence yerlerinde yarı çıplak kadınları seyreden erkekleri gördüğünüz yerlerde, video barlarında ve benzer yerlerde erkek arayan diğer erkekleri bulursunuz"* diyen De Cecco, feminist yazarların da yardımıyla fahişeler üzerine çok şey yazılmış olmasına karşın, erkek fahişelerle ilgili bir düzineyi geçmeyecek sayıda ampirik araştırmanın birçoğunun yeterli sayıda gözleme dayanmadığını vurgulamıştır. Bunun en önemli nedeninin, erkek cinselliğinin saygınlığını bozmamak için toplumun koyduğu tabular olduğu bir gerçektir. Erkeklerin bir seks objesi değil de cinsel ilişkilerin temel direği olduğu yalanını bozmamak için hem bedenini satan hem de başka erkeklerin bedeni için su gibi para dökenlerin varlıkları inkâr edilmektedir. Üstelik hem cinsel hizmet için para ödeyip hem de evine geldiğinde karısı veya sevgilisiyle sevişen milyonlarca erkeğin var olduğuna inanmak birçok insana zor gelmektedir. Dahası da eş cinsel erkekleri hâlâ kabullenmeyen toplumların hem bunların varlığına hem de bunlara hizmet veren erkek fahişelerin çokluğuna alışması zordur.

“Erkek” dediğimiz, kahramanlık filmlerinde gördüğümüz, kovboy filmlerinde seyrettiğimiz, asan kesen, güçlü kuvvetli insanın başka erkeklerle seks yapabilmek için para ödediğini bilmek, görmek veya buna inanmak da hiç kolay değildir. Bir de üstelik fevkalade “erkek görünümlü” bir erkeğin, bir başkasına bedenini satması, toplumu büsbütün ürkütmektedir. Yetişkin erkeklerin, oğlan çocukları ve delikanlıların kandırarak veya zorlayarak, onlar üzerinde egemenlik kurduğunu bilse bile, genç erkeklerin de yaşlı erkekler üzerinde aynı yöntemlerle egemenlik kurabileceklerini duymaya veya bilmeye kimse kolay kolay razı olmamaktadır.

Kadın Müşterilere Hizmet Veren Satılık Erkekler: Jigololar

Roma İmparatorluğu’nda zengin ve soylu kadınlara para karşılığı cinsel hizmet satan genç erkeklerin varlığı, resmi listelerle belgelenmiştir. Fransa ve Londra’da da on beşinci yüzyılda kadınlara seks satan erkekler yerlerini sağlamlaştırmış ve örneğin Molly evlerinden erkek satın alan çok kadın olmuştur.

Avrupa tarihi boyunca “aile sosyo-politik-ekonomik bir kurum olmuş ve evliliğe romantik değil, fonksiyonel açıdan bakılmıştır. Aile ne kadar varlıklıysa evliliğin fonksiyonel ve düzenleme yönüne o ölçüde özen gösterilmiştir. Beşik kertmesi, görücü usulü veya yakın akraba evlilikleriyle *“tencere yuvarlanıp kapağını bulmuş”,* kişiler değil, aileler evlenir gibi tanımlamalarla, aile kurumunun sosyal statükoyu koruyucu ve stratejik gruplaşmayı oluşturucu ögelerinin önemi vurgulanmıştır. Avrupa krallıklarının birbirleriyle evlilik kurmalarından tutun da başlık parası ve çeyiz üzerine yapılan pazarlıklar, evlilik kurumunun sevgi için değil sosyal, ekonomik ve politik beklentileri karşılamak için kullanıldığını göstermiştir.

Jigololuğun bazı işlevleri, eskiden Avrupa’da evli kadının özgürlüğünü sınırlamak veya özgürlüğü sınırlı kadına toplum içine çıkabilmeyi sağlamak için kocalar tarafından tutulan erkeklerce üstlenilmiştir. Örneğin, İtalya’ da evli bir kadının kocasıyla gezmesi yasaklanırken, şaperonla gezme zorunluluğu getirilmiştir; İtalyanların “cicisbeo” dedikleri kurum bu şekilde yaratılmıştır. Böylece, kadının kocasını aldatmasının sözde önüne geçilmiştir.

Jigololuğun başlangıçtaki işlevi şaperonluk (namus bekçiliği), yani bir insana eşlik etmektir. Eski İrlanda filmlerinde hem evlilik öncesi hem de evlilik sırasında şaperonların önemli rolüne işaret edilmiştir. Aileler tarafından tutulan şaperonlar, evlilik öncesi ilişkilerde fazla ileri gidilmemesi ve kızların “namusunu korumak” için onlara ev dışında eşlik etmiştir. Şaperon, güvenilen bir kişi olmuş ve eşlik ettiği insanla arasında cinsel ilişki kurulmayacağı ön görülmüştür. Şaperon kullanımı giderek yaygınlaşmış ve kocalar, eşleri rahatça ev dışına çıkabilsin diye güvendikleri erkeklere bu iş için para vermiştir.

Tarihçiler, cicisbeo’nun bazı sosyal görevleri üstlendiğini ve eş cinseller arasından seçildiğini iddia etmektedir. Fazla itibar görmeyen bu kurum, on sekizinci yüzyıl sonunda işlevini yitirmiştir. Üstelik evlilik kurumunda kişilerin de seçimine biraz daha özen gösterilmeye başlanmış ve hiç olmazsa bir şaperon eşliğinde kişilerin birbirleriyle evlilik öncesinde tanışıp konuşmalarına izin verilmiştir. Daha sonra, Türkçede “çıkmak” (dating) dediğimiz bir adet çıkmış ve bu kez gençler birbirleriyle tanışabilecekleri mekanlar bulmaya başlamıştır. Gençlerin tanışarak evlenmesini sağlamak için dans salonları ortaya çıkmıştır. Modern jigolo, yirminci yüzyılın başında Avrupa ve Amerika’daki dans salonlarında ortaya çıkmış ve zengin kadınlar eğlenmek için ünlü dans ve balo salonlarında bir araya gelmiştir. Fransızcada jigolo, “dans eden” anlamında kullanılmış ve başlangıçta jigu (gigue) dans salonlarında pazarlanan kadınlara, jigolo da bu kadınların simsarlarına denmiştir. Söylendiğine göre, 1919’da New York’taki Roseland balo salonunda yılbaşı gecesi yüz elli “kadın hostes” ve on beş “smokinli erkek” hazır bulunmuş ve bu erkekler on sent karşılığı her yaş kadınla dans etmiştir. Bunlardan bazıları yalnız dans ederken, diğerlerinin daha geniş kapsamlı hizmetler verdiği saptanmıştır. Daha sonra 1920’lerde jigololuk, Valentino gibi, kadınlarla dans edip, onları başka şekilde de hoş tutarak çok para kazanıp ünlüleri kapsayacak şekilde genişlemiştir.

Farklı ülkelerde farklı yollardan geçen jigololuk mesleği, günümüzde eskort servislerinden tutun da otel lobilerine ve barlara kadar çeşitli konumlarda, farklı fiyata ve biçime bürünmüştür. New York'ta "Kiralık Centilmenler" şirketi açan Peckham, 5. Cadde'de gezinirken bir piyasa araştırması yapmış ve artık dans salonlarına rağbet etmeyen müşteriler için farklı bir konum yaratmıştır. Peckham seçimini şöyle dile getirmiştir:

> *''Nereye gidersem gideyim, sinemalara, otel lobilerine, şık lokantalarda erkeksiz birçok kadın gördüm. Gelişigüzel bir sosyal adet yüzünden yalnızlığa mahkûm olmuşlardı. Aynı zamanda, inanılmayacak sayıda da yakışıklı, eğitimli genç erkeğin dükkanlarda ve çayhanelerde kokuşup oturduklarını da gördüm. Adamlar bunalmışlardı ve onlar da yalnızdı. Üstelik ben kendimden de biliyorum, ceplerindeki iki kuruşla hanım arkadaş edinebilecek durumda değillerdi. Çözüm açıktı: Bu iki grup arasında bağlantı kurmak gerekiyordu. Bu bağlantıyı ben sağlayacaktım. Gerekli olan, yalnız kadınları kentin tehlikelerinden korumaktı. Bunu ben bir eskort servisi açarak gerçekleştirdim."*

Jigolo Tipolojisi

Satılık erkeklerin pek çok tür hizmet verdiğini söylemiştik. Bunlar arasında, belki de kabullenilmesi en kolayı ve "erkeklik" kavramını en az rahatsız edeni, kadınlara maddi bir beklenti karşılığı cinsel hizmet satmaktır. Halk arasında jigolo, kadınlara hizmet veren satılık erkek olarak tanımlanır. Bunun yanında, birçok jigolo hem kadın hem de erkek müşteriye giderek, fahişeliği daha geniş kapsamda sürdürür. Jigololar hakkında çevrilmedik film, yazılmadık roman kalmamıştır. Çok ünlü bir film olan Amerikan Jigolosu'ndaki rolüyle Richard Gere'i anımsamayan yoktur. Aynı şekilde, Geceyarısı Kovboyu filminde, ölümcül hasta olduğunda Duston Hoffman'a bakan erkek fahişenin bir erkek müşteriyi karşısında gördüğünde ne denli şaşırdığı, kendisine jigololuk çok kolay gelirken bir başka erkeğe cinsel hizmet vermemek için nasıl zor kullandığı sergilenir.

Kadınların para ekonomisine girmesi, birçoğunun iyi eğitilip, iyi para kazanmasıyla, satılık erkeklere talep artmıştır. Tarih boyunca paralı pullu birçok kadın satılık erkek kullanmayı yeğlemiştir. Tarihin uzun bir döneminde bu konumda olan kadınlar parmakla sayılacak kadar azken, erkek satın almanın çağımızda kadınların sosyal ve ekonomik konumlarının erkeklerle eşitlenmeye başlamasının bir göstergesi olduğu da bilinmektedir. Örneğin, Roma İmparatorluğu'nda zengin bir asil kadının erkek satın alması doğal karşılanmakla birlikte bu durumda çok kadın yoktur. Oysa yirminci yüzyılda kadın ve erkeğin tarım kesiminden hızla koparak kente göç etmesi ve çeşitli nedenlerle "özgürleşip" zenginleşmesi jigololara talebi artırmıştır. Ucuz tatil yapabilmek için uçaklar dolusu gruplar halinde otellere, tatil köylerine veya kayak merkezlerine koşuşan kadın müşterilere küçük bir bahşiş karşılığı, yemeğin yanında bedenini de sunan erkeklerin bolluğu, jigolo pazarının gerçekten geniş ve evrensel boyutlara ulaşmış olduğunu göstermektedir.

Kuşkusuz, birçok kadının cebinde har vurup harman savurabileceği para yoktur; olanların da hepsi, alışveriş listelerine bir jigolo dahil etmemiştir. Bu kadınların büyük çoğunluğu kendilerini gerçekten sevecek, onları paraları için değil de gerçekten sevip isteyecek, kendileri gibi iyi konumda birer erkek arkadaş ve yeni koca düşlerler. İşinin ehli jigololar da sanki o düşü gerçekleştiriyormuş gibi davranıp kadınları avuçlarının içine almaya çalışır. Araştırmalarında bunların yanlış varsayımlar olduğunu gösteren Nelson ve Robinson jigololaın birçok kılığa büründüğünü savunup bu erkekleri beş grupta sınıflandırır:

a) Clydesdale veya "altın oğlanlar" olarak adlandırılırlar. İngilizcede clydesdale, son derece pahalı, güçlü, güzel ve çalışkan cins atlara verilen addır. Argo olarak kullanıldığındaysa, sosyetenin gözbebeği playboyları kapsar. Bunlara, "jet sosyetenin gözbebeği" veya "uluslararası beyaz süprüntü" de denir. Genellikle köklü aileden kalma, zengin müşterilerin tuttuğu bu altın oğlanlar ancak aşırı zenginlerle birlikte olur ve "yaşam standartlarından" fedakarlık etmemeye özen gösterirler. Sosyetik, elit fahişelerin en üst grubunu oluşturan bu

jigololar, sosyetenin göz bebeği olmayı becerebilecek hünerleri iyi bilir.

b) "Kucak köpekleri" denilen ikinci grup jigolo, altın oğlanlar kadar geniş bir ilişki ağına sahip değildir. Bunlar, genellikle peş peşe, rahat ve zengin ilişkilere veya evliliklere girişirler. Altın oğlanların "üstünlük" duyguları bunlarda yoktur. Müşterilerinden birinin dediği gibi, kucak köpekleri, "aşık mı anne mi istediğini bilmez". Kendi güvensizliklerinden "bu yola düşmelerinin" nedenini, yaşamları boyunca başlarına gelen birçok kötü olaya bağlarlar.

c) Dolandırıcı Kazanova veya "gönül dolandırıcısı" denilen üçüncü grup jigoloysa hiçbir müşteriye uzun süre bağlanmak istemez. Şu veya bu biçimde, kadınların paralarının kontrolünü ellerine almak istediklerinden, çeşitli yalan ve dolana başvururlar. Evlilik veya başka yollarla bir an evvel kendilerine bir iş kurmak veya kısa ilişkilerle birçok kadından para koparmak amacını güderler.

d) "Sakal" veya "çanta" diye adlandırılan dördüncü grup jigoloysa, genellikle eş cinsel erkeklerden oluşur ve bunlar "müzmin bekar" olmayı yeğlerler. Genelde kadınlara eşlik eder, onları gezdirir ve eğlendirirler. Mecbur kalıp kadınlarla cinsel ilişki kursalar bile, erkekleri yeğlerler.

e) "Seksper" (seks eksperi, seks uzmanı), oyuncak oğlanlar, plaj oğlanları, eskort veya aygır olarak tanımlanan son grup jigoloysa, kısa süreyle ve yalnız cinsel performansları için istenen kişilerdir. Bunların büyük çoğunluğu çift cinseldir; kadın ve erkek müşteriler arasında gidip gelirler.

Kızışan Jigolo Pazarı

Geleneksel kadın görünüşünün değişmesi ve kadının ekonomik bağımsızlığını kazanması jigolo pazarını kızıştırmıştır. Demografik yapıdaki değişiklikler de benzer etkiler yaratmıştır. Yaşlılar arasında kadınların çoğunluğu oluşturması, yalnızlıklarını dindirmek isteyen kadınların satılık erkeklere talebini artırmıştır. Yaşlılık, eğitim, meslek, sosyal konum, ekonomik güç konularında Amerikalı bir kadının, bir gazetenin okur sütununa yazdığı mektup, bu büyük müşteri grubunun özelliklerini anlamamıza yardımcı olur:

> *Tanıdığım bir kadın vardı. Genç yaşta, küçük bir kasabada yaşayan bir iş adamıyla, ailesinin ısrarıyla evlenip, yıllarca hiç de ilginç olmayan bir yaşam sürmüştü. Kocası öldüğünde özgürlüğüne kavuştu. Tek kızı 4 bin 500 kilometre uzakta, kendi çocuklarını yetiştirmekle meşguldu. Kocası öldükten iki yıl sonra bir toplantıda kendinden yirmi beş yaş küçük bir erkekle tanışmış ve dost olarak adama güvenmiş. Hanımın kızı paralı pullu olduğu için ona miras bırakma zorunluluğu yokmuş. Adam, hanımın istediklerini nazikçe yerine getiriyormuş. Hanımla gezmeye gidiliyor, eğleniliyor ve kadıncağız mutlu oluyormuş. Adamın hanımın parasını yediği biliniyormuş ama karşılığında da mutlu bir ortam yaratılıyormuş."*

Bazı kadınlarsa, genç yaşından itibaren ancak bir jigoloyla rahat edebildikleri kanısındadırlar. İşi gücü olan, ama eline yüzüne bakılamayacak veya kusurlu, şişman ve türlü farklı sorunu olup, istediği tür bir insanı eş olarak bulmasının zor olacağını düşünen kadınlar, cinsel gereksinimlerini satılık erkeklerle karşılamakta bir sakınca görmemektedir. Bir başka müşteri bunu şu şekilde ifade etmiştir:

> *"Kadınlar zaten vericidir. Eğer halleri vakitleri iyiyse para vermelerinde bir sakınca olmamalıdır. Ben zengin bir aileden gelmeyim. Bebek gibi bir kız kardeşim olmasına karşın, benim suratım inanılmaz kıllarla kaplıydı ve tıraş olmak zorundaydım. Küçüklüğümden beri aşağılık kompleksleri çekerdim. Yıllarca süren bakım ve ameliyatla artık çok güzelim, inceciğim ama o yıllar içinde kompleksimden dolayı, sürekli vericilik yaparak eş dost edinebildiğim için bu alışkanlığımı sürdürüyorum. Her nedense ancak jigololları seçiyor ve para vermediğim insanla rahat etmiyorum. Artık parayla aşık seçmek benim bir parçam olmuş durumda."*

Onasis'in kızı Christina'nın dediği gibi birçok insan, "onu parası için değil kendisi için seveni" arar. Gerçekteyse bu, erişilmesi zor bir amaçtır; çünkü duygusal bağ kurmamak jigololların

geliştirdiği bir meslek özelliğidir. Bir zengin, jigolosuna (veya aşığına) ne zaman "artık parasının kalmadığını" veya "ailesinin kendisine para vermeyi reddettiğini" söylese, onu kaybeder. Bu nedenle birçok kadın, tıpkı erkeklerin yaptığı gibi, cinsel yaşamlarına ortak ettikleri erkekleri beslemekte bir sakınca görmez. Parası olan erkeğin, nasıl elit kadın fahişelerle, metreslerle vakit geçirmesine ve karşılığında da onları paraya ve hediyeye boğmasına kimse bir şey demiyorsa, ekonomik bağımsızlığı ve gücü olan kadınlar da benzer hakları savunup, satılık aşk peşinde koşar.

Demografik gelişmeler jigololuk kurumunun yayılmasına yeni ışıklar tutmuştur. Özellikle 1960 ve 1970'lerde Batılı kadınlar arasında evlilik öncesi ilişkilerde büyük bir patlama olmuş, salgın hastalıklar vb. nedenlerle 1980'lerde bir yavaşlama başlamışsa da hem kız hem de erkek çocuklar giderek daha genç yaşlarda cinsel tecrübe kazanır hale gelmişlerdir. Üstelik son yirmi yılda evlilik dışı cinsel aktivitede inanılmaz bir artış olmuş ve tutucu toplumlarda bile kadın ve erkekler, evlilik dışındaki ilişkileri, gizli saklı da olsa, denemeye başlamıştır. Cosmopolitan dergisinin 1981'de 10 bin kişiyle yaptığı bir araştırma, ABD'de evli kadınların yüzde 54'ünün evlilik dışı ilişkiler kurduğunu ve bunların yüzde 61'inin de evli erkeklerle olduğunu göstermiştir. Kinsey raporundan bu yana, kadınların yüzde 60'ının cinsel ilişkide tam bir tatmine ulaşamadıkları belgelenmiş ve ilerleyen yıllarda farklı etmenler sonucu eğitilmiş kadınlar, erotik arayışlar içine girmenin kadın haklarının doğal bir parçası olduğunu düşünür olmuşlardır.

Geleneksel kadın-erkek ilişkisinde dengelerin birçok nedenle bozulması, jigololların ekmeğine yağ sürmüş ve onları kadınların cinsel yaşamının bir parçası haline getirmiştir. Jigololarla birlikte olmaktan çekinmeyen kadınların da bazı özellikleri araştırmacıların dikkatini çekmiştir. Bu kadınların, satılık erkeklerle birlikte olduklarında kendilerini güçlü hissettiklerine inandıkları ve gerçek cinsel isteklerini dolaysız bir biçimde karşılayabildikleri saptanmıştır. Aynı zamanda, erkek satın alan kadınların, daha sık ve çeşitlendirilmiş cinsel ilişkilere girebildikleri görülmüştür. Bir zamanların Avrupa ve Amerikasında sevişmeyi "spor" haline getirmiş erkekler gibi, jigololarla birlikte olan kadınlar da daha büyük bir rahatlıkla seks sporu yapabilmişlerdir.

Jigololuğun yaygınlaşıp sosyal kabul görmesi, yaşlılığın kadın ve erkek üzerinde oluşturduğu çifte standarttan kurtulmayı da kolaylaştırmıştır. Ünlü aktörler yaşlandıkça daha arzulanır hale gelirken, yaşlı kadınların bir kenara itilmesinin önüne geçme olanağı doğmuştur. Çağımızda, ünlü kadın yıldızların birçoğu kendilerinden yirmi yaş küçük erkeklerle rahatça birlikte olup parti parti dolaşır hale gelmiştir. Yıldızların estetik ameliyatlar ve benzer çağdaş yöntemler sonucu genç erkeklerle birlikte olmaları, kadınların kendilerinden çok genç erkeklerle birlikte olabilmelerinin sosyal dinamiğinin yaratılmasında etkili olmuştur. Tarihte de benzeri eğilimler görülmüştür. Sanayi Devrimi öncesinde Avrupa'da toprağı olan yaşlı kadınların erkeklere talepleri artmıştır. Bu paralı kadınlar bir taraftan cinsel ilgi görürken diğer taraftan o ilgiyi görünümleriyle de "daha gerçek" hale getirebilmeyi çeşitli yöntemlerle sağlamıştır. Yorucu tarla işlerinden, odun ve su taşımaktan kurtulan kadın, parayla birlikte veya para sayesinde kuaför salonlarından çıkmaz, masaj koltuklarından kalkmaz hale gelmiştir. Bu durum, varlıklı kadınları hem görünüşü hem kültürü hem de parası nedeniyle genç erkekler için daha arzulanır hale getirmiştir. Ayrıca, aşırı "bakım" ve paranın verdiği güçle kendine son derece güvenen bu kadınlar, para yedirseler bile birlikte oldukları erkeklere jigolo değil de "aşık" gözüyle bakmayı becermektedir.

İnsanı ve cinselliği meta haline getiren "tipik erkek" tutumu, giderek kadınlar için de geçerli hale gelmeye başlamıştır. Kolayca kendine sevgili bulabilecek yaşta olan, meslek veya iş sahibi olan kadınlar, aşağıdaki örnekte olduğu gibi, erkeklere özgü bir tavırla, cinsel yaşamlarını birçok ruhsal ve sosyal karmaşıklığa neden olmayacak biçimde ayarla maya başladıklarını belirtmişlerdir:

> *Sema, elli yaşına gelmiş bir politikacı olmasına rağmen evlenmediği için "bakire" olarak geçinir ve hiçbir koşulda bir erkekle tek başına bir yere gitmezmiş. Bir toplantıya gittiğinde de yanında kimseyi götürmezmiş. Yakın bir arkadaşına güvenerek, hiç tanımadığı ve iki kez üst üste göremeyeceği genç erkekleri ayarlar, sağdan soldan kiraladığı dairelere bu gençleri istediği zaman getirir ve dilediği biçimdeki bir ilişki kurarmış. Cinsel ilişkilere bir hizmet gözüyle bakar*

ve gereksinim duyduğunda hiç kimsenin ağzına sakız olmayacak biçimde gerekli hizmeti almak için para vermekten çekinmezmiş.

Jigololar ile müşterileri arasındaki ilişkiler toplum değerlerinden çok farklı görünse de değişen dünyadaki sıradan ilişkiler ile bunlar arasında özünde benzerlik vardır. Toplumun evlilik ve sevgili ilişkilerinden beklentileri değişmiş olmakla birlikte, temel değerlerde büyük değişiklikler henüz oluşmamıştır. Jigololar, diğer erkekler gibi sosyal konumları açısından toplumun gözünde güçlü ve egemen olduklarının farkındadır. Nasıl gerçek evliliklerin başarısı, özlerindeki sevgiyle ve ilişkinin kalitesiyle değil, uzun sürmesiyle ölçülmekteyse, jigolo ilişkileri de uzun sürmesiyle ölçülür. Eğer bir evlilik beş yıl yerine yirmi yıl sürmüşse bu başarının en önemli göstergesidir; benzer kriter jigolo-müşteri ilişkisinde de kullanılır. Yalnız, bir jigolo genelde birkaç sürekli ilişkiyi birlikte yürüterek "işini sağlama alır".

Jigololarla kurulan ilişkiler hem kadın özgürlüğünün ve gücünün bir simgesi hem de onları içten içe tehdit eden bir korkunun kaynağı olmaktadır. Jigoloysa, aslında bedenini satmakla birlikte, kendi açısından kadına karşı üstünlüğünü sürdürmekte ve satılık erkekler bile kadın-erkek ilişkileri çerçevesinde onları satın alan kadınlar kadar aşağılanmamaktadır. Bu nedenle, satılık erkekler arasında sosyal açıdan en büyük lükse sahip olanlar jigololardır.

Yanıltıcı Genellemeler

Jigololar konusunda birçok geçersiz varsayım ve gereksiz genelleme söz konusudur. Nelson ve Robinson bu konuda araştırma yaparken, birçok insanın, *"Jigololara para veren kadınlar uyuşturucu bağımlısı mıdır?", "Jigololuk yapan erkekler genç yaşlarında cinsel tecavüze mi uğramış?"* türünden basmakalıp sorular sormasından bunalmışlar. Birçok klişeleşmiş anlayış bu konuyu anlamayı zorlaştırmaktadır. Jigololar güçlü erkekler olarak, onların müşterisi kadınlarsa kendi kendilerine işkence yapmayı seven kadınlar olarak algılanmaktadır. Aslına bakarsanız jigololar, gerontofilya illetine kapılıp da ana babadan göremediği sevgiyi yaşlı bir kadında arıyor veya Don Juan'lık hevesine kapılıp, filmlerde gördüğü ünlü aktör Errol Flyne gibi her önüne gelen kadının kalbini çalmayı seviyor olabilir. Bazı jigololar, erkekliği cinsel aktiviteyle karıştırmış olabilir; hatta aralarında Kazanova kompleksi içinde olan da çıkabilir. Üstelik erkeklere seks satan jigololar da vardır ve bunlardan biri hakkında bir eş cinsel erkeğin hoşnutsuzluğu, yayımlanmış bir röportajla şu şekilde dile gelmiştir:

> *"Jigololarla beraber olduğunu söyleyen çok az insan vardır. Söylememesinin sebebi ise, 'Daha yaşım kaç ki jigoloya para vereyim!" sözünde gizlidir. Bunun yaşla alakası yok, beyinle alakası var. O kişiyi beğeniyorsan, o adam da kendi için bir bedel biçtiyse ve parası da varsa, neden olmayacaksın ki? Bu ne ayıp ne de kötü bir şey. Eğer ayıpsa o utansın. Bedenini o satıyor, yani ayıpsa onun ayıbı. Tamam, benim için de ayıp olabilir. Karşımdaki kişinin paraya olan ihtiyacını, kendi cinselliğimi tatmin etmek için kullanıyor olabilirim. Ama sonuçta, inanıyorum ki yüzde 90'ı paraya ihtiyaçları olduğundan değil, sadece o özledikleri gece hayatını yaşamak, maliyetlerini çıkarmak için bunu yapıyorlar. Pek fazla marka giyemezler varoşlarda yetişmiş insanlar oldukları için. Her ne kadar az önce paraya ihtiyaçları olduğundan yapmıyorlar desem de aslında varlık içerisinde büyüyen insanlar değiller. Güzel görünmek için çok dar ve açık renk blucinler, sırf moda diye çok çirkin ayakkabılar giyiyorlar. Saçları çok kısa ve elle okşanmayacak kadar jöleli, dik. Kokularından anlıyorsunuz, her zaman yıkanmıyorlar. Bu yüzden evine getirdiğin zaman, 'Duş almak ister misin?' diye soruyorsun, sanki bilmiyormuş gibi. Ben şöyle karşılaştım ilk kez: Eve geldik, beraber olduk, giderken de 'Taksi için para alabilir miyim?' dedi."*

Jigololuğun neden bir meslek ve yaşam biçimi olarak seçildiğini iyi bildiğimiz söylenemez. Bu mesleği kolaylaştırıcı, ona zemin hazırlayıcı durum hakkında bildiğimiz sosyolojik etmenler, olayı birey açısından bütünüyle kavramamız için yeterli değildir. Aynı şekilde, ekonomik güçlerinin iyileşmesi kadınların satılık erkeklere talebini artırsa da kadınların ancak bir bölümü hatta küçük bir bölümü jigololara ilgi duymaktadır. Buna neden olan sosyal, ekonomik ve duygusal nedenler

ise iyi bilinmemektedir.

> *Ersin E. bir jigolo uzmanı olarak gezinir ve şöhreti, çevresinde bu yolla para kazanan genç ve yaşlı bir araba dolusu erkeği tanımasından gelirmiş. Bu kadınları bu adamlara çeken nedir, diye düşünmüş taşınmış. Tamam, parası olması, istediğinde uçağa atlayıp yok olabilme olanağı, istediği yerde istediği otelde veya evde kalma imkânına sahip olması şartmış, ama asıl önemlisi, bu konumda olan kadınların neden hepsinin bu yola sapmadığını anlamakmış. Kadını erkek satın almaktan alıkoyan en önemli iki etmen, dini inançlar ve aile baskısıymış. Evlilik dışı cinsel ilişkide bulunmak, örneğin Müslüman bir kadın, üstelik de yaşlıysa zormuş. Bu kadınlar, kocaları ölüp de dul kaldıklarında ve böylece para pul sahibi olduklarında kendilerini büsbütün dine vermekteymiş. Ayrıca, bir kadın dul kaldığında tüm çoluk çocuğun dikkati kadına çekilir, üstüne vazife olmasa bile çocukları, analarının para kaybetmesin, aldatılmasın diye kadını rahat bırakmazlarmış. Dul değil, hatta evlenmeden paraya konan veya bu parayı kazanan kadınsa o kadar azmış ki, jigolo uzmanı bu konuyla ilgilenmiyormuş. Dini inanışları evlilik dışı ilişkilere engel olmayan ve çoluk çocuğunun baskısı altında yaşamayan kadınlar jigololar için biçilmiş kaftanmış. Avrupalı Hristiyan kadınların pek çoğunun ailesi de yokmuş, dini tutkuları da. Ersin bütün bu gözlemlerine dayanarak jigolo derneği gibi bir gönüllü kuruluş oluşturmuş. Evet, başkalarına müşteri buldukça kendi de yüzdesini alıyormuş, ama amacı, daha "insanca" ve jigolo olmaya niyetli gençlere yol gösterici bir nitelik taşıyormuş.*

Jigolo müşterisi kadınlar, seks pazarına farklı nedenlerle alıcı olarak girebilirler. Bazısı babalarından nefret ettikleri için her önüne gelen erkekle birlikte olmaya ve bunlar üzerinde egemenlik kurmaya çalışıyor olabilir. Bir grup, "kızgın kadın sendromu" denilen ve aşırı temizlik, titizlik, aşırı alkol düşkünlüğü olanlardır. Daha da akla yatanı, bunca yüzyıl her türlü davranışı izlenip irdelenen, nefes aldırılmayan kadınların ellerine geçen parayla cinsel tecrübelerini çeşitlendirmek istemesi olabilir. Tarihin ilk aşamalarında yalnız asil ve aşırı zengin kadınların lüksü olan kaçamaklar artık eline birkaç kuruş para geçen kadınlar için de söz konusu olmaktadır. Saptamak için sistematik ve sayısal çalışmalar yapmak gerekir.

Jigololar ve müşterilerinin dürtüleri ne olursa olsun, jigolonun ayakta kalabilmesi için onun masraflarını karşılayan bir kadının varlığı şarttır. Bir zamanlar ancak aristokratların gücü jigolo kullanmaya yeterken, bu masraflar artık şirket hesaplarından, kocaların kazandığı paralardan da karşılanabilmektedir. Hatta Avrupalı kadınların emekli maaşları bile geri kalmış ülke gençlerini satın almaya yetmektedir. Para, aşkı satın alamasa da aşk alış-verişini kolaylaştırmaktadır.

Hanedan mensubu kadınların, ister istemez kendilerinden düşük konumdaki erkeklerle evlenme zorunluluğu, halk arasında birçok kadının da kendinden yoksul ve düşük konumdaki erkeklerle birlikte olmasını daha kolay kabullenilir hale getirmiştir. Anne Edward adında ve İngiliz kraliyet ailesinin bibliyografyalarını hazırlayan bir hanıma göre bu, kırk beş yıl önce İngiliz hanedanında, Kraliçe Elizabeth'in Philip adlı bir subayla evlenmesiyle başlamıştır. Söylendiğine göre, Philip hem beş parasız hem de Lord Mountbatten'a çok borcu olan biriyken bu nimete kavuşmuş ve Kraliçe, Philip'e aşık olduğundan onu her zaman savunmuştur. Edward'a göre evlendiklerinden kısa bir süre sonra Elizabeth kocasının uzun zamandır bir metresi olduğuna öfkelenmiş. Kocasının metresinden ayrılmaya hiç de niyeti yokmuş. Gerçi evlilikleri dışarıdan çok hoş görünüyormuş ama koca, kadınlardan gözünü ayıramıyormuş. Elizabeth'le de para ve pozisyon için evlendiği anlaşılıyormuş. Bundan dolayı karı-koca arasında biraz da güç dengesinin tersliğinden doğan fevkalade soğuk rüzgarlar esmeye başmış. Devlet davetlerinde karısının yanında dolaşmanın dışında fazla bir fonksiyonu olmuyormuş. Kraliyet ailesinin bu durumu halk için de bir model oluşturmuş.

İngiliz kraliçesi ve kız kardeşi, Onasis'in kızı ve birçok zenginin durumu, bu aristokratlarla evlenenlerin veya milyarderlere yaklaşan erkeklerin bunu para için yapıp yapmadığı sorusunu yaratmıştır. Seçkinlerle evlenen insanlara, örneğin Elizabeth Taylor'ın marangoz kocasına toplum, Bay Elizabeth Taylor gibi adlar takmaya başlamıştır. Bütün bunlar, toplumun kadın erkek rollerinin değiş tokuş edilmesinden hâlâ rahatsız olduğunu göstermekte, fakat parasız pulsuz

erkeklerin maddi beklentilerle kadınlara yanaşması da giderek artmaktadır. Son zamanlarda kadınlar para avcılarından kurtulmak için evlilik öncesi yasal anlaşmalarla mallarını garantiye almaya çalışmaktaysa da gerçeği anladıklarında adamdan kurtulabilmek için servetinin yarısını feda etmeleri veya önemli bir rüşvet vermeleri gerekmektedir. Örneğimizde olduğu gibi:

Melek babadan kalma bağları, bahçeleri, malı mülkü, parası pulu çok olan bir hanımmış. Dostları, ''Denizde balık, Melek'te para" derlermiş. Melek ise, gelenek ve göreneklere uyan pek çok insan gibi, nazar da değmesin diye, ''Deniz suları balıkları öldürdü, bende de para suyunu çekti" dermiş. Gene de diğer sosyetik arkadaşlarıyla birlikte, her gece bir eğlenceye gidermiş. Kocası öleli daha altı ay olmadan, eş dost onu bunu tanıştırmaya başlamış. Tanıştırdıkları adamlar "okumuş" olmakla birlikte ancak kendi başlarını sokacak bir katı olan kişilermiş. Zaten adamlar zengin olsa, İstanbul'un tümü onlara kız ve kadın bulmaya kalkarmış.

Gel zaman git zaman, Melek gerçekten genç, yakışıklı ve ağzı iyi laf eden biriyle tanışmış. Adam bir hayran bir hayran, inanılmayacak gibi ... Melek'in etrafında dolanıp duruyormuş ... Üstelik de bir kocadan hiç görülmemiş bir ''performans" gösteriyormuş. Tüm uyarılara rağmen Melek bu "hayranıyla" evlenmeye karar vermiş. Aslında çoluğu çocuğu olmadığından, miras kalacak diye bir kuşkusu yokmuş, ama yine de evlenmeden önce noterden tasdikli bir anlaşma yapılmış. Daha aradan üç gün geçmeden adamın para talepleri olmuş. ''Gerçek bir kadın kafasına yumruk vurulunca ağzından ekmeğini çıkarıp da erkeğinin önüne koyandır" gibi laflarla, adam paralar kendi adına yatmadıkça komplekse kapılacağını ve o durumda kadınla kalamayacağını söylemeye başlamış.

Melek "temkinli davranarak" kocasına sanki harçlık verir gibi, para vermiş. Bu arada da sözüm ona kocanın başka zengin kadınlarla da düşüp kalktığı dillerden düşmez olmuş. Melek sorduğunda da adam inkâr edeceği yerde, ''Herkes geçimini bir şekilde sağlamalıdır" demiş. Melek, içine düştüğü rezaletten kurtulmak isteyip, boşanma talebinde bulunduğunda, kocası yüklü bir para almadan asla buna yanaşmayacağını söylemiş. O günün parasıyla iki milyon dolar bir para, araba ve tüm "hediye" giysiler, saatler ve hatta "sevilen tablolarla" "ucuz kurtulan" Melek, sözde ''tövbe" etmiş. "Zamanın erkeklerini kullan kullan at bir kenara, fazlasına değmez" demeye başlamış.

Meslek Sırları

Jigololar, özellikle yaşlandıklarında, resmi veya gayri resmi evlilikler kurup kadınları kendilerine iyice esir etmek isterler. Gençken şu veya bu şekilde önce ellerinden koparabilecekleri kadar parayı koparıp hediyeler aldırmaya çalışır, sonra da baştan atılmayı kabullenmek için maddi taleplerde bulunurlar. Gençken pazarları geniş olsa bile, zengin kadınlara yaklaşabilme imkanları sınırlıdır. Bu nedenle jigololar hem evli hem de bekar kadınları kapsayacak bir yaklaşım ortaya koyar, birçok müşteriyi birlikte "idare ederler". Erkeklerle birlikte olan erkek fahişeler için de benzeri bir durum söz konusudur.

Jigolosundan kurtulmak isteyen bir kadın gerektiğinde nasıl para vermek zorundaysa, erkek aşığı olan eş cinsel erkekler de aynı sorunları yaşamaktadır. Örneğin, Rock Hudson, "evli" olduğu (o zamanlar henüz eş cinsellere yasal evlilik hakkı tanınmadığından, kendisiyle uzun süre ve düzenli yaşayan) her erkeğe doyurucu bir tazminat vermiş ve onları sepetlediğinde "sus payı" olarak ciddi menfaatler sağlamıştır. Son aşığıysa Hudson'ın mirasından yararlanmıştır. Birlikte yaşadıkları kadın ve erkeklerden ayrılmak için yasalardan yararlanarak tazminat isteyen satılık erkekler giderek çoğalmaktadır. Bunlar arasında "evliliği" veya "beraberliği" maddi menfaat dışında yapanlar da kuşkusuz çoktur; ama "sevgi beraberliklerini" planlayarak, dillendirerek, üst üste yaparak ustalaşan satılık erkekler küçümsenemez sayıdadır.

Jigololar uzun süreli ilişkiler kurabilmek için hem alıcı hem de "meslek icabı" verici davranışlar sergilerler. Bu, uzun süreli ilişkiler için dengeleyici bir unsur olup jigololara belli bir yaşam ve kazanç istikrarı getirir. Bu durumları yaratabilmek içinse bazı maharetler gerekir.

Genç bir erkek olan Erdem, kadın avcılığına çıkmaya meraklı olmadığından başlangıçta çok sıkıntı çekmiş. Kendine yedirip de kimseye akıl danışamamış. Üstelik yabancısı olduğu bir yerde kimin avcılık yaptığı, kimin yapmadığı hiç belli olmuyormuş. Kendi yaşındakilerin çoğu kadınlara bakıp hava atıyorlarmış, ama amaçları kadın tavlamak mı yoksa sırtından geçinebilecek bir kadın bulmak mı belli değilmiş. Erdem'in onu bunu kahvelere davet edebilecek, risk alabilecek bir durumu yokmuş. Az çok okumuş olduğundan kendine destek verebilecek durumlar yaratması gerektiğini biliyormuş. Elindekini avucundakini "av malzemelerine" yatırmış, spor ama temiz bir iki giysi almış. Ondan sonra iş kalmış, nerede ve nasıl avlanacağına ... Lüks otel lobileri hariç, içine girip de parasız oturacağı yer bulması zormuş. Tabii aynı otele iki gün üst üste gitse, işletme açısından şüphe yaratabilirmiş. Genelde çay saatlerinde kadınlar bu otellere grup halinde gelip pastaları mideye indiriyorlarmış, ama yemek öncesi dinlenmeye, güneşe bakmaya veya avlanmaya çıkmış hanım müşterilerin olduğu gözüne çarpmış.

Bir akşamüzeri işlek bir lüks otelin lobisine gitmiş. Elindeki yabancı dilde yazılmış kitabı ve hoş giyimi nedeniyle kimsenin dikkatini çekmemiş. Oturmuş, okur gibi yaparken yakınında oturan orta yaşlı bir hanımın gözlüğünü düşürdüğünü görmüş. Hemen koşmuş, kibarca alıp vermiş ve kendini tanıtmış. *Kadın, "Oturmaz mısınız?" deyince de avın kokusunu almış Erdem ... Anlaşılmış ki kadın turist değil; içki içmeye gelmiş. Erdem elini cebine uzatmamakla belli bir sinyal verdiğini düşünmüş. Kente yeni geldiğini, iş ve daha sonra da ev aramak zorunda olduğunu belirtmiş. Fazla üstüne düşmemek için de bir süre sonra izin istemiş. Kadın kente yakın bir yerde sayfiye evleri olduğunu, isterse Erdem'i ertesi günü oraya davet edebileceğini ve bir hafta kadar orada kalabileceğini söylemiş. Erdem yine bir av kokusu almış.*

Daha sonra, başlayan ilişki süresini uzatabilmek için Erdem hem kendinden beklenenleri yapmış hem de birçok hediye vermiş. Hiçbiri fazla para etmemekle birlikte güzel jestler olduğundan, kadının hem bedensel hem duygusal gereksinimlerini karşılayabilmiş. Örneğin, bir gün kadın için banyo küvetini köpüklerle doldurmuş ve her tarafa balonlar asmış. Masrafı bir tek balonlar olmuş, köpük zaten evde varmış. Bir başka gün kıra gitmiş ve yatak odasını kır çiçekleriyle donatmış. Bu vericilik ve ilgi sayesinde de kadınla buluşmadıkları zamanlarda başka hanımlarla mesai yaptığından kadın şüphelenmemiş. Her hanım, sanki Erdem sadece kendiyleymiş gibi, ona doyurucu, pahalı hediyeler vermiş. Erdem artık para gerektirmeyen, fakat kadınları çok mutlu eden hediyeler verme konusunda iyice uzmanlaşmış. O verdikçe, ona da para pul yağar olmuş.

"Görmüş geçirmiş", çevresi benzeri tecrübeleri yaşamış kadınlarla ve cebi para dolu kadınların birçoğu, harcamalarını veya harcama vaatlerini bilinçli yapmaktadır. Gerçekten dikkatli olanlar, "parayı verip düdüğü çalmakta" hiçbir yanlış görmemektedir. Üstlerine gelebilecek çevre baskısını azaltmak için bu tür ilişkileri gizli tutan kadın müşteriler, yanlarında gezdirdikleri erkekleri iş arkadaşı veya akraba ilişkisi olarak lanse etmeye çalışır, hatta şuna buna, bu erkeklerin kendilerine inanılmaz biçimde aşık olduğunu söylerler.

Satılık erkeklere kadınlardan gelen talep, giderek evlilikleri de içine almaktadır. Evlilik, jigoloların saklı-gizli kullanılmasının önemli bir nedenidir. Paralı pullu, meslek sahibi ve/veya kocaları zengin olan kadınlar genelde bir iki kez ilişki kurdukları erkekleri yeğlemekte ve bunlarla gizlice, gülünç kod isimler kullanarak, kendi çevreleri dışında buluşmaktadır. Kadınlar bu erkekleri çeşitli yalanlarla arkadaşlarına, dostlarına takdim etmektedir. "Kaçamak yapmak" yalnızca erkeklere nasip olmamakta, tam tersine kadınlar, kaçamaklarını çok daha mahir ve dikkatli yapmaktadır.

İşi sayıya döker ve gerek kendi elimizdeki ilk elden yazılı belgelere, gerekse diğer araştırmalara bakarsak, kadınların erkek satın alma işine genellikle evlilik sonu (boşanma veya dul kalma sonucu) girdiklerini, evlilik sırasındaki kaçamaklarınsa sayısal bir tırmanma içinde olduğunu söyleyebiliriz. Orta gelirli kadınlar çok büyük oranda evlilik öncesi veya sonrası erkek satın alırken, sosyete hanımları daha yaygın biçimde evlilik sırasında da erotik doyumlar arama

lüksüne sahip olmaktadır. Cinsellik pazarlara dökülüp her önüne gelen insan kitaplarda yazılanlar gibi coşkulu tatminler bekleyince, yüksek gelirli pek çok kadın evlilikte bulamadığı cinsel doyumu pazarda aramaya çıkmaktadır. Kocaları çıktığına göre onlar neden çıkmasın ki?

Unutmayalım ki her ilişkinin duygusal yönü de olabilir. Nasıl erkekler kadın fahişelere anlayış, sıcaklık, sevgi için gittiklerini iddia ediyorlarsa, filmlerde gördüğümüz o günah çıkarma olayları erkekler kadın fahişelerin yatağındayken ortaya dökülüyorsa, kadınlar da "kötülüklerden kaçarken doluya kapıldıklarını" söylemektedir. Kadın ve erkek, evlilik dışında oluşturduğu ilişkiyi, "eşinden aradığını bulamamak" üzerine odaklamıştır. Erkek fahişeler ve jigololarla yapılmış araştırmalar, bir gün kendini satılık erkek müşterisi olarak buluveren evli kadınların birçok açıdan mutsuz olduklarını göstermektedir; bu en azından kendi ifadelerine göre böyledir. Jigolo tutan kadınların yaşları küçüldükçe bu iddiaları da azalmaktadır.

Jigololuk olayına bir kez de sosyal sınıflar açısından bakmakta yarar vardır. Önceden söz ettiğimiz gibi, her şeyden önce erkek bedenine talip olan kadınlar cepleri para görmüş kişilerdir. Ceplerindeki para ister kocalarından gelsin ister kendileri kazanmış olsun, bu kadınların başka nitelikleri de vardır ve bunlar sınıf kavramından kaynaklanmaktadır. Eğitimli bir jigolonun söyledikleri öğreticidir.

> *''Marksizm öldü, ama sınıf kavramı miras kaldı. Onun için bu sınıf olayına gelip duruyoruz. Önce her kadının cebi para dolmaz ... Üst sınıf kadınına nasip bir iş bu ... Yani kocası veya kendi öyle bir kazanacak ki yesin içsin, çoluk çocuk geçindirsin hem ev işi hem dış işi yapsın ve böylece nefsini tatmin için erkek satın alabilsin ... Bu her kadının harcı değildir. İşin en kolayı babadan kalma parası olup da zaten kocasını parmağında oynatanların yaptığı ... Alışmış kudurmuştan beterdir... Alışmış, yapar... En zoru, yıllarca mutlu yaşadıktan sonra genç yaşta kocasını kaybetmiş ve yapayalnız kalmış kadınların durumu ... Bizde olsa kadıncağız yalnız kalmaz. Hemen eş dost bulabilir. Ama zengin ülkelerin sosyal ilişkileri geri gitmiş durumda ... Millet yalnız ... Bu kadınların durumu zor... Alışmamışlar. Kim olsa onları kandırır."*

Toplumlar zenginleştikçe, alım gücü artmakta ve her mal uygun fiyata bulunur hale gelmektedir. Onun için, Batı gibi "gelişmiş toplumlarda" ve zengin ülkelerde bu durum daha çok sayıda kadına nasip olabilmekte, hatta proleter -yani yalnız emeğiyle geçinen- kadın bile piyasaya erkek satın alıcısı olarak girebilmektedir. Ayrıca, toplum baskılarını umursamayacak bir konumda olması da gerekir. Yani ne denli zengin olursa olsun, küçük bir köyde veya kasabada yaşayan kadın, sokaklarda erkek avına çıkamaz; gizli kapaklı olarak eve tuttuğu uşağı falan bu yolda kullanacak olsa üstüne şüphe çeker. Bu nedenle büyük, metropol kentler, cepteki paranın erkek fahişeler için kullanımına daha uygundur. Yani konu ettiğimiz hanımların kozmopolit olması gerekir. Genelde bu metropol ortamlarda "entelektüel" grupların da toplum baskısına kulak asmamak gibi ayrıcalıkları vardır. Bir taraftan sosyete hanımları diğer taraftan da okumuş yazmışlar, cinsel gereksinim ve fantezilerini satılık erkeklerle giderme yoluna gidebilirler.

Bu madalyonun iki yüzü de ilginçtir. Bir yüzünde zengin, üst sınıf, sosyetik ve entelektüel kadınlar, öbür yüzünde de bunlara yakışır veya yakışır görünümünde erkekler vardır. Bu erkekler, okumuş yazmış, işsiz güçsüz kişilerdir. Üniversite öğrencileri, üniversite mezunları, bir zamanlar şu veya bu şekilde sosyeteye bulaşmış, o sınıfın tadını almış kişiler, düşünürler, yazar çizerler jigololuk mesleğine girmeye uygundur. Pazara sosyete hanımlarına bedenlerini sunan bu erkeklerin çoğu gerçekten muhtaç, fakir köylü çocukları, evsiz barksızlar, sürünenler vs. değildir. Çünkü onlar sosyete hanımlarına, entelektüel asil kadınlara yaklaşamazlar. Kısa süreli, bir iki saatlik ilişkiler için bile olsa, paraya gerçekten ihtiyacı olup da yüksek eğitimli, "görmüş geçirmiş" olmayan köylü çocukları, hanımlarca tercih edilmezler.

Madalyonun bir yüzü değiştiğinde diğer yüzü de değişir. Örneğin, bir yüzde yaşlı başlı, az maaşlı kadınlar varsa, diğer yüzde de parasız pulsuz, eğitimsiz, kimsesiz, geri kalmış ülke erkekleri belirir. Ama bu ilişkilerde tekerlek her zaman yuvarlanıp arabayı bulmaz, tencere yuvarlanıp kapağına ulaşmaz. Bunun örneği adı bizde saklı bir internet sitesinde verilmiştir:

Jigolo Ceyhun, üniversite yıllarında parasızlıktan ve daha iyi bir yaşam arzusundan bu mesleğe atılmış. Önce "ablalarla" gidilen yemekte hesapların karşı tarafça ödenmesi, ardından onlardan alınan pahalı hediyelerle bu iş başlamış. Hizmet verdiği kadınların çoğu meslek sahibi, orta yaşlarda, bakımlı ve güzel kadınlarmış. Bunlar arasında yaşlı olanlar da varmış, ama sanıldığı gibi çoğunluk değilmiş. Ceyhun'un bu kadınlara verdiği hizmetler seksle sınırlı değilmiş, davetlerde eskortluk, fantezilerin anlatılıp dinlenmesi gibi farklı şeyler de varmış. Üniversitede okuyan bazı genç kızlar hava atmak için yanında yakışıklı biriyle davetlere katılmak istermiş. Bunun yanında kokonaların tuhaf fantezilerini dinlemek de varmış. Ceyhun ve dört arkadaşı havuz hesabına göre çalışıyorlarmış. Yani, paralar havuzda toplanıp sonra paylaşılıyormuş. Müşteriye birinin referansıyla hizmet veriliyor, onun haricinde görüşme kabul etmiyorlarmış. Fiyat, istenilen hizmete göre değişiyor, ama şehir dışına gidecekse ayrıca masraf alınıyormuş.

*Ceyhun'a göre jigololuk, sadece yakışıklı olmak ve yatakta iyi performans göstermek değilmiş. Bir jigolo, sohbet edebilecek bir kültüre sahip olmalı, bunun yanında giyimi kuşamı iyi olmalı, müşteriyi her yerde taşıyabilmeliymiş. Ceyhun ekonomik krizden önce ayda ortalama 4 bin dolar kazanırmış. Ama bu paranın hepsi ona kalmıyor, üst baş, masraflar ve spor salonu gibi harcamalar da gerekiyormuş. Rekabet arttıkça piyasadaki jigololoların kazançları da düşmekt*eymiş. *Ceyhun aynı zamanda muhafazakâr bir ailenin kızıyla birlikteymiş, ama ilişkisi el ele tutuşmaktan ileri gitmemiş. Kız arkadaşı yaptığı işten habersiz olduğundan, Ceyhun'la beraberliğinden mutluymuş.*

Jigolo Piyasasının Oluşması

Her pazarda olduğu gibi, jigolo pazarının da kuralları vardır; arz ve talep el ele yürür. Para kazanmaya çalışan jigololar bir yandan müşterinin istediği gibi davranırken diğer yandan da kendileri için yeni pazarlar geliştirmeye çalışırlar. Varlıklı kadın talebine cevap verebilmek için iyi eğitilmiş kentli erkekler pazara sürülür. Sosyeteye cevap verebilecek, yalnız eğitilmiş değil aynı zamanda dosta, arkadaşa tanıştırılabilecek kadar eğitilmiş entelektüelden bir pazar oluşur. Sermayedar üst sınıflardan ayrılıp da çalışanların sınıfına inildikçe, orada da bu sınıflara denk bir pazarın kurulduğu görülür. Dergi ve gazete okuyanlar ve bu günlerde internet kullananlar İstanbul'un birçok apartman katında örgütlenmiş üniversite öğrencilerinin telefon beklediğini, sosyete hanımlarının onları elden ele geçirdiğini, tatlarını alanların onları arkadaşlarıyla tanıştırdığını bilmektedir. Örgütleyense çoğu kez işe tek başına atılıp sonra müteşebbis olmuş ve başka delikanlıları da kendi alanına çekmeye çalışan bir üniversiteli genç. Hepsi özene bezene giyinen bu gençler, bir "mesleğe" atıldıklarının da farkında değildir; onlar "parayla yapacakları işi, bir de üstelik para alarak" yapmaktadır. İş bulamamanın yanında köşe dönme hevesi de iş bulmakta zorluk çeken gençleri bu pazara itmektedir. Örneğin, genç ve güzel bir üniversite talebesi model olmakta, sonra da bir an önce köşeyi dönmek, yaşlılığında rahat etmek için kendini zengin hanımlara pazarlamaktadır.

Hasan, üniversite okumak için taşradaki evi barkı terk edip İstanbul'a gelmiş. Çevresine yavaş yavaş alıştıkça, kaldığı yurttan uzaklaşıp bir gün Taksim'e çıkmış ve her nedense şık bir otelin lobisine girmiş. Etrafta pek kimse yokmuş, ama biraz ileride tek başına şık bir hanım oturuyormuş. Kadın Hasan'a gözünü dikmiş, ayırmıyormuş. Bu nedenle, hani belki bir şey söyleyecektir diye Hasan kadının yanına gitmiş, o da eliyle oturmasını işaret etmiş. Kadın belki Hasan'dan yirmi yaş büyükmüş, ama gerçekten de görülmemiş kadar alımlı biriymiş.

Kadın biraz havadan sudan konuştuktan sonra Hasan'a arabayla İstanbul'u gezmek isteyip istemediğini sormuş. Bu işi de neredeyse iki saat, şoförlü bir arabada yapmışlar. Gezip tozup bir evin önünde durmuşlar. Kadın, ''Arzu ederseniz gelip görün, ben burada oturuyorum" demiş. Yoksa şoför onu istediği yere bırakacakmış. Hasan eve girmeye razı olmuş ve ''Herhalde kocası da oradadır, bir sorun çıkmaz" diye düşünmüş. Evde kimseler yokmuş. Kadın, Hasan'ın elinden hafifçe tutarak bir tarafa doğru sürüklemiş. Hasan bakmış ki orası, hiç görmediği kadar şık bir banyo. Kadın, ''Bir duş alın, besbelli yurttaki imkanlar iyi değil" demiş. Hasan taşradan da gelse ter kokusundan kadının burnunun direğinin kırıldığını anlamış. Çok utanmış. Haftalardır

çoraplarını da yıkamıyormuş. Kadın duşu açıp yıkanacak malzemeleri de işaret etmiş. Hasan kadın dışarı çıkar çıkmaz soyunup atmış kendini duşa. Daha yeni başlamış ki yıkanmaya kadın çıplak içeri girmiş ve hiç konuşmadan Hasan'ı yıkamaya başlamış. Zavallı Hasan'ın hazdan başı dönmeye başlamış. Dışarıya çıktığındaysa kirli çamaşırlarından iz yokmuş. Etrafa bakındığında kadın, ''Artık her gün aynı kıyafeti giymene gerek kalmayacak" demiş ve Hasan'ı yatak odasına götürmüş. Ona hiçbir inisiyatif bırakmadan ne yapacağını, nasıl ve ne zaman yapacağını göstermiş. Ondan sonraki haftalar içinde Hasan gerçekten baş döndürücü bir yaşam geçirmiş ve üstü başı son derece pahalı giysilerle donanmış. Ayrıca cebi de nihayet para görmüş. Kadın birlikte olduğu her gün için ona yüz dolar vermekteymiş.

Sonra düşünüp taşınmış ve bu işi kendi yapacağına başkalarını örgütlemesinin daha iyi olacağına karar vermiş. Onun bunun kocasına yakalanacağım diye kalp çarpıntıları geçirmeye gerek yokmuş. Bunun üzerine giysilerinden bazılarını ayırmış ve kendi gibi görünen, eli yüzü düzgün dört arkadaş seçmiş. Arkadaşlarına başına gelenleri anlatmış ve onlara da zengin hanımlar bulabileceğini söylemiş. Kendi de kulaklarına inanamamış, ama arkadaşlarının hepsi bunu istemiş. Hiçbiri parayla ben bu işi yapmam dememiş. Zaten kendi yaşıtları kızlarla hiçbir şekilde "iş çıkaramıyor" ve parasızlıktan geneleve de gidemiyorlarmış. Çocuklar bu işi neredeyse bedavaya yapacaklarmış.

Hasan önce hepsine yıkanmayı, tıraş olmayı, çamaşır değiştirmeyi kadından öğrendiği gibi öğretmiş. Çatal bıçak tutmaktan peçete kullanmaya kadar her şeyi kendi göstermiş. ''Dangalak gibi görünürseniz hiçbir yere gidemezsiniz" demiş. Ondan sonra da arkadaşlarının hepsiyle anlaşma yapmış. Ayarladığı her müşteri için her seferinde komisyon alacak ve kadınlarla ilişki uzun sürse bile herkesten her sefer için para talep edecekmiş. Böylece bir anlamda şirketleşmiş. Hasan, sevgilisine ''üslubuyla" kendi konumunda ve güzel hanımlarla "arkadaşlık etmek isteyen" gençlerin olduğunu söylemiş. O ona telefon numarası vermiş ve şirket büyümüş.

İşler geliştikçe Hasan, bu işin yalnız öğrencilerle de olmayacağını anlamış. Sosyete hanımları bedeni genç, fakat şöyle otuz-otuz dört yaşlarında görünenleri yeğliyorlarmış. Bunun üzerine Hasan kendini bütünüyle yönetime vermiş ve "işçilerini" genişletmiş. Sürekli müşterileri varmış ve bunlar diğer kapıları açıyormuş. Ayrıca da şirkette çalışan her gencin görevi yeni kapılar açmakmış. Hanımlar da evli olduğundan hep aynı kişiyle olmaları hem şirket hem de müşteriler açısından istenmiyormuş. Dolar hesabına vurduğumuzda "elemanların" giyim kuşam dışındaki günlük kazançları yüz ABD dolarını geçiyor, masraflar da zaten müşteri hanımlar tarafından yapılıyormuş. Hasan'ın kendi günlük kârı da artık beş yüz ABD doların altına düşmüyormuş.

Satılık erkekler bu işe daha önceden atılmış "meslektaşları" tarafından veya tek başlarına pazara girebilir; daha farklı örgütlenme de oluşabilir. Mafyanın İstanbul ve diğer büyük kentlerde jigolo piyasasına el atmış olup olmadığı bilinmemekle birlikte, bu işten uzak durduğunu varsaymak doğru değildir. Asya ülkelerinin birçoğunda mafya çok girişkendir. Mafya, genç kızların, delikanlıların ve oğlanların, yetişkin kadın ve erkekler için piyasaya sürümü, porno endüstrisi için kullanımı gibi birçok işe girişmiş durumdadır. Batı ülkelerindeyse ciddi firmalar, yani organize özel sektör, bedenleri lanse etmekte ve uluslararası organize seks ticaretiyle de ilişki kurmaktadır. Cebi para görmüş hanımlar, kolaylıkla gazete ilanları veya arkadaşları aracılığıyla bu firmalarla temas kurmakta ve satın aldıkları erkekleri isterlerse sadece yemeğe, tiyatroya veya sinemaya, isterlerse de daha ileriye götürmektedir. İnternete bakıldığında da en azından İstanbul ve çevresinde jigoloları işe davet eden çok sayıda firma görülmektedir. Jigololuk konusundaki bilgiler son yıllarda daha kolay bulunur olmuştur. Bu tür erkek satışlarının yaygınlığını ve ortak yönlerini vurgulayabilmek için çeşitli ülkelerden örnekler verilebilir.

Agence France Presse (AFP), Mayıs 2003'te Tayland'daki satılık erkeklerin sayısındaki artışa dikkat çekmiş ve bunların inanılmaz sayıda kadını ülkelerine çektiğini bildirmiştir. Ajans ayrıca bu erkeklerin hiçbir koruyucu tedbir almadıkları için hastalıklara neden olduklarını da belirtmiştir. Haber ajansı, saunalar, bar ve lokantalarda iş yapan yüz erkek fahişeyle yapılan bir anketin sonuçlarına dayanarak bunların yüzde 16'sının hizmetlerini yalnız erkeklere sunduğunu

bildirmiştir. Anket, satılık erkeklerin yalnız diğer erkeklere değil, aynı zamanda kadınlara da açık olduğunu ve bu nedenle hastalıkların birçok farklı biçimde yayıldığını ortaya koymuştur. Araştırmayı yöneten Dr. Suporn *"Uzun zamandır erkek ticareti yapıldığını biliyorduk, ama bunların bu denli kadın müşteri çekebileceğini düşünmemiştik"* demiştir. Erkek fahişeler, eş cinsel müşterilere hizmet verirken prezervatif kullandıklarını, ama kadınlarla cinsel ilişki kurduklarında korunmasız olduklarını belirtmiştir. Çalışmaya göre, erkek fahişelerin yüzde 74'ü kendilerini "normal", yani heteroseksüel görmekte ve çoğu bu işe büluğ çağında parasal nedenlerle atıldığını iddia etmiştir.

World Sources'ın Haziran 2003'te yayımladığı bir habere göre, siyah tenli erkek jigolo sayısında anormal bir patlama olmuş ve Tayland'ın en kârlı işlerinden biri haline gelmiştir. O günlerde çıkan SARS salgınından dolayı işler biraz sarsılmıştır. Nijeryalı bir jigolo, turizmle bağlantılı diğer iş dallarında olduğu gibi jigololuğun da sarsılmaya başladığını belirtmiştir. Afrika'da pazar geliştirmenin zorluğuna karşın Asya'da tam tersi bir durum görülmektedir. Afrikalı jigololara göre, Tayland'da hem Tay hem Japon hem de beyaz kadınlardan oluşan büyük bir cinsel talep vardır. Ülkenin saygın üniversitelerinden birinde görev yapan bir sosyoloğa göre, yerli kadınlar ve bunlar arasında özellikle paralı olanları Afrikalı jigololoları yeğliyorlarmış. Kadınlara göre bunlar, daha yapılı, daha saldırgan ve gözü pekmişler. Nijerya'dan Tayland'a bu amaçla yedi yıl önce gelen ve artık "emekli olup" ülkesine geri gitmek isteyen Sammy adlı bir Afrikalı, ülkesine döndüğünde biriktirdiği parayla bu işleri yapan bir iş yeri açmanın çok kârlı olacağını söylemiş. Özellikle Japon kadınları Afrikalı jigololara iyi bahşiş veriyor. Bu kadınların büyük çoğunluğu, zengin iş adamlarının karısı olmakla beraber ama müşteriler arasında bekar, çalışan ve meslek sahibi kadınlar da var.

Son yıllarda Tayland'da eskort hizmetleri sunan firmalar özellikle Afrika ve Jamaika'dan cinsel dürtüleri yerinde erkekleri toplayıp getiriyorlar. Bu konuda araştırma yapan sosyolog, jigololların giderek yaygınlaşan erkek fahişelerin bir türü olduğunu ve ayrıca bunların erkek eş cinsel müşteriye de hizmet verdiğini söylemektedir. Araştırmacı, ülkedeki erkek fahişelerin o yıllarda bile 30 bini aştığını belirtmekte ve ülke turizminin önemli bir parçası olduğu için bunlara kimsenin dokunmadığını açıklamaktadır. 2002 yılında 7,7 milyar ABD dolarını geçen ülke turizm gelirinin bir bölümünün seks ticaretinden geldiğine şüphe yoktur.

ABC radyosunun Asya kıtası için yaptığı yayınlarda bu konudan sıkça söz edilmektedir. Örneğin radyonun 18 Ağustos 2004 yayınına göre, Taylandlı kadınlar "kur yapan" erkekler için masaları altüst etmekte ve ona buna kur yapan kocaları ve sevgililerinden aşağıda kalmamaktadır. Radyo haberine göre, Tayland'da son iki yıl içinde jigololoların sayısı üç misli artmış ve binlerce jigolo komşu ülkelerden bu ülkeye göç etmeye başlamıştır. Peter Lloyd'un bildirdiğine göre, Bangkok'daki şık otellerin barlarında jigololoların üst sınıf kadınlara hizmet sunanları, kendilerini pazara sürmekte, yüksek sosyetedeki Tayland kadınları da bu erkekleri barlarda bulup anlaşmaktadır. Prof. Tinnakul da yaptığı çalışmalarla Tayland'da kadınların talebinde görülür bir artma olduğunu belirtmektedir. Talep ister gerçekten kadınların erkeklerle eşit haklar edinme isteğinden ister başka nedenlerden kaynaklansın, yabancı ülkelerden gelen jigololara özellikle çok para dökülmekte ve yalnız kadınların gittiği barlarda bunları bulmak daha da kolay olmaktadır. Araştırmalar, özellikle Afrika ve bazı Avrupa ülkelerinden gelen jigololoların fevkalade revaçta olduğunu göstermektedir. Gerçi üst düzey Tay politikacıları, yabancı erkeklerin daha revaçta olduğuna ait gözlemleri ırkçı bulsa da toplumun asıl ilgisini çeken şey, Asya toplumlarında düşünülemeyen bir olgunun, artık insan yaşamının normal bir parçası haline gelmesidir.

> *Bali'de uzun zamandır genç veya yaşlı, yaşa bakmadan her türlü kadına hizmet sunmakta, önce onlarla para pul almadan sohbet edip kur yaparak uzun süreli bir yatırım yapmaktadırlar. Birçok türde uyuşturucu maddesinin satıldığı bu Endonezya adasında jigololar müşterilerine isterlerse bunları da temin etmektedir. Kuta plajı, Bali'nin en uzun ve en güzel plajlarından biri olup, sörf yapmaya yeni başlayanlar için ideal bir konumdadır. Plajda ayrıca her türlü spor yapan insan da görülür. Kuta kasabası ise son derece tatsız, hiçbir şeye benzemeyen turist tuzağıdır. Buna rağmen özellikle kadınlar için çekici bir yerdir. Kovboyların özlemi, kadınlara kur*

yapıp güzel sözler söyleyerek, sanki yalnız seks değil de aynı zamanda aşk sunuyorlarmış gibi davranarak bir an evvel zaafı olan kadınları kendilerine bağlamak ve tercihen evlenmektir. Hatta evlenip de bu kadınlarla başka ülkelere gidebilmeyi başarırlarsa Kuta'nın jigololoları veya "kovboy"ları büsbütün başarılı sayılırlar.

Denise Dowling'in Little Speck dergisinin sözünü ettiği bir çalışmasına göre, Avustralya'nın Queensland kentinden, otuz altı yaşındaki hemşire bir hanım ile kızı, kızın mezuniyetini kutlamak için 1966' da Bali'ye gitmişler. Gece bir lokalde otururlarken genç bir adam yanlarına gelmiş. Hemşire hanım gencin kızıyla ilgilendiğini sanmış, ama çok geçmeden genç adam hemşireyi kendi odasına davet etmiş. Bu olaydan altı ay sonra hemşire kocasını boşamış ve Balili kovboy için de 7 bin dolarlık masraf yapmış. Oğlanı Avustralya'ya getirmiş ve o gündür bu gündür oğlana bayılıyormuş. Kuta Kovboy'u denilen bu Balili gençler, adadan kurtulmak için ellerinden gelen her şeyi yapmaktadır. Ülkede üniversite bitirmiş bir genç bile ancak boncuk satarak hayatını kazanabildiği için, "aşk" satarak bir kadını hem cinsel hem de duygusal tatmin etme sanatını geliştirebilenler "hayatlarını kurtarıp", kendilerini başka bir ülkeye atma şansını elde edebilmektedir. Kuta'dan erkek satın almak o kadar popüler hale gelmiştir ki Bali Seyahat Formu'nun arşivleri bu konuda mesajlarla doludur. Örneğin, Kuta'dan erkek getirmiş olanlar, ilan verip benzer deneyimi olan kadınlara danışmakta, onlardan getirdiği erkek için neler alması gerektiğini, ondan neler beklemesi gerektiğini sormaktadır. Bazıları başkalarından Bali plajlarından alınan kovboyların nazik ve kibar olduklarını duyup, onların nasıl getirileceğini öğrenmek istemektedir. Tabii bu arada binlerce dolar harcadıktan sonra bu işten memnun kalmamış insanlar da çeşitli ilanlar verip başkalarının başına benzer işler gelmesini engellemeye çalışmaktadır.

Tato, yaşlı anasıyla birlikte bir köyde küçük topraklarını işler dururmuş. Köyden kente gitmeyen genç erkek pek kalmamış. En sonunda Tato da ekmek parası peşine düşmüş. Ancak, onun akrabaları falan yokmuş. İki kuruş parasıyla Manila'ya vardığında sokakta yatmaya karar vermiş. Başkalarıyla birlikte bir yere kıvrılmış. Böylece, o ülkeden bu ülkeye dolaşıp zengin kadınlara bedenlerini pazarlamaya meraklı erkeklerden biri olma yolunda ilk adımı atmış. O tür erkekler büyük kentlerde iş tutmaya çalışır, ondan bundan yol göstermelerini isterlermiş. Kendi ülkesinde az çok para yapabilen daha kolay seyahat eder, başını bir başka ülkeye daha çabuk atarmış. Parasız pulsuzlar için girmesi biraz zor bir pazar da olsa, bu ticaret dalında işe başlamanın birçok tekniği varmış. Zengin kadınla beraber olabilmek için gerçekten birçok strateji ve teknik geliştirmek gerekirmiş. Bunu rastlantı sonucu elde edemeyenlerin işi hiç de kolay değilmiş.

Ertesi sabah aç susuz uyandığında, yanındakilere nasıl iş bulacağını sormuş. Yanıtı anlamadığından giyimi kuşamı düzgün, kendi yaşlarında bir genci takip etmeye karar vermiş. O gitmiş, Tato gitmiş. En sonunda kentin zengin yerlerine gelmişler. Tato koşmuş gencin yanına ve "Geçici bir süre için bile olsa nasıl bir iş yapmam iyi olur" diye sormuş. Genç de ''Ben ne yapıyorsam sen de öyle yap" demiş. Tato dinlemiş, dinlemiş ve anlamış ki bu genç giyinip kuşanıp bazı dükkanlara, bazı kafelere girip çıkarak kadınlara bakıyor, onların dikkatini çekmeye çalışıyor, ondan sonra da sohbet ediyor. Üstelik oğlanın eğitimli bir hali de varmış.

Tato, ''Belki o yaparsa ben de beceririm" diye düşünürken oğlan bu işe belli bir yüzde karşılığı "yol gösterebileceğini" söylemiş. Almış oğlan Tato'yu ve minicik bir daireye götürmüş. Orada bütün sırları anlatmış, yıkamış, giydirmiş, akşam için hazırlamış. Gece olmuş, bir bara gitmişler. Tato içmeyip önce tedbirli davranmış, yalnız bir bira almış. Ondan sonra bir bakmış ki etrafa, millet fevkalade "abiye", hiç görmediği bilmediği tip insanlar. Mümkün olduğunca az konuşmaya karar vermiş "bir açık vermemek" için. Tato'nun menajerliğini üstlenen genç ise "hava atarak", yalnız oturan iki kadını gözlemiş ve birlikte bunlardan birinin yanına gitmişler. Menajer, kadınlarla dans etmiş, konuşmuş, Tato ise "ağırbaşlı" bir poza girmiş. Her nedense bu davranışı, kadınlardan birinin ilgisini çekmiş ve o da dans etmeden Tato'nun yanında kalmaya başlamış. Sonra bakışmışlar, dirsek temasına geçmişler. Kadın hafifçe Tato'nun elinden tutmuş, diğerlerine bir şeyler fısıldamış ve birlikte otel odasına gitmişler. İlk geceyi "kazasız

atlatan" Tato'yu kadın ertesi günlerde de görmek istemiş ve oldukça yüklü harcamalar da yapmış. Kadın meğer Tayland'dan geliyormuş ve sonra geri dönmüş. Ama gitmeden önce Tato'ya adresini vermiş. Tato dört ay kadar Manila'da çalıştıktan sonra biraz para biriktirmiş ve "işinde de pişmiş". Menajerine bu kez kendi teklif etmiş birlikte Tayland'a gitmeyi. Gittiğinde de tanıştığı kadını bulmuş; zaten önceden de yazışıyorlarmış. Kadın Tato'yu karşılamış ve aylarca ona bakmış; piyasaya çıkmasına da izin vermemiş. Bu arada tek başına çalışmak zorunda kalan menajerse çok iyi kazançlı imkânlar yaratmaya başlamış. Bunun üzerine Tato, uzun süre birlikte kaldığı kadından ayrılmış ve tekrar sokaklara dökülmüş. Şimdi gerçekten çok lüks bir otelin barında yabancı kadınlarla birlikte oluyor ve gündüzleri yoğun bir biçimde dil öğrenmeye çalışıyormuş. Yaşlı bir Avrupalı kadın bulup bir de oraları görmek istiyor.

Associate Press'in (AP) Kasım 2003 tarihli haberine göre, Tayvan'da polis jigolo okullarını basarak burada eğitim yapanları tutukladı. Habere göre, bu okulların yöneticileri, eğitim ücretine giysi ve cep telefonu gibi masrafları da kattıklarını iddia ederek talebelerden aşırı miktarda para almaya başladı. Ayrıca bu yöneticilerin suç örgütleriyle de iş birliği yaptığı ortaya çıktı. Jigolo olmayı öğreten kurslar bir apartmanda düzenleniyordu. Apartmanı basan polis, şık giysiler, küpeler ve ders notları ele geçirdi. Okul yöneticileri gazete ve internet ilanı verip iyi para getiren gece işleri bularak birkaç hafta içinde pazarladıkları gençlerden 5 bin 880 ABD doları para kazandı. Yöneticilerden birine göre, gazete ilanlarına son haftada örneğin iki yüz kişi yanıt verdi.

Ülkede erkekler bar ve kulüplerde "ev sahibi" olarak bile çalışsalar, müşteriye cinsel pazarlama için apaçık yaklaşmaları yasaktır. Jigololları destekleyen dershanelerde onlara nasıl duracakları, nasıl dans edecekleri gibi dersler verilmektedir. Bu arada pazarlama tekniklerini de bir "erkek insan ilişkileri" uzmanı öğretir. Ele geçirilen ders notlarından her türlü ayrıntının düşünüldüğü anlaşılmaktadır. Örneğin sigara içilirken nasıl yürüneceği, dans pistinin bir tarafından öteki tarafına nasıl geçileceği hep kurallara bağlanmıştır. Jigolo barları, ülkenin her yanında yaygın olmakla birlikte, polisin gözü önünde olmamak için genellikle ara mahallelerde kurulmaktadır.

Erkek eskortlar üzerinde 2022 yılında yapılan bir araştırma jigololların yıllık ortalama kazançlarının 180 bin ABD doları olduğunu göstermiştir. İngiltere Sunday Times gazetesi Eylül 2003'te yayımladığı ilginç bir makalede, "iyi bir jigolo olmanın sırlarını" açıklanmaktadır. Jigolo David, "sanatının sırlarını ifşa ederek", mesleğinin "her babayiğit tarafından icra edilemeyeceğini" göstermektedir. David, "*Düşünün ki bir kadının fantezilerine yanıt vereceksiniz, bu kolay iş değil*" diyerek, son zamanlarda jigololara büyük bir ilgi duyulduğunu ve bunda Tom Ford'un Gucci için düzenlediği defilenin fevkalade etkili olduğunu vurgulamıştır. *"Ford'un modelleri öylesine güzel ve kadınları tatmin etmekte öylesine becerikliydi ki diğer erkeklerin böyle olmaması aslında onlar için utanç vericidir"* diyen Jigolo, *"İşin sırrı kendinizi kadınların fantezilerinde yatar hale dönüştürmektir"* demiştir. 1980 yapımı Amerikan Jigolosu filminde Richard Gere, şık bir Mercedes kullanmakta ve ona bakan her kadını deliye döndürmektedir. Günümüzdeyse, Sunday Times'ın derlediği demeçlere göre, jigololar Mercedes yerine daha çağdaş olduğu için Aston Martin kullanmaktadırlar. Arabanın bagajında bir Burberry spor çanta ile Prada tişört, beyaz çoraplar ve tenis raketi olması gerekir. "*Bedenin servetin olduğundan, onu formda tutmak çok önemlidir, üstelik de kadın müşterilerine tenis dersi vermek, cinsel ilişkiye çok hoş bir uvertür oluşturur*" diyen jigololar, "*Müşteriyi bulduğunda genellikle kendi apartman katına götürürsün. Bunun bir penthouse, yani lüks bir çatı katı olması, içinde de bir şişe Belvedere votka, iki Siyam kedisi ve güzellik ürünleriyle dolu bir banyo bulunması şarttır"* diyerek sanat sırlarını açmışlardır. Seçkin bir jigolo, meslek sırlarını şöyle özetler:

"*Beş yıldızlı bir otelin lobisinde giydiklerin sırıtmamalı, ama gene de yatağa gidildiğinde güzel giysiler olmalıdır. Eğer jigololuğa başlamak istiyorsanız bir takım elbiseyle ilk adımınızı atabilirsiniz. Örneğin Gere'in Armani takım elbisesi filmde görülür görülmez kadın için, doldurduğu vücudun mükemmelliği görünür. İş ilerledikçe giysinin, vücudun en güzel yerlerini ortaya çıkaracak şekilde özel yapılmış olması kadar, kumaş da önemli. Lacivert, gri veya siyah gibi nötr renklerden seçilmiş moher kumaştan yapılmış seksi bir takım elbise, vücuda yapışık bir gömlek, dar ve elegan ayakkabılar birbirlerini tamamlar. Kravata ihtiyaç yoktur. Unutmamak*

gerekir ki çağdaş bir jigolo yalnız doğru dürüst giysilerle yetinemez. Araba ve iyi bir apartman dairesi de yetmez. Onun gerçek işi müşterisini, yani o kadını, dünyanın en arzu edilir, en çekici insanı olduğuna inandırmaktır. Birlikte oldukları birkaç saat içinde müşterinin gereksinimleri onun gereksinimleri olmalıdır. Bir işe gittiğinizde müşteriye tüm ilginizi vermeniz ve müşterinin duygusal ihtiyaçlarını anında değerlendirebilmeniz gerekir. Bazı kadınlar ne istediklerini açık seçik bildirirler; bu nedenle jigolo, söyleneni çok iyi dinlemelidir. Jigolo olma sanatının en önemli bölümüyse her an fiziken hazır olmak, cinsel ihtiyaçları tümüyle cevap vermek, entelektüel aktivitelere girebilmek, ama asla duygusal olmamaktır. Unutmamak gerekir ki kadınlar, jigololarıyla hayat boyu yaşamak için değil, birkaç kez birlikte olup fantezilerini gerçekleştirmek için beraberdir."

Sunday Times'in görüştüğü diğer jigololar da kendilerine göre önemli ipuçları sıralamıştır:

"*Güzel görünüşlü, temiz ve itici olmayan bir görünümde olmalısınız. Puanlı New ve Lingwood sabahlığından iyi seçilmiş bir giysi olamaz. Bu giysi 375 pound. Güzel kokular da çok önemli. Özellikle Hollywood gibi yerlerde birçok genç erkek doğru koku sürmediği için reddolundu. İnsan tanıyıp sürekli bağlantı kurmak gerekir. Birçok iş referansla, bir müşterinin veya dostun diğerine haber vermesiyle doğuyor. Bir de önemli bir kitap var: Tavlama Notları, bu da 35 pound. Küçük Siyah Kitap adıyla yayımlanan başka bir kitap da 20 pound. Her ikisinin de okunmasında yarar var. Tıraşını ihmal etme ve diğer kılları da kes veya tara. Örneğin burun kıllarının taranması da önemli. Bunun için özel bir fırça satılıyor ve 42 pounda. Bir de bıyık taramak için özel bir fırça var. O da 9,5 pound. İşe zamanında git. Hiçbir şey anlaşılan zamanda randevuya gitmek kadar önemli olamaz. Gecikirseniz kadınlar huzursuz olur ve niyetlerinden vazgeçebilirler. Bu nedenle Cartier marka beyaz-sarı altından saat almak uygundur. Fiyat 8 bin 950 pound. Çok güzel ayakkabılar giymek de şart. Eskiden tüm artistlerin giydiği gibi ayakkabılar. Gucci marka ayakkabı bu iş için uygun ve 210 pound."*

İngiltere'de yayımlanan Midland Independent gazetesinin bildirdiğine göre, gazetelerde konuyla ilgili ilanlar çoktur. Bu ilanlar bekar kadınları kolayca tavlayabilecek nitelikte, iyi bir fiziğe sahip ve ağzı laf yapan erkeklere yönlendirilmiştir. Erkekler profesyonel eskort olarak kullanılmakta ve arkadaş aramaya zamanı olmayan çalışan kadınlara hitap etmektedirler. Örneğin, Noel veya yılbaşı partilerine yalnız gitmek istemeyen kadınlar, onları tutmaktadır. Bu işi yapan firmalar, son yıllarda iş hacimlerini iki misli arttırmıştır. Namzetler sağlık muayenesinden geçirilir. Bu işverenlerden biri olan Berry adında bir kişi, elli erkeği çalıştırdığını ve bunların ülkenin çeşitli bölgelerinde iş yaptıklarını bildirmektedir. Her biri önce bir başvuru formu doldurmakta ve işveren bunların geçmişini ve sicillerini kontrol etmektedir. Başvuruyla birlikte fotoğraf da verilmesi gerekmektedir. Kadınların zevkleri çok farklı olduğundan bazen maço görünüşlü, bazen aşırı entelektüel görünümde çeşitli türde erkekler işe alınmaktadır. Bu şekilde her kadının zevkine hitap edecek erkek bulundurulmaktadır.

Müşteri hanımlardan biri, gazeteye verdiği demeçte, ne istediğini şu şekilde anlatmıştır:

"Bu yalnız seks değil, bir gece bir yere gidebilme, biriyle otobüse binmek sorunudur. Eğer eskortların görünümü güzel olursa daha da iyi olur. Tanıdığım diğer kadınlarda da biriyle birlikte olma arzusu var. Bir eskort şirketinden tutulmuş erkekler hem birlikte olmak hem de isterseniz cinsel ilişki kurmak için çok caziptir. Beğenirseniz süregelir, beğenmezseniz bir daha telefon etmezsiniz olur biter."

AFP Mart 2003'te verdiği habere göre, Takeşi Aida, ülkede yaşayan mutlu iş kadınlarından biriymiş. Bu Japon hanımın işlettiği jigolo kulübü, kocaları tarafından ihmal edilen müşterileri sayesinde son derece başarılıymış. Aida'nın yönettiği kulüp ülkenin her tarafında yayılmış yüzlerce "ev sahibi" kulüpten biriymiş. Bunların birçoğu da Tokyo'nın Kabukiço ve Rappongi mahallelerindeymiş. Bakın neler anlatıyor:

"Eskiden yüz elli veya daha fazla odası olan az sayıda iş yeri vardı. Ama şimdi başka bir akım var: On beş veya daha az odası olan işletmeler yeğleniyor. Daha önce, 1972'de, adı Ai

(Japonca sevgi) olan bir işletmem vardı. Girişinde neoklasik heykellerin bulunduğu, özel odalar, yaldızlı aynalar, avizeler ve diğer şık eşyalarla donanmış bu yer, aynı anda doksan kadar müşteriyi barındırabiliyordu. Bundan ayrı, üç genelev daha işletiyordum. Bunlardan biri, erkek gibi giyinmiş bıyıklı kadınlar içindi; onlara da meraklı lezbiyen kadınlar var. Bu işletmeyi 2002 yılında açmıştım. Şimdiki genelevler aynı anda on beş kadar müşteriye hizmet verdiklerinden bunları işletmek çok daha kolay; bıraktıkları kâr da daha fazla. Hem kulüpler hem de müşteriler her yıl değişim gösteriyor. Daha önceleri müşterilerin çoğu yaşlı başlı, evli veya dul ya da kendi işinin başındaki kadınlardan oluşuyordu. Bugünse kadın müşteriler daha genç yaştalar. İki tür müşterimiz var bugünlerde: Gece yarısından önce gelip, sabah mesaisi yapan kadınlar ve gece yarısından sonra gelenler. Ben çalışanlarıma gecede elli bir dolar veriyorum, ama onlar bunun en azından yüzde 50'sini de yan gelir olarak kazanıyorlar. Kazançlarına göre en üstün jigololaın fotoğrafını müessesenin dış kapısının hemen yanına asarım. Reklam olsun diye ...'Ev sahiplerinin' becerileri çok önemlidir. Örneğin bazı iyi ev sahipleri müşterilere kulüpte parti verdirir ve başka arkadaşlarını da davet ettirirse bir gecede 3-4 bin dolar harcanır ve bu da ev sahibine iyi bir komisyon getirir.

Agence France Press'in röportaj yaptığı jigololar başka ilginç açıklamalarda da bulunmuşlar. Röportajlardan bazı bölümler aşağıda yer almaktadır.

"İyi bir jigolo olabilmek için muhakkak kadınları güldürmeniz, eğlendirmeniz gerekir. Kırk yıllık meslek hayatımda başarımdan dolayı bana beş farklı Amerikan limuzini hediye edilmiştir."

"Köylerden çıkıp Tokyo'ya gelmek zaten çoğumuz için bir düştür. Ama hep aç olursanız daha da başarılı olabilirsiniz. Jigololuğun sırrı burada yatar. Aç gibi çalışacaksınız ..."

''Müşteri Japon hanımların birçoğu evli ve mutsuzdur. Saçlarını kestirdiklerinde bile kocaları onları fark etmiyormuş. Güler yüzlü, insanın gözünün içine bakan ev sahipleri, müşterilerine kompliman yapar, aşırı iltifat eder, Japon erkeklerinin asla göstermediği nezaketi gösterirler. Bu şekilde, bir gelen müşterinin damağından tadı gitmez; hep gelirler."

Jigololarla ilgili birkaç kitap yazmış olan Japon yazar Usagi Nakarnura ise jigololaın başarısını başka bir biçimde anlatıyor:

"Yazmaya başlamadan önce 'ev sahibi' kulüpleri hakkında ön yargılıydım. Oralarda pis görünümlü yaşlı erkeklerin bana dokunmaya çalışacaklarını düşünürdüm. Oysa bu kulüplere gitmeye başladığım ev sahiplerinin genç ve tatlı olduğunu gördüm. Kadınların o kadar parası var ki gece nereye gideceklerini bilemiyorlar. Zengin kadınların birçoğu, normal ilişki kurma şanslarının olmadığını düşünmekte... Kendilerine güvenleri yok. Onlar normal erkeklerin kendilerini sevebileceğini düşünmüyorlar. Bu kulüplere ilk kez merak ettiğim için gitmiştim. Ama sonra ev sahiplerinden birine vurularak bir yılda 15 milyon yen harcadım. Başlangıcı bir oyundu, flört ediyorduk. Çok hoş bir insandı; yirmi sekiz yaşında olmasına rağmen eğitimsiz ve cahildi. Bu benim için bir sorun değildi; çevrem yayıncılar ve yazarlarla doluydu. Ortak hiçbir şeyimiz olmamasına rağmen sürekli onu düşlüyordum. Sonra oyun büyüdü ve benim 'ev sahibinin' yeri, diğer otuz ev sahibiyle karşılaştırıldığında sıralamada (yani kazandığı paraya göre) on beşinci konumdan üçüncülüğe sıçradı. Bu ilişki pop şarkıcılarına tutku gibi bir şeydir. Tutulduğunuz şarkıcının tüm CD'lerini ve posterlerini almak istersiniz. Ama artık kazancım çok düştüğünden, jigoloma para veremiyorum; şimdi bir dostluk içindeyiz. Param olmazsa sevgimi ifade edemem ve ondan beni sevmesini veya benden hoşlanmasını, hatta bana karşı bir duyarlılık göstermesini bile bekleyemem."

Türkiye'den Manzaralar

Türkiye'de Osmanlı döneminden kalan bir jigolo geleneği olduğu bilinmektedir. İmparatorluk tarihinin hiçbir döneminde engellenememiş olan yasak ilişkiler olmuş, İstanbul dedikodularla çalkalanmış, hadiseler üzerine bazen destanlar bile yazılmıştır.

Yavuz Selim zamanında meydana gelen ve 'Bali Bey'in karısının vukuatı' şeklinde geçen olay da bunlardan biridir. İstanbul'da kayıtlı ilk fahişelere Kanuni Süleyman zamanında rastlanmış ama jigololar daha da önce ortaya çıkıyor: Yavuz Selim'in iktidar yıllarında, Bali Bey, dönemin milli kahramanıdır. Fetihler yapmış bir aileden gelmektedir. Ama karısından dertlidir. Büyük bir servetin sahibi olan kadın, varını yoğunu genç erkeklerle yemekten başka bir şey yapmamaktadır. Bali Bey, Semendire beyiyken karısı Üsküp'te oturmakta ve gününü bir delikanlıyla beraber geçirmektedir. Dedikodular artınca kadının evi basılır, sevgilisiyle beraber uygunsuz vaziyette yakalanıp kadının önüne çıkarılır. Delikanlı, kadınına olan yasak aşkını itiraf eder, 'Bana para veriyor, şık elbiseler alıyordu' gibisinden sözler söyler ve böylelikle tarihe İstanbul'un ilk jigolosu olarak geçer. Ama Bali Bey'in karısının ortaya yeni çıkan bu meslekle ilgisi olması, Bey'in mahkemeyi izleyen yakınlarının kanına dokunur. Kadı kararını tam açıklayacağı sırada, mahkeme salonundakilerden biri kılıcını çeker, önce delikanlıyı biçer, peşinden de altı kişiyi, basılan evin kapıcılarını ve hanıma erkek bulmakla görevli kadınları, kadı efendinin gözleri önünde doğrar.

Mahkeme mezbahaya dönmüş, ama kadı da büyük bir dertten kurtulmuştur. Milli kahraman sayılan bir kişinin karısıyla ilgili davanın söylentileri ayyuka çıkmadan, suçluların biri hariç, tümü ortadan kalkmıştır. Kadı diplomatça bir karara varır, olayda asıl suçlu olan Bali Bey'in karısını, Üsküp'ün ileri gelen yöneticilerinden birinin gözetimine verir. Ve asıl rezalet, bundan sonra yaşanır. Kadın, kendisine gözlemekle görevlendirilen kişiye haber bile vermeden Üsküp'ten kaçar İstanbul'a gider, genç bir hafızla düşüp kalkmaya başlar. Üstelik bir de çocuk doğurur. Dedikodular yine başlar, İstanbul kadısı, hafızı huzuruna getirtir, herkesin gözü önünde meydan dayağı attırır, kellesinin gitmesinden korkan genç, sevgilisine haber vermeden Edirne'ye kaçar, ama orada sıtmaya yakalanıp ölür.

Türkiye, turizm patlamasıyla jigolo patlamasını son derece başarıyla el ele götürmüş yerlerden biridir. Her önüne gelene hizmet veren, aşırı misafirperverlik gösteren binlerce genç erkek plajlarda dolaşır, havuzlarda yüzer, barlarda avlanır. Yaz ve kış, büyük oteller ve çevrelerinde sayısız jigolo, yaptıkları şeyin "erkeklik" olduğundan emin, boy gösterirler. Bunun yanında da köylüsünden kentlisine birçok orta yaşlı bey de, bir menfaat sağlayabileceklerse, turist kadınlara hizmet vermekten çekinmezler. Bunu alışkanlık haline getirdiklerinden, artık turist olmayan, yani otelde kalan Türk hanımlara da teklifte bulunmaktan kaçınmazlar:

Orta yaşlı bir hanım olan Ayfer, dinlenmek için kocasıyla birlikte Abant'a bir otele gitmiş. İlk gün yürümüşler, ikinci gün yüzmüşler. Üçüncü gün de dinlenmeye karar vermişler. Her ikisi de farklı saatlerde berber, sauna ve masaj randevusu almışlar. Akşamüzeri odalarında buluştuklarında ikisinin de yüzünde acayip bir ifade varmış. Yaklaşmışlar, bakışmışlar, yirmi yıllık evlilikten sonra duyduklarını ve gördüklerini paylaşmanın doğal olduğunu düşündüklerinden birbirlerinden açıklama beklemişler. Ayfer hem olanları söylemek istiyor hem de "Ya kocam eline bir sopa alıp, olay çıkarır da karakolluk olursak" diye çekiniyormuş. En sonunda, aramızda kalacağına, kimseye bir şey söylemeyeceğine, kimseye bir şey yapmaya kalkmayacağına söz verirsen anlatacağım" deyip, kocasından söz almış ve başına gelenleri anlatmış. Ayfer önce manikür yaptırıp, saunaya geçmiş. Mayosu üstündeyken birkaç kez sıcağa girmiş çıkmış. Hiç kimse yokmuş saunada. Sonra, masaj bölümüne geçtiğinde iki genç adamın gişede oturduğunu görmüş. Masörü aradığını belirtince, gençlerden biri hemen hanımı kolundan tutup bir odaya çekmiş ve masajı kendinin yapacağını bildirmiş. Ayfer mayosunu çıkarmamış. Kollara bacaklara masaj yapılmış, sonra masör, mayonun alt kısımlarına geçmeye başlamış. Ayfer istekli görünmeyince masör belli bir ücret karşılığı kadının akşam üzeri tekrar gelebileceğini ve bu kez masajdan çok memnun kalacağını ifade etmiş. Durmayan elleriyle de zaten ne demek istediğini kolayca anlatıyormuş. Kadıncağız kendini masaj odasından zor atmış, "Geri gelirim" diyerek koşup kendi odasına gitmiş. İnanılmaz bir rastlantı sonucu kocası da aynı adamın eline düşmüş (veya bizim çift böyle düşünmüş). O, bir mahzur görmediğinden, peştamal üzerinde, uzanmış masaya. Yapılan masajda bir tuhaflık olduğu belli oluyormuş. En sonunda masör daha belirgin el hareketleri yapmaya başlamış ve devam etmek için ek bir para istemiş. Kapıyı kapatabileceğini ve müşterinin istediği her şeyi yerine getirebileceğini belirtmiş. Müşteri neye

uğradığını düşünemeden masadan fırlayıp odasına kaçmış. Karısı gelene kadar epey bir süre geçtiğinden biraz kendine gelmeye fırsat bulmuş. Masörü mü dövsün, şikayet mi etsin, yoksa işin tam başında, şüphelendiğinde dur demediği için kendine mi kızsın bilememiş. Karı, koca birbirlerine başlarına gelen olayları anlattıktan sonra başlamışlar gülmeye. Hiçbirinin aklına gelip de sormamış, "Kaç para ?" diye.

Başka ülkelerde olduğu gibi, jigololuğu yalnızca mevsimlik yapanlar da vardır, Türkiye'de; genellikle turizm sektörüne bağlı olan bu iş, plaj kentleri ile tatil köyleri çevresinde yaygındır:

Hakan ve Cem, Akdeniz sahil kasabalarından birinde liseyi bitirmiş ve ana babalarının yanında oturmaktaymışlar. Üniversite giriş sınavlarında ikisi de başarısız olmuş. Yazları, turistler geldiği zaman, ayak işleri oluyormuş, ama bizimkiler öyle garsonluk falan gibi küçük düşürücü işlerde de çalışmak istemiyorlarmış. Etrafta bir araba Rus kadın ve kızı geziyormuş, ama bunlar, uçaklar dolusu gelen, halleri vakitleri hiç de yerinde olmayan ve belki de bavul ticareti yapan turistlerdenmiş. Bir de etrafta tombul tombul yaşlı Alman kadınlar geziniyormuş. Genç kız ve kadınlar sahildeki beş yıldızlı otellere geliyorlarmış, otel yöneticileri kasaba halkını, hele erkekleri otellere hiç yaklaştırmıyorlarmış. Kızları sahilde tavlasalar bile dil konusunda bir çözüm bulmaları gerekiyormuş. Bizimkiler bu işe yatırım yapmaya karar vermişler, gitmişler teypler almışlar ve yüz cümle turistik Almanca ezberlemişler. Başlangıçta bütün bunlar bir şakaymış; vakit öldürmek ve kız tavlamak için yapılan eğlencelermiş.

*Avlanmak için piyasaya çıktıkları ilk günden sonra yaşamları değişmeye başlamış. En lüks otelin plajına gitmişler ve iki genç hanımın yürüdüğünü görmüşler. Bizimkiler de onların yanında yürümeye başlamış ve bildikleri cümlelerden seçerek ülkeye hoş geldiklerini, onurlandırdıklarını, bir şeye ihtiyaçları varsa istemelerini söylemişler. Sonra da yavaşça ayrılmışlar kızlardan. Biraz sonra bu kez kızlar onların yanına gelip tarihi yerleri gezmeyi teklif etmişler. Biraz zor olmuş, am*a bizimkiler kızları ikna *ederek araba kiralamalarını sağlamışlar. İlk gittikleri yer bir çayhane olduğundan onun da parasını vermişler. Ondan sonra kızlarla sağı solu gezmiş ve araba içinde "samimiyeti" ilerletmişler. Akşam da otel dışında bir lokantada yemek yemişler. Kızlar onları otel barına davet etmişlerse de onlar başka bir barı yeğlemişler ve geç vakitlere kadar dans etmişler. Ondan sonraki günlerde hem ilişkiler yoğunlaşmış hem de kızların masrafları... Kızların dönüş günleri yakınlaştığında onlara evlilik teklif etmişler.*

Bu tecrübeden sonra Almanca ve İngilizce öğrenmenin yararına iyice inanmışlar ve derhal kursa yazılmışlar. Ertesi yaz aynı yaklaşımı kullanarak zaten birlikte tatil geçirmeye gelen turist kızları tavlayıp masraflarını karşılıyor ve ikisi de onların gitmelerine yakın, evlilik teklif ediyorlarmış. Hallerinin vakitlerinin iyi olmadığını da saklamadıklarından sırf evlilik teklif ettiler diye turistler daha da cömert olup hediyeler alıyorlarmış. Hasan evlilik teklif ettikten sonra ''Denemek isterseniz kısa süreliğine sizi ziyaret edebiliriz, ama uçak bileti sizden" demeye başlamış. Para gönderen de olmuş ama bizimkiler her seferinde vize alamadıklarını, gönderdikleri paranın da vize almak için Ankara'ya gidip gelmekte bittiğini söylüyormuş. Bu yöntemlerle üç dört yıl piştikten sonra Hasan ve Cem gerçekten şöyle çirkince birini bulup evlenmeyi ve yurt dışına gitmeyi kararlaştırmışlar. Bir kez gittikten sonra nasıl olsa bir iki yıl ekmek elden su gölden geçinebilir ve bu arada da belki bir meslek kursuna falan gidebilirlermiş. Şimdi bu planı geliştirmek için plajlarda dolanmaya devam ediyorlar.

"Eskort" ve jigoloların "sanatı" çok boyutludur. Diğer satılık erkeklerle karşılatıldığında, meslek yaşamları da daha uzun sürebilir. Örneğin, genellikle yalnız erkeklere hitap eden erkek fahişelerin piyasada kalabilecekleri yaşlar on sekiz-yirmi sekiz yaş civarı, on yıllık kısa bir süreyken, kendini "eskort" olarak tanıtan erkek, daha dışa dönük ve sosyal bir işlev gördüğünden piyasada daha uzun süre barınabilir. Birçok jigolo da kırk yaşlarına kadar mesleğini sürdürebilmekte ve bu arada daha uzun süreli ilişkiler de kurabilmektedir. Bir kadın, "eskort servisi"ne telefon ettiğinde dansa, bara, lokantaya, konsere gitmek için birini aradığını belirtmekte ve belki de başlangıçta yalnız bunu istemektedir. Birçok "eskort şirketi" yalnız kendilerinden istenileni yapmakta, yani gezip tozmak için erkek sağlamakta ve cinsel ilişki konusunu çalışanların kararına bırakmaktadır. Bazı

müşterilere bu beklentiyle hizmet sunulmaktadır. Bazı müşterilerse, birçok gece "eskort" adamı yanında dolaştırıp, duygusal bir ilişki geliştirdikten sonra cinsel beklentiler geliştirebilmektedir.

Çağdaş filmlere, romanlara ve araştırmalara baktığımızda eskortların gerçekten eğitimli ve her yaştaki kadına hitap edebilecek bir konumda olduğunu görüyoruz. Oysa jigololar daha geniş ve değişken bir grup oluştururlar; içlerinde her türlü erkek vardır. Bazısı, kendine baktıracak kadın arar; bazısı öylesine mağdur durumdadır ki hem kendine hem de çoluk çocuğuna baktırmak istediğinden kim olursa olsun birlikte olmaya razıdır. Bazısı ise buna geçici bir maçoluk olarak bakmakta ve "nasıl olsa bu işi yaptığımıza göre hiç olmazsa bir de nasiplenelim" diye düşünmektedir. Bu nedenle de erkeklere hizmet veren erkek fahişelerde olduğu gibi, jigololar ve müşterileri farklı özellikler taşıyan alt gruplardan oluşur ve günün koşulları değiştikçe değişirler.

Jigololuk, erkekliğe gölge düşürmediğinden toplumu en az rahatsız eden olgudur. Daha önemlisi, jigololuğa çocukken veya çocuk yaşında zorlanan erkek olmadığından, bu tür ilişkilerin yarar ve zararı, alan-veren arasında kalmaktadır. Yetişkin kadın ve erkekler arasında özgün bir biçimde oluşan bu tür ilişkiler toplumsal kurallara ters düşse de ciddi sorunlar yaratmaz. Erkeklere satılan erkek fahişelerin konumuysa hem çok farklı hem de değişkendir. Bu durumda, satan ile verenin kişisel özellikleri ne olursa olsun, eş cinsel davranış ve seçimler söz konusu olduğundan, ilişki sürekli inkâr edilip, yeniden tanımlanır. Ayrıca, çoğunlukla çocuk ve delikanlıları hedef alan bu tür ilişkilerin toplumsal zararı büyüktür.

Erkek müşteriye cinsel hizmet sunan erkekler arasında maçolar, eş cinseller, travestiler ve transseksüeller vardır. Aynı şekilde, müşteriler de bekar ve evli erkeklerden, maçolardan, eş cinsellerden ve transseksüellerden oluşur. Genelde, erkek fahişe denildiğinde erkeklere hizmet verenler anlaşılır ve son yirmi yıldır bunlarla ilgili araştırmalar artmıştır. Erkeklere hizmet veren erkekler farklı görünümlere bürünüp, bazen pazarda güçlerini artırmak için bazen de kendi doğal eğilim ve tercihlerine bağlı olarak ya maço ya da efemine davranışlarla kendilerini pazarlar. Erkeklere satılan erkeklerin bir bölümü etkin hizmet sunan ve kadınlarla da ilişki içine girebilen insanlardır; eş cinsel erkeklerin bunlara özel bir talebi vardır. Ayrıca hem eş cinsel hem de diğer erkeklere asıl eğilimi ne olursa olsun kendini efemine bir görünüme sokarak satan ve aralarında travestilerin de olduğu bir grup vardır.

Bruce Freeman (4), eş cinsellere hizmet veren erkek fahişeler üzerine yaptığı antropolojik çalışmada, onları başka erkeklere maddi çıkar karşılığı cinsel hizmet veren kişi olarak tanımlamış ve söz konusu eş cinselliğin, erkek fahişelerin eğilimlerini değil de sundukları hizmeti nitelediğini belirtmiştir. Bu tür satılık erkeklerin bazıları kendilerini eş cinsel olarak tanımlarken, bazıları da heteroseksüel oldukları inancındadır. Bleys (5), Boswell (6) ve Foucault (7) gibi yazarlar da eş cinsellikle ilgili konuları incelemiş ve Avrupalıların daha önce pek sözünü etmek istemedikleri satılık erkeklik sorununa eğilmişlerdir. Ayrıca, etnografik ve tarihi belgeler de bu konuya ışık tutmuştur. Bu araştırmalar, her kültürün birbirinden farklı cinsel uygulamaları olduğu ve birçok kültürde eşcinsel ilişkilerin görüldüğü yönündedir.

İnsan toplulukları egzotik cinsel ilişkilerden kaçınmamış ve farklı kültürlerin uygulamalarına ilgi duymuştur. Batı ülkelerinde yayımlanan seyahatnameler ve mektuplar bunu belgelemektedir. Örneğin Gustave Flaubert, 1850'de bir arkadaşına yazdığı mektupta Kahire'de gördüğü eş cinsel erkek fahişeliği şu şekilde anlatır: *"Hamamlarda gerçekleşir. İsterseniz beş frank karşılığında özel hizmetler görür. Bu paraya masaj, kahve ve havlu isteyebilirsiniz."* Flaubert'in Kahire hamamları için anlattığı olay ile aynı dönemde İngiltere' de görülen eş cinsel hamamlar arasında büyük bir fark olmadığı da gözlemlenmiştir.

Yirminci yüzyılın büyük bir bölümünde antropologlar eş cinsel ilişkiler konusunda sessiz kalmış ve konuyu normalin dışındaki davranışlarla eş tutmuşlardır. Batı toplumlarında gey ve lezbiyen araştırmaları, onlara karşı toleransın artması ve AIDS'in salgına dönüşmesi, erkek eş cinselliğine ve bu bağlamda eşcinsellere hizmet sunan erkek fahişelerin ilgisi artmıştır. Antropologlar kültürler arasındaki farklılıkları belgelerken aynı zamanda ortak noktaları da aramışlar ve bunu Gilbert Herdt'in "erkekliğe adımla" ilgili yazılarında bulmuşlardır. Herdt'in Papua'da Sambia

kabilesinde incelediği geleneklere göre, büluğ çağına gelmemiş oğlan çocukları evlerinden alınıp annelerinden ayrılacaklardır (yani bağımsızlığa ayak atarak) ve bunlara yol gösterecek yaşlı erkeklere verilecektir. Yaşlı erkeklerle eş cinsel ilişkilere giren çocukların, anne etkisinden arındıktan ve bu yöntemle erkekliğe adım attıklarında başarılı olabileceklerine inanılmaktadır. Sambi kültüründe tüm erkeklerin önce bütünüyle eş cinsel, ardından da bütünüyle heteroseksüel olacağına inanılmaktadır. Yerel inanca göre yaşlı erkeklerin bu davranışları, delikanlıların cinsel amaçla kullanımı yalnızca eğitim amacı taşımaktadır(!)

Çeşitli toplumlarda eski çağlardan beri cinselliğini değiştirme örnekleri görülmüş ve böyle durumları "normalleştirmek" için toplumlar mitolojiler ve inanç sistemleri geliştirmiştir. Yunan uygarlığında ve mitolojisinde cinsiyet değiştirme eğilimi dramatize edilerek tanrıça Venüs Castina, bedeninde bir kadını yaşatmak isteyen bir erkeğe karşı duyduğu sempatiyle simgelenmiştir. Bu çağlarda cinsiyet değiştirme hem bir istek ve eğilim hem de bir ceza ve lanetlenme olarak görülmüştür. Örneğin, Tiresias bir gün Killini Dağı'nda yürürken çiftleşen iki yılana rastlar. Dişi yılanı öldüren Tiresias tanrının lanetine uğrayarak kadına çevrilir. Daha sonra, yeni cinselliğinden hoşlanıp da kadınların seksten aldığı hazzın erkeklerinkinin on katı olduğu iddia edince, bir kez daha erkeğe dönüştürülür.

Bir başka mitolojide eski Frigya Krallığı'nda, Tanrı Attis'in papazları ve ana tanrıça Kibele'nin eşi, kendilerini hadım ettirmişlerdi. Bu davranış, bir çam ağacı altında kendi erkekliğini zayıflatan Tanrı Attis'le dayanışma içindi. Papazlar da kendilerini hadım edip travesti olmuşlar ve kadınsı işleri üstlenmişlerdi. Bazı papazların da bütünüyle erkeklik organlarını aldırdıklarına inanılırdı.

Tiresias mitinin paralelinde bir efsane de Doğu Hindistan'da doğmuştur. Efsaneye göre Mahabharata'da bir kral sihirli nehirde yüzerken kadına dönüşmüştür. Kadın olarak yüz oğlan çocuğu dünyaya getirmiş, bu oğullarını erkek olduğu dönemde doğurttuğu yüz oğlunun yanına göndererek birlikte ülkeyi idare etmelerini istemiştir. Daha sonra yeniden erkek olmayı reddedip "Bir kadın erkekten çok daha fazla cinsel haz duyuyor" demiştir. Tiresias'ın tersine tanrı, Hint kralına isteğini bağışlamış ve yaşamını kadın olarak sürmesine izin vermiştir.

Eski inançlara göre, tanrı insanların cinsiyetini istediğinde nasıl değiştirebiliyorsa, büyücüler ve şeytan da bu işi yapabilirdi. Büyücülerin insanın cinsiyetini değiştirecek ilaçları olduğu kabul edilirdi. Bazı yörelerde kadının erkek, erkeğin de kadın haline dönüşebileceğine inanılırdı. Bazılarındaysa şeytanın yalnızca erkeği kadın yapabileceği, ama kadını erkek yapamayacağı savunulurdu. Bu inanca göre şeytan ancak insandan bir şeyleri eksiltebilir, ama ekleyemezdi; kuvvetliyi güçsüzleştirir, ama güçsüzü kuvvetli yapamazdı. Yalnız, *Matteus Malefıcarum* veya büyücülere karşı *Hammer* adıyla 1489 yılında basılan ve o tarihten sonra neredeyse üç yüzyıl akıl hastalarının tedavisinde kullanılan bu kitapta yazılan ve bir görgü tanığının anlattığına göre, Roma'da şeytan, bir kadını oğlan haline getirmişti.

Taylarin'in 1966'da yazdığı Tarih Öncesi Seks adlı kitabına göre insanlar, Demir Çağı'ndan bugüne kadar birtakım biyolojik yöntemlerle cinsiyet değiştirebiliyordu. M.Ö. 1. yüzyılda yaşayan ozan Ovidius, yazılarında kısrakların çiftleşme döneminde onlardan alınan bazı sıvıların bu tür özellikleri olduğunu yazmıştır. Çağımızda da yine hamile ve loğusa sidiğinden üretilen bir ilaç transseksüeller tarafından tedavi amaçlı kullanılmaktadır.

Yunan ve Roma uygarlıklarından kalma belgelerde bazı insanların cinsiyetlerinden hoşnut olmadığı biliniyor. İskenderiye'de haham (Filo), "hiç utanıp sıkılmadan, dış görünüşlerini bütünüyle değiştirerek kadın gibi gezinen erkeklerden" söz etmiş ve "Bunları bazıları kadın olmak için tamamen hazır hale geldiklerinde cinsel organlarını aldırmaktadır" demiştir.

Romalı ozan Manilius da kadınsı biçimde kendini süsleyip püsleyen, tırnaklarını boyayıp saçları lüle yapan erkeklerden söz etmiştir. Roma İmparatorluğu tarihinde de cinsiyet değiştirenlerden söz edilmiştir. Tarihin en erken cinsiyet ameliyatlarından biri imparator Neron'un isteğiyle yerine getirilmiştir. Söylentiye göre Neron, sinir krizi geçirdiği bir sırada, hamile karısını tekmeleyerek öldürmüştür. Duyduğu aşırı üzüntü nedeniyle, yüzü karısına benzeyen birini aramış ve erkek

esirlerden Sporum'u bulmuştur. Doktorlardan bu esiri kadın haline getirmelerini isteyen Neron, ameliyattan sonra da onunla evlenmiştir.

Yine bir söylentiye göre, bir başka Roma İmparatoru Heliogabalus da güçlü kuvvetli esir bir erkekle evlendikten sonra kadın işlerini üstlenmiştir. Bu imparatorun, kendisine "kraliçe" ve "karım" denilmesinden çok hoşlandığı ve kendini bütünüyle kadın yapabilirlerse doktorlara imparatorluğun yarısını vermeyi vaat ettiği söylenir. MÖ 410'da Euripides'in yazdığı Antiope adlı oyunda bir savaşçı ve çiftçi olan Zetos, ozan Amfion adlı erkek kardeşiyle yüzleşerek onu efemine görünüşlerinden dolayı kınanmıştır, *"Sana bir silah versem elinden düşürürsün ve başkalarını savunamazsın"* demiştir. Kardeşi gibilerini sosyal düzeni bozan insanlar olarak görmüştür. Zetos'a göre, *"müzikten hoşlanan bir erkek ne ailesi ne de kent için bir anlam taşır; bunlar doğuştan gelen erkekliklerini müziğe düşkünlükleri nedeniyle kaybeder"*. Euripides'ten bir yüzyıl sonra efemine erkekler ve travestiler her yerde görünür hale gelmiş ve edilgin eş cinsel erkekler de olağan karşılanmıştır. Bu tür kişiler, Aristofanes'in (M.Ö. 425-388) yazdığı kırk oyundan on birine biçimde yansımıştır. Politikacılar, zengin soyluların ve tüm halkın izlediği bu eserlerde, para karşılığı kendini satan oğlan çocuklarından söz etmiş ve bunlar arasında para ve hediye alanlar kınanmıştır. Kendi de oğlan çocuklarına hayranlık besleyen Aristofanes, bunlarla cinsel ilişki kuranları ayıplamak bir yana, oyunlarında bu konuda yaşanan sorunları irdeleyip üst sınıftan kişilere sunmuştur. Kadın gibi erkeklere ve edilginlere karşı çıkmış ve sanatçı, entelektüel, filozof ve politikacıları efemine olarak yansıtmıştır.

Halk, bu dönemde despot politikacılardan, arsız asillerden çok, efemine erkeklerden korkmuştur. Komedilerde bu tür insanları gören halk, duyduklarını espri olarak değil de kadınsı erkeklerin gerçekten başına gelebilecek haller sanıp bu oyunları korkuyla seyretmiştir.

Eski kültürlerdeki cinsiyet çarpıklıklarını gösteren bir başka belgeye göre, 1429'da bir kız çocuğu yedi yaşındayken erkek elbiseleri giymekte ve inanılmaz bir maharetle İngilizleri Fransa'dan atmak için askeri stratejiler geliştirmekteymiş. Feinderg'in 1996'daki araştırmasına göre Jan Dark'ı öldüren cellat, *"Yaşamın boyunca erkek giysileri giydin, kısa ceketler kullandın ve kadınlığından geriye hiçbir şey bırakmadın. Birçok kez bu şekilde davranmaman gerektiği söylenmesine rağmen, değişmedin ve ölsen de bu şekilde öleceğini belirttin. Kadına yakışır bir biçimde giyinmediğin için de Tanrı'ya karşı küçük düştün"* demiştir. Öldürüldükten sonra da inanışa göre, yanık elbiseleri bir tarafa atılmış ve kadın olduğuna inanılsın diye bedeni, seyredenlere gösterilmiştir.

Fransa tarihinde de on altıncı ve on sekizinci yüzyıllar arasında ünlü transseksüeller ortaya çıkmıştır. Üstelik o dönemde krallara "Sa Majeste" denmiş ve bu şekilde onlardan sanki kadınmış gibi söz edilmiştir. Dişil takı ilk önce Kral M. Henry için kullanılmıştır. Söylentiye göre kral, "kadınlığını" uzun elbiseler ve inci kolyeler takarak göstermiştir. On yedinci yüzyılın ünlüleri arasında yer alan François Timoleon, kadın olmayı ne kadar çok istediğini renkli bir üslupla yazmıştır. Bebekken annesi onu bir kız çocuğu gibi giydirmiş ve bu durum on sekiz yaşında bile sürmüştür. Hatta korse giydirilerek kadınsı hatlarının ortaya çıkması sağlanmıştır. Yetişkin bir insanken, beş ay süreyle tiyatroda kadın rolü oynamasına rağmen kimse onun erkek olduğunu fark etmemiştir. Sonradan, *"Kimse erkek olduğumu fark etmedi ve sevgililerime armağanlar vererek durumu sürdürdüm"* demiştir. Daha sonra, otuz iki yaşındayken Tayland'a büyükelçi olarak atandığında şunları söylemiştir: "*Kendimi gerçekten ve her bakımdan bir kadın olarak görüyorum. Böyle tuhaf bir şeyin başıma nasıl geldiğini düşündüm. Sonunda, bunun bana Tanrı'nın bir armağanı olduğunu anladım. Ama sevgi güzellere nasip olur ve kadın güzeldir. Benim için de başkaları 'Ne kadar güzel kadın' diye fısıldaşıyorlar. Bundan öylesine hoşlanıyorum ki, tarif edemem. İhtiras, sevgi, zenginlik, hiçbiri bunun yerini tutamaz*."

'Entrages'in de kadınsı olabilmek için yüzünü sürekli kazıttığı ve solgun bir görünüşe bürünmeyi çabaladığı bilinirmiş. Sahte peygamber Bacarelli de cinsiyet değiştirebilen özel bir ilaca sahip olduğunu iddia etmiş ve bunu alan erkeklerin geçici bir süre kendilerini kadın gibi hissedeceklerini söylemiştir. Aynı dönemde, Versailles'da 1858'de Jenny Savalette de Lange adlı

hanımın öldükten sonra erkek olduğu anlaşılmıştır. Yaşamı boyunca sahte belgelerle kadın olarak yaşamış ve altı kez erkeklerle nişanlanmış olan bu kişiye kral her yıl binlerce frank emeklilik maaşı vermiş ve onu Versailles Sarayı'nda güzel bir dairede oturtmuştur.

On dokuzuncu yüzyılda, bir doktorun hazırladığı örnek olaylardan birinde, küçüklüğünden beri dikiş ve nakış öğretilerek büyütülen bir erkeğin annesinin zoruyla tamamen kadınsı bir hale büründüğü, sakallarını cımbızla aldırtıp saçlarını topuz yaptığı, göğüs ve kalçalarını yastıkla desteklediği ve her anlamda bir kadın gibi davrandığı belgelenmiştir. Bir kadın adı taşıyan bu kişi erkekleri öylesine iyi aldatmıştır ki erkekler onunla rahatça sevişmiştir.

Amerika Yerlileri

On dokuzuncu yüzyıl başlarından itibaren Amerikan yerlileri üzerine çok sayıda araştırma yapılmış ve bunlar arasında karşı cinsin davranışlarını benimseyen insanlarla ilgili gelenekler ortaya çıkmıştır. Kuzey Amerikalı yerli kabileler arasında çok eskiden beri kadın kılığına girip kadın gibi davranan kişilerin olduğu saptanmıştır. Örneğin, Yuma kabilesinde bir grup erkeğin "ruhsal değişikliğe" uğradığına ve bunun gördükleri düşlerden kaynaklandığına inanılırdı. Bu "ruhsal değişim" genellikle erkekler büluğa eriştiğinde ortaya çıkardı.

Yerlilerin çevresinde yetişen bir bitkinin cinsiyet değişimine yol açtığı ve düşünde bu bitkiyi gören erkeklerin kadın gibi davrandıkları söylenirdi. Bu düşü gören erkek çocukların artık yaşam boyu kadınların yaptığı işlerde çalışması doğal karşılanırdı. Bitkiyi düşünde gören oğlanların uyandıklarında kadın sesiyle konuşmaya başladıklarına ve kafaların da artık kadın gibi işlediğine inanılırdı. Aynı şekilde, erkek gibi davranan kadınlar da görülürdü. Bunların da daha çocukken erkek oyunları oynadığı ve asla adet görmediği söylenirdi.

Yuma kabilesi topraklarındaki bir dağda bir travestinin yaşadığına ve hem Sierra Estrella denilen bu dağın hem de onun yanındaki bir başka dağın insanların cinsiyetini değiştiren bir gücü olduğuna inanılırdı. Bu tür cinsiyet değişimlerinin çocuk yaşta anlaşıldığı ve bir oğlanın henüz küçük yaştayken kadınsı olacağını bildikleri dile getirilirdi. Evlenip de çocuğu olmayan erkekler de bu gruba konulurdu.

Kokopa yerlileri de el ha adı verilen erkeklerin kadınsı karakterde olduğuna inanırlardı. Batlar daha küçüklüklerinden itibaren kızlarla birlikte olmak ister ve kadınsı davranışlarda bulunurdu. Aynı şekilde erkek gibi davranan, küçüklükten itibaren savaşçı erkekleri taklit eden kadınlar da vardı. Genç erkekler bu kızlardan hoşlanmasına rağmen, bu kızların erkeklerle hiç ilgilenmediğine inanılırdı.

Mohave kabilesinde de şamanların kadın duyguları taşıyan erkekler olduğu söylenirdi. Kabile içinde kadın olarak yaşayacak erkek çocukları için on bir-on iki yaşlarında şölenler düzenlenir ve kabileden iki kadın bu oğlanları havaya kaldırarak bir evin eşiğinden atlatıp dışarı çıkardı. Böylece oğlanlar kadınlığa atım atmış olurlardı. Kadınlardan biri etek giyer ve dans ederdi. Oğlanlar da sırayla onu taklit eder ve yüzlerini kadın gibi boyarlardı. Bu kabilede de bu tür erkekler yaygın olduğundan bu durum doğal karşılanır, bu erkekler kadın gibi davranırdı. Üstelik reşitliğe atladıktan sonra kadınlığa adım atan oğlan çocukları isimlerini de değiştirip kendilerine kadın ismi takarlardı. Aynı şekilde, kız çocuklarının da karşı cinsiyetin özelliklerini aldıklarına ve bunların cinsel organlarında da farklılık olduğuna inanılırdı. Bu erkeksi kadınlar evlenip de kazayla gebe kalırlarsa fasulye karışımından yapılan bazı ilaçlarla çocuklarını düşürmelerine yardım edilirdi. Sonra da sanki çocuk ölü doğmuş gibi şölenler yapılır ve fetüs gömülürdü. Hem kadın hem de kocası bir süre yas tutarlar ve sonra yaşamlarına devam ederlerdi.

Navaholar dahil diğer yerli kabilelerde de benzer inançların yaygın olması, Kuzey Amerika yerlileri arasında cinsiyet değiştirme ve erkekken kadın gibi davranma eğilimindeki kişilerin bulunduğuna işaret etmektedir. Belki de bu kabilelerin demografik yapısı ve özellikle az sayıda insandan oluşmaları, yakın akraba evliliği oranının yüksekliğine yol açıyor ve birçok biyolojik sorun arasında da çok sayıda cinsiyet tanımı karışık, yani kromozomları herhangi bir cins için

yeterince gelişmemiş çocuklar doğuyordu. Böyle doğup büyüyen erkek çocukları, yakın akrabalarına verilen sıfatları kullanıyor ve kabile içindeki kadınların imtiyazlarına da sahip oluyordu.

Kaliforniya yerlileri arasında "erkek-kadınlar"a toplumun "normal" bulduğu bir toplumsal konum verilir ve bunlar kadın giysileriyle kadın işlerini üstlenirlerdi. Bir erkek artık erkekçe işleri yapmaktan vazgeçtiyse özel bir şölen düzenlenir ve bu erkek ok ve yayıyla bir ateş çemberinin içine konurdu. Sonra ok ve yayı alınır ve eline kadınların kullandığı bir sopa verilirdi. Böylece toplum o erkeğin kadınlaşma isteğini kabullenmiş olurdu.

Pueble kabilesi de aynı şekilde töreler geliştirmişti. Kadın gibi davranmak isteyen erkeklerin cinsel organları kanatılır ve o halde günlerce ata bindirilirdi. Bu şekilde erkekliğini bütünüyle kaybettiği düşünülen erkeğin, sakalının da çıkmayacağına inanılırdı. O erkeğe kadın ismi verilir ve erkeklikten çıkarılırdı. Günlerce kanayarak at üstünde dolaştıktan sonra onun artık kadın elbiseleriyle dolaşması ve kadın gibi davranması doğal karşılanırdı.

Rusya

Eski Asya, Akdeniz, Hint, Avustralya, Polinezya ve Afrika toplumlarında da kadınımsı erkeklere önem verilir ve bunlara şaman, dini lider ve büyücü gibi toplumun son derece önem verdiği roller verilirdi. Örneğin, Sibirya'nın yerli kavimlerinden Yakutlar arasında iki tür şaman vardı. Bunlardan birinin beyaz diğerinin de siyah güçlerin etkisinde olduğuna inanılırdı. Siyah güçlerin etkisindeki şamanların kadın gibi davranan erkekler olduğu bilinirdi. Saçlarını kadın gibi ayırdıkları, paltolarının üstüne kadın göğsü gibi görünen demir çerçeve taktıkları bilinir, ata da kadınlarda olduğu gibi, yan binmelerine izin verilirdi.

Sibiryalı kavimler arasında Çuçe, Kamçadebler ve Eskimoların da kadınsı erkeklere normal gözle baktığı bilinirdi. Çuçeler özel bir şamanlık dalı yaratmış ve kadın olmak isteyen erkekler ile erkek olmak isteyen kadınların yaşamlarını normalleşmeye çalışmıştır. Kadın gibi olmak isteyen erkekler çocuk yaşlarda başlardı. Önce bir oğlanın saçlarını kadın gibi tarayıp örmesine izin verilirdi. Çocuğun erkeklere özgü davranışlardan sıyrılıp, her bakımdan kadın gibi davranması beklenirdi. Bu şekilde kadına dönüşen oğlan çocuğunun bebeklere meme vermesi ve onların bakımını üstlenmesi doğal karşılanırdı. Bir süre sonra "yumuşak" erkeğin kendine bir kadın seçip evlenmesi beklenirdi. Evlendikten sonra da diğer kadınlar gibi evde bir kadının yaptığı her işi onlar yüklenirdi. Efsaneye göre bu erkeklerin kadın organlarına sahip olduğuna inanılırdı.

Afrika

Afrika'da Madagaskar adasındaki Tanala adlı bir kabilede de kadın gibi davranışları ve bu şekilde doğanların yaygın olduğu kaydedilmiştir. Adadaki Saka Lavas kabilesinde de küçüklüklerinden beri zarif davranan güzel oğlan çocuklan seçilir ve bunlar kız gibi yetiştirilirdi. Sonunda da bu çocuklar tümüyle kadın haline getirilir ve artık erkekliklerini bütünüyle unuttuklarına inanılırdı. Bunlar askerlik gibi görevlerden de muaf tutulurdu. Uganda'daki Lango kabilesinde kadın gibi giyinen, adet görüyormuş gibi davranan ve başka erkeklere karılık eden erkeklerin varlığı birçok kişi tarafından gözlemlenmiştir. Kongo'da da bir grup yerli, kadın gibi giyinir ve onlara "büyükanne" muamelesi yapıldığı gözlemlenmişti. Zulu'lar arasında da cinsiyet değiştirmenin insanların kötü talihlerini değiştireceğine inanılırdı.

Latin Amerika

Latin Amerika'da, Şili'deki kavimlerde büyücü erkeklerin erkekliklerinden vazgeçmeleri gerekirdi. Eski dönemlerde bu kavimleri izleyen ve bunlar hakkında yazan din adamları, yeriler arasında kadın gibi davranan erkeklerin yaygın olduğuna işaret etmiştir, kız ve güzel erkek çocuklarını doğar doğmaz diğerlerinden ayırır ve kız gibi yetiştirirdi. Bunların kol ve bacaklarına ziynetler ve boncuklar takılır ve on beş yaşına gelir gelmez bir erkekle evlendirilirdi. Bazen anne babanın kız çocuklan olmadığından hayal kırıklığına uğradıkları ve erkek çocuklardan birini kız gibi

yetiştirdikleri bilinirdi.

Tahiti'deki küçük topluluklarda da travestiliğin yaygın olduğuna inanılırdı. Brezilya'nın yerli kavimlerinin de erkek gibi davranan kadınlarla dolu olduğu ve bunların erkek gibi savaştıkları söylenirdi.

Günümüzde Erkek Müşteriler Önüne Atılan Delikanlılar

Sereny, Görünmez Çocuklar adlı kitabı için 1985'te ABD, Almanya ve İngiltere'de fahişelik yapan erkek çocuk ve delikanlılarla röportajlar yapmıştır. Bunlardan biri olan Alan, on üç yaşında evden kaçıp İngiltere'ye gelmiştir. Brompton Cemetery'de iki lezbiyen onu bulmuş ve eş cinsel olup olmadığını sormuştur. O gün böyle bir eğilimi olmayan çocuk, deneyimler sonucunda değişmiştir. Bir hafta sonra Mayfair'de süper bir arabanın içindeki bir adam, onu arabaya davet etmiş ve delikanlının yaşamı ondan sonra altüst olmuştur:

''Beni garajdan aldı ve ne yapmayı sevdiğimi sordu. Ben, 'Hemen hemen hiçbir şey' dedim. Gey'lerin bunu yapacak kadar adi olduklarını bilmiyordum. Bana, 'edilgin olmayı sever misin?' diye sordu, ben, 'Hayır' dedim. Sana 10 pound versem, benimle yatar mısın?' dedi. Adam otuz beş yaşlarındaydı. Kabul ettim, iyi paraydı, yarım saat sonra 15 pound'a başka biriyle oldum. Akşama elimde 40 poundum vardı ve Earl's Court'ta kendime ucuz bir oda tuttum. Sereny'nin incelediği yüzlerce satılık delikanlıdan bir diğeri on beş yaşında Londra'da iki buçuk yıl fahişelik yapmıştı. Çocuğun yıllarca Güney Afrika'da memur olarak çalışan babası İrlandalı, annesi ise İskoçyalı'ydı. Kendinden bir yaş büyük bir ablası olan çocuk, eğitimini İngiliz yatılı okulunda tamamlamıştır. Bir gün İskoçya'da tatildeyken (yedi yaşındayken) on sekiz yaşındaki kuzeni ona tecavüz etmiş ve bu olay onun fahişeliğe itilmesiyle sonuçlanmıştı:

> *"Tatilde oğlanlar bir odada kalıyordu. Engel olmaya çalıştım, çünkü canım yanıyordu. Uzun ve kaslıydı, gücüm yetmiyordu. Kuzenim iki üç kere bana saldırdı, iğfal etti. Ailem hiçbir zaman beni kucaklamadı. Neden olduğunu bilmiyorum, hiç sevgi görmedim... Hiç özel bir doğum günüm olmadı, ama abime yapılırdı... Bana arada bir iki pound verir, şeker al derlerdi. Üstelik de bunu ancak bazen yaparlardı, her yıl dönümümde değil... Anneme sordum, 'Neden benim doğum günüm olmuyor' diye, annem de 'Çünkü onun arkadaşları var' dedi. Benim de arkadaşım vardı...*
>
> *Ben siyahların okuluna gittim. İki sene sonra tatil için yine İskoçya'ya gittik, dönüşümüzde tanıdık bir oğlanla beraber oldum, o on yaşında, ben de dokuz... İki yıl boyunca her gece birbirimizle görüştük. O arkadaşım askeri öğrenci olarak polis okuluna girdi, sonra atıldığını duydum. Zannederim eş cinsel olduğundan ...*

İnsanların doğuştan mı yoksa sonradan mı eş cinsel olduğunu düşündüm, ama bir fikrim yok. Özellikle kızlardan hoşlandıktan sonra, ben geyim niye kızlardan hoşlanıyorum, diye düşündüm. Bir çocuk sahibi olmayı çok isterim. Eğer olursa onunla asla aynı yatakta yatmayacağız. Benimle aynı yatakta yatmalarını istemiyorum. Bir kızla yatmaktan korkuyorum, bunu düşünmek beni üzüyor... Beceremem diye... Erkeklerle olmak da beni endişelendiriyordu başlangıçta. Korkmuştum ... ilk başladığımda çok korkmuştum, neden korktuğumu da bilmiyorum. Hiçbir şey bilmiyordum. Onların ne istediğini, ne yaptığını, hiçbir şey bilmiyordum.

> *On iki yaşındayken, beni* İskoçya'ya *iki aylığına tatile göndereceklerini söylediler. Gittiğimde yatılı okula yazıldığımı öğrendim, gitmek istemedim... Sonra teyzem beni gündüz okuluna yazdırdı; eve gidip geliyor, teyzemle birlikte yaşıyordum. Bir otelde bulaşıkçılık yaptım, hafta sonları ise teyzemin yanında mutfakta çalıştım. Bana 10-15 pound ödüyordu... Bunca çalışmaya, altı haftada 130 pound biriktirdim. Ekim ayında, bir cuma günü Edinburgh'a gittim. Günün sonunda paramın yarısı bitmişti. Altı haftalık çalışma havaya uçmuştu. Üç gün sonra Londra'ya kaçtım. İki gün sokaklarda gezip, sonra Cemetery'ye geldim. Burada iki kadın bana yemek verdi, banyo yaptım. Onların yanı cennetti... Zannedersem kadınlar beni korudular.*

Londra'ya geldikten birkaç hafta sonra Earl's Count'ta kötü ünü olan bir gece kulübü keşfettim. Bir adam, onunla dans etmem için beni aşağıya davet etti. Çok korkmuştum, aşağıda bütün gey'ler dans ediyordu. Çok garipti... Yalnız kalmak istediğimi söyledim. Beni bir masaya oturttu ve sert bir içki getirtti. Sonra beni West End'deki evine götürdü. Sabaha kadar bir sürü şey yedik. Onunla mı yoksa ayrı mı yatacağımı sordu. Ben de onunla yatacağımı söyledim. Fakat hiçbir şey olmadı, arkasını dönüp uyudu. Onunla iki gece kaldım, fakat bana hiç dokunmadı.

Bundan sonra ciddi şekilde fahişelik işinin içine girdim. 1985'de geceliği yaklaşık 3,50 pound olan küçük bir otelde kalıyordum. Haftada iki üç kere Myfair'e gidiyor, sokak köşelerinde, arabalarda on dakikalık cinsel ilişki kuruyordum. Bazen bütün geceyi geçiriyordum birisiyle...

Bazısı beni yemeğe davet ediyor, güzel bir yere ve sonra evlerine götürüyorlardı. Sokaklarda fahişelik yapmak ve diskodan birilerini bulmak arasında ne fark var? Sokakta bir gecede dört kişiyle oluyorsun, haftada on iki... Diskoda ise bir kişiyle beraber oluyorsun... Bu daha iyi... Üç ay sonra otuz beş yaşlarında zengin biriyle tanıştım. İlk defa onunla kaldım. Notting Hill Gate'te, büyük bir evdi. Ailesiyle birlikte yaşıyordu, uyuşturucu bağımlısıydı. Bana karşı çok kibardı, tatlı bir baba gibi ... Bana istediğimi almam için para veriyordu. Hafta sonu bir yerlere gitti, bana nereye gittiğini söylemedi, çok üzüldüm. Ben bundan şikayet edince, cinayet işleyecekmiş gibi davrandı. Hafta sonu ayrıldım. Sonra yolumu buldum, barlara gidiyordum. Gecede 100 pound, hafta sonları 200-300 pound arası... Bir gece arkadaşlarla dışarı çıktığımda 50-60 pound harcıyordum.

Fahişe olmaktan utanmıyorum, bunun hiçbir şeyi bana yanlış gelmiyor. Kız kardeşime bir yıl önce söyledim... Ona da hiçbir tarafı yanlış gelmedi, ama 'dikkat et kendine' dedi."

Almanya, erkek fahişeler üzerine az çok incelemelerin yapıldığı bir ülkedir. Bu incelemeler arasında eş cinsellere hizmet veren satılık erkeklerle ilgili bilgi vardır. Bunlardan eş cinsli veya çift cinsli olanlara hizmet edenlerin öykülerini de kendi dillerinden dinlemek konumuza açıklık getirebilir. Birinin yaşamı şöyle:

''Asla ve asla bu manzaradan kurtulamayacağım. Hiç kimse bir şey yapamaz, artık ben bu yolun yolcusuyum, geri dönüşü yok... Yaşamım Berlin'de, bir sokak kenarında, diğer erkek fahişelerle çadırda oturmakla geçiyor... Çadırda iki oda, sekiz-on sandalye ve yaşları on iki, on altı arasında değişen erkekler var. Ben buraya bir adam tarafından getirildim, Fried'le tanıştırıldım, lise öğretmeni, o da beni konuşabileceğim diğer erkeklerle tanıştırdı. Fried eş cinseldi. Okuldan başka çocuklar da 'keşfedip' onlar da fahişelik yapsın diye buraya getiriyor. Burada biz delikanlılar, çoğumuzda bizden genç olan eş cinsel eğilimli çocuklarla sevişiyoruz. Belki hamallık yapmaktan veya dilenmek için kollarımı kestirmekten iyi, ama sonu yok ... "

Bir başka erkek fahişe de deneyimlerini şöyle aktarmıştır:

''Adım Rupp, on yedi yaşındayken fahişeliğe başladım. Doğduğumda annem yirmi bir, babam yirmi dört yaşındaymış. Ben büyürken ikisi bütün gün çalışmaktaydı. Üç yaşından itibaren evde bütün gün yapayalnız kaldım; dokuz yaşına kadar zamanımı ana okulu ve okulda geçirdim. Okulu hep asan öğrencilerdendim. İlk cinsel ilişkime on bir yaşında, benden biraz büyük bir kızla girdim.

Daha sonra on beş yaşında bir kızla beraber oldum. Onun istediği şeyleri veremediğimden kız benden ayrıldı. Bundan hemen sonra yirmi beş yaşında nazik, iyi, iş sahibi bir erkekle beraber yaşamaya başladım. İlk defa düzenli olarak okula gidiyordum, güzel bir yıldı, güzel bir anı olarak kaldı bu ilişki ... Ama o adam benim ilk homoseksüel müşterim değildi, daha önce de ilişkim olmuştu. Ama birlikte yaşadığım ilk kişiydi. Bu adamla beraberken başka bir kadınla da birlikte oldum. Onu "temiz" bir kız zannediyordum, ama fahişe çıktı. Performansımı beğenmedi, *beni defedip başka bir erkeğe gitti. Bu olayın ardından son kez ağladım.*

Daha sonra her akşam başka birinin yanında uyumaya başladım. Hayvanat bahçesinde

kendimi asmaya kalktım, zor dönemler geçirdim. Müşteriler, yürüyerek, arabayla veya motosikletle yaklaşırlar, beş-on dakikada ne istediklerini, ücreti görüşürlerdi. Sonra arabaya atlar giderdik. Bu arada pazarlık da yapardık. Bazıları istasyonda falan çok ucuza yapmak isterdi bu işi... 20-50 marka... Ama bu tür ucuz işleri uzun süredir yapmıyorum. Zengin birini buldum (Berlin'de bir milyoner). Haftada birkaç kere buluşmak için 200 mark veriyor... Zenginler sıkı pazarlık ettiklerinden onlardan para koparmak kolay değil... Berlin'de bazı yerler var, kimse 100 marktan aşağı çalışmaz oralarda... Sürekli polis baskını olur oralara, ama riskine de değer. Ben işi sürdürebilmek için fahiş fiyat talep etmiyorum. İki üç günde 100-150 mark kazanırsam, onu oda kirasına veriyor, yiyecek de müşteriler ısmarladıkça yiyorum. Kendimi her zaman temiz tutuyor, Bahnof Hayvanat Bahçesi'nde duş alıyor, birlikte kaldığım adamların banyosunda yıkanıyorum.

Berlin Gençlik Merkezi bana okula gitmek için para yardımında bulunabilir, ama gençken bu parayı küçümsedim. Yılda 9 000 mark (o zamanın 5 bin ABD doları) yaşamak için yetersizdi. Ben geçen yıl 45 000 mark kazandım.

Artık işi 'menajerliğe' döktüm. İki kız var elimde, güzel, sarışın, on dört yaşında. Onlar günde minimum 250 mark kazanıyorlar. Yılda üç yüz gün çalışıyorlar, her birinden bana yılda 37 bin 500 mark geliyor. Yani toplam 75 bin mark; bu nedenle kendim çalışmasam da olur.

Bu yolu seçtiğim için ailemi suçlamıyorum; bana çok konuda zararları oldu, ama fahişeliğe atılmak benim kararımdı. Ailemi silmiş olabilirim. Ama şu anda iki kıza sahip çıkıyorum. Onları kullanmıyorum. Ayrıca kendi mesaim de var."

Genç Yaş Deneyimlerinin Etkisi

Eldeki çalışmalar sınırlı ve aynı zamanda az sayıda gözleme dayansa da, çocukken uğranan cinsel saldırılar, daha sonra oluşan kadınsı istekler, yaşam süresince sokaklara düşme ve suç işlemeler veya suçlularla birlikte zaman harcama, yeterli maddi olanaklara sahip olmama delikanlıları fahişeliğe iten önemli etmenlerdir. Bu etmenlerin her biri tek başına veya diğerleriyle ilişkili olarak, satılık erkeklerin davranışlarını tanımlamakta ve tercihlerini oluşturmaktadır. Bu etmenler bir araya geldiğinde, bazı genç erkeklerin küçük fırsat pencerelerinden içeri bakma olanağı artmakta ve bu pencerede ışık görenler kapıyı açıp içeri girmektedir.

Çocukken şiddete maruz kalan, gençken kadınsı duygular taşıyan ve parasız pulsuz olan her erkek fahişeliği ana veya yan meslek olarak seçmediği gibi, seçmek isteyenlerin de hepsinin eline "fırsat" geçmeyebilir. Birçok ülkede yasa dışı örgütler giriş çıkışları ellerinde tutmakta, para yedirmeden girişi engelledikleri gibi, para kazanabilir durumdayken fuhuş dünyasından çıkışı da yasaklamaktadır.

Giderek çok sayıda erkeğin kendini başka erkeklere kadınsı tavırlarla pazarlaması ne bütünüyle biyolojik ve sosyolojik ne de ekonomik nedenlerle açıklanabilir; tersine birçok olgu ve genç yaşlarda yaşanan deneyimler, bazı gençleri bu yola itmektedir. Erkeklerin satışa çıkması veya çıkarılması karmaşık ve birbiriyle ilişkili etmenlere bağlıdır. Yasal çerçevenin yetersiz olması, mevcut yasaların uygulanmaması ve kurumların denetlenmemesi çocuk yaşta insanları fuhuşa itmektedir:

''Bizim ailede okul günleri hiç kimse gece dışarı çıkmaz, ben ve eşim dahil... Hafta sonları çocuklar diskoya, sinemaya veya arkadaşlarının evlerine gidebilir. Nereye gittiklerini biliriz ve 1O.30'da evde olmak zorundadırlar. Burada 1,7 milyon insan yaşıyor, 5 bin-6 bin kadın fahişe var. Bunlardan 1200'ü kayıtlı, 300-400 oğlan da sokaklarda yaşıyor, yani sokak çocukları (Strichkinder). Evde yaşarlarken ya da okula giderlerken yarı zamanlı olarak kendilerini kim isterse satıyor ve genellikle erkeklerden ilgi görüyorlar. Çocukların gittiği yerler açık. Ben on tane biliyorum, bunların reklamları da yapılıyor. Islahevinin oradaki tren istasyonunda yaşları en fazla on dört olan erkek çocukları, açık açık fahişelik yapıyor. Burada fahişelik yapan seksen bir

erkek çocuk gördüm; çoğunluğu on bir-on iki yaşındaymış... İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra, paraya, markaya ve sekse saplandık. Bizim yarattığımız bu illetliklerden çocuklarımızın nasıl korunacağı belirsiz... Tüm yasa değişikliklerine rağmen uygulamada kayıtsızlık var. .. Kimsenin bunca çocuğun fuhuşa itilerek yaşamını yitirmesine aldırdığı yok... Sonra da şaşıyoruz çevremizde bunca bağımlı, suçlu, hastalıklı insan olmasına ... "

Freeman'in dediği gibi, erkek fahişeliğin tutunabilmesi için sosyoekonomik ve "homo-erotik" faktörlerin bir araya gelmesi, çevre koşullarının uygun olması ve sosyal etmenlerin tolerans yaratması gerekmektedir. Genç yaşlardaki deneyimler çok önemli olmakla birlikte, birçok farklı etmen erkekleri fuhuşa itebilir. Aynı şekilde, bazı etmenlerin yeterli gelişmemiş olması erkek erkeğe ilişkileri ortadan kaldırmasa bile, seks ticaretinin imkânlarını daraltabilir. Örneğin küçük bir köyde sosyoekonomik ve homo-erotik faktörler bir araya gelse bile fırsat yaratılmasına veya fırsattan kolayca yararlanılmasına imkan olmadığından, kadınsı eğilimleri veya eş cinsel arayış içinde olanların satılık erkek pazarına girmeleri söz konusu değildir. Eş cinsellere hizmet etmeye hazır erkeklerin de pazar yaratması zordur. İsteklerini gerçekleştirmek için köylerinden ayrılıp büyük kentlerin kozmopolit ortamlarında kendilerine açılacak bir pencere bulmaları gerekir. Bu tür pencerelerse eş cinsellere hizmet eden barlarda, genelevlerde, internette ve en önemlisi ağızdan ağza gelişen bilgi ağları sayesinde açılabilir.

Pakistan Press International'ın Nisan 2004'te aktardığı bir haber, bu anlamda öğreticidir:

''Bir olay karşısında yerel tüccarlar bir araya gelerek gösteri yapmış ve hadım erkeklerin işlettiği 'balkonlardan' eş cinsel erkeklere erkek bedeni satışı yapılmasını kınamışlardır. Gösteride, hükûmetin 'bu insanlık dışı' olayı durdurması istenmiştir. 'Balkon' denilen yerler aslında apartman daireleridir ve buralarda son yirmi-otuz yıldır hiçbir engel olmadan erkek satışı yapılmaktadır. Buralarda, halk düğünleri ve başka eğlencelerde dans ettirilen hadım edilmiş erkekler, erkeklere pazarlanmaktadır. Hadım edilmiş erkekler gerçekten hadım edilmiş olmayıp aralarında heteroseksüel, eş cinsel, travesti ve transseksüeller de vardır. Bu işletmelerin yer aldığı mahallelerde yapılan gösterilerde, bir an önce erkek fahişeliğe son verilmesi ve bu işletmelerin, özellikle genç oğlanları etkileyerek yanlış yöne çektikleri gerekçesiyle kapatılması istenmiştir.

Gösterileri örgütleyen Zahir Şah, bu apartman dairelerinin mahalli iş adamları tarafından işletildiğini ve hadım edilmiş erkekler yalnız dans ederek para kazandıklarında bunlara kimsenin bir şey demediğini, fakat erkek fahişeliğinin sona erdirilmesi gerektiğini vurgulamıştır. Yerel yöneticilerle temas eden kuruluş, eğer yöneticiler bu işe engel olmazsa başkentte 'yürüyüş yapacaklarını söylemişlerdir."

Parasal Boyut

Fahişelik delikanlılara önemli bir kazanç sağlamaktadır. Yapılan hesaplara göre, Kosta Rika'da çalışan ve adlarına joto denilen erkek fahişelerin bir seansta kazandığı parayı, bir işçi asgari ücretten ancak beş tam gün çalışarak kazanabilmektedir. İstanbul'a gelen eş cinsel turistlere hizmet veren gençler de bir müşteriyi kendine bağlamayı becerebilirse, her beraberlikte biraz daha para koparabilmekte ve yaz aylarında elde ettikleri gelir, memuriyetten birkaç yılda kazanabilecekleri parayı geçmektedir. İşte bunlardan birinin öyküsü:

Diyelim adı Onur olsun; genç yaşta uyuşturucu alıp ufak tefek hırsızlıklar nedeniyle hapse girip çıkan bu yapılı delikanlı, İstanbul'un bazı meydanlarında turistlerin erkek aradığını hep duyarmış. Son hırsızlığından sonra yediği dayak öylesine gözünü korkutmuş ki, iş güç sahibi olması gerektiğine inanmaya başlamış. Takıldığı başka serserilere baktığında umudu kırılıyor, iş bulabileceğine aklı kesmiyormuş. Nereye gitse hamallık benzeri işler dışında bir imkân doğmuyormuş.

Yapılı olması nedeniyle sokakta başka erkeklerin kendine baktığını sezermiş. Turistlerin etrafı

gezdikleri ünlü bir meydana gidip, kendince bir "pazar araştırması" yapmaya karar vermiş. Zaten oralarda kendi gibiler boy gösterdiğinden serseriler kimsenin gözüne batmıyor, hatta ilginç bilgiler alınabiliyormuş. Takıldıkları gençler gözünün önünde "o biçim" görünümlü adamlara yaklaşıyor, elleriyle falan bir şeyler konuşuyor gibi yapıp, birlikte uzaklaşıyorlarmış. Sormuş soruşturmuş, etrafta boy gösteren diğer gençlerin yabancı dil falan bilmediklerini öğrenmiş. Turistlerle sözde geziliyormuş. Onur, *"gezme" olayının aslında adamların otellerine gitme olduğunu da anlamış. İş kalmış para konusunda bilgi almaya. "Hava atan" bir tanışından para işlerini öğrenmeye çalışmış, ama kimse kendi sırrını ele vermek istememiş. Sırrı ele verseler ne iş yaptıkları anlaşılacakmış.*

Onur bir atılım yapmaya karar vermiş. Bir akşam geç saatlerde meydandan gelip geçen yalnız erkeklere bakmaya başlamış. Turist kılıklı "pısırık" bir adam Onur'un arkasında dolanıyormuş. En sonunda bakışa bakışa birbirlerine yaklaşmışlar. Dil bilmediğinden ne söyleyeceğini düşünürken, adamın Türkçe konuşmaya başlaması Onur'u şoke etmiş. ''En iyisi doğrudan konuya girmek" diye düşünerek, ''Esasa geçelim" demiş. "Pısırık" da bundan şoke olmuş anlaşılan ki, bir süre kem küm etmiş. ''Bak arkadaş, ben bu işi ilk kez yapacağım, adam gibi bir para vereceksen ne ala, vermeyeceksen çek git" demiş Onur. Aslında, az paraya da olsa bu pısırıktan hem işi hem de piyasayı anlamayı planlıyormuş. Dolar dolarken, iyi para ederken, pısırık, Onur'a tüm akşam birlikte olma şartıyla 200 ABD dolan teklif edince şaşırmış kalmış. Belki pısırık da bu işi ilk kez yapıyor, diye düşünmüş.

Pısırığın her gece Onur'a böyle bir para verme olanağı olmamasına rağmen, birlikte kaldıkları haftalar içinde Onur hem çok şey öğrenmiş hem de yaşamını tamamen bedavaya getirmiş. Sonra anlaşma yapmışlar. Onur pısırığın evinde ekmek elden su gölden yaşayacak, cep harçlığı alacak, boş olduğu günler hizmet verecek ve diğer müşterileri eve getirmemek şartıyla, "iş tutabilecekmiş". İki yıl sürdürdüğü bu işten Onur'un aylık geliri 2 bin ABD dolarını aşmış. Sürekli birkaç müşteri bulduğunda, daha doğrusu birilerini kendine bağlayabildiğinde para koparmak kolaylaşıyormuş.

Bu işe başladığında yirmi yaşındaymış ve son iki yılda kazandığı deneyim onu bu pazarda daha birkaç yıl tutunabilmesine olanak sağlarmış. Yalnız düzenli uyumak, iyi yemek yemek ve atletik görünüşü kaybetmemek gerekiyormuş. Düzenli yaşam için de uyuşturucu kullanmamak gerekiyormuş. Paradan mı zevkten mi vazgeçeceğine karar vermek ise "adam gibi insanların" yapabileceği bir şeymiş. Sürdürebildiği kadar işi böyle götürecek ve o arada da belki düzenli bir ilişki kurabileceği, pısırık olmayan birini bulacakmış. Birkaç serseri, turist kadınların bu işe daha açık olduklarını söylemiş. Yalnız onlar uyuşturucu almadıklarından homoseksüel müşteriler şimdilik Onur'un daha işine geliyor, o gereksinimini de bedavaya getirebiliyormuş. Piyasası düşerse aklını başına toplayıp, kadın müşteri bulacakmış.

Öz Tanımlamayla Davranışları Mazur Gösterme

Jigololuk yapan satılık erkekler öz tanımlarında sorun yaşamazken, erkeklere satış yapanlar karmaşık bir toplumsal konum içindedir; jigolo kendini "erkek" olarak tanımlamakta tereddüt etmezken, ikinci grup ikilem içindedir. Bu grubun kendisi de müşterileri de eş cinsel ilişki alışverişinde olmasına rağmen efemine satılık erkek arayan müşteriler kendilerini kesinlikle eş cinsel görmezler. Aynı şekilde, kendini eş cinsel müşteriye satan fahişe de kendine o gözle bakmaz. Bu satılık erkeklerin bir bölümü her tür müşteriye hizmet eder ve hatta aralarında kadın müşterileri olanları bile vardır.

Gus van Sant'ın 1991'de Amerika'da çekilen *Özel Idaho'm* adlı filminde iki erkek, beden ticaretiyle uğraşır. Bunlardan biri yaptığı işi ekonomik nedenlerle mazur gösterip kendine tahakküm eden babasından kurtularak, bağımsız olmak ve yaşamını emeğiyle karşılamak istediğine kendini inandırmış ve böylece satılık erkeklere toplumun vurduğu damgadan da kurtulmayı başarmıştır. Bu kişi, kendi cinselliğini etkilemeden, belli saatlerde yalnızca bedenini sattığını düşünüp yaptığı iş ile kişiliğini aynı tutmaktadır. İtalya'ya gittiğindeyse, geçmişini

bütünüyle bir tarafa bırakıp yalnız heteroseksüel bir yaşama başlamıştır. Oysa filmin diğer satılık erkek kahramanı, gerçekten eş cinsel eğilimli olduğunu kabullenmiş ve fahişeliği benimsediğinden bu işi sürdürmüştür.

Albert Reiss araştırmasında eş cinsellerin topluma uyumunu incelemiş ve satılık erkeklerin kendilerini eş cinsel veya fahişe olarak tanımlamadıklarını, buna rağmen hepsinin daha önceden başka bir erkekle ilişkisi olduğunu göstermiştir. Bu ilk araştırmadan sonra çalışmasını ıslahevindeki on iki-on yedi yaş arasındaki yüz seksen yedi oğlanla sürdüren Reiss, bunların kırk dokuzunun daha önce bir başka erkekle ilişkide bulunduğunu ve yetişkin eş cinsel erkeklerle para karşılığı ilişkiye girdiğini saptamıştır. Para kazanma yaşına geldiklerinde, bu oğlanların neredeyse hepsi bedenlerini satmıştır. Islahevine gönderilmelerinin nedeni bu olmamakla birlikte, sokak suçları işlemiş bu oğlan çocukların aynı zamanda fahişelik yapmaları kurumlardaki denetimsizliğin binlerce örneğinden biridir.

Islahevindeki oğlan çocuklarının çoğu, bedenlerini başka erkeklere satmanın önemli bir geçim kaynağı olduğunu ve müşterilerin garip davranışlarına bile izin verdiklerini söylemiştir. "Islah edilen" bu çocukların her biri, müşteriyle arasında herhangi bir duygusal ilişkinin gelişmemesinin önem taşıdığını ve ne kendilerinin ne de müşterilerin herhangi bir zor kullanımında bulunmamasının gereğini vurgulamıştır. Kendileriyle ilişki kurmak isteyen eş cinsel erkeklerin duygusallaşmamasına önem veren bu çocukların bazılarının kız arkadaşları olduğu da gözlenmiştir. Çocukların hiçbiri kendilerine eş cinsel gözüyle bakmamakta, yalnız eş cinsellere para karşılığı bir iyilik yaptıklarını düşünmektedir. Bu çocukların anlattığına göre, küçük fahişeler aktif cinsel ilişkiye girmemekte, eş cinsel yetişkinler bu çocuklara dokunarak kendilerini tatmin etmektedir. Sam Steward da *Erkek Orospular* adlı kitabında aynı olaya değinmekte ve birçok eş cinsel erkeğin parayla tuttuğu gençten yalnızca edilgin bir hizmet beklediğini söylemektedir. Bazı erkek fahişelerden pasif hizmet beklenirken bazılarından müşteriyi dövmesi, işkence etmesi veya kendilerine karşı şiddet kullanılmasına razı olması istenmektedir.

Schifter, Kosta Rika'nın San Jose kentinde bir işçi muhitinde Lila adındaki bir eş cinsel erkeğin işlettiği bir eş cinsel genelevinde araştırma yapmış ve buralara giden insanların AIDS ve benzeri hastalıklara yakalanmamaları için nasıl bir program uygulanması gerektiğini saptamaya çalışmıştır. Antropolog, incelediği yirmi beş genç erkek fahişeye gelen müşterilerin çoğunlukla evli erkeklerden oluştuğunu saptamış, söz konusu erkeklerin "erotik" arzularla fahişe çocuklara geldiğini, bu gencecik satılık çocukların da kendilerini heteroseksüel, yalnızca karşı cinsle ilgilenen insanlar olarak tanımladıklarını söylemiştir. Bu satılık erkekler ise, kendi erotik arzularını kız arkadaşları veya eşleriyle gidermektedir. Ama birçoğu kız arkadaşından ve eşinden ne iş yaptığını gizlemektedir. Bunlardan biri yazara şunu anlatmıştır:

> *''Eğer kız arkadaşımın bundan haberi olursa artık Tanrı yardımcım olsun, ne yaparım bilemem. Yakında evleneceğiz. Geçen sene ondan bir çocuğum oldu. Fahişelikten kazandığım para hem karımın hem de çocuğun bakımı için kullanılacak. Gerçi çok fazla bir para değil, ama her kuruşun bir yararı var. Yalnız gündüz işinde çalışmaya devam edersem geçinmemiz mümkün değil."*

Schifter, satılık genç erkeklerin sürekli kendilerini aldattıklarını, cinsel ilişkiye yalnızca para için girdiklerine inandıklarını yazmıştır. Fahişe erkeklerin anlattığına göre, bunlar yalnız etkin rol oynamakta ve başka erkeklerin kendilerine bu şekilde yaklaşmasına asla izin vermemektedirler. Yazar, bu genç erkeklerin hem alkol hem de uyuşturucu kullanarak kendi kendilerini gerçeklerden soyutladıklarını, bu mesleğe çok karmaşık nedenlerle girip, müşterinin istediği her şeyi yaptıklarını belirtmektedir.

Kentteki diğer insanlarla karşılaştırıldığında yoksul kategorisine sokamayacağımız bu satılık erkekler, başka işlerden o kadar iyi para kazanamadıklarını söylemekte ve süslenip püslenmeye, iyi yiyip, içki ve uyuşturucu almaya düşkün olduklarından bu meslekte kalmayı yeğlediklerini belirtmektedir. Geçici fırsatlar, eş cinsellere beden satan gençlerin belli bir süre yan gelir sağlamalarına ve kendi özel bağımlılıklarına ve saplantılarına yanıt vermelerine yaramaktadır.

Yaşları ilerleyip de artık müşterinin ilgisini çekemeyecek hale gelenlerse, yaşamlarını sürdürmekte fevkalade zorlanmakta ve çaresizlik içine düşmektedir. Kendi derlediğimiz bir öyküde olduğu gibi:

Kırkına yaklaşmış Kosta Rikalı adamcağız bir sahil köyünde ucuz öğle yemeği çıkaran bir lokantada garsonluk yaparak yaşamını sürdürmeye çalışıyormuş. Eski alışkanlıklar onu bırakmıyor, uyuşturucu için yanıp tutuşuyor ve artık yerli müşteri çekemediğinden yaşlı erkek turistlere yanaşmaya çalışıyormuş. Anası da, babası da çalışan orta halli bir aileden geliyormuş. Ama daha çocukken, hatta belki on dört-on beş yaşındayken uyuşturucu bağımlısı olmuş. Kıza ve kadına da çok düşkünmüş. Hava atıp onlarla dansa falan gitmeye, orada burada artık o yaşlarda ne kadar bu iş becerebiliyorsa o kadarıyla sevişmeyi sürdürüyormuş. Ne içkiye, ne uyuşturucuya, ne de kız eğlendirmeye hiçbir şekilde parası yetişmiyor ve artık ana babasından da para isteyemiyormuş.

Önce ondan bundan duymuş, sonra da kendi *"keşfetmiş" arada bir erkeklere yüz verirse epey para kazanabileceğini. Bir başka genç vasıtasıyla bir eş cinsel menajere rastlamış. O, müşteri getirebileceğini ve bu müşterilerle evinde buluşabileceğini, kimse bilmeden, görmeden haftada bir iki müşteriden yeterli kazanç elde edebileceğini söylemiş. Böylece, diyelim ki adı Jose olsun, genç oğlan on beş yaşında ilk macerasını yaşamış ve fevkalade "pısırık, sümüklü, bir gözü kör yaşlı eş cinsel" onu elleyip okşayarak kendi kendini tatmin etmeye çalışmış. Her nedense birçok pısırık eş cinsel Jose'ye müşteri olmuş, bazıları da fazla gelip gitmeye başlamış. Jose'nin sözde menajeri aynı müşterinin üst üste ziyaretini önlüyor ve bir strateji izliyormuş. Daha kerli ferli müşteriler bulmaya başlamış. Bunların çoğunu otel barlarında, turistik lokantaların barlarında veya lüks oteller civarındaki plajlarda buluyorlarmış.*

Parayı, müşteriyi bulan adamla paylaşmasına rağmen, bazı yıllar 20 bin ABD dolarını kazandığı oluyormuş. Ne okumaya ne de başka bir iş bulmaya gerek varmış. Fakat gel zaman git zaman artık eski becerileri kalmamış ve Jose yaşlandıkça müşterinin ilgisi de azalmaya başlamış. Bu kez alışkanlıklarını sürdürebilmek için, fahişelikten elde ettiği geliri başka işlerden kazanacağı gelirle tamamlaması gerekmiş. Başlamış garson olarak çalışmaya. Garsonluk önce müşterilerini artırmış ve hatta bazılarıyla menajerinden de habersiz, yani ona para yedirmeden buluşmaya başlamış. En sonunda menajeri, yaptığını anlayıp bunu terk etmiş. Zaten başka oğlanlara müşteri bulmaktan daha çok para kazanacağına şüphe yokmuş.

Jose'nin yaşı otuza dayandığında müşterinin suyu iyice çekilmiş. Bunalıma giren Jose, çalıştığı iyi lokantadaki işini de kaybetmiş üstelik. Ondan sonra giderek ucuz lokantalarda çalışır olmuş, ama hiç olmazsa sahil köylerinde kalmaya dikkat etmiş. Böylece az da olsa çok yaşlı ve kendine artık hiç güveni kalmamış yabancı turist erkekleri çekebiliyormuş. Gereğinde yaşlı kadın turistlere de iltifat ediyor, şu veya bu şekilde alkol ve uyuşturucu ihtiyacını gidermeye çalışıyormuş.

Jose ana mesleğinde kalma şansının tamamen bittiğinin farkında olduğu için, kendisiyle sürekli olarak birlikte olmak isteyecek bir eş cinsel erkek bulup, kendini Amerika'ya atmaya çalışıyormuş. Ama onu ancak gerçekten elden ayaktan düşmüş biri isteyebilirmiş.

Travestiliğe Eğilim

Toplumlar, kimi davranışları onaylarken kimilerine, engel olan ya da kınayan ve kültürden kültüre değişen cinsel kurallar geliştirmiştir. Bazı kültürler eş cinselliği hoş görmüşler ve hatta belirli bağlamlarda özendirmişlerdir. Örneğin, Eski Yunan'da, erkeklerin oğlanlara duyduğu sevgi, cinsel sevginin en yüce biçimi olarak idealleştirilmiştir. Böylece toplumlar tarihin farklı dönemlerinde bazı cinsel tercihleri kabullenmiş ve bize cinsel tepkilerin bütünüyle doğuştan değil, tersine öğrenilmiş olduğunu göstermiştir. Hangisinin "doğal" cinsel davranış olduğu her kültürde farklı tanımlanmış ve belli bir kültür içinde bile değişik zamanlarda cinsel seçimler farklı biçimde değerlendirilmiştir. Küreselleşme, toplumların cinsel tercihlerle ilgili değerlerinde

belirgin bir homojenlik yaratmaya başlamış ve bir zamanlar hoş karşılanmayan davranışlara karşı tolerans artmıştır. Eş cinsel ilişkileri bütünüyle inkâr eden birçok toplum, artık eş cinsellerin birlikte yaşamalarına ve hatta çocuk edinmelerine bile göz yumar hale gelmiştir. Transseksüeller, toplumsal cinsiyet tanımlamasında özellikle dışlanan ve bu nedenle de büyük sorunlar yaşayan kişilerdir. Bunlardan bazıları toplumsal kabul göremediğinden erkek fahişeliğe itilmiştir:

> "*Küçüklüğümde hep bebeklerle oynamayı veya süslenip püslenmeyi, top oynamaya veya oyuncak arabalarla, traktörlerle oynamaya tercih ederdim. Bana hediye edilen oyuncak tüfeklerle hiç oynamazdım. Alaya alarak, kız isimleri takarak cezalandırıldığım için böyle şeyleri gizlice yapmaya başladım... Beni, büyütüp erkek olacak bir çocuktan beklenecek tarzda şekillendirme çabası okulda da devam etti ... Özellikle de oynanan oyunlardan korkar olmuştum. Futbol zorunluydu ve benim gibi bu oyunda pek başarılı olamayanlara sadece değersiz oldukları değil, sapkın ve ahlaki açıdan eksik oldukları da hissettirilirdi... Büyümek acı vericiydi."*

Giddens'a göre, toplumsal cinsiyetin çok güçlü olduğu ve buna meydan okumanın huzursuzluğa yol açabileceği ortadadır. Bir kez toplumsal cinsiyet "yüklenildiğinde" toplum, bireylerden "kadın" veya "erkek" olarak davranmalarını bekler. Bu beklentinin yerine geldiği ve yeniden üretildiği yer, günlük yaşamın kendisidir. Toplumsal cinsiyet sadece var olan bir şey değildir; sosyologların söylediği gibi, insanlar başkalarıyla olan toplumsal etkileşimleriyle "toplumsal cinsiyeti" oluşturur. Örneğin bir transseksüel bir lokantada erkek olarak değil de kadın olarak nasıl davranması gerektiğini ve toplumsal cinsiyeti nasıl oluşturacağını öğrenmek zorunda kalır. Bunun böyle olduğunu cinsiyeti değişene kadar fark etmemiştir. Toplumsal cinsiyeti oluşturmanın ince biçimleri, kimliğin öylesine büyük bir parçasıdır ki, yitirilene ya da kökten bir biçimde değiştirilene kadar bunlar fark edilmez.

Judith Lorber, insanlar arasındaki on ayrı cinsel kimliği ayırt etmektedir: Heteroseksüel kadın, heteroseksüel erkek, eş cinsel kadın, eş cinsel erkek, biseksüel kadın, biseksüel erkek, travesti kadın (düzenli olarak erkek gibi giyinen bir kadın), travesti erkek (düzenli olarak kadın gibi giyinen bir erkek), transseksüel kadın (kadın olan bir erkek) ve transseksüel erkek (erkek olan bir kadın). Cinsel pratikler daha da çeşitlidir. Freud insanlara, "çok biçimli sapıklar" demektedir. Bununla, insanların çok çeşitli cinsel zevkleri olduğunu ve bu zevklerin, belirli bir toplumda, kimilerinin ahlak dışı ya da yasa dışı diye görülmelerini kastetmektedir. Freud araştırmalarına, insanların cinsel bakımdan iffet düşkünü olduğu on dokuzuncu yüzyıl sonlarında başlamıştı; buna karşın, hastalarının cinsel uğraşları inanılmaz derecede çeşitlilik sergilemekteydi. Olası cinsel pratikler arasında şunlar vardır: Bir erkek ya da kadın, kadınlar veya erkekler ya da her ikisiyle birden cinsel ilişkiye girebilenler. Bu, aynı anda tek kişiyle ya da daha fazla kişiyle olabilir. Kişi kendisiyle cinsel ilişki kurabilir (elle doyum) ya da hiç kimseyle kurmayabilir (bekâret). Kişi transseksüellerle ya da karşı cinsin erotik giysilerini giyen kişilerle ilişki kurabilir; pornografi ya da cinsel oyuncakları kullanabilir, sadomazoşist seks sırasında bağlanmaktan hoşlanan kişi olabilir, hayvanlarla cinsel ilişki kurabilir.

Transseksüeller hemen her toplumda dışlandıklarından, bazıları cinsel kimliklerini yaşayabilmek için fahişelik yapmak zorunda bırakılmaktadır. Bunlar birçok ülkede sorun yaşamaktadır. Bazı ülkelerdeyse transseksüeller kabul görmesine rağmen onlara sınırlı haklar tanınmıştır. Örneğin İngiltere'de hükûmet, pasaporttan üniversite diplomasına, ehliyete ve kütüphane kartına kadar çeşitli belgelerin değiştirilmesine olanak tanımaktadır. Transseksüelliği tıbbi bir durum olarak tanımakta, hatta ruhsal tedavi, hormon tedavisi ve ameliyat parasını da ödemektedir.

Birçok ülkede yapılan araştırmalar, oğlan çocukları bazen kız gibi büyütüldüğünden, genç yaşlarda cinsel saldırıya uğradıklarından veya kromozom oluşumları nedeniyle kadınsı eğilimli erkeklerin yaygınlığını göstermiştir. Bu kadınsı eğilimlerin abartılmasında veya yokken sanki varmış gibi gösterilmesinde müşteri taleplerinin büyük rolü vardır. Birçok erkek bu tür fahişelere karşı özel ilgi göstermektedir.

Don Kulick adlı İsveçli bir antropolog bir yıl Brezilya'da kalarak farklı cinsiyet özentisindeki erkek

fahişeler üzerine bir çalışma yapmıştır. Yazar, travesti olarak tanımladığı bu insanların kendilerini kadınlaştırıp, kadın giysileri giydiğini ve kadınlık hormonu aldıklarını belgelemiş ve bunların göğüslerine, kalçalarına silikon denilen bir madde takarak kadınsı görünümlerini artırmaya çalıştıklarını saptamıştır. Travestiler arasında bir yıl yaşayan antropolog, bu insanların yaşamlarının zor ve tehlikeli olduğunu gözlemlemiştir. Bunların birçoğunun erken yaşlarda travesti olmalarına rağmen fazla yaşamadığını ve örneğin AIDS gibi hastalıklardan genç yaşlarda öldüklerini belgelemiştir.

Kulick'e göre Kuzey Amerika ve Avrupa'daki transseksüellerin tersine, travestiler kendilerini asla kadın gibi düşünmemekte, yalnız kadınsı giysi ve davranışları olan "erkek" olarak algılamaktadır. Fahişelik yaptıklarında yalnız erkeklere hizmet sunan bu insanlardan biri konuyu şu şekilde gündeme getirmiştir:

> *"Benim küçüklükten beri kadınsı şeyler yapmaya eğilimim vardı. Benimle ilgili her şey kadınsıdır. Oysa kadınların güzel olduğunu hiç düşünmedim; ben güzelliği ancak erkeklere ilişkin düşünürüm. Yalnız erkekleri düşünürüm ... Küçükken saatlerce duvarın üstünde oturur ve gelip geçen erkekleri seyrederdim. Onları nasıl cezbedebileceğimi düşlerdim. Fahişelikte giyim çok önemlidir; erkeklerle ilişki kurmada büyük rol oynar. Kadınsı erkeklere meraklı çok büyük bir kesim vardır. Onlar dünya güzeli bile olsa kadınlara ilgi göstermezler."*

Travestiler sürekli erkek arkadaşlarını (veya menajerlerini) dikkatle seçer ve bunların erkek görünümlü olmasını ve maço gibi davranmasını şart koşar. Travestiler erkek arkadaşlarına mali destek sağlar ve onlara hem para hem de cinsel hizmet sunarlar. Erkek arkadaşlarından biri bir başka erkekle beraber olursa "erkekliklerini" kaybeder ve maço imajları silinir, bundan dolayı da travestiler bu erkeklerle birlikte olmaktan vazgeçer. Annick Prieur, 1998'de Meksika'daki bir işçi mahallesinde Mema denilen bir barınakta yaşayan, genellikle efemine ve eş cinsel erkekleri incelemiştir. Aynı Brezilya'daki travestilerde olduğu gibi bu erkeklerin çocuk yaşlarda kadınsı görünümlerini sevip gelen erkek çoktur. Onlar da yalnızca erkeklerle birlikte olmak istemektedir. Yazar, jotoların birçoğunun erken yaşlarda cinsel tecavüze uğradığını ve ondan sonra da pasif eşcinsel eğilimler geliştirdiğini saptamıştır. Bir gazete haberine göre, "travesti oldukları için geçmişten bugüne Hint Yarımadası'nda itibar gören Hijralar, eski saygınlıklarını yitirmekle birlikte" birçok erkek tarafından hâlâ çekici bulunmaktadır:

Amerikan yerlilerinden Okyanusya kabilelerine, Afrika'dan Hindistan'a kadar yeryüzünün pek çok bölgesinde "travesti" veya "transseksüel" bu insanlar geçmişte itibar görüp, hatta büyük manevi güce sahip olduklarına inanılarak yüceltilseler bile, bunlara yönelik toplumsal tutum kültürlere ve zamana bağlı olarak değişmiştir. Bazı ülkelerde "ne erkek ne kadın" veya "hem erkek hem de kadın" oldukları için lanetlenmek yerine kutsallaştırılan bu "üçüncü cins"in günümüzde varlığını zor da olsa sürdüren en ilginç örnekleri, daha önce de sözünü ettiğimiz Hint Yarımadası'ndaki "Hijralar"dır.

> *''Erkek olarak doğan ama kadın gibi yaşayan Hijralar, Hint toplumunun en canlı ve renkli üyeleri. Hijra olmaya karar veren biri, cerrahi operasyonla erkekliğinden olur. Ama bu, onu kadın yapmaz. Yani cinsel bir arayış, söz gelimi transseksüel olma isteği söz konusu değildir."*

Hindu bereket tanrıçası Bahuçara Mata'nın takipçisi olan Hijralar, tanrıçaya tapınmayı yaşam amacı haline getirmiştir. Bıçak altına yatmalarının ve kadın gibi giyinip yaşamalarının nedeni budur. Hadımlaşarak, tanrıçanın doğurganlık ve üretkenlik gücünün kendilerine geçtiğine inanırlar. Gündelik yaşam içinde de Hijralar kadın rolünü sürdürürler. "Kadın mizacını" benimseyip, kadın isimlerini kullanır ve kendilerine "teyze", "abla" diye hitap edilmesini isterler. Sinemalarda, otobüs ve trenlerde "kadın yanı" koltuk alır, nüfusa kadın olarak kaydolurlar. Hijralar eskisi kadar aranmaz ve dikkate alınmaz oldular. Sofu kimlikleriyle çelişir biçimde fahişeliğe yönelmeleri ve erkeklerle yatmaları, Hijraların dünyasında yakın zamanlarda kendini gösteren en önemli çalışma kaynağını oluşturuyor. Aralarından bazıları bunu kendi içlerinde ortaya çıkan bir 'sapma' olarak yorumlasa da bu yönelimin geleneksel-dinsel etkinliklerinden kazandıkları gelirin düşmesindendir.

Fransa'da, diğer ülkelerde olduğu gibi erkek fahişeler, transseksüel ve travesti fahişeliği üzerine çok az belge bulunmakta olup, Paris'te 1993'te yürütülen bir pilot projede yüz transseksüel ve travestiye ulaşılmıştır. Bu araştırma çok sayıda erkeğin kadınsı erkeklere özel ilgi duyduğunu göstermiştir. Bir zamanlar, (1980'lerde), "Bouologne ormanlarındaki Brezilyalılar" diye bilinen bir travesti grubu bu meslekte "ilerideyken" 1984'te Paris'ten ayrılmaya ve kendi ülkelerine dönmeye zorlanmışlardır. Paris, transseksüel ve travestilerin uğrak yeri haline gelmiştir. Travestilerin çoğu belli bölgelerde veya kadın fahişelerin olduğu alanlarda kendilerini pazarlamaktadır.

Türkiye'de Görünüm

Halk arasında travesti dendiğinde daha çok kadın kılığındaki erkekler akla gelse de travesti kelimesi aslında hem erkek hem de kadın için geçerlidir. Travestiler, karşı cinsin eşyalarını kullanmaktan, karşı cinsin giyip ait olmak istediği cinsin davranışını sergilemekten zevk alan kimselerdir. Bu, halk arasında ameliyatla kadın olmamış, yalnızca dış görünümü ve davranışlarıyla kadın kimliğine bürünenleri belirlemek için kullanılan bir kelimedir. Transeksüellik de hem erkek hem de kadın için geçerlidir. Bu terim, kişinin erkek olduğu halde kadın olmayı istemesi, kadın olduğu halde erkek olmayı istemesi olarak tanımlanır. Başka ülkelerde olduğu gibi, Türkiye'de de travesti ve transseksüel genellikle eş anlamda kullanılsa da transseksüellerin çoğu olanak bulduklarında cinselliklerini kalıcı biçimde değiştiren kişilerdir.

> *Kırk yaşında bir transseksüel altı yıl önce ameliyat olmuş. Bir matbaada çalışırken on altı-on yedi yaşlarında saldırıya uğramış, işten ayrılmak zorunda kalmış. Olaylar hep aynı şekilde devam etmiş. Kimliğini açıkça belli ettiğinde, işinden oluyormuş. Tek çareyi fuhuşta bulmuş. Yirmi yıla yakın süre fuhuş yapmak zorunda kalmış. Sonra bir partiden milletvekili adayı olmuş, fakat zaman zaman para karşılığı ilişkiye girmeye devam etmiş.*

Bu grup insanın sosyal sorunları sıralanamayacak kadar çoktur. Bunlardan birini özetleyebiliriz:

> *Yirmi sekiz yaşında bir mimar, on üç yaşında erkeklere ilgi duyduğunu fark etmiş. Uzun süre bunun olmaması gerektiğini düşünüp tedavi görmüş. Fakat değişen hiçbir şey olmamış. En sonunda yirmi yaşında, durumunu kabullenmiş. Umut, iş hayatında çok sıkıntılar çekmiş. Üç yıl önce İzmir'de mimarlık yaparken, eşcinsel olduğunu öğrenince onu kınamışlar. Arkadaşlarına cinsel kimliğini açıkladığında birçok kez tecavüze uğramış, ama eşcinsel olması tacize ya da tecavüze uğradığı için olmamış. Evli, dindar, dört çocuklu bir eşcinselle yedi yıl süren bir aşk yaşamış. Bir süre sonra Umut, adamın tamamen onunla kalmasını istemiş. Ama o ilgilenmemiş.*

Travestilerin yarattığı sorunlar çevrelerinin özellikle dikkatini çeker. Gazete haberlerine göre, Türkiye'de semt sakinleri ve travestilerin otostop yaptığı semtlerde oturanlar, travestilerin kendilerini taciz ettiklerini, kendilerine laf attıklarını, çocukları kötü yola alıştırdıklarını, mahalleyi geneleve çevirdiklerini, kendilerinin akşamları dışarı çıkamadıklarını, sokak ortasında pazarlıklar yaşandığını ifade etmiştir. Apartman yöneticisinden lokantacısına, kapıcısından çiçekçisine kadar herkesin şikâyeti 'serseri travestilerin sokağı doldurmaları', geceleri gürültü yapmaları ve 'oralarını buralarını açarak' çocuklara kötü örnek olmaları üzerinde yoğunlaşmıştır. Semt sakinleri ve toplumun büyük bir kesimi tarafından dışlanan travestiler bu durumu ve fuhuşu kendi ağızlarından şu şekilde anlatmıştır:

> *Kaç kere evimin camları indirildi biliyor musun? Ben bile sayısını unuttum. Gündüzleri eve kapanıp geceleri yarasa gibi yaşamak, yaşam savaşı vermek zorundayız. Fuhuş yapmayın diyorsunuz. İş verin o zaman. Size yüz milyona verilen daire, bize üç yüz milyona veriliyor. Sırf farklı olduğumuz için lokantada yemek bile vermiyorsunuz. Biz kimsenin bizim gibi olmasını istemiyoruz. Bizi de bıraksınlar dilediğimiz gibi yaşayalım. Herkes bizi dışlayarak kendisini daha çok normal hissetmiş oluyor. Kötü bir duygu. Ben kendimi her şeye yabancı gibi hissediyorum. Sanki dünya benim dışımda dönüyor. Bazen erkek kılığına yeniden girip rahatça dolaşmak istiyorum. Kimsenin bana bakmadığını hissederek yürümeyi çok özledim.*

Bir başka olay; Hülya, hayatını seks işçiliği yaparak kazanan, Türkiye'de yaşayan bir travestiyken kaza geçirmiş. Hülya şimdi, iki kolu kırık, ayakları incinmiş şekilde Ümraniye Kapalı Cezaevi'nde yatıyor. Hülya'nın, nüfus cüzdanındaki adıyla Şerif Daşdemir'in, bu durumda cezaevinde bulunmasına yol açan olayların gelişimi, onun ifadesiyle şöyle: Hülya, 17 Kasım 2004 perşembe günü sabaha karşı saat 4'te seks işçiliği yaptığı Bağdat Caddesi'nde, arabasına bindiği bir kişi tarafından ilişki sonrası istemediği eylemlere zorlandı. Bunu kabul etmeyince, bu kişi polis olduğunu söyleyip onu karakola çektirip dövdürtmekle tehdit etti. Silahını çıkarıp gösterdi. Hülya kimlik sorunca, çıkarıp kimlik gösterdi, fakat Hülya kimlik bilgilerini tam olarak göremedi. Daha sonra bu kişi, aracını polislerin olduğu bir yere çekti. Polisler arabalı kişiyi bırakıp Hülya'yı polis aracına bindirmeye çalıştı. Hülya, kaçan kişinin kendine silah çektiğini söyledi, ancak polis o kişiye müdahale etmek yerine, olay yerine gelen başka polislerle birlikte tekme ve yumruklarla Hülya'yı dövüp, karakola çekti. Burada da sopalarla işkenceye devam edip iki kolunu kırdılar ve ayağını incittiler. Sonra da Hülya hakkında *"polise mukavemet" ettiğine ilişkin tutanak tutuldu. Kadıköy Cumhuriyet Savcılığı da Hülya'yı tutuklayarak Ümraniye E Tipi Kapalı Cezaevine koydu. Dokuz sivil örgüt, Hülya'nın işkencecileri hakkında suç duyurusunda bulundu.*

Türk toplumu ve medya, travesti ve transseksüellerle ilgili çelişkili bir durum sergilemektedir. Bir tarafta televizyon ve eğlence yerlerinde bu kişilere büyük ilgi duyup, kadınsı erkeklerin güldüğü programlara yoğun ilgi gösterilmekte, öte yandan da gerçekte bu eğilimde olan kişiler aşağılanmaktadır. Ünlü oldukları için hoşgörüyle karşılanan travesti veya transseksüeller olduğu gibi ününü kadınsı tavırlarıyla kazananlar da vardır. Farklı olmanın yarattığı ilgi, bastırılmış dürtüler ve duygular, akıllı reklamla birleşince, özellikle eğlence sektöründe çalışanların kolayca ünlü olmasını sağlamaktadır. Erkekken kadınlaşan, erkek olmasına rağmen travesti pozlarla ilgi çeken, gerçekten travesti veya transseksüel insanlar özellikle eğlence dünyasına girmeyi başardıklarında toplumca hemen kabullenilmektedir. Radikal online'ın bildirdiğine göre:

"Popüler kültürün nimetlerini belki de yıllar önce keşfedenlerden biriydi o. Kısa yoldan meşhur olup köşeyi dönmenin, gündemde kalmanın, basına sürekli haber olmanın, kamuoyunu abuk sabuk işlerle meşgul etmenin üstadı olmuştu sanki. Bugün ülkedeki adı çıkmış popülist akımların neredeyse baş mimarıydı. Hem de tüm bunları dizi film çevirmeden, klip çekmeden, sadece muhtelif skandallarla yaptı. Bir kere, bazı cinsel tabuların yıkılmasında payı oldu. Homoseksüelken, travesti oldu. Kısa sürede onu kadın haklarının ve cinsel kimlikleri yüzünden tacize uğrayan insanların ateşli bir savunucusu olarak gördük.

Yıllar önce Turgut Özal'ın önünde tişörtünü çıkarınca politik bir kimliği de olduğu izlenimini yarattı. Bu olay nedeniyle kendisini tutuklayan bir emniyet mensubuyla ilişkiye girdi. Hakkında çeşitli suçlardan yirmi sekiz dava açıldı. Sonra transseksüel olup seksi bir kadın imajına büründü. Artık o Kraliçe Sisi'ydi. Bir gece kulübü işletti, sahneye çıkıp erotik şovlar yaptı. O kulüpte yıldızları parlayan bazı isimler biraz da onun sayesinde bugün başımızı ağrıtmaya devam ediyor. Sonra evlendi. Özel bir televizyon kanalına yaptığı talkshow programıyla yine uzun bir süre gündemde kaldı... Artık ortalarda pek görünmüyor, ama sanmayın ki boş duruyor. Şimdiki mesleği menajerlik. Birden ünlü olan birini görürseniz, "Bunu kim meşhur etti?" diye fazla düşünmeyin, mutlaka Seyhan Hanım'dır. Kendisiyle Bahçeşehir'deki lüks bir villada görüştük. Seyhan her ne kadar transseksüel olsa da zamanında seksi pozları, erotik şovları ve insanı delip geçen bakışlarıyla bazı erkeklerin yüreğini hoplatırdı."

Milliyet Gazetesi'nin bir haberine göre bir hanım eğitim yoluyla veya belli rolleri oynamaya itilerek var olan kadınsı eğilimlerin daha da kolayca ortaya konulabileceğine ilişkin bir olay aktarmıştır. Korap'a göre, televizyonda gördüğümüz birçok program, erkekler arasındaki kadınsı görünüm ve davranışlara da son derece sıcak bakmakta ve sürekli güldürü programları travesti eğilimlerinin sıcak bir biçimde benimsenmesine yaramaktadır: "İki haftalık dönemler halinde eğitim veren okulda on-on dört yaşındaki erkek çocuklar bir parti programında travesti kılığına sokuldu. Okul yönetimi düzenlenen partilerin geleneksel olduğunu savunurken, İngilizce öğretmeni Nedim bey, olay ortaya çıkınca çekinmek bir yana, çocukları nasıl travesti kılığına soktuklarını övünerek anlattı. Psikiyatrlarsa, böyle bir eğlencenin erkek ve kız çocuklar üzerinde

olumsuz etki bırakacağını söylediler. İngilizce öğretmeni olarak çalıştığı yaz okulunda düzenledikleri partilerde on-on dört yaşında erkek çocuklarını kız, kız çocuklarını da erkek kılığına soktuğunu anlatan bey bu davranışının çocukları etkilemeyeceği görüşünde.

"Yaz okulunun son derece modern ve çağdaş bir yer olduğunu savunan bir öğretmen kendi tercihi konusundaysa, 'Gey olmamdan kimse rahatsız olmadı' dedi. Gündüzleri İngilizce öğretmenliği, geceleri de kulüplerde 'travesti şov' yaptığını sözlerine ekledi. Olayı doğrulayan okul yetkilileri, 'Ned' takma adını kullanan bu kişinin bu yaz döneminde çalıştığını belirterek, bu tür partilerin geleneksel olduğunu söyledi. 400-450 öğrenci kapasiteli on üç yıllık okulda, iki haftalık dönem ücreti 429 milyon lira..."

Gündüz İngilizce öğretmenliği, geceleri ise travesti şov yapan bir bey şöyle konuşuyor:

"Kendimi İngiliz olarak tanıtıp Ned adıyla yaz okulunda işe girdim. Night partiler (özellikle travestiler tarafından gerçekleştirilen marjinal partiler) düzenledik. Çocukları travesti kılığına soktum. Eş cinsel olmaları şart değil, bu bir eğlence. On üç-on dört yaşında erkek çocukların kız kıyafetiyle fotoğrafları var. Gündüz öğretmenlik, gece de kadın kılığında şov yaptım. Bu yatılı bir okul, aileleri yok, ama öğretmenleri var başlarında. Bir şey olmaz..."

Yaz okulunun müdürü ise Ned'in düzenlediği partilerin İngiliz *adeti* olduğunu belirterek, sözlerini şöyle sürdürdü:

"Her yaz yapıyoruz. Partide erkek öğretmenler kadın, kadın öğretmenler erkek kılığına giriyor. Gönüllü çocukları seçiyorlar. Herkes kılık değiştirip takımları için puan kazanıyor. Bu sadece bir oyun. Yoksa amaç çocukları travesti kılığına sokmak değil. Bizdeki bazı çekingenlikleri yıkmak istiyoruz."

Eğlence dünyasının dışında eş cinsellere ve transseksüellere karşı olumsuz toplumsal tutum, bunları iş arasalar da güç duruma sokmakta ve davranışlarını tümüyle örtbas edemediklerinde kolayca iş bulamamaktadırlar:

"Üç kız kardeşim vardı. Yirmi bir yaşında artık eş cinselliğim bilinmeye başlamıştı. Kız kardeşlerimin evlilik çağı gelmişti, onlar da damga yemesin diye evden ayrıldım. Şimdi üçü de evli ve babam hariç hepsiyle görüşüyoruz. İş bulamayınca fuhuşa başladım. Bir buçuk yıl beraber olduğum bir adamdan birkaç ay önce ayrıldım. Evimi taşladı, camlarımı kırdı. Üstelik evli ve iki çocuğu var. Geçen hafta savcılığa başvurdum. Çok korkuyorum."

Kadınsı eğilimleri ister doğuştan olsun ister o şekilde eğitildiklerinden veya küçük yaşta yetişkin erkeklerin cinsel saldırısına uğradığından, travesti olduğu için fuhuşa başlayan her erkek okumamış ve yoksul değildir. Gene Radikal'in yayımladığı röportajlardan:

"İstanbul Üniversitesi Turizm Otelcilik Bölümü'nde okudum. İngilizce biliyorum. Tiyatroculuk yaptım. Ama bunlara rağmen travesti olduktan sonra iş bulamadım. İnsanlar çok acımasız. Ben de kadın olarak doğmayı çok isterdim. Ne yazık ki yanlış bedende dünyaya geldim. Biri şu an bana iş verirse çok çalışırım. Yeter ki el uzatsınlar."

Bazı travestiler inanılmaz bir direnç göreceklerini sanarak ailelerinden ayrılmakta ve sonradan hoşgörü görmelerine rağmen fuhuşa devam etmektedir. Birçok aile çocuklarının durumunu bildiği için, saklı bile olsa, bunlardan yardımını esirgememektedir. Bunun ekonomik nedenleri olsa bile, temelinde aileler, örneğin travesti eğilimli çocuklarının toplumda düştükleri durumu anlayıp, çocuğu reddetmekte bir yarar olmadığını anlamaktadır.

"Evet. Annem babam hacı. Durumumu düşünerek, üç yıl önce evden kaçmıştım. Onlara, yurt dışındayım diye mektup gönderdim. Kaçtıktan bir buçuk yıl sonra bir gece, gittiğim kulüpte ışıklar yandı. Polisler kulübü basmıştı. Dayımın oğlu, 'Bu' dedi. Beni karakola götürdüler. Babam beni ilk kez dekolte bir kıyafette, kadın olarak gördü. Ağlamaya başladı. Ben de ağladım. O gece, geri dönmem şartıyla eve gittim. Beni öldüreceklerini zannediyordum. Oysa

bağırlarına bastılar. Babam, 'Ben sana para veririm, yeter ki fuhuş yapma' dedi. Ama travesti olmanın bedeli ağır. Herkese bir lira olan bana iki lira. Kiralar da öyle. Verdiği para yetmedi."

Birçok travesti de "normal" bir aile hayatı kurmak ve seks pazarından kurtulmak istemektedir:

'İyi bir eğitimim olmasa bile gencim, değişebilirim. Otuz beş yaşında bir kocam var. Tek isteğim, ölene kadar onunla yaşamak. Beraber olmadan önce kendimi satıyordum. Kocamı da o şekilde tanıdım. Altı ay hiç çalışmadım. Fuhuş yapmamı istemedi. Başka iş de bulamadım, evde oturdum. Krizde eşimin işleri bozulunca birkaç ay önce yeniden başladım. Hiç istemiyor. Bırakacağım. Acaba beni bırakıp bir kadınla olur mu' tedirginliğini hep yaşıyorum. Çünkü ne yazık ki normal bir kadın değilim. Tüm travestiler aslında böyle yaşar. Çoğu kişi de paramız için bizimle olur. Ama eşim paramı almıyor. Ona karısı gibi bakıyorum. Yemek pişirip çamaşırını yıkıyorum."

Önceki bölümlerde, Güney Amerika, Kosta Rika gibi ülkelerde sayıları giderek artan erkek genelevlerinin olduğunu belirtmiştik. Türkiye'de travesti fahişeleri sokakta çalıştırmak, onlara daha güvenli bir ortam sağlamak ve bunun yanında da iyi bir kâr sağlamak için bu tür genelevler açılmaktadır. Radikal Gazetesi, İstanbul'da farklı semtlerde iki kaçak travesti genelevi olduğunu ve bu genelevlerde toplam kırk-elli travesti çalıştığını bildirmektedir:

''Genelev, İstanbul'un dar sokaklarından birinde üç katlı döküntü bir yapı. Üst katlarda üç ayrı oda var. Kırmızı ampullerle aydınlatılan, ağır bir kokunun hâkim olduğu odalara ikişer yatak konulmuş. Yataklar birbirinden perdelerle ayrılmış. Görüşme yapılan travestiler arasında üniversite mezunu olup iyi derecede yabancı dil bilenler bile var. Travesti olduklarından, iş bulamayıp fuhuş yapmak zorunda kalmışlar. Birbirinden ilginç dramlarını dile getiriyorlar. Sokaklardan daha güvenli olduğu için genelevde çalışmayı tercih ettiklerini belirten travestiler, 5 milyon TL'den başlayan vizite ücretini pazarlıkla artırmaya çalışıyorlarmış. Bir gecede en az otuz kırk kişiyle beraber oluyorlarmış. Bir günde yüz iki kişiyle olan arkadaşları varmış. Ameliyat olacak paraları olmadığı için, travestilerden yalnızca ikisi ameliyatlıymış.

Genelevin sahibi, Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü'nü bitirmiş. Bir süre tarih öğretmenliği yapmış. Ama eş cinselliği anlaşılınca onu kovmuşlar. Pastane açmış. Semtte dışlanmış. Bunun üzerine travesti kılığında caddelerde fuhuşa başlamış. Ayrıca, travesti arkadaşlarıyla bir bina satın almış ve burayı işletmeye başlamış. Sonra yeniden erkekliğe dönmüş. Ruhsatsız çalışıyormuş."

Ülkemizde, fahişelik yapsınlar ya da yapmasınlar, transseksüeller ünlü olmadıkça, eziklik çeken kişilerdir. Kimi travesti ve transseksüel fuhuş yaptığını en yakınlarından bile saklamayı yeğlemektedir:

"Aynı genelevde, ameliyat olmuş ve adını Zehra olarak değiştirmiş bir travesti, biriyle evliymiş. Ama bu hayata alıştığı için hâlâ geceleri çıkıp fuhuş yapmaktaymış. Kocası ameliyat olduğunu ve fuhuş yaptığını bilmiyormuş. Orada çalışan İranlı Aysel ülkesinde fahişeleri idam ettikleri için yakalanmaktan korkuyormuş. Şu anda Avrupa'ya kaçmaya çalışıyormuş."

Fuhuş yapan travestiler ister genelevlerde çalışsın ister Nataşalar gibi sokaklara dökülmüş olsun, polisin özellikle sevmediği bir durum yaratmaktadırlar. Toplumun bu insanlara karşı beslediği yoğun olumsuz duygular ve kadınsı erkeklerin yalnız fuhuş sırasında değil, yaşamlarının tüm aşamalarında katlanmak zorunda kaldıkları sorunlar yaratmaktadır. Bir travesti öyküsünü şöyle anlatıyor:

"*Fuhuşa ilk başladığımda polis yakaladı. Emniyete götürüp bizi çırılçıplak soydular ve üstümüze su sıktılar. Sırf travestiyiz diye işkence görüyoruz. Travesti ve transseksüeller, 03 Temmuz 2003 tarihinden itibaren İstanbul'da, emniyet görevlileri tarafından sebebini anlayamadığımız bir şekilde gözaltına alınmaya başlandı ve bu gözaltılar hâlâ devam ediyor. Daha önce de benzer baskılara maruz kalan bizler, bir gece gözaltında tutulduktan sonra savcı*

karşısına çıkartılır ve para cezasına çarptırılırdık.

Bizi hayasızlıkla suçlayıp para cezasına çarptırıyorlar. Oysa biz tüm baskılara karşın kimliğimize sahip çıkıyoruz. Bu hayasızlık değil, onurlu bir davranıştır. Olduğumuz gibi görünüyoruz diye teşhircilikle suçlanıyoruz. Görülüyor ki amaç, bizi ya evlere hapsetmek ya da erkek olmaya zorlamaktır. Kendini kadın olarak hisseden bir insanın değiştirilmeye çalışılması insan haklarına aykırıdır. Bir emniyet yetkilisi, 'annemin üzerine yemin ederim ki sizin kökünüzü kazıyacağız' dedi. Öte yandan İstanbul Valisi, bir televizyon kanalında halkı da travesti ve transseksüellere karşı açtığı mücadelede yanına çağırdı. Bu hedef gösterme kısa zamanda sonuç verdi ve 18 Temmuz 2021 Cuma gecesi saat 22.30'da Merter'de pompalı tüfekle saldırıya uğradık. Dördü ağır olmak üzere on arkadaşımız yaralandı. Saldırgan yakalandığında, travestileri 'toplum ahlakını bozdukları için vurduğunu' söyledi. Biliyoruz ki bu olay kişisel, medyanın ve valinin çağrılarına bir yanıt. Saldırgan, toplumda oluşturulmaya çalışılan genel nefret havası *sonucunda bu düşüncelere kapıldı."*

Travesti ve transseksüellerin toplumca hoş görülmemesi, onlara yardım eli uzatanlara karşı da olumsuz tepkiler yaratmaktadır. Örneğin, otuz yaşında bir adam basında "Kaliteli orospu!" başlığıyla yayımlanan demecinde, AB'ye karşı sert bir tavır takınmış ve onların yardımı hak etmediklerini yazmıştır: Avrupa Birliği, her tür eylemi standardize etme çabasına, fuhuşu da ekledi. 300 bin Euro'luk projeyle, Türkiye'deki hayat kadınlarına, transseksüel ve travestilere güvenli seks öğretilecek.

*"Yolda yürümekten tutun da ne halt yiyeceğinize kadar karışan, dünyayı global ve mekanik bir köye çevirmeye çalışan Avrupa Birliği, standardizasyona uğramış hayatlardan başka hiçbir şey sunamıyor. Otobüs durağında, sinema-tiyatro kuyruğunda, karşıdan karşıya geçerken, kokoreç ve işkembe yerken dikkat edilmesi gerekti*ğini formüle eden AB'nin, işi *umumhane kapısına dayandıracağı belliydi zaten..."*

Sonuç

Erkek fahişelerin birçoğu erkek müşterilere seks satarlar. Bunlar, genelde genç ve hatta çocuk yaştadırlar. İçlerinde kadınsı olan da kadınsı müşterilere hizmet eden de vardır. Karısı ve kız arkadaşı olanlar da yaygındır.

Son yirmi yıl içinde, Avrupa'nın her kentinde travesti ve transseksüeller su yüzüne daha rahat çıkmış, tarihin farklı dönem ve kültüründe kadınsı erkeklere olan ilgiyi kanıtlamış ve bu pazarı tutmak isteyen satılık erkekleri abartılı efemine tavır ve giysilere itmiştir. Pazarlarının rahatlaması ve genişlemesine karşın, jigololar veya hem kadın hem erkekle birlikte olan satılık erkeklerle karşılaştırıldığında, transseksüel grup birçok sorunla karşı karşıyadır. Aralarında kadınsı görünümü yalnız müşteri çekmek için takınanlar varsa da çoğunluk sosyal veya biyolojik nedenle gerçekten bu eğilimdedir. Doğal olarak bu eğilimde olanlar iş bulamamakta, arkadaş seçimlerinde zorlanmakta ve egemen toplumca dışlanmaktadır. Bazıları evsiz, diğerleriyse vizesizdir. Bu sıkıntıların yanında, AIDS ve benzeri salgın cinsel hastalıklara yakalanma tehlikesi de vardır. Bu nedenle, travesti ve transseksüellere yardım elleri uzanmaya başlanmış ve kendilerini satmaktan vazgeçmeseler bile, korunmaları gereği savunulmuştur.

Bugüne kadar "kendi kendine yardım" kılavuzları genellikle kadın fahişeler ve jigololar tarafından yazılmışsa da erkeklere hizmet veren satılık erkekler için de "doğru davran sürekli kazan" kurallarının düzenlenip satılmasının yakın zaman içinde gerçekleşeceğine kuşku yoktur. Bu tür düzenlemeler hem müşterileri hem de erkek fahişeleri koruyucu işlev görebilir. Kadın fahişeler ve jigololara yönelik "tavsiye" belgelerini inceledikten sonra, erkek fahişelere verilebilecek bazı davranış önerileri aşağıda sıralanmıştır:

'….Her zaman bir dostuna nereye gittiğini ve ne yaptığını söyle. Eskort ajansından bir müşteri gelmişse onun ismini ve telefon numarasını bir arkadaşına ver.

…Özel kulüplerde çalışırsan daha güvende olursun; buralarda müşterilerin adres ve telefonları bulunur. Sokakta çalışmak daha kolay olsa bile buraları güvenli değildir.

…Nerede çalışırsan çalış seni koruyacak birine para yedirmek zorunda olduğunu unutma. Kimsen yoksa birçok örgüt sana yardımcı olabilir.

… Her zaman güvenli cinsel ilişki kurma yöntemlerini kullan, kendini ve müşterini salgın cinsel hastalıklardan koru.

…Verebileceğin hizmetleri, yapmaya hazır olduğun doyumu sağlayıcı işleri iyi tanımla ve ne kadar para verilirse verilsin bunların dışına çıkma. İzin vermediğinde müşterinin sizi kurban olarak kullanamayacağına inan.

…Seks işi bir kariyerdir, çok az insan yirmi beşine geldiğinde veya birkaç yıl çalıştıktan sonra bu işten kurtulabilir. Bu işe kendi isteğinle atılıyorsan, sürdürülemeyecek bir seçim yaptığını iyi anla.

…Yaşamının üçte birini çalışarak geçireceğine göre yaptığın işten nefret etmeden, bir başka yolla para kazanma olanaklarını araştır. Seni bu işten kurtaracak bir kadın veya erkek düşlemek, iyi bir evlilik yapacağınızı ummak genelde gerçekleşmeyecek bir düştür; bu şekilde kendini aldatarak bu mesleği sürdürmeye hazır ol.

…Fazla içki içme ve kontrolün senin elinde olduğunu unutma. Bir barda çalışacaksan içki içmek zorunda olduğunu hatırla ve içer gibi yap. Buralarda içki içen insanların sarhoşluk nedeniyle seks için her zaman hazır olmadığını unutma; onları aceleye getirip, şiddet göstermelerine neden olma.

…Seks bir ticarettir ve bu sektördeki en zor iş fahişeliktir. Parayla satın alan insanlar her gün gördüğün, bildiğin, hatta birlikte yaşadığın insanlardır. Bunlarla olan ilişkide kendini ezdirme, aşağılatma.

…Bu meslekte ileri gidebilmek masraf gerektiriyor; sokaktan kurtulmak için uyuşturucuya değil tasarrufa başla. Emekliğinizin, sağlık sigortanızın olmadığını unutmayın ve ileriye dönük davranın.

…Polisin peşinde olduğunu sanma; çok aptalca bir şey yapmadığın sürece seni rahatsız etmezler. Eğer ille de bu meslekte kalacaksan başka suçlar işleme. Eğer komşuların senden rahatsız oluyorsa muhakkak bir yanlış yapıyorsundur. Onun bunun evine girip çıkması, başkalarının ilgisini çeker. Ya dikkat et ya da böyle şeylere aldırmayan bir semte taşın.

…Birlikte yaşadığınız insan, “koruyucu meleğin” seni sekse zorluyor ve şiddet kullanıyorsa, ruhsal sorunları vardır ve şiddet kullanmak onun için bir ihtiyaçtır. Sorunu kendi davranışlarında arama ve bu insandan kurtulmaya bak. Simsarlar da müşteriler de başkaları üstünde egemenlik kurma gereksinimi duyarlar; şiddet kullanma eğilimi bunun bir uzantısıdır. Bunlar, şiddete ilk kez başvurduklarında önüne geç, izin verme.

…Güzel giyin, temiz ol, güzel kok ve kendini güzel hisset. Yalnız fahişe olduğunu kabul et; unutma ki size gelenler fahişeleri sevdikleri için gelirler. Müşterinle eğlenmenin ve hoş zaman geçirmenin bir sakıncası olmadığını unutma.’

Tarih Boyunca Çocuk Ticareti

13. yüzyıla kadar, terk edilen çocukların birçoğu bir başka aile tarafından büyütülür veya çalıştırılırdı. Çoğu bedensel ve cinsel şiddet görürdü. Bir yere terk edilmiş, satılmış, verilmiş, değiş tokuş edilmiş veya evlat edinilmiş, her ne olursa olsun, “yabancıların merhametinin” çocukları koruyacağına inanılırdı. Çocuklar ihtiyaçtan terk edilip, ihtiyaçtan alınırken, sermayenin büyümesine ve kan bağlılığına, yani mirasa verilen önem arttıkça terk edilen çocuklar, öksüzler yurdu gibi kimsenin pek ilgilenmediği yerlere bırakılır hale geldi. Böylece toplum dışına itilen terk edilmiş çocukların çoğu bakımsızlık nedeniyle öldü; yaşayabilenler de genelde başarısız oldu.

Avrupa'da, Helenistik dönemden Orta Çağ'ın sonuna kadar çok sayıda çocuk terk edilmiştir. Terk edilme oranları MS 250 yıllarından on birinci yüzyıla kadar çok yükselirken, on ikinci yüzyıl başlarına doğru yavaşlamış ve 1200'lerden itibaren tekrar artmaya başlamıştır. Sanayi Devrimi öncesinde, toplumun devamlılığı için ailelerin ortalama 2,2 çocuk sahibi olması gerektiğini ilke sayarsak, pek çok ailenin 5-6 çocuk yaptığını ve onlara bakmaya da güçlerinin yetmediğini görürüz. Yoksullar çok çocuk yapıp bakamadıklarından, öte yandan nüfusun yüzde 10-25'i de kısırlık ve çocuk ölümleri nedeniyle çocuk sahibi olamadığından, çocuk arayanlar ile çocuklarını istemeyenler dengelenmiştir. Bu dengenin bozulmasıyla, aile dışına atılan çocuklar tapınaklarda kullanılmış, fahişe olarak satılmış veya çeşitli kurumlara verilerek toplumdan kopartılmışlardır.

Aşırı yoksulluk, çocuğun engelli olmasından duyulan utanç, ensest veya zina sonucu doğan çocukların gizlenmesi zorunluluğu, miras nedeniyle mal bölünmesini önlemek, çocuğun istek dışı ve istenmeyen cinsiyette doğması, başlıca terk edilme gerekçelerindendir. Avrupa'nın gelişme döneminde bile ailelerin çocuklarını terk etmeleri yasaklanmamıştır. Bazı dönemlerde çocuğu çıplak bırakmaya karşı çıkılmışsa da bu bile ciddiye alınmamış, zavallı çocuklar üstleri bile örtülmeden bir köşeye terk edilmişlerdir.

Çocukların terk edilmesindeki artışta Hristiyanlığın etkili olduğu sanılmaktadır. Özellikle Katolikliğin, cinsel ilişkiyi üremenin gereği sayıp çocuğu sadece aile birliğinin bir parçası olarak kabul etmesi, kimsesiz çocuklara manastır ve kiliselerin kucak açması, bunun başlıca göstergeleridir. Kiliselere bırakılan çocuklarsa ya satılmış ya da oralarda esir gibi çalıştırılmıştır. "Tanrıya armağan" adı verilen bu uygulama, kilisenin insanlar üzerindeki baskısı arttıkça sıklaşmıştır.

Orta Çağ'a kadar Avrupa'da çocuk satmak olağandı. Bakamamaktansa satmanın çocuk için daha iyi olacağına inanılırdı. Eski Çağ ile Orta Çağ arasındaysa çocuk satışları arasında iki önemli fark vardı. Bunlardan ilki, kilisenin giderek daha etkin biçimde işe karışması ve bunun sonucunda da ailelerin evlilik ilişkilerine bütünüyle hakim hale gelmesiydi. İkincisiyse, şecere ve kan bağlılıklarının Orta Çağ'dan itibaren öneminin artması ve evlat edinmenin riskli bir iş olmaya başlamasıydı. Eski Çağ ve Orta Çağ'da terk edilmiş çocukların büyük çoğunluğu kurtarılır, ya evlatlık ya da işçi olarak ailelerin yanında yaşarlardı. Bu çağlarda insan gücünün çok önemli olması çocukları istenen bir toplum ögesi yaparken, Sanayi Devrimi'nden sonra makine insana ağır basmaya başladı ve çocuklar dışlandı. On üçüncü yüzyıl, terk edilmiş çocukların yaşamında yepyeni bir çağ açtı. Kimsesiz çocuklar için artık özel kurumlar açılmakta ve birçok Avrupa kentinde bu yurtlar çocukları sokaktan ve gözlerden uzak tutmaktadır.

Araştırmacıların belirlediği terk edilmiş çocuk sayıları insanı şaşırtacak derecede yüksektir. Örneğin, on sekizinci yüzyılda Toulouse kentinde, kayda geçen her yüz çocuktan on-on yedisi terk ediliyordu. Bu sayı, yüzyılın sonlarına doğru yirmi-yirmi beşe yükseldi. Kentin yoksul semtlerindeyse, kayıtlı çocukların yüzde 39,9'unun terk edildiği biliniyordu. Lyon kentinde 1750-1789 arasında doğan her üç çocuktan birinin terk edildiği saptanmıştı. Aynı dönemlerde Paris'te, doğduğunda kayda geçmiş çocukların yüzde 20-30'u terk edilmişti. Floransa'da o yüzyılın sonuna doğru terk edilmiş çocuklar kayıtlı olanların yüzde 43'ünü buluyordu. Eski yüzyıllar için demografik veriler elde olmadığından İtalya ve Fransa dışında sayısal bilgiler elde edilememekle birlikte, kayda geçirilmemiş çocukların büyük çoğunluğunun terk edilmiş olduğu tahmin edilmektedir. Daha sonraki yüzyıllarda azalan çocuk terk edilme oranları, yirminci yüzyıl Avrupa'sında yılda 50 bine kadar düşmüş ve o sıralarda Amerikalı evli çiftler 2 milyon çocuk evlat edinmek istemiş ve başka yerlerden aramak zorunda kalmışlardır.

Yunanca, Latince, Arapça "çocuk", "oğlan" veya "kız" kelimelerini "esir" veya "hizmetçi" anlamında kullanırken, bazı kültürler de "başkasının egemenliği altında yaşamayan" yaştaki bir insanı "çocuk" olarak görmemektedir. Bizans İmparatorluğu'nda gençler yirmi beş yaşına gelene kadar yetişkin addedilmezken, birçok çağdaş kültür de çocukluğu yasalarla belli bir yaşla sınırlamıştır. Bu konuda aşırı sayıda araştırma yapıldığında, bu kitapta "kim çocuktur, kim değildir" konusunda yeterince değinemeyeceğimizden, şu kadarla yetinmek gerekmektedir: Bazı

kültürler çocukluk yaşı olarak on ikiyi, bazıları ise "yasal yaş" diye kabul edilen on sekiz veya yirmi bir yaşını kullanmaktadır. Kuşkusuz, on iki-on üç yaşından küçük bir insanı cinsel amaca alet etmek "çocuğa" karşı yapılmış bir şiddettir. Çocukların çoğu ya doğar doğmaz ya da bebekliğinde terk edilirken, sermayenin oluşumu ilerleyip miras önem kazandıkça daha büyük yaştaki çocuklar manastırlara, kiliselere ve tapınaklara bırakılmıştır.

Toplumun tarih içinde çocuğa verdiği anlam ve değer bugünkünden farklı olmuştur. Örneğin, Roma İmparatorluğu'nun birçok döneminde çocuk, imparatorluk için gerekli sayılmıştır. Romalılar, doğan çocukları büyütmek zorunda bırakılmamışlar, vatandaşlar ve esirler istediklerinde çocuklarını terk edebilmişlerdir. Tersine, Roma vatandaşlarının çocuk doğurarak imtiyazlı sınıfları büyütmeleri beklenmiştir. İmparatorluğun büyümesi ilkesi üzerinde durulmuş, kimin bakacağı önemsenmeden çocuk doğurtulmasına önem verilmiştir. "Bulunmuş" çocuklar çok benimsendiklerinde özgür olabilirken, bunların çoğunluğu esir olarak kalmıştır.

Roma İmparatorluğu'nda çocukların satılması hem olağan hem de yaygın olmuştur. Belgelere göre:

Satılan çocukların birçoğu ailelerince terk edilmiştir;

Değiş tokuş yoluyla bir çocuk terk edilip, bir başkası alınmıştır.

Herkesin bildiği veya kolayca bulunabilecek bir yerde sokağa bırakılan çocukların başkalarınca alınmadığı ancak ender durumlarda görülmüştür.

Yunan uygarlığında boşanmış kadınlar, kocaları çocuklarını kabul etmezse başkalarına verebilmiş veya kolay bulunabilecek bir yerde terk etmiştir. İnançlara göre, Fars İmparatorluğu'nun kurucusu Sirus da terk edilmiş bir erkek çocukken, hayvancılıkla uğraşan bir adam ve karısı tarafından bulunmuştur. Truva Savaşı'nı başlatan Paris de aynı şekilde terk edilmiş bir çocuktur. Yunan Kralı Misia, İspanya Kralı Cunetes de terk edilmiş ve merhametli yabancılar tarafından bulunduklarında büyüyüp yücelmişledir. Efsaneye göre Jüpiter de terk edilmiş bir çocuktur; büyüdüğünde ikiz oğlu olmuş (Zetus ve Amfion) ve Jüpiter de onları terk etmiştir. Bu ve bunun gibi 'birçok mitoloji ve öykü, çocukların terk edilebileceğine ve merhametli yabancıların onları bulmakla kalmayıp onları yüceltebileceğine insanları inandırmıştır.

Akdeniz ülkelerinin birçoğunda oğlan ve kız çocukların tanrılara kurban olarak sunulduğuna dair belgeler vardır. Çocukların kurban edilmesi bir anlamda özveri, kahramanlık, tanrı severlik, ülke severlik gibi meziyetlere işaret ederdi. Roma İmparatorluğu'nun parlak günlerinde bu tür kurban verme gelenekleri bütünüyle terk edilmiş olmakla birlikte, çocuk feda etmenin bir fazilet göstergesi olduğu din felsefesiyle de desteklenmiştir.

Avrupa tarihçileri, terk edilen veya satılan çocukların şiddet gördüğünü ve yaşadıklarına pişman olduğunu yazmaktadırlar. Terk edilmiş çocuklar çoğu zaman esir muamelesi görmüştür. Ayrıca, bu çocukların fahişe olarak kullanıldığına da şüphe yoktur. Örneğin, Augustus dönemi Roma'sında erkek çocuk fahişeler için özel bir tatil veya izin günü ilan edilmişti; bu çocukların bir bölümü esir, diğerleri de terk edilmiş çocuklardır.

Eski Çağ Avrupası'nda ve Roma İmparatorluğu'na ait yerlerde terk edilmiş çocuklara süt veren kurt heykelinden çeşitli sanat eserlerine, yabancıların merhameti simgelenip, çocukların terk edilmesinin doğal ve üstelik istenebilir bir olgu olduğu insanlara aşılanmıştır.

Orta Çağ'da yepyeni bir uygulamayla aileler kiliselerin kapısına çocuklarını bırakarak manastırlara "hediye vermeye" başlamışlardır. Doğu toplumlarında daha eskiden var olan bu uygulama Batı'ya göç etmiştir. Büyük oğlun mirasını korumak için zenginler de oğullarını "Tanrı'ya armağan" etmeye çabalamışlardır. Manastıra bırakılan çocuk otomatik olarak miras hakkından mahrum edilmiş ve kilise para karşılığı çocukların bu şekilde terk edilmesini teşvik etmiştir. Manastırlarda büyüyen çocuklar artık kilisenin malı haline gelmiş ve dini kurumlar bu çocuklara sürekli bir yer sağlamıştır. Yedinci yüzyılın başında gerek yoksul gerekse zengin aileler

kiliselere terk ettikleri çocuklarıyla ilgilerini kesmişlerdir. Çocuk satışından aileye menfaat sağlanırken, Tanrı'ya hediye edilen çocuklar için ailelerden parasal fedâkarlık da istenmiştir. Uygulama genellikle oğlan çocukları üzerinde odaklanmış olmasına rağmen, bazı durumlarda kız çocuklarının da Tanrı'ya bağışlanması mümkün hale gelmiştir.

Orta Çağ'a kadar teknoloji ve üretimdeki kısıtlı gelişmeler, özellikle yoksulların çocuklarını terk etmelerini hoş görülür kılmıştır. Yalnız onuncu yüzyıla yaklaşıldığında yeni tarım teknolojilerinin ortaya çıkmasıyla birlikte gelir düzeyinin yükselmesi, ailelerin çocuklarını daha düşük oranda terk etmesine yol açmıştır. On birinci ve on ikinci yüzyıllarda çocuk satışları düşmüşse de zenginler özellikle erkek çocuklarını kiliseye bağışlamayı sürdürmüşlerdir. Zenginliğin, yoksulluğun bedelini bu şekilde hep çocuklar ödemişlerdir.

Günümüzde Terk Edilmiş Çocuklar

Yüz binlerce ve milyonlarca kaçırılmış, ana babası tarafından satılmış, kimi kimsesi olmayan erkek çocuk, mafya tarafından toplanıp, bir ülkeden diğerine götürülerek satılmaktadır. Bu minik erkekler her türlü şiddete maruz kalmıştır. Bu çocuklar satılırken de inanılmaz biçimlerde pazarlanmaktadır. Küçük kız çocuklarını satarken kullanılmayan pazarlama biçimleri minicik erkek çocukları için kullanılır: "Ne istersen yap", "işkence serbest" gibi reklamlarla bu çocuklar her tür hizmete zorlanmaktadır. Bu biçimde büyüyen çocuklar ileri yaşlarda, "işin uzmanı" olmakta, hayat boyu bu işi sürdürmekte ve istemeseler de zaten bu işten kurtulmaları mümkün olmamaktadır.

Hem kız hem de erkek çocuklar ya kendi ülkelerinden "gelişmiş" pazarlara götürülmekte ya da turizm potansiyeli olan ülkelerde önemli bir turistik cazibe unsuru halinde sunulmaktadır. En azından otuz yıldır, kadın kuruluşları kız çocuklarının pazarlanmasına karşı çıkmaktadır, fakat henüz aynı durumdaki erkek çocukları sahiplenen yoktur. Birleşmiş Milletler'in bazı kuruluşları ve insan hakları savunucusu pek çok kişi hem kız hem de erkek çocukların pazarlanmasına karşı çıkmaktaysa da erkeklerden somut olarak söz edip onlara arka çıkanlar azdır.

Cinsel amaçla kullanılmak üzere çocukların satılması çağımızın en büyük illetlerinden biri haline gelmiştir. Sözünü ettiğimiz gibi, insanlık tarihi, terk edilen, Tanrıya bağışlanan, kaçırılan veya esir edilen çocuklara hep tanık olmuştur. Hem bunların hem de insan doğasındaki çarpıklıkların sonucu olarak da çocukların her türlü tecavüze uğraması önü alınamaz bir güçle büyümüştür. Çok daha kötüsü de atılıp satılmadan, ana babasının dizi dibinde oturan çocuklar da aile efratları tarafından tecavüze uğramakta ve her gazetede veya her televizyon kanalında sürekli olarak bu tür olaylardan söz edilmektedir. Hatta anaokullarında ve daha sonraki okul çağlarında da bu olaylar olmakta ve aileler, özellikle oğlan çocuklarının uğradığı tecavüzleri açığa çıkarmaktan büsbütün çekinmektedir. Yüzyıllardır çocukların başına bu inanılmaz ağı ören insanlık tarihi aynı şekilde süregelmekte ve her çağdaş toplumda özellikle oğlanların başına gelenler örtbas edilmektedir.

Uluslararası çalışmalara göre her yıl yaklaşık bir milyon çocuk seks ticaretine itilmektedir. Bu çocuklar, gelişmiş ülkelerde de bulunabilmekte, ama buralardaki yasaların uygulanma olasılığı daha fazla olduğundan, yasaların para için çiğnenmesine göz yuman ülkeler bu tür ticaretin odak merkezi haline gelmektedir. Böylece, örneğin Amerika' da sübyan bulmakta zorlananlar Karayipler'e giderek emellerine kavuşmaktadır. Ucuz seyahat etme olanakları, turistleri Kamboçya, Vietnam, Filipinler, Sri Lanka gibi ülkelere çekmektedir. Verilen istatistiklere göre 1994'te bile Brezilya'da 500 bin, Hindistan'da 400 bin, Nepal'de 200 bin, Tayland'da ise sayıları 850 bine varan çocuk seks ticaretine alet edilmektedir.

Uluslararası Çalışma Örgütü'nün raporuna göre, 2016 yılında dünyada 1 milyon çocuk ticari cinsel sömürü mağduru olmuştur. Bu, dünyadaki tüm seks ticaretinin yaklaşık beşte biridir. Seks ticaretinin çocuk mağdurlarını tespit etmek bilhassa zor olduğundan, gerçek rakam mevcut tahminlerden çok daha yüksektir. Aynı rapora göre, her on çocuk seks ticareti mağdurundan

yedisi Asya ve Pasifik bölgesinde istismara uğramıştır. Bunu Avrupa ve Orta Asya (%14), Afrika (%8), Amerika (%4) ve Arap Devletleri (%1) takip etmiştir. Seks ticaretine alet edilen çocuklar, gelişmiş ülkelerde de bulunabilmekte, ama buralardaki yasaların uygulanma olasılığı daha fazla olduğundan, yasaların para için çiğnenmesine göz yuman ülkeler bu tür ticaretin odak merkezi haline gelmektedir.

İnternetin gelişmesiyle çocuk satışları ve pornografi inanılmaz boyutlara çıkmış ve yüz milyonlarca insan 100-150 ABD dolarına internet sitelerine abone olarak seks ticaretini destekler hale gelmiştir. Seks tüccarları, birçok aileye ve çocuğa iş imkanı yaratacağı vaadiyle çocukları ağlarına düşürmüştür. İnternet üzerinden gerçekleştirilen çocuk cinsel istismarı ve sömürüsünün ölçeği, karmaşıklığı ve tehlikesi giderek artmaktadır. Teknoloji, çocuklara yönelik cinsel saldırıların canlı yayınlanması ve çocuklara cinsel şantaj yapılması gibi yeni çocuk istismarı türlerinin ortaya çıkmasına olanak tanımaktadır. Dahası, sosyal medyanın özellikle son yirmi yılda yaygınlaşması, online cinsel sömürüye yeni olanaklar açmıştır. Amerikan Ulusal Kayıp ve İstismara Uğramış Çocuklar Merkezi, 2023 yılında özel yardım hattına 186 bin 819 adet online ikna, siber-şantaj ve haraç konulu ihbarın geldiğini belirtir.

Sübyan merakı tarihin her döneminde görülmekle birlikte bu işin ticaret haline gelmesi ve bu denli büyümesi çağımızın illetidir. Birçok toplum ne eskiden ne de şimdi “sübyancıları” asla aşağılamamıştır. Bunları yasalara teslim eden de azdır. Çocukları satın alan turistlerin bir bölümü “kimse görmez, kimse bilmez” diye düşünmektedir.

Türkiye Çocuk Vakfı’nın yaptığı bir araştırmaya göre, dünya nüfusunun 6 milyar 300 milyon olduğu sırada 0-18 yaş arasındaki çocuk nüfusu 3 milyar 50 milyondur. Bu çocukların 1 milyar 900 milyonu on beş yaşından küçüktür. Her yüz çocuktan altısı beş yaşına varmadan ölmektedir. Gelişmekte olan ülkelerde beş-on dört yaş arasındaki 200 milyon çocuk mutlak yoksulluk düzeyinin altındadır. Okul çağı içindeki 135 milyon çocuk okuma yazma bilmemektedir. Gelişmiş ülkelerdeyse çocukların yüzde 98’i okula kayıtlıdır. Yüzyılın en güçlü olgularından biri olan küreselleşme, yoksulluğu daha da yaygınlaştıran eğilimlerin ortaya çıkmasına neden olmakta ve dünyada her iki çocuktan biri şiddete maruz kalmaktadır. ‘’Tarihin hiçbir döneminde çocuk sorunu bugünkü kadar kuşatıcı boyutlara ulaşmamıştı. Bugün, bütün dünyada çocuk merkezli bir kriz yaşanıyor. Buna karşılık çocuk, dünyanın ilk gündem maddesi olamıyor. Yoksulluğun, eğitimsizliğin, açlığın, şiddetin, savaşların, her türlü ihmalin ve istismarın tükettiği çocuk gerçeği karşısında bütün insanlık çocuk ödevine yönelmedikçe çocuğu kolay hedef olmaktan kurtaramayız.” (M. R. Şirin, Çocuk Vakfı, 2001).

UNICEF’in 2023 verilerine göre, dünyada nüfusunun 8 Milyar olduğu sırada, 0-18 yaş arasındaki çocuk nüfusu 2 milyar 400 milyondur. Her bin çocuktan 10’u, 5 yaşına varmadan ölmektedir (Bu oran, bu kitabın ilk baskısının yayınlandığı 2006 senesinde bin çocukta 18 idi). Dünya Bankası ve UNICEF’in 2023 verilerine göre, yaklaşık 333 milyon çocuk (her altı çocuktan biri) mutlak yoksulluk sınırının altında yaşamaktadır. Bu sayı 2006’da 200 Milyon idi. Bu düşüş Orta Doğu, Kuzey Afrika ve Sahra-Altı Afrika hariç dünyanın her yerinde gözlemlenirken, özellikle Sahra-Altı Afrika’da 2013 yılından bu yana mutlak yoksulluk sınırı altında yaşayan çocuk oranı yüzde yetmiş artmıştır. 2022 yılında mutlak yoksulluk sınırı günde 2,15 ABD doları olarak güncellenmiştir. Uzmanlar bu coğrafyada gözlenen bu keskin sıçramayı, hızlı nüfus artışı, sınırlı sosyal koruma önlemleri, savaş ve çatışmalar ve iklimle ilgili afetler gibi zorlu küresel eğilimler ile açıklar. UNODC’nin 2022 İnsan Ticareti Küresel Raporu, yoksulluğu yoğunlaştıran bu küresel eğilimleri, aynı zamanda çocukları insan kaçakçılığına ve seks ticaretine karşı daha savunmasız kılan etmenler olarak sıralamıştır.

ILO’nun 2017 raporuna göre, dünyada zorla çalıştırılmak üzere kaçırılan 24,9 milyon insan vardır; insan kaçakçılığı ve zorunlu çalıştırma, yılda 150 milyar ABD doları yasa dışı gelir üretir. Hope for Justice isimli STK, 2022’de bu sayıyı artan mağdur sayıları ve enflasyona oranlayarak 245 milyar ABD doları olarak güncellemiştir. Kaçırılan insanların yaklaşık 5 milyonu seks ticareti için satılır; bunun bir milyonundan fazlasını çocuklar oluşturur. Kaçırılan çocukların üçte ikisi kız,

üçte biri erkek çocuklarıdır. Çocuklar ticari bir mal gibi görülerek alınıp satılmaktadır. Sağladığı kazanç açısından silah ve uyuşturucu kaçakçılığıyla yarıştığı söylenmektedir. Çocukları kaçıranlar, büyük ve organize kuruluşlardır. Pek çok çocuk durumunu bildirmek üzere polise gitmeye korkmaktadır. Çünkü bazı çocuklar, içlerinde polislerin de bulunduğu gruplar tarafından kaçırılmıştır.

Çocukların pek çoğu kaçırılarak seks pazarına sokulurken bazıları aileleri tarafından zorlanmaktadır. Belli bir oranı da Batıya kaçtıktan sonra rahat bir yaşama kavuşacağını düşünen, fakat umduğunu bulamadığı gibi aç ve susuz kalarak ekmeğini seks pazarında bulan çocuklar oluşturmaktadır. Teknolojik gelişmeler en çok çocuk pornocularının işine yaramaktadır. Kaçırılan çocuklar sadece cinsel sömürü aracı değil, aynı zamanda uyuşturucu dağıtıcısı, seks kölesi, ev hizmetçisi/kölesi ve ucuz işçi olarak da çalıştırılmaktadır. Bu çocuklara yardım etmek isteyenlerse tehditlerle karşılaşmaktadır.

Seks pazarına itilen çocukların sayısal artışının nedenleri arasında organize suç, cahillik, turizm, şehirleşme ve işsizlik yatmaktadır. Kırsal kesimlerden iş umuduyla kandırılarak şehirlere getirilen çocuklar genellikle seks pazarına sunulmaktadır. Kurbanlar yoksul ailelerin çocukları, sokak çocukları ve mülteci çocuklardan oluşmaktadır. Bunu bir ekonomik kazanç gibi düşünen bazı aileler de eve para girmesi için çocuklarını ya satmakta ya da bu pazara girmeye zorlamaktadır. Basında çıkan haberlerde, silah ve uyuşturucu kaçakçılığının yanı sıra, en kazançlı işlerin başında çocuk kaçırma olduğu belirtilmektedir Dermond Moore (1998). Hot Press'te yayımlanan bir yazısında şöyle demiştir:

> *"Bir gün rastlantı sonucu bir web sayfası buldum. Burada benim daha önceden tanıştığım bir insanın resmi vardı. O da, benim onu bulmama şaşırdı. Web sayfası Dublin'de 'Kirli Oğlanlar' adlı yedi kişilik bir grubun ilanını veriyordu. Sonradan öğrendiğime göre bu yedi kişi, kendi aralarında bir tür aile kurmuşlardı. Birkaçı eş cinseldi, ama hepsi değildi. Ortak yanları küçük yaşta sürekli tecavüze uğramalarından geliyordu. Kimi başka ailelerin yanında büyümüştü, kimilerininse anne babası uyuşturucu kullanan kişilerdi. Hepsi de genç yaşta fahişelik yapmaya başlamıştı. Hepsi de toplumun kenarında kalmış kiralık erkeklerdi ve kendi yaşamlarını web sitesinden başkalarıyla paylaşıyorlardı. Küçük yaşta kendilerine yapılanları üstlerinden atamadıklarını ayrıntılı biçimde anlatıyorlardı.*
>
> *'Kirli oğlanların', klasik bir İrlanda yöntemi kullanarak, bir web sitesi yoluyla anonim olarak yaşam öykülerini başkalarıyla paylaşmaları aslında çok hoş bir şey; hepimiz biraz daha bilgilenmek istiyoruz, ama bu insanları nasıl bulacağız belli değil... Aynı şekilde, eş cinsel web sitelerinde yayınlanan zavallı minik erkek çocukların yüzlerini kendi web sitelerine koyarak okurla paylaşıyorlar ve bir anlamda onları temsil ederek yardım diliyorlar. O çocuklara seslenerek seksin aslında bir güç/egemenlik oyunu olduğunu, onlara gelen müşterinin veya onları tavlamaya yeltenenlerin aslında onları bir seks esiri olarak kullanmak isteyeceğini ve eğer çocuklar konuyu iyi düşünürlerse müşterinin ihtiraslarını kendileri kontrol ederek müşteriyi kendilerine esir edebileceklerini öğretiyorlar. Yedi kişilik grup, bu yola düşmüş çocuklara iyi yaşamanın, yaşamdan alabilecekleri en büyük intikam olduğunu öğretmeye çalışıyorlar."*

Çocuk Kurumları

Bundan neredeyse otuz beş yıl önce, birçok ülkenin anaokullarında diz boyu çocuk istismarı olduğunu okuduğumda inanamamıştım. Örneğin, Kaliforniya eyaletinde bir anaokulunda yetmiş altı yaşındaki okul idarecisi, kırk yaşındaki oğlu ve aynı yaşlardaki kızıyla el ele verip çok sayıda çocuğa yıllarca tecavüz etmiştir. Çocukların birçoğu uyutulmuş, diğerleri uyuşturulmuş ve hepsinin gözü korkutulmuştur. Birçoğuna bu işin güzel ve hoş olduğu, ama başkalarından gizlenmesi gerektiği söylenmiştir. Yıllar boyu ne kadar zengin varsa çocuklarını bu ve benzeri okullara göndermiş, böyle bir felaketin kendi çocuğunun başına gelebileceğini ise kimse düşünmemiştir. Sonra iş bir yerden patlak vermiş, yıllar süren mahkeme sonunda suçlular kısa bir süre hapse gönderilmiş ama saldırıya maruz kalan çocukların her birinde derin yaralar açılmış ve

hiç kimse bunlara ne olduğunu belgelememiştir. Başına benzeri bir olay gelen Çinli çocuk şunları anlatmıştır:

Çin'de yaşayıp da çocuklarını medeni ülkelerde okutanlar çokmuş. Zengin bir Çinli ailenin oğlu İsviçre'ye okula gönderilmiş. Yatılı okulda hafta sonları ve tatillerde Çinli oğlanla öğretmenlerin küçük bir bölümü kalırmış. Ebeveynleri yakında olan çocuklar evlerine gider, Çinli çocuğun ailesi çok uzakta olduğundan, o ancak uzun tatillerde okuldan ayrılırmış. Yaklaşık on beş-on altı yaşlarındayken boylu poslu, yapılı, gayet çekici bir oğlanmış. Bir tatilde okulda yalnız kendisi ve nöbetçi öğretmen olarak da otuz beş yaşlarında bir öğretmen hanım kalmış. Öğretmen çocukla ilgilenmekten sorumlu olduğundan oğlanı kendi odasına davet ettiğinde, Çinli çocuk hiç çekinmeden hemen gitmiş.

Kendisine kuş sütüne kadar her şey verilmiş. Bardaklar dolusu şarap içirtilmiş. Sonra gece geç bir saatte öğretmen hanım bir dolap açmış. Bu dolabın içinde kırbaçlar, demir sopalar, zincirler, akla gelmez her türlü alet edevat varmış. Öğretmen oğlana, "Hangisini tercih edersin" diye sormuş; çocuksa hiçbir şey anlamamış. Belki bu konuda bilgi sahibi olması gerekirmiş, ama bilgisizmiş işte ... Ağzı açık bakınırken kadın bunun tecrübesiz, boyuna posuna yakışmayacak bir "cinsel cahillikte" olduğunu sezinlemiş. Bunun üzerine zavallı oğlanı zincirlerle duvara bağlamış. Saatlerce ona yapmadığını bırakmamış. İstediği şekilde çocuğu istismar etmiş. Ondan sonra da onu orada bırakıp çekip gitmiş. Çocuk hatırlamıyor, ama günlerce orada bağlı kalmış. Üşümüş, uyumuş, kolları kan içinde kalmış, ağlamış, bağırmış ve biri en sonunda onu çözmüş, ama kim çözmüş, nasıl çözmüş bunu hiçbir zaman öğrenememiş. Kadınlardan nefret gelmiş içine. Daha sonraları, on altı-on yedi yaşlarında kız arkadaş edinmeye çalışmış, ama hiçbir zaman onlarla cinsel ilişkiye girememiş. Yaşlı kadınlardan birçok teklif almış; onlara karşı daha da nefret duymuş. Yalnız bu arada da bedeninin değerli olduğuna ve para edeceğine ikna olmuş. Asyalı ve yine zengin ailelerden iki erkek arkadaş edinmiş ve bunlar örgütlenmeye, birbirlerine destek çıkarak eş cinsel, zayıf erkekleri ''tavlamaya" karar vermişler.

Bu işe ilk başladıklarında yıl 1976'ymış, o zaman bile üç saatlik bir beraberlik için 200 ABD doları aşan bir para almak mümkünmüş. Daha sonra örgüt büyümüş, ancak kerli ferli zenginlere özel hizmet götüren ve Avrupa'daki Asya pazarına hitap eden bir kurum yaratılmış. Bu arada da bizim Çinli çocuk hem bu işten çok kazandığından hem de zaten zengin ve sofistike bir aileden geldiği için eğitiminde büyük başarılar göstermiş ve üniversiteyi bitirir bitirmez uluslararası kuruluşlardan birine girmiş. Artık kendi bedenini değil başkalarının bedenini el altından pazarlamakta ve kendi cinselliğiyle ilgili aklı ve ruhu karman çorman olmaktadır; kadına gitse olmuyor erkekle olsa sevmiyor ve tüm başarılarına rağmen, kişisel mutlulukları iş hayatıyla sınırlanıyor.

Yatılı okullarda bakıcılar, yöneticiler ve öğretmenler dışında erkek çocukların da birbirlerine cinsel saldırıda bulunup, bu yöntemle egemenlik kurmayı amaçladıkları gözlemlenmiştir. Nasıl hapishanelerde mahkumlar birbirlerine cinsel saldırıda bulunarak güçlü erkek olduklarını ispatlamaya çalışıyorlarsa, yatılı okullarda da benzer olaylar gerçekleşmektedir. Sonuçta, yaşı daha küçük ve cılız oğlanlar diğerlerine yenik düşüp, genç yaştaki eziklikleri onları daha ileriki yaşlarda da bu işin içinde olmaya zorlamaktadır. Erkek çocukların, kızlarla karşılaştırıldığında, daha büyük oranda ve daha küçük yaşta yatılı okullara gönderilmesi ve ayrıca bakımevine, ıslahevine veya öksüzler yurduna atılması, oğlanları cinsel saldırı riskiyle karşı karşıya bırakmaktadır. Çocuk yaştayken gönderildikleri erkek yoğun kurumlarda cinsel saldırıya uğrayan oğlan çocuklar çok sayıdadır. Kız ve erkek çocukların birlikte kaldığı yurt ve bakımevlerinde de hem kız hem de oğlanlar cinsel saldırıya uğramaktadır.

Oğlan çocukları, öncelikle kamplara veya yatılı okullara gönderilmekte; birçok başka kurumsal ortama girmekte ve hem daha çok sayıda veya oranda erkek çocuk daha genç yaşlarda ailelerinden ayrılmakta hem de çok daha büyük oranda yalnız erkeklerden oluşan ortamlara girmektedir. Bu ortamlarda da "erkekliğini ispatlamak isteyen" veya oğlanlarla ilişki kurmaktan gerçekten haz duyan birçok başka erkek vardır; erkek yoğun ortamlarda kişilerin birbirleri

üzerinde egemenlik kurması, birbirlerini ezmesi ve üzmesi erkeklik tanımına girdiğinden, bu ortamlarda oğlanlara ve genç erkeklere hakim olmayı gerektiren bir sistem oluşmaktadır. Bir zaman kendine hakim olan ve bunu cinsel eylemlerle gösteren "erkeklik" sırası yetişkinlerden delikanlılara geçmekte ve cinsel saldırıya uğramış oğlanlar büyüdüklerinde ya ezilmişliği üstlerinden atarak ezen bir kişilik kazanmakta ya da ezilmişliklerini sürdürerek başka türlü deneyimlere girmektedir.

Aileler erkek çocuklarını çok daha kolayca serbest bırakabilmekte ve kız çocuklarına gösterdikleri özeni oğullarından esirgemektedir. Üstelik de oğlanların başına gelenler yazılıp çizilmediği için sanki onların başına bir şey gelmez diye düşünülmektedir. Ali'nin öyküsünde olduğu gibi:

> *İyi bir ailenin çocuğu, akıllı bir oğlan Boğaz'daki evinde yıllarca dadılar ve özel öğretmenlerle eğitilip, İstanbul'un en iyi okullarında okuduktan sonra ortaokul çağında aşırı zenginlerin oğlanlarını gönderdikleri yatılı bir İngiliz okuluna gönderilmiş. Ağlamış, yalvarmış, para etmemiş. Gözyaşları, kadınsı bulunmuş, hiç hoş karşılanmamış. Erkekliğe önemli bir adım olarak yatılı okula gitmekten kurtulamamış. Okula gittiğinin daha ilk haftası duşta saldırıya uğramış. Birkaç genç birlikte Ali'nin canını öylesine acıtmış ve gözünü öylesine korkutmuş ki kimselere şikâyet edememiş. Neredeyse iki yıl süren bu saldırı olayı artık cinselliğinin bir parçası olmuş. Yazları eve gittiğinde çok yalvarmış geri gitmemek için, ama kabul görmemiş. Aradan yıllar geçtikten sonra ailesi Ali'nin eşcinsel olmasına büyük tepki gösterdiğinde, Ali onlara her şeyi anlatmış ve sorumlu oldukları bu duruma katlanmak zorunda olduklarını hatırlatmış.*

Çağdaş Esaret

Birçok yazar, çağdaş esaret konusunda makale ve kitap üretmekte ve çok sayıda belgesel film yeniden ortaya çıkan bu kurumun yarattığı sorunları incelemektedir. Örneğin, Kevin Bales 1999'da yazdığı bir kitapta çağdaş esaretin tarihin daha önceki dönemlerinde gördüğümüz, bildiğimiz esaret kadar yaygın olduğunu, yoksullar ordusu arttıkça bu yeni esirlerin sayıca büyük oranlara ulaştığını belgelemektedir. Tayland, Moritanya, Brezilya, Pakistan, Hindistan, Amerika ve Avrupa'yı kapsayan çalışmada çağdaş esaretin çok daha zalim bir yapıya sahip olduğunu göstermektedir. Bales, eski ve yeni kurum arasındaki en önemli ortak yanın zulüm olduğunu ortaya koymuştur. Esirler zorla ve şiddet kullanarak toplanmakta ve her türlü eziyetle çalışmaya zorlanmaktadır. Eskiden esirler sahiplerine daha uzun süre bağlı olduklarından bunların yetişmesi, öğrenmesi için bir çaba gösterilirken çağdaş esir sahipleri bulduklarını kullanıp, işleri bitince de bir tarafa atıvermektedir. Bales bu nedenle kitabına Disposable People, yani kullanılıp bir tarafa atılabilen insanlar adını vermiştir.

Çağdaş esirlik kurumunun temelinde iki önemli olgu vardır. Birincisi, çok sayıda yoksul insanın ona buna el açarak borçlanması ve yoksulları esir etmek isteyenlerin ellere hemen para koyması, birçok insanı boğazına kadar mafyalara ve genelev sahiplerine borçlandırmasıdır. Borçluluk, esaretin en önemli nedenlerinden biridir; borçlar öylesine çabuk büyümekte, üstlerine öylesine faizler konmaktadır ki, borçlu bunu asla ödeyemez hale gelmekte ve bu şekilde kredi sahibinin istediği işi, istendiği kadar uzun süre yapmaktadır. İkinci yöntem ise; Bales, buna "kontrat esirliği" demektedir. Birçok örnekle saptadığı bu tür esaret çerçevesinde, sözde kontratla insanlar bir ülkeden diğerine gönderilmekte ve burada para almadan, şiddete maruz kalarak, son derece kötü koşullarda çalıştırılmaktadır. Moritanya'da eskiden olduğu gibi siyahlar, Araplar tarafından esir edilmektedir. Suudi Arabistan ve Kuveyt'ten Sri Lanka'ya Hindular, Filipinli Hristiyanlar ve Nijeryalı Müslümanlar toparlanıp gönderilmektedir. Ortada bir ırk olayı varmış gibi görünmekle birlikte yoksulluk tüm diğer farklılıkları silmektedir, yoksullar boğaz tokluğuna yapacak bir başka iş bulamadıklarından her şeye razı olup oradan buraya otobüsler, kamyonlar, gemiler dolusu gönderilmektedir.

Nüfusu aşırı büyüdüğü için çok sayıda yoksulu olan Tayland'da birçok çiftçi öylesine borçlanır ki, genelev işleten zengin Tayland'lılar bu ailelerin kızlarını pazarlar. Köleleştirdikleri bu kızları

giydirip besler, ama hastalandıklarında ve özellikle AIDS'e yakalandıklarında kapı dışarı ederler. Karayipler'de ve Batı Afrika ülkelerinde ise genellikle kız ve oğlan çocukları köleleştirilir. Örneğin, Gana, Togo, Benin gibi ülkelerde din de kötüye kullanılır, ailelerin günahlarını çıkartmak üzere yerel din adamlarına verilen kız çocuklarının ırzına geçilmekte veya aileler zaten ırzına geçilmiş kız çocuklarını papazlara bağışlamaktadırlar. Aslında geleneğe göre on yaşındayken papazlara verilen kız çocukları, papazlar için üç dört çocuk doğurduktan sonra esaretten kurtulma şansına kavuşur. Köleleştirilenler arasında çok sayıda erkek çocuk olduğu söylenmekle birlikte, bu konudaki araştırmalar çok kısıtlıdır.

UNODC'nin 2022 İnsan Ticareti Küresel Raporu, 2003'ten bu yana dünyada insan kaçakçılığı mağduru erkeklerin sayısının arttığını ve 2020 yılında erkeklerin, tespit edilen mağdurların beşte birini oluşturduğunu vurgular. Erkek mağdurların orantısız biçimde eksik bildirildiğinin de altını çizer. Raporun verdiği örneğe göre, Madrid'de tespit edilen her yetişkin erkek mağdur, tespit edilememiş 9,2 hemcinsine işaret eder; buna karşılık, her tespit edilen kadın mağdur 2,5 tespit edilmeyene işaret eder. Toplumsal cinsiyet normları ve erkeklerin olası mağduriyetlerine ilişkin yanlış algılar, pek çok erkeğin tespit edilmesine ve yardım almasına engel olmaktadır. Aktarıldığına göre, köleleştirilen erkekler hem kendilerince hem de başkalarınca, insan kaçakçılığından ziyade talihsiz koşulların kurbanı olarak algılanırlar, çünkü erkekliğe atfedilen kuvvet ve özerklik gibi özellikler, mağduriyet gerçeğiyle çelişir. Dahası, aynı raporun aktardığına göre, erkeklerin esareti baskın çoğunlukla maden veya tarlalarda zorla çalıştırma üzerinden istatistiklere geçse de kölelik koşulları erkekleri cinsel saldırılara karşı savunmasız bırakır.

Kent kent dolaşıp kamyonlar dolusu genç erkeği toplayıp kandırarak dağ başındaki madenlerde çalıştırmak, hem işverenin istediği erkek köle üzerinden cinsel egemenlik kurmasını serbest kılmakta, hem de köleler arasında "erkeklik yarışına" yol açmaktadır. Böylece buralarda aylarca tek başlarına çalışmak zorunda kalan erkekler ya zorla başka erkeklere sahip olmakta ya da kendini teslim etmektedir. Bir zamanlar altın, pırlanta, kömür, bakır ve tüm diğer madenlerde çalışan, yılda ancak bir kez ailelerini ziyaret edebilen bu yalnız erkeklerin, madenler çevresindeki kadın fahişelerle yetindiği sanılmakta veya bu varsayım herkesin işine gelmekteyken, AIDS'in madenlerle yakından ilişkisi, gözlerin açılmasına neden olmuştur. Yine de kamuoyu, konunun üstüne gitmemekte ve dünya tarihi boyunca birçok erkeğin hem kadın hem de erkek ilişkilerini bir arada sürdürdüğüne gözünü kapatmaktadır.

Seks Ticareti ve Pornografi

İşçi Mücadelesi dergisinin Eylül-Ekim 2003 tarihli sayısında, Uluslararası Çalışma Örgütü'nün verilerine göre, dünyada beş-on dört yaş arasında çalışan 250 milyon çocuk bulunmaktadır. Bu çocukların 60 milyonu çok zor koşullarda çalışmakta; köle olarak veya borç karşılığı çalıştırılmaktadır. Çocuk ticaretinin sağladığı kazanç bakımından silah ve uyuşturucu kaçakçılığıyla yarıştığı ve çocuk ticaretinde en fazla kârın ise, çocukların seks turizminde kullanılmasıyla elde edildiği belirtilmektedir. Yılda 2,5 milyona yakın insan kaçırılmaktadır.

Uluslararası Çalışma Örgütü'nün 2020 raporuna göre, dünyada 160 milyon çocuk işçi mevcuttur. Bu rakam dünya genelindeki tüm çocukların neredeyse onda birine karşılık gelmektedir. 79 milyon çocuk -çocuk işçilerin neredeyse yarısı- sağlıklarını, güvenliklerini ve ahlaki gelişimlerini doğrudan tehdit eden tehlikeli işlerde çalışmaktadır. Çocuk işçiliğinin en kötü biçimleri olarak bilenen bu tehlikeli işler, çocukların satışı ve kaçakçılığı, borç esareti ve serflik, çocukların silahlı çatışmalarda kullanılmak üzere askere alınmasına ek olarak; fuhuş, pornografi üretimi veya pornografik performanslar dahil her türlü köleliği veya köleliğe benzer uygulamayı içerir. Hope for Justice verilerine göre seks ticareti yıllık 169,9 milyar ABD doları ciro ile, bu zorunlu çalışma formları arasında en çok gelir getirendir.

Amerikan Barosu'nun 2010'da yayınlanan haberi, bakire çocuklarla ilişkiye girmenin AIDS'i tedavi edilebileceğine dair kültürel inançların mevcudiyetini iddia eder. Habere göre, bu tarz inançlar, insan tacirlerinden çocuk temin edilmesinin nedenlerindendir. Kullanılan çocuk hem

enfekte edilip hem de seks ticareti döngüsünde esir düşecektir. Söylendiğine göre bu durumlarda, AIDS'in yayılması, yalnızca insan ticareti mağduruyla cinsel ilişkinin bir yan ürünü değil, insan ticaretinin ve çocukla cinsel ilişkinin itici gücüdür.

Montgomery ise 2008 yayınında, AIDS ile bakire çocukların seks ticareti arasındaki ilişkinin güvenilir kaynaklarla temellendirilmediğini iddia eder. Bu araştırma, seks işçiliği yapan çocukların "temiz ve el değmemiş" olarak tasvir edilmesinin de gerçeği yansıtmadığını, bu çocukların çoğunlukla görünür şekilde çeşitli bulaşıcı hastalıkları taşıdığını gösterir. Dahası, Montgomery'nin Tayland'da çocuk seks işçileriyle yaptığı etnografik araştırmaya göre birçok çocuk için seks satışı, kaçırılma ya da bekâretin yüksek meblağlar karşılığında satın alınmasıyla ilgili değil, yoksul ve savunmasız olanlar için seçim ve fırsat kıtlığıyla ilgilidir. Bu çocukların bir kısmının fuhuşa yönelmeden önce daha çetin ve yoğun emek isteyen işler yaptığını, fuhuşun daha az emekle daha çok para kazandırdığını gözlemlediklerinde ailelerine destek olmak için, rasyonel bir tercihle fuhşa yöneldiklerini belirtir. Montgomery'ye göre bu çocukları edilgin aktörler olarak resmetmek, bu yoksul ve fedakâr çocukların kararlılığına ve dayanıklılığına haksızlık etmek olur. Yoksulluk ve seks ticareti arasındaki ilişki özetle çok katmanlı ve girifttir.

Afrika'da Senegal, Asya'da Tayland, Kamboçya, Hindistan, Yeni Zelanda, Rusya (Ortadoğu hariç, kıtadaki ülkelerin neredeyse tamamı), Latin Amerika' da El Salvador Limanı, Meksika, Brezilya ve Kosta Rika seks ticaretinin önemli merkezleri haline gelmiş yerlerdir. Sektörün en gelişmiş olduğu yerlerde, sadece bu işle uğraşan organize gruplar ve seyahat acenteleri ortaya çıkmaktadır. Bütün bu ülkelerde, seks işçisi olarak çalışan çocukların yaşı ona kadar inmektedir. Çocukların ortalama yaşlarıysa on dörttür. Seks ticareti yapan birey ve örgütler de erkeklerden oluşmaktadır. Talebin çok büyük kısmı ABD, Kanada, Japonya ve Avrupa ülkelerinden gelmektedir. Asya ve Afrika' dan kaçırılan çocuklar en fazla Kuzey Amerika'da ve Batı Avrupa'da pazarlanmaktadır. Sadece Almanya'da yılda 500 bin kişi, seks turizmi için Uzakdoğu ülkelerine seyahat etmektedir.

İnsan kaçakçılığıyla mücadele STK'larından Shared Hope International'ın 2012 araştırma raporu, seks ticaretini piyasa dinamikleri üzerinden inceler. Bu rapora göre ticari seks piyasasındaki üç alıcı kategorisi özetlenmektedir: durumsal, tercihli ve fırsatçı. Durumsal alıcılar; bulunabilirlik, savunmasızlık ve uygulamaya tolerans gösterilmesi nedeniyle reşit olmayanlarla ticari seks yapmaktadır. Tercihli alıcılar ise sübyancılar gibi belirli cinsel tercihleri kovalamaktadır ve tercih ettikleri kurbanı sağlayan pazarları ararlar. Fırsatçı alıcılar, genellikle ilgili kişilerin yaşını veya istekliliğini göz ardı ederek ayrım gözetmeksizin seks satın almaktadır. Seks ticaretinin turizm bağlamında pazarlanması ve toplumsal olarak normalleştirilmesi, alıcıların genç yaşlardan itibaren sapkınlığa yönlendirilmesine katkıda bulunmakta, bu da uygulamanın cazip hale gelmesine ve mağdurların insanlıktan çıkarılmasına yol açmaktadır. Alıcı psikolojisine dair kapsamlı bir inceleme yapılmamış olsa da hoşgörü gösterilmesinin ticari seks talebini kolaylaştırdığı açıktır. Aynı rapor, seks turizminin yaygın ve kabul edilebilir olduğu Jamaika, Hollanda, Amerika ve Japonya'da, seks turizmi talebinin nasıl normalleştirildiğine örnekler sunar.

Jamaika'da turizm odaklı reklamlar, sadece yetişkinlere yönelik tatil köyleri ve seks turlarını kolaylaştıran seyahat acenteleri ile bir kaçamak duygusunu teşvik etmektedir. Yerel yoksulluk, çocukların seks turizmine sunulmasını bile "ne yapıp ne edip geçinme" olarak okuyarak, fuhşun kültürel olarak kabul edilmesine yol açmaktadır.

Hollanda'nın fuhuşu yasallaştırması ve yasal seks ticareti bölgelerini (red light districts) teşvik etmesi hem yerel hem de uluslararası talebi çeken sıra dışı ticari seks pazarlarının ortaya çıkmasına yol açmıştır.

Amerika Birleşik Devletleri'nde cinselleştirilmiş popüler kültür, pezevenkliği ve fuhşu cazip hale getirerek ticari sekse erişimin önündeki ahlaki engelleri azaltmaktadır. Las Vegas'ın ünlü sloganı "Vegas'ta olan Vegas'ta kalır", ziyaretçilerin normal toplum standartlarının dışındaki davranışlarını teşvik etmektedir.

Japonya'da seksin fiziksel sağlık için elzem olarak normalleştirilmesi, katı toplumsal cinsiyet

rolleriyle birleşerek Japon erkekleri arasında seks "ihtiyacını" normalleştirmiştir. Vajinal ilişki dışındaki çoğu cinsel hizmetin yasal olması ticari seks pazarlarına erişimi kolaylaştırmaktadır.

Evrensel gazetesinin 2001 yılındaki bir haberinde, Uluslararası Çocukların Savunması Örgütü'nün Japonya'da düzenlenen kongresine sunduğu "Çocukların Doğu Avrupa'dan Batı Avrupa'ya Cinsel Amaçlarla Ticareti" konulu rapor, önemli sonuçlar ortaya koymaktadır. Çocuk ticaretinin raporunda, çoğunluğu on beş ila on sekiz yaşlarında olan kız ve erkek çocukların, zorla fahişe olarak çalıştırılmak için kaçırıldıkları, kandırıldıkları ve baskıya maruz kaldıkları kaydedilmektedir. Rapor, Doğu Avrupa'daki hemen hemen her ülkeden, İngiltere, Belçika, Finlandiya, Fransa, Almanya, İtalya, Norveç ve Hollanda'ya yönelik ticaretin boyutunu göstermektedir. Rapor, sekiz Batılı ülke yasalarının, çocuk ticaretiyle mücadelede yetersiz kaldığını belirtmektedir. Çocuk bakımıyla uğraşanlarla, polis, adli görevliler ve hükûmet yetkilileriyle yapılan görüşmelerle de Doğu Avrupa'dan gerçekleştirilen çocuk ticaretinin geniş boyutları bir kez daha ortaya koyulmuştur.

Brooks ve Heaslip'in 2019'da yayınlanan çalışmasında Avrupa Sayıştayının aktardığına göre, Avrupa'da seks ticareti mağdurlarının yüzde 65'i AB vatandaşıdır. Schengen bölgesinde sınır kontrollerinin bulunmaması nedeniyle kolaylaşan insan ticareti akışları çoğunlukla Doğu ve Orta Avrupa'dan Batı Avrupa'ya doğrudur. Ancak Batı Avrupa, Asya, Afrika ve Güney Amerika'dan gelenlerce insan kaçakçılığı için tercih edilen bir varış noktasıdır. UNODC'nin 2014 raporuna göre, çocuk mağdurlar Avrupa'da kaçırılanların beşte birini oluşturur; dünyanın geri kalanında ise bu oran üçte birdir. Avrupa'da kaçırılan mağdur çocukların beşte biri erkek çocuklardır. Seks ticareti, Avrupa'daki tüm insan kaçakçılığının yüzde 65'ini oluşturur; tespit edilebilen erkek mağdurlar genellikle seks ticareti değil esaret altında çalıştırılmak için kaçırılmışlardır, fakat burada erkek mağdurların olduğundan çok daha az bildirildiğini unutmamak gerekir.

Çocukları koruma yasaları olsa bile bunlar ya rafta kalmakta ya da rüşvet alarak devlet bürokratları da çocukların sömürüsüne ortak olmaktadırlar. Az gelişmiş pek çok ülkede çocuklarla ilgili işçi yasaları ya yoktur ya da var olduğu halde pratikte uygulanmamaktadır. Bu ülkelerde yoksul bırakılmış sınıfların bütün çocukları kullanılır ve kullanılmaya hazır bir durumda bekletilir. Erdoğan'ın da belirttiği gibi, "Nasıl ki işçilerin sömürüsü işsizlik, kalkınmanın olmaması veya engellenmesi, nüfus artışı nedeniyle değilse, çocukların köle olarak kullanılmasının nedeni de yoksulluk ve yoksunluk değildir. Yoksulluk, kentlere göç, kentin çekiciliği ve işsizlik, asla bağımsız değişken değildir."

Bunlara ek olarak, Shared Hope International'ın daha önce bahsedilen 2012 araştırma raporu, insan kaçakçılığı ve seks ticareti mağdurlarının mağdur değil suçlu olarak anlaşılması ve kayıt altına alınmasının sonuçlarına dikkat çeker. İnsan kaçakçılığı mağdurları, zorla parçası oldukları yasa dışı göç, uyuşturucu kuryeliği, hırsızlık, seks işçiliği gibi eylemlerin mağduru değil zanlısı addedildiğinde; hapis ve sınır dışı edilmeyle karşı karşıya kalırlar. Mağdurların suçlu olarak yanlış tanımlanması, yalnızca yardıma erişimi engellemekle kalmayıp, insan kaçakçılarının da herhangi bir yaptırımdan korkmadan faaliyet göstermesini kolaylaştırmaktadır.

Her ülkede aileleri tarafından dilenci yapılan genellikle erkek çocuklar görülmektedir. Amerika'da özellikle büyük şehirlerde çocuklar, aileleri tarafından "yem olarak" kullanılmaktadır. Çocukların dilencilikte kullanımı, kentlerde daha çok örgütlü olmaktadır. Örneğin, Pakistan'da eli tespihli tüccarlar, çocukları kaçıranlardan çocukları ucuza alıp güçsüz olanları sakat bırakıp, gözlerini kör etmekte ve dilenci sahibe satmaktadır. Çocukları bu şekilde kullanmak, çocukları kasıtlı olarak sakatlama, kezzap döküp acınacak bir görünüme sokma, seksle bulaşan hastalıklara, ölümlere neden olmaktadır. Evlerinden kopmuş ve/veya aileleri tarafından satılmış çocuklar, barınak ve yiyecek verilerek bir çatı altında toplanmakta, işe dilenci olarak başlatılıp, ardından seks işinde kullanılmaktadır. Erkek çocukların seks kölesi olarak kullanılması çocukları ruhsal ve fiziksel yıkıma uğratmaktadır. Cinsel organlarının yırtılması, kesilmesi, cinsel organlarına yabancı maddeler sokulması, havasızlıktan ölme ve bademciklerin şişmesiyle boğulma, intiharlar, AIDS, vücudun diğer taraflarına yapılan sadistçe zararlar bunların sadece bir kısmını oluşturmaktadır.

Tayland'da STK'lara göre, 800 bin çocuk seks amacıyla kullanılmaktadır. Sri Lanka'da mafyanın kontrolü altında 10 binden fazla çocuk fahişe vardır. Tayvan'da çocuk fahişelerin sayısı bilinmemekle birlikte, çocukları genellikle taksi şoförleri satmaktadır. Bu yüzden erkek fahişelere "taksi oğlanları" denmektedir. Carolin'in 2015 makalesinde aktardığına göre; Tayland'da 800 bin, Hindistan'da 400 bin, Filipinler'de 60 bin ve Sri Lanka'da 20 bin çocuğun seks ticaretinde kullanıldığı tahmin ediliyor.

Uluslararası Göç Örgütü IOM'nin Şubat-Temmuz 2017 arasında, kırk sekiz farklı ülkeden, Kuzey Afrika'yı Avrupa'ya bağlayan Orta Akdeniz göç rotası üzerinden seyahat etmiş dört binden fazla göçmen ve mülteciye, insan kaçakçılığı ve diğer sömürü endikasyonları üzerine bir anket uygulamıştır. Ankette yer alan doğrudan deneyim göstergeleri şu şekildedir: Beklenen ödemeyi almadan çalışmış veya faaliyetlerde bulunmuş olmak; kendi istekleri dışında iş veya faaliyetlerde bulunmaya zorlanmış olmak; birisi tarafından görücü usulü evlilik teklifiyle yaklaşılmak (katılımcı veya ailesinden herhangi biri için); kendi istekleri dışında belirli bir yerde tutulmak. Araştırmanın sonuçları, Akdeniz'in çatışma bölgelerinden Avrupa'ya gitmeye çalışan göçmen ve mülteciler için nasıl bir insan kaçakçılığı yatağına dönüştüğünü gözler önüne serer: Katılımcıların yüzde 75'inin, rotada insan kaçakçılığı ve diğer sömürücü uygulamaların varlığına ilişkin en az bir göstergeye olumlu yanıt vermiştir. Yukarıdaki dört göstergenin kapsadığı olayların en çok Libya'da (tüm vakaların %91'i), ardından Cezayir (% 2,9), Sudan (% 1,4), Türkiye (% 0,9), Nijer (% 0,6), İran (% 0,5), Yunanistan (% 0,5) ve diğer Doğu Avrupa, Orta Doğu ve Kuzey Afrika ülkelerinde gerçekleştiği bildirilmiştir.

Hindistan'da 400 binin üzerinde çocuk fahişe vardır. Bu çocuklar açık artırmayla satılmaktadır. Transit merkezleri Agra, Benares, Kalküta ve Morena'dır. Ana pazarların başında ise Delhi ve Bombay gelmektedir.

Filipinler'de seks turizmi için kullanılan çocuk sayısı 20 binin üzerindedir. Çoğu on iki yaşının altındadır. Müşterilerin başında Batı ülkelerinden zengin turistler, sonra Japonlar ve Filipinli "yaşlı adamlar" gelmektedir. Çocuklar sokaklarda yatmaktadır.

Paris'te on sekiz yaş altında 6 bin erkek çocuğu ve 3 bin kız çocuğu fahişelik yapmaktadır.

BİA Haber Merkezi'nin (Milano, 2004) haberine göre Cenova'da düzenlenen uluslararası "Children and the Mediterranean" (Çocuklar ve Akdeniz) kongresinde 30 milyon çocuğun Akdeniz'deki çocuk tacirlerinin kurbanı olduğu açıklanmıştır. 8 bin çocuğun gemilerle Bulgaristan, Yunanistan ve Türkiye üzerinden Akdeniz kıyılarına getirildiğine dikkat çekilen kongrede verilen bilgilere göre, sömürülen, satılan ve köle muamelesi gören çocuklar Yakındoğu ve Afrika'daki sahiplerine günde ortalama 60 ABD doları gelir sağlamaktadır.

Manila'da tatildeki bir Japon iş adamı otel odasında dokuz çocuğu kötüye kullanma nedeniyle tutuklandıktan sonra, her çocuk için 80 ABD doları kefalet ödeyerek serbest bırakılmıştır. Bu ülkelerde seks ticaretinden ve çocukları kullanmaktan dolayı hapse atılan ve cezalandırılan yok denecek kadar azdır. Amcası tarafından satılan çocuk dört yıl sonra polis tarafından yapılan bir baskında alınıp bir çocuk sığınağına verilmiştir. On beş yaşındaki çocuk sevinçli ve umutlu, bir gün evlenip aile sahibi olmayı düşünmektedir. Sığınak yetkilileri, çocuğun AIDS'e yakalandığını belirtmiştir.

Avrupa Güvenlik ve İş birliği Teşkilatı (AGİT) ve BM örgütleri tarafından hazırlanan bir raporda, Avrupa'da seks ticareti ve ucuz işçilik için insan kaçakçılığının arttığı bildirilmektedir. "Güneydoğu Avrupa'da İnsan Kaçakçılığı" adlı rapor Arnavutluk, Bosna-Hersek, Bulgaristan, Hırvatistan, Makedonya, Moldova, Romanya, Sırbistan ve Karadağ ile Kosova'yı kapsamaktadır. Raporda, Batı Avrupa ülkelerindeki hükûmetlerin, özellikle Güneydoğu Avrupa ülkelerinden kaçırılan insanları, bu küresel suçun kurbanları olarak değil, suçlular olarak görmesinin sorunu daha da ağırlaştırdığı kaydedilmektedir. İnsan kaçakçılığının dünya çapındaki yıllık cirosunun 7 ile 12 milyar ABD doları arasında olduğu bildirilmektedir.

UNODC'nin 2022 raporuna göre, Batı ve Güney Avrupa'da, ülke sınırları içindeki insan kaçakçılığının tespit edilmesinde artış, faillerin yargılanması ve mahkûm edilmesinde ise azalma olmuştur. Son yıllarda seks ticaretine yönelik insan kaçakçılığı, ucuz işçilik amaçlı kaçırılmalara kıyasla azalsa da özellikle zorla suç işleme ve karma sömürü biçimlerinde erkekler ve çocukların tespiti artmıştır. Bu nedenle Avrupa genelinde, güncel tespitlerde erkek mağdurlar, kadınlardan daha fazla temsil bulmuştur.

ECPAT'ın da aralarında bulunduğu uluslararası STK'lar ve Hacettepe Üniversitesi Halk Sağlığı Enstitüsü'nün 2015 tarihli Türkiye'de Turizm ve Seyahatte Çocukların Cinsel Sömürüsü araştırması, Türkiye vatandaşlarının çocuk seks turizmine katılımını irdelemektedir. Rapora göre, özellikle Karadeniz Bölgesi'nden Doğu Avrupa'ya ticari cinsel sömürü amacıyla seyahat eden kişi sayısı artmaktadır. Moldova'daki La Strada adlı bir sivil toplum kuruluşu, Türkiye vatandaşı olan bazı kişilerin hafta sonları apartman daireleri kiralayarak turizm ve seyahat sırasında çocuklara karşı ticari cinsel sömürü yaptığını belirtmiştir. Ukrayna'da yapılan araştırmalar da benzer şekilde Türkiye vatandaşı erkeklerin grup ve bireysel olarak yaptıkları turizm ve seyahatte çocuklara karşı ticari cinsel sömürüde artış gösterdiğini ortaya koymuştur. Belarus, Kuzey Rusya ve son zamanlarda Kamboçya ve Uganda gibi ülkelerde Türkiye vatandaşlarının kadın ve çocuklara karşı ticari cinsel sömürü organizatörleri olduğu ve seks hizmetlerinin alıcıları oldukları bildirilmiştir. Dahası, Antalya'daki çocuk odaklı STKlar, yaşları sekize kadar inen kız ve erkek çocuklarının otel müşterilerine pazarlandığını belirtmiş; otellerde staj öğrencisi olarak çalışan 18 yaşından küçüklerin de işletmelerde cinsel istismara uğradığı, fuhşa sürüklendiğinden bahsedilmiştir.

Birçok televizyon ve gazete haberi satılık çocukların sayısının çığ gibi arttığını bildirmekle beraber bu çocukların kız mı erkek mi olduğundan söz etmekten kaçınmaktadır. Gazetecinin aklına erkek çocukların da kızlar kadar yaygın biçimde kullanılabileceği gelmeyebilir. Başka durumlarda da haberci, kendiliğinden varsayımlar üretmekte ve bunların değerlendirmesini yapmak aklına gelmemektedir. Erkek çocuk fahişelerden aslında kimse açıkça söz etmek istememektedir.

BİA Haber Merkezi'nin haberine göre, Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı (AGİT) son üç yılda sadece Doğu Avrupa'da insan ticaretine dahil olan çocuk sayısının ikiye katlandığını bildirmektedir. Tahminlere göre, her sene dünyada 1,2 milyon çocuk en kötü şartlarda çalıştırılmakta, seks işçisi olarak kullanılmakta, ev işlerinde ya da tarım işçisi olarak sömürülmek üzere alınıp satılmaktadır. Diğerleriyse suça itilmekte ya da dilenmeye zorlanmaktadır. Çocuklar tüm insan ticaretinin yaklaşık yüzde 30'unu oluşturmaktadır. On yaşında olgunlaşan, yirmi yaşında yaşlanan, otuz yaşında ölen yaklaşık 2 milyon çocuk, her yıl seks pazarına sokulmaktadır. Tayvan, Filipinler, Tayland, Vietnam, Kamboçya, Endonezya, Rusya, Romanya, Polonya çocukların pazarlandığı ülkeler arasında ilk sıralarda yer almaktadır. İnternet aracılığıyla çocuk pornografisi yaygınlaşmakta ve daha da önlenemez hale gelmektedir.

Pornografi, bazıları tarafından fahişelik sayılmıyorsa da, bu konunun meraklıları artık porno filmlerde oynayan aktörleri eylem içinde görmek istediklerinden, pornografiye alet olan erkek çocuklarının bedenleri cinsel amaçla kullanılmakta ve dolayısıyla bu çocuklar da "satılık erkek" haline gelmektedir. BIA Haber Merkezi'nin haberine göre (2004), ABD'de başlatılan ve uluslararası pedofili ağlarını çökertmeyi amaçlayan operasyonun bir ayağı olarak Avustralya'da gerçekleştirilen araştırmalarda bir milyondan fazla çocuk pornosu içerikli resim ele geçirilmiştir. Avustralya'da iki yüzden fazla kişi çocuk pornografisi ticareti yaptıkları ya da satın aldıkları iddiasıyla tutuklanmıştır. Polis yetkilileri ele geçirilen fotoğraflarda yer alan çocukların yaşlarının ikiye kadar düştüğünü açıklamıştır. Polis, operasyon sırasında tutuklanan dört kişinin intihar ettiğini açıklamış ve intihar edenler arasında çocuk tacizi içeren bilgisayar oyunları kullanmakla suçlanan bir polis memuru ve otuz üç yaşında evli bir öğretmen de bulunmaktadır. İngiltere merkezli bir sivil toplum kuruluşu olan ve internet üzerindeki çocuk pornografisine karşı mücadele eden Internet Watch Foundation (IWF-İnternet İzleme Vakfı) geçen yıl yaptığı açıklamada, çocuk pornosu bulunduran web sitelerinin sayısının önceki yıla göre yüzde 64 arttığını söylemektedir. IWF, rapor edilen web sitelerinin çoğunun ABD merkezli olduğunu, Rusya

merkezli sitelerin sayısında da büyük artış yaşandığını belirtmektedir. Milliyet Gazetesi'ndeki (2005) bir habere göre, Brezilya federal emniyetinin dünyadaki internet korsanlarının yüzde 80'inin ve çocuk pornografisi sitelerinin üçte ikisinin Brezilya'da bulunduğunu açıklamıştır.

We Protect Global Alliance, Economist Impact tarafından yürütülen bir çalışmada, dünya çapında 54 ülkede 18-20 yaş arası 5 binden fazla gençle anket yaparak çevrimiçi cinsel taciz deneyimlerini araştırmıştır. Sonuçlar ürperticidir: katılımcıların yüzde 29'u, birisinin kendilerinin izni olmadan cinsel içerikli görüntülerini ve/veya videolarını paylaştığını belirtmiştir. Katılımcıların yüzde 34'ü, kendilerinden çevrimiçi ortamda rahatsız oldukları veya yapmak istemedikleri cinsel içerikli şeyler talep edildiğini aktarmıştır. Araştırma ortaya koymuştur ki, alt-orta/düşük gelirli ülkelerdeki çocukların koruyucu önlemlere erişimi, yüksek ve üst-orta gelirli ülkelerdeki çocuklara kıyasla daha azdır. Çocukların çevrimiçi ortamda kendi görüntülerini paylaşmaya veya rahatsız oldukları eylemler sergilemeye ikna edilmeleri, şantajla çocuk pornosu malzemeleri ele geçirmek isteyenler için ilk adımdır. Sosyal mesajlaşma ve görüntü paylaşma uygulamalarının yaygınlığı, küçük yaştan başlayan internet kullanımıyla birleşince, yeni istismar ve çocuk pornosu üretim biçimleri yaratmıştır.

Yetersiz Önlemler

Seks pazarlarına çocuk sürümü Afrika ve Asya ülkelerini sarmış durumdadır. Uluslararası kuruluşların ve birçok ülkenin çocuk işçilere karşı yaptığı mücadele fahişelik ve pornografi için kullanılan erkek çocuklarından hiç söz etmemektedir. Kız çocuklarının bu şekilde kullanılmasına karşı mücadele, kadın kuruluşları tarafından başlatılmış ve sürdürülmüştür. Özellikle Afrika ülkelerinde çocukların kaçırılarak cinsel istismara maruz bırakılmasını önlemeye yönelik hukuki engellemeler yeterli değildir, yine de çocuk pornografisinde de artış gözlenmektedir. Diğer merkezlerin aksine Gambiya'ya gelenler, erkek çocuklarla ilişki kurmak için burayı tercih eden Avrupalı kadınlardır.

Son on yılda Amerika ve Avrupa' da sonu gelmez haberler zinciri papazların erkek çocuklara yönelik cinsel saldırılarını belgeliyor. 18 Temmuz 2005 tarihli Hürriyet gazetesinde çıkan haber, İtalyan bir Katolik papazın bu yöndeki eylemleri sonucunda yargılandığını bildirmektedir. Buna rağmen, Katolik Kilisesi binlerce benzeri olaya suskun kalmayı ve papazları işten atmamayı (hatta terfi ettirmeyi) sürdürmüştür.

Özellikle erkek çocuklarının uğradığı sınırsız istismarlar birçok kültürde tarih boyunca hasır altı edilmiş, bazı ilkel toplumlarda ise kurumlaştırılmıştır. Örneğin Papua Yeni Gine'de erkek çocukları yetişkin erkeklerle avlanmaya gönderilmiş. Oğlanların yetişkin erkeklerle cinsel ilişki kurması hem normal görülmüş hem de "büyümenin" bir gereği olarak nitelendirilmiştir. Tarih boyunca oğlanlar aylarca, yıllarca oradan oraya dolaşan orduların bir parçası haline getirilmiştir ve bu oğlanların sundukları hizmetler arasında cinsel ilişki olduğu da bilinmektedir. Yatılı okullarda, hapishanelerde ve hatta tarlada bile bedensel saldırıya uğrayan bu çocuklar ya toplumsal kurallar nedeniyle ya da utandıkları, hatta utandırıldıkları için kimseye bir şey diyememektedir. Bu nedenle de birçok toplumda "erkekliğe adım atma" çağında abartılı törenlere katılan erkek çocukları kadın-erkek ilişkisinden korkar, "başarılı olamayacağını" düşünür ve bu nedenle de ya deneyip ya da hiç denemeden kadınlardan soğur. Evlendiklerinde evlilik, birkaç kez "başarı sağlayıp" da çocuk sahibi olana kadar sürer, evlilik yanında ve evlilik dışında hem başka kadınlarla hem de başka erkeklerle ilişki kurmak bu "başarısızlık" korkularının belki de bir parçasıdır. Bu gözlemi desteklemek için ilk elden birçok belge vardır.

Sonuç

Çocukların aileleri tarafından terk edilmesi veya satılması insanlık tarihinin belgelediği bir olaydır. Tarım devrimi öncesi genellikle yoksul ailelerin, çocuklarına bakamadıklarında çocuğu bırakıp çocuksuz zengin ailelerin bunları alıp bakması çeşitli sosyal ve dinsel inançlarla

desteklenmiş bir toplumsal olgudur. Tarım devrimi başlayınca verim artmış, yoksul aileler çocuk iş gücünü kullanır hale gelmiştir. Çocukların terk edilmesi veya satılması oranında büyük bir düşüş görülmüştür. Bu olay kentsel bir hale gelmiştir. Sosyal sınıf, toprağın ve mirasın bölünmemesi, üst sınıfların statükolarını koruma kaygısı, zenginleri çocuklarını satmaya itmiştir. Çocuklar kiliselere, manastırlara gönderilmiştir. Tarım kesimindeki yoksul kesim de çocuklarını buralara teslim etmiştir.

Sanayi Devrimi'yle ailenin terk ettiği çocuklara kurumların sahip çıktığı bir döneme girilmiştir. O dönemde erkek erkeğe beraber olunan ortamlar artmıştır: Medreseler, askerlik, polislik, jandarmalık, okul ve kiliseler vb. yerlerde erkekler birbiriyle daha fazla zaman geçirir hale gelmiştir. Bu ortamlar içinde yöneticiler ve önceden oraya yerleşmiş çocuklar, yeni gelen çocuklara tacizde bulunabilmektedir. Buradaki çocuklar daha büyük bir oranla fuhuşa itilmektedir. Bu ortamların oluşması oğlancılığa zemin yaratmakta ve bunu kolaylaştırmaktadır. Tecavüz, bu ortamlarda egemenlik kurmanın bir yolu haline gelmektedir. Örneğin, hapishanelerde tecavüz, buradaki sosyal yapının bir parçasıdır. Bu işin ticaretinin başlamasıyla, buna yönlendirilen insanlar ve müşteriler uyuşturucu bağımlısı yapılmaktadır. Nasıl bakarsak bakalım bu işin faturası oğlan çocuklarına patlamaktadır.

Ne Olacak?

Temel sorun

Daha önceki bölümlerde, erkeğe karşı cinsel şiddetin, özellikle oğlan çocukları üstünde onarılmaz yaralar açtığını ve bu yaraların yarattığı bunalımların onları hem seks pazarına hem de erkek erkeğe cinsel ilişkilere ittiğini belirtmiştik. Ayrıca seks ticaretinin kızlara olduğu kadar erkek çocuklara karşı duyulan sapık seks duygularını kamçıladığından da söz etmiştik. İncelemeler, birçok toplumun çocukların yetişkin erkeklerin eline düşmemesi için bazı önlemler aldığını, yasaklamalara başvurduğunu, fakat yine de milyonlarca erkek çocuğun cinsel amaçlara alet edilmesinin önlenemediğini ortaya koymaktadır: Çocuklar, Katolik ve diğer mezheplerden din adamları dahil, kendini insanlığa doğru yolu göstermeye adayanların elinden bile kurtarılamamıştır. Din adamları, çocuklara tecavüzleri belgelendiğinde dahi cezalandırılmamış, tersine içlerinde terfi edenler olmuştur. Sosyal ve ekonomik konumları güçlü ünlüler, sultanlar, devlet adamları, milyarderler ve papazlar hem oğlanları daha kolay bulur hem de onları daha cüretkârca kullanabilir hale gelmiştir. Toplum, erkek çocuklarına yönelik cinsel saldırıları ciddiye almamış, önlerine çıkacak sorunlardan çekinmiştir. Çağımızda, kız ve erkek çocuklara gösterdiğimiz ilginin yeterliliğini sağlamamız ve gerekli yasaların çıkarılıp uygulanması için gerçek bir mücadele vermemiz gerekmektedir.

Çocuklara verilen fiziksel ve ruhsal zarar dışında da erkeğe yönelik cinsel şiddetin beraberinde getirdiği birçok sorun vardır. Bunların hepsini sıralamak yerine belli başlı sonuçlardan kısaca söz edebiliriz.

- Eş cinseller, çift cinseller, transseksüeller arasında intihar oranı yüksektir. Örneğin, San Francisco'da oldukça geniş bir örneklemle yapılan bir çalışmada, erkek transseksüellerin büyük çoğunluğunun fuhuşla yaşadığı, aralarından yüzde 29'unun intihara teşebbüs ettiği, yüzde 15'inin de intiharı düşündüğü belgelenmiştir.

- Erkeklerle cinsel ilişkide olan erkekler arasında AIDS ve diğer salgın cinsel hastalığa yakalananların oranı tüm diğer sosyal gruplardan çok daha yüksektir. Erkeklere hizmet eden erkek fahişeler arasındaki AIDS oranı, kadın fahişeler arasında görünen orandan çok daha yüksektir.

- Erkek fahişelerin çoğu korunmasız ilişki kurduklarından AIDS dahil tüm diğer bulaşıcı cinsel hastalıkları müşterilerine yaymaktadır. Müşteriler arasında büyük oranda evli veya çift cinsel erkek bulunduğundan, hastalıklar kadınlara da kolayca bulaşmaktadır.

- Erkek fahişelerin büyük bölümünü, bu işe çok genç yaşta atılanlar oluşturmaktadır. Birçoğu okula gitmemiş veya okulunu bitirmemiş olan bu kişiler, delikanlılığa geçtiğinde "pazarın ilgisini" çekemez hale gelmektedir. Kendilerini geçindirebilecek başka meslekleri olmadığından geçimlerini fahişelikle kazanamayacak yaşa geldiklerinde işsiz ve parasız kalmaktadır. Bu nedenle, aralarında suç işleyenlerin sayısı da çoktur.

- Bu mesleği sürdürebilmek için diğer alışkanlıklarından kurtulamadıklarından, erkek fahişeler arasında uyuşturucu kullanma oranı yüksektir. Mesleklerini sürdüremediklerinde uyuşturucu alışkanlıkları onları simsarlığa, başkalarını kandırarak fahişeliğe itmeye ve diğer suçlara zorlamaktadır.

- Aralarında eş cinsel ve transseksüel oranları yüksek olan erkek fahişeler, bu gruplara yönelik nefret olaylarına kolay hedef olmaktadır. Bu nedenden, birçok erkek fahişe öldürülmektedir.

Özel Sorunlar

İntiharlar

Sean Kidd (2004), son yıllarda sokak çocuklarının intiharlarına ilişkin araştırmaların çoğaldığını ve birçok araştırmacının, sokak çocukları arasında intihara kalkışma oranının yüzde 20-40 arasında bulduğunu bildirmektedir. Hwang (1999), Toronto'da yapılan bir araştırmada bu oranın diğer çocuklar arasındaki intihar girişimlerinin on katından fazla olduğunu ve bunun çocukların uğradığı fiziksel şiddet ve cinsel saldırılardan kaynaklandığını göstermiştir. Sokak çocuklarının yaşam şartlarına ve küçük yaşta uğradıkları cinsel şiddete dayanamadıkları için de intihara teşebbüs ettikleri belgelenmiştir (Early, 1989; Greene, 1996; Hagan, 1997; Molnar, 1998).

İntihar eğilimlerine ek olarak, cinsel şiddete uğrayanların ruhsal bunalım gibi sorunları olduğu ve aynı zamanda uyuşturucu kullandığı da saptanmıştır. Shneidman (1996), bu erkek çocukların intiharını dayanılmaz bir aşamaya gelinmesine ve bunun aşılamamasına bağlamaktadır. Schacter'e (1996) göre, sokak çocukları cinsel tecavüze ve diğer türlü şiddete ilişkin yaşadıklarını unutamamakta ve bunun stresine dayanamamaktadır.

Kidd, çalışmasını on yedi-yirmi dört yaş arasındaki on kız ve on dokuz erkek sokak çocuğuyla yapmış ve çoğunluğu beyaz olan bu gençlerin çoğunun fahişelik yaptığını saptamıştır. Bunlardan bir tanesi yazara şunları aktarmıştır:

> "*Evde babam ırzıma geçiyor, annem de uyuşturucu kullanıyordu. Babam evden çekip gittiğinde annemin erkek arkadaşları ırzıma geçmeye devam etti; annem de uyuşturucu içmeye... Ayrıca çocukken yemediğim dayak kalmadı. Birçok kez intihara kalkıştım. Ev yaşamı çok zordu. Yoksulduk ... Annem tavladığı adamları eve getiriyor ve yalnız onlarla iş çıkarmaya bakıyordu. Ne bileyim! Bu zorluklara dayanamayıp evden ayrıldım. Sokaklara, fahişelik yapmaya düştüm. Daha on bir yaşındaydım kendimi satmaya başladığımda ... Zordu işler... Birkaç kez de ırzıma geçildi. Bacaklarımda otuz yedi dikiş izi var bıçaklandığım için... Sonunda, on üç yaşındayken kendimi astım. Yılda üç kez kendimi asıyordum. Geri kalan zamanda da eroin alıyordum. Ya eroin ya da kokainle uğraşıyordum, ama artık bunları bıraktım. Çünkü bir kez fazla aldığım için neredeyse ölecektim, ıslah edildim... "*

Kidd'in araştırmasına katılan gençlerin yüzde 52'sinin fiziki şiddete, yüzde 44'ünün de cinsel tecavüze uğradığı saptanmıştır. Bunların çoğu fahişelik yaparak yaşamlarını sürdürürken, bu işi yapmanın kendilerine verdiği aşağılık duygusuyla ezilmiş ve aralarında özellikle bedenlerini ucuza satanlar intihar eğilimli çıkmıştır. Satılık erkeklik yapan bir çocuk kendisini, "B*en bir hiçim ... Bir çuval etim*" diyerek tanımlamıştır.

Bir başka satılık erkek çocuk da şunu aktarmıştır:

> *"Fahişelik yapmaktaydım. Gerçekten kendimi öldürmeyi çok istedim. Kötüydü, her şey çok*

kötüydü ... Belki bu işe başladığımın ikinci veya üçüncü günüydü ki 'Hayır' dedim, 'istemiyorum'. Adam kapıları kilitledi, 'Evet' dedi. Nasıl söyleyeceğimi bilemiyorum... Çok büyüktü. Yaşamımın en kötü gecesiydi. Korkuyordum, çünkü adam benden çok boylu bosluydu. Kalmak zorundaydım. Neyse ki yedi dolar verdi. "

Türkiye'den de erkek çocuğa karşı işlenen cinsel suçlarda artış gözlenmektedir. Örselenen, cinsel tacize ve şiddete maruz kalan çocuklara yönelik hak ihlalleri izlendiği gibi, çocuk istismarına yönelik projelerin uygulanmasına da başlanmamıştır. Çocuklar reklam, müzik ve gösteri dünyasında yoğun bir şekilde örselenmekte ve tecimsel yaklaşımların aracı durumuna getirilmektedir. Türkiye'de erkek çocuk ıslahevlerinde ve annelerinin yanında cezaevlerinde kalan çocuk sayısı her geçen yıl artmaktadır. Türkiye'de işkenceye maruz kalanların yüzde 10'u çocuktur. Türkiye'de intihar edenler on beş-yirmi dört yaş arasında yoğunlaşmakta ve yaş ilerledikçe bu sayı giderek azalmaktadır.

Yaşam Riski

Cinsel şiddete maruz kalan erkek çocukların birçoğu yaşam riski içindedir. Bu konuda insanların gözünün açılması da Batı ülkelerinden gazetelere yansıyan ölüm veya katliam olaylarından kaynaklanmıştır. Donald West (1993), erkek fahişeler üzerine yazdığı kitapta buna birçok örnek vermiştir. Bir başka olayda da Dennis Nilsen adlı katil, bar bar dolaşarak fahişeliğe eğilimli genç delikanlılara içki ısmarladıktan sonra onlara cinsel saldırıda bulunmuş ve ardından da çoğunu öldürmüştür. Bu gençlerden birçoğu bulunamamıştır. Bazılarıysa kül olmuş bir halde bahçelere atılmıştır. Texas'ta da sadist bir katil en az yirmi yedi genç erkeği öldürmüştür. Her birini önce içki içirip sonra bağlamış, cinsel saldırıdan sonra da işkenceyle öldürmüştür. Öldürülen gençlerin hemen hepsi mutsuz, evlerinden kaçmış olduklarından, uzun süre onları ve ölü vücutlarını arayıp soran olmamıştır. Yine İngiltere'de 1989 yılında, içlerinde biri avukat ve bir futbol takımının menajeri olan dört adam, genç fahişe erkekleri cinsel saldırıyla perişan ettikleri için yakalanmıştır.

Önlemler

Birçok ülke, bazıları göz yumsa bile, çocukların seks ticaretine atılmasına karşı çıkmış ve kız veya erkek çocuk alıp satanları cezalandırma ilkesini kabullenmiştir. Fahişelik konusundaki önlemler ülkeler temelinde incelenirse, geniş bir yelpaze görülmektedir: Bazı ülkeler, fahişeleri ve bunların ticaretini yapanları cezalandırmakta, bazılarıysa her türlü olaya göz yummaktadır. Yalnız bu ülkelerde bile çocuklar yeteri kadar korunamamakta ve oğlan çocukların başına gelenler örtbas edilmektedir. Daha da önemlisi, oğlancılık gibi alışkanlıkları ve istekleri doyurmak isteyenler, kendi ülkeleri bu konularda yasaklama getirdiğinde, uçağa atlayıp başka ülkelerin çocuklarına zarar vermekten çekinmemektedir.

Devletler erkek fahişeliğine ve özellikle oğlan çocuklarının seks ticaretine itilmesine karşı bazen kayıtsız kalmış, çoğu zaman da aldıkları farklı önlemleri uygulamaya özen göstermemiştir. Geçmiş dönemlere baktığımızda, ülkelerin bu konuda sık sık politika değiştirdiği görülmektedir. Oğlancılığın da nüfus kontrolüyle ilgili olduğu düşünülebilir; eski çağlardan bu kanıyı destekleyici bilgiler vardır. Sovyet ülkelerinde de bu konuya ilişkin örnekler vardır. Özbek bir antropologdan aldığımız bilgiye göre, Orta Asya ülkelerinde erkek fahişeliğe ilişkin Sovyetler öncesi ve sonrası farklı politikalar üretilmiştir.

"Afganistan ve Pakistan'ın bazı bölgelerinde baça (erkek çocuk), cinsel amaçla kullanılan dansözlere denirdi. Özellikle Müslümanlar arasında kadınların serbest cinsel yaşam sürmeleri yasaklandığından, erkekler kadın kılığına bürünür ve müşteri erkekler genç erkek dansözlerle bir araya gelerek evlenmeyi yeğlerdi. Kadın giysili genç erkekler cinsel hizmetlerini çayhanelerde ve tiyatrolarda da sunardı. O yıllarda, tiyatrolarda aktörlük yapan birçok baça vardı. Hatta 1914'te bir adam kıskançlıktan bir başka erkeği aynı oğlanla ilişkide olduğu için

öldürmüştü. *Yıllarca genç oğlanlar kadın kılığında sokaklarda ata binerek kendilerine müşteri çekmeye çalışmışlardı. Sovyetler iş başına geldiklerinde eş cinsellik yasağı çıkarmışlar. Aşırı düşen doğurganlık oranlarını bu şekilde yükseltmeyi amaçlamışlardı. Erkeklerle birlikte olanlara ve hatta para vermeden bir erkekle cinsel ilişki kuran erkeklere on yıldan fazla hapis cezası verilmeye başlanmıştı. Bu sefer de fahişelik yapan kadınların sayısında artma olmuştu."*

Bazı ülkelerde erkek fahişeliğinin varlığı reddedildiğinden bu tür ticari uğraşıyı yasaklayıcı önlemler yoktur. Jigololuksa hiçbir ülkede yasaklanmamıştır. Öte yandan, bazı tür fahişeliğe karşı birçok ülke birleşmiş durumdadır. Bunların başında çocukların fuhuş için satılması ve cinsel amaçla kullanılması gelir. Özellikle Batı ülkelerinde hem simsar hem de müşterilerin, çocukları cinsel amaçla pazarlaması veya kullanması yasalarca suç sayılır. Yalnız halk, yasaların varlığını bilmediği gibi, suç işlendiğinde bu suçun ihbar edilmemesi de suçluların cezalandırılmadan, çekinmeden, ortalıkta rahatça dolaşıp gezinmesine neden olmaktadır. Özellikle oğlan çocuklarına yönelik cinsel saldırılar aileler tarafından gizlenmektedir. Okullarda ve diğer erkek yoğun kurumlardaki olaylara neredeyse bütünüyle göz yumulması, yasaların uygulanamamasına yol açmaktadır.

Fahişelikle ilgili görüşlerin büyük bir bölümü kadınlara dönüktür. Fahişeliğin olumsuz toplumsal etkilerini en aza indirmek için, kadın, erkek ayırımı yapmaksızın, iki ana görüş oluşmuştur. Bir uçta bu kurumun vazgeçilmez olduğunu, dolayısıyla ortadan kaldırmakla uğraşmamak gerektiğini savunan liberal grup vardır. Diğer uçtaysa bu kurumun tarihin her döneminde kötülüklerin simgesi olduğunu ve yanlışlığı yüzünden fahişelikle hiç durmaksızın mücadele edilmesi gerektiğini savunanlar vardır. İkinci görüşü savunanlar, fahişeliğin yasallaştırılması ve suç olmaktan çıkarılmasının insan tacirlerine, çocuk kaçakçılarına ve pornografi ticareti yapanlara armağan olacağını belirtmektedir. Fahişeliği yasallaştırmaya eğilimli birçok ülkede seks ticaretinin belli alanları kapsanmış ve bu ticaretin birçok boyutuna göz yumulmuştur. Çoğu ülke, genelevleri yasallaştırarak bu yerleri belli bir resmi izin sürecinin içine aldıklarını, böylece sağlık ve benzeri yoklamalardan geçen kadın fahişelerin müşteriye ve dolayısıyla topluma zararını en aza indirdiğine inanmaktadır. Bu nedenle de sokakta fahişelik yapmayı yasaklamakta, sokakta dolaşan "Nataşalar" polisçe toplanmakta ve sokak fahişelerine ceza verilmektedir. Bazı "çağdaş" ülkelerse her türlü beden ticaretini serbest bırakmaktadır.

Bazı ülkelerde fahişeliğe karşı mücadele çok önceden başlamış, bazılarında ise güncel yasaları bile uygulamamak için türlü oyunlar oynanmıştır: Almanya'da fahişelik, 1920 yılında, o zaman geçerli olan ve cinsel hastalıklarla mücadele eden yasayı desteklemek için yasallaşmıştır. Yasaya göre bedenini satan herkesin kayıt olması gerekmektedir. O yıllarda erkek çocukların da kız çocukları kadar seks ticaretinden zarar gördüğü göz önüne alınmamıştır. Nazi Partisi döneminde sokak fahişeleri hakir görülerek, askerleri eğlendirsinler diye toplama kamplarına gönderilmiştir. Savaştan sonra Almanya eyaletleri farklı uygulamalara girmiştir ve bazı bölgelerde verilen serbest sağlık hizmeti, fahişeler arasındaki geçici hastalık oranlarını düşürmüştür.

Fahişelik toplum ahlakını inciten bir olgu olarak görüldüğünden bu mesleği sürdürmeye çalışan fahişeler büsbütün mafya türü örgütlerin koruyucu kanadı altına itilmiş ve fahişelik yapanlar konut kiralayamaz hale gelmiştir. Birçok kahvehane ve bar, fahişelerin pazar yeri haline gelmiş ve bu yerlerin sahipleri yasalarca suçlu sayılmıştır.

Ülkeler, seks ticaretini farklı yasal kurallara bağlamayı seçmişlerdir. Kiminde sokak fahişeliği, kiminde kendi evinde çalışma yasağı, kimindeyse başkalarını çalıştırmak yasaklanmıştır. Hollanda ve Almanya'da hem fahişelik hem de simsarlık yasaldır. İsveç'te seks satmak değil, almak yasa dışıdır. Hollanda'da on sekiz yaşın altında fahişe, müşteri veya simsar olmak yasa dışıdır. Üstelik müşterinin on altı yaşından büyük olması gerekmektedir. Avustralya'daysa sokak fahişeliği yasaklanırken simsarlık yasaldır. Hindistan'da, bazı Müslüman ve çeşitli komünist ülkelerde de aynı şekilde fahişelik yasaktır. Bazı ülkelerde fahişeler ölüm cezasına çarptırılırlar. Bazılarında, örneğin Hollanda'da, fahişeler özgürce çalışıp vergi öder. Almanya'da fahişelere uygulanan vergi oranı diğer meslek gruplarına uygulanan oranın üstündedir.

Seks turizmi, genelde yoksul ülkelerde görülür ve bunlara önemli bir geçim kaynağı sağlar. Çoğu pedofil, çocuklarla seks yapabilmek için turist olmayı yeğler. Birçok Batı ülkesi seks turizmine katılanların bu ülkelere gitmesini yasaklayan yasalar çıkarmış ve kendi vatandaşları gittikleri ülkede pedofillik yaparsa cezalandırmayı kararlaştırmıştır. Ama suç ihbarı olmadığından bu yasalar doğru dürüst uygulanmamaktadır.

Genelde yaşamını beden satarak kazanmak zorunda olan ve çoğu genç insanlar türlü kurallara uymak zorunda kalırken, müşteriler cezasız bırakılmaktadır. Seks satışı reklamı vermekse ülkelerin bazısında yasal (Hollanda), bazısında (Almanya) değildir. Çocukların seks yapmasını düzenleyen özel yasalar ve çocukla seks yapanla ilgili yasal düzenlemeler yasaklayıcı ve yaygındır. Fahişeliğin yasal kurallara bağlandığı ortamlarda ise, fahişelik yapabilmek için minimum yaş da belirlenir, genelde minimum yaş ergenlik yaşının üstündedir.

Yasal düzenlemelerin bir başka yönü de yasaların sosyal coğrafyayla ilgisidir. Örneğin, Münih'te kentin neredeyse tümünde seks ticareti yasaktır. Berlin'deyse fahişeler istedikleri köşeyi tutabilir. Hamburg'da tren istasyonu yakını neredeyse serbest bölge ilan edilmiştir. Küçük yerlerdeyse kent merkezi ve ailelerin yaşadığı semtlere fahişelerin girmesi yasaktır; buralarda yasalar olmasa bile yerleşik halk "mahalle ortamının kirlenmesine" izin vermez.

Ülkeler fahişelikle ilgili yasal çerçevelerini farklı şekillerde çizmiş olsalar bile jeopolitik ögeler benzer yasallaşma süreçlerini birlikte getirmiştir. Ayrıca, İkinci Dünya Savaşı sonundan itibaren gelişen uluslararası ortamda da Birleşmiş Milletler gibi kuruluşlar, örneğin çocuk ticaretiyle mücadele edebilmek için, birçok bağlayıcı politika geliştirmiştir.

Pek çok düşünüre göre, fahişeliğin yasallaşması seks endüstrisinin kontrolünü kolaylaştırmamış, aksine yaygınlaştırmıştır. Hollanda ekonomisinin yüzde 5'ini seks endüstrisi oluşturmaktadır (Daley, 2001). 2000 yılında, Hollanda'da genelev işletmeciliği ve fahişelerin simsarlar aracılığıyla sokakta, internet yoluyla veya telefonla pazarlanması yasallaştırılmıştır. Dolayısıyla, seks endüstrisinin ekonomideki payı daha da artmış, hatta Daley'in belirttiğine göre, bu pay yüzde 25'e çıkmıştır.

Fahişeler ve fahişelikle son derece ilgili bunca kuruluşun satılık erkeklerin özel durumlarına hiç değinmemesi şaşırtıcıdır. Ne Hollanda' da ne de Almanya'da yetişkin ve delikanlı erkeklerin pazarlanmasıyla ilgili ayrıntılı hiçbir çalışma yapılmamış ve konu irdelenmemiştir.

Fahişeliğin yasallaşması, istenen sonucu vermemiş ve gizliliği, yasa dışılığı ve sokak fahişeliğini arttırmıştır. Çoğu kadın, yasallaşmanın getirdiği kayıtlı olma ve sağlık kontrolü gibi kurallara uymak istememiştir. Bu yüzden birçoğu sokak fahişeliği yapmayı sürdürmüştür. Fahişe kadınlar sağlık kontrolü ve kayıt gibi sistemlerle üzerlerindeki "kötü" damgasını silemediğinden, illegal olarak çalışmayı yeğlemektedir (Dalley 2001). Fahişeliğin yasallaşması çocuk fahişeliğini de artırmaktadır. Hollanda'da yasallaşmanın çocuk fahişeliğinin son bulmasına yardım edeceği umuduyla girişimlerde bulunulmuşsa da gerçekte 1990'dan bu yana çocuk fahişeliği aşırı bir artış göstermiştir.

İnternet üzerinde çocuk pornografisi yayınları yapan birçok şirkete dünyanın birçok ülkesinde baskınlar düzenlenmiştir. İngiltere ve ABD'nin birlikte yürüttükleri araştırmalar sonucu belirlenen adreslere baskınlar düzenleyen yerel polis, 100 binden fazla film ve resmin yok edildiğini açıklamıştır. Operasyonlar, ABD ve İngiltere'nin yanında, buralarda ele geçirilen ipuçlarına dayanarak Avustralya, Avusturya, Finlandiya, Fransa, Yunanistan, Almanya, İtalya, Norveç, Portekiz ve İsveç'te de gerçekleştirilmiştir.

İnsan hakları açısından fahişelik bir meslek ya da çalışma hakkı değil, esirlik ve şiddetle özdeşleştirilmiştir. Bu nedenle, uluslararası düzenlemelerin çoğu fahişeliğe zorla sürükleme ve itme konusuna odaklanmıştır. Seks ticaretine zorlanma insan hakları gruplarının özellikle ilgisini çekmiştir. Yasa düzenlemelerinde ve insan hakları tartışmalarında hem erkek fahişeliği sessizce geçiştirilmiş hem de çocuk ve yetişkin erkek fahişelerin özel sorun ve konumları tartışılmamıştır.

Fahişeliği önleyici insan hakları düzenlemeleri saygıdeğer bir biçimde 1949'da Birleşmiş Milletler çerçevesinde başlamıştır. O yıl onaylanan bir anlaşmaya göre, tüm dünya ülkeleri insan ticaretinin durdurulmasını kararlaştırmıştır. Bu düzenlemeye göre devletlerin aktif bir biçimde sosyal politikalar geliştirerek fahişeliği önlemeleri beklenmiştir. Düzenlemede, fahişelik yapanların, genelev işletenlerin, bu amaçla bina kiralayanların, fahişeliği teşvik için para yatıranların da cezalandırılmaları gerektiği savunulmuştur. Aynı zamanda seks tüccarlarının eline düşerek başka ülkelere getirilmiş insanların da kendi ülkelerine iadesi istenmiştir. Erkek fahişeliğine karşı genellikle suskun kalan Birleşmiş Milletler'in 1949 ve ondan sonraki düzenlemeleri, fahişeliğin bir kadın uğraşısı olduğunu ve seks ticaretinin de kız çocukları ile kadınları içerdiğini varsaymıştır.

Çocuk hakları konusunda yine Birleşmiş Milletler çerçevesinde yapılan 1989 yılındaki düzenlemede, çocuk fahişeliğine karşı sert bir dil kullanılmıştır. Aynı şekilde, 1999'da onaylanan "Çocuk Çalıştırmanın En Kötü Biçimleri" adlı düzenlemede de çocuk fahişelerin kullanılması, onlardan hizmet satın alınması veya bir çocuğun fahişe olarak pazarlamanın yasaklanması uluslararası toplumca bir ilke olarak benimsenmiştir. Son zamanlarda da çocuk fahişeliği ve çocuk pornografisine karşı çıkan düzenlemeye, 2002 yılında ihtiyari bir protokol eklenmiştir.

Uluslararası düzenlemeler, fahişeliğe karşı çıktıklarında yumuşak bir dil kullanmakta ve erkek, delikanlı ve oğlan fahişelerden söz etmemektedir.

Fahişelik ile insan hakları ilişkisi şiddete dayandırıldığından ve şiddeti yapanlar erkek olduğundan, Birleşmiş Milletler ve İnsan Hakları çerçevesinde ortaya konulan anlaşmalar, protokoller ve bildiriler genelde erkek fahişeleri dışlamış ve erkek çocuklarının sorunlarına kız çocuklarınınki kadar bile eğilmemiştir.

Yeni geliştirilen uluslararası yasa gücündeki birçok düzenleme de yine erkeklerin sorununa doğrudan eğilmemektedir. Örneğin, 2002'de yürürlüğe giren Uluslararası Ceza Mahkemesi'ne ilişkin Roma Statüsü, erkekleri dışlamamakla birlikte kadın ve çocuk haklarına dönüktür. Bu düzenleme insan ticaretini esaretin bir biçimi olarak tanımlamıştır ve insanlara, özellikle kadın ve çocuklara "sahip çıkmak" adına yapılan girişimlere karşı çıkmıştır. Aynı şekilde, 2000 yılında benimsenen Birleşmiş Milletler "İnsan, Özellikle Kadın ve Çocuk Ticaretini Önleme, Bastırma ve Cezalandırma Protokolü'de erkek fahişeleri açıkça dışlamıştır. Aynı şekilde, Birleşmiş Milletler'in ülkelerarası organize suçu engelleme amacını güden anlaşmaya ek olarak 2000 yılında onaylanan Birleşmiş Milletler'in "İnsan Ticaretini Önleme, Bastırma ve Cezalandırma Protokolü de fahişeliği "insan ticareti" kavramına katmış ve "'istismar, en azından fahişelerden yararlanma ve cinsel saldırıları kapsamalıdır" görüşünü savunmuştur. Bu tanım erkekleri dışlamamakla birlikte, bugüne kadar çıkarılan tüm uluslararası düzenleme ve protokoller kadın ve çocuk üzerinde odaklanmayı sürdürmüştür.

Evrensel İnsan Hakları Bildirgesi her insana çalışma hakkı tanımış ve yaptıkları işi adil ve elverişli bir çerçevede yapması öngörülmüştür. Her insanın adil bir ücret alma ve onuruyla çalışma hakkı vardır. Bildirgeyle uyumlu olabilmesi için devletlerin ya fahişeliği yasaklaması ya da fahişeler için daha güvenli bir çalışma ortamı yaratması gerekmektedir. Devletler açısından soruna baktığımızda, uluslararası düzenlemelerin yaptırımı olmasa bile her devletin kendi ülkesinde yaşayan insanlara güven sağlaması gerekir. Fahişelik ister yasal ister yasa dışı olsun, fahişelikle ilgili yasalar uygulansın ya da uygulanmasın, devletlerin vatandaşlarına güvenli bir yaşam sağlama zorunluluğu vardır. Uluslararası Çalışma Örgütü'nün belirttiği gibi, serbest piyasa her zaman kişilere yeterli korumayı sağlamamaktadır. Uluslararası Ekonomik, Sosyal ve Kültürel Haklar Anlaşması kişiye sosyal, ekonomik ve kültürel gelişmelerini sağlayabilecek hakları vermeyi savunmakta ve insanlara adil ve uyumlu çalışma koşulları hazırlanması sorumluluğunu devletlere yıkmaktadır. Devletin bireye güvenli ve sağlıklı çalışma koşulları yaratması yükümlülüğü, Birleşmiş Milletlere üye ülkelerce de kabul edilmiştir. Uluslararası anlaşmalara göre, devletin bireye yeterli bir yaşam standardı sağlaması, yeme, içme, giyinme ve barınma hakkı tanıması, yaşam koşullarını iyileştirme hakkı vermesi ve eğitim sağlaması gerekmektedir.

Sonuç

Fahişelik ve seks ticaretine ilişkin uluslararası yasal önlemler incelendiğinde, erkek fahişelerin genellikle dışlandığına ve çocuklara verilen zararın önlenmesi gereğine, yetişkin erkek fahişelerin, travesti ve transseksüellerin ve oğlan çocuklarının sorunlarının yeterli ilgi görmediğine kuşku yoktur. Buna rağmen, yavaş da olsa, insanları fahişeliğe iten nedenlerin daha iyi anlaşıldığı bir sürece girilmiştir. Aynı zamanda da mafya türü örgütlerin seks ticaretinden elde ettikleri kazancın büyüklüğü konuyla başa çıkmanın ne denli zor olduğuna işaret etmektedir. Bir tarafta yasa dışı uyuşturucu ve seks satan örgütler diğer tarafta da milyonlarca insanın bitmez tükenmez cinsel sapmaları özellikle erkek fahişeliğiyle başa çıkmanın kolay olmayacağını göstermektedir. Bireyin, toplumun, ulusal ve uluslararası sivil toplum örgütlerinin erkek fahişeliğinin nedenleri ve sonuçlarına ilgi çekerek, insanları ve aileleri aydınlatması artık kaçınılmazdır. Toplumun fuhuşa itilen kız ve erkek çocuklarına yardım elini uzatması gerekmektedir. En azından tüm çocukların cinsel şiddete uğramamasının sağlanması, bu tür alışkanlık ve istekleri sınırlamaya büyük bir katkıda bulunabilir.

KAYNAKÇA VE REFERANSLAR

- **Adams, M.** (1999). *Hustlers, Escorts, and Porn Stars: The Insider's Guide to Male Prostitution in America*. Insider's Guide.
- **Aggleton, P.** (1999). *Men who sell sex : international perspectives on male prostitution and HIV/AIDS*. Temple University Press.
- **Agnew, J.** (1986). Hazards associated with anal erotic activity. *Archives of Sexual Behavior*, *15*, 307-314.
- **Allen, D. M.** (1980). Young male prostitutes: A psychosocial study. *Archives of Sexual Behavior*, *9*, 399-426.
- **Allsebrook, A., & Swift, A.** (1989). *Broken promise*. Headway, Hodder & Stoughton.
- **Allman, D.** (1999). *A pour ACTES, M pour MUTUELS: Le travail du sexe au masculin et le sida au Canada*. Santé Canada = Health Canada.
- **Altman, D.** (1986). *AIDS and the New Puritanism*. Pluto Press.
- **Andros, P.** (1966). *Stud*. Alyson Publications Inc.
- **Andros, P.** (1970). *My Brother the Hustler*. Gay Parisian Press.
- **Andros, P.** (1987). *Greek ways*.
- **Andrew, S**. (1984). *Shuttlecock*.
- **Aries, P., & Béjin, A.** (1985). Western sexuality: Practice and precept in past and present times.
- **Atay, T.** (2004). Erkeklik en çok erkeği ezer. *Toplum ve Bilim*, *101*(4), 11-30.
- **Aosten, R.** (1977). *Playing the game*.
- **Bagley, C., & Young, L.** (2009). Juvenile prostitution and child sexual abuse: A controlled study. *Canadian Journal of Community Mental Health*, *6*(1), 5-26.
- **Baker, A. W., & Duncan, S. P.** (1985). Child sexual abuse: A study of prevalence in Great Britain. *Child abuse & neglect*, *9*(4), 457-467.
- **Baker, C. D.** (1980). Preying on backgrounds: The sexploitation of children in pornography and prostitution. In L. G. Shultz (Ed.), *The sexual victimology of youth* (Ch. 21). C. C. Thomas.
- **Bales, K.** (1999). *Disposable people: New slavery in the global economy*. University of California Press.
- **Banerji, S. C.** (1980). Crime and sex in ancient India. *(No Title)*.
- **Barnard, M., McKeganey, N., & Bloor, M.** (1990). Male prostitution: A risky business. *Community Care*, (821), 26–27.
- **Bardakçı, M.** (2005). Osmanlı'da Seks. 5. b.
- **Barrington, J. S.** (1981). *Sexual alternatives for men*. Alternative Publishing.
- **Barton, E.** (2001). Self-described "gigolo" faces 2 more lawsuits (B section). *Sarasota Herald-Tribune*.
- **Basmacı, I., & Karakılıç, F.** (2001). Çocuk pornosuna karışan öğretmen internetle yakalandı. *Zaman*.
- **Bassermann, L.** (1993). *The oldest profession: A history of prostitution*.
- **Beadle, J.** (1990). *Doing business*. GMP.
- **Bech, H.** (1997). *When men meet*. Polity Press.
- **Bell, A. P., & Weinberg, M. S.** (1978). *Homosexualities: A study of diversity among men and women*. Simon and Schuster.
- **Beli, A. P., Weinberg, M. S., & Llammersmith, S. K.** (1981). *Sexual preference*. Indiana University Press.
- **Beli, B.** (1996). *Gigolo*.
- **Bellamy, J. A.** (1979). Sex and society in Islamic popular literature', Society and the sexes in medieval Islam. In *Sixth Giorgio Levi Della Vida Biennial Conference, ed. Afaf Lutfi al-Sayyid-Marsot, Malibu* (Vol. 30, p. 38).
- **Benedict, R.** (2005). *The chrysanthemum and the sword: Patterns of Japanese culture*. Houghton Mifflin Harcourt.
- **Benjamin, H., & Masters, R. E. I.** (n.d.) Prostitution and morality: Ch. 10 male prostitution. Julian Press.
- **Bennest, W.** (1998). School principal charged with making "kiddle porn."
- **Bleys, R.** (1996). *The geography of perversion: Male-to-male sexual behavior outside the West and the ethnographic imagination, 1750-1918*. NYU Press.
- **Bloor, M., McKeganey, N., & Barnard, M.** (1990). An ethnographic study of HIV-related risk practice among Glasgow rent boys and their clients. *AIDS Care*, 17–24. Report of a pilot study carried out in the Glasgow University Social Pediatric and Obstetric Research Unit.
- **Boles, J., & Elifson, K. W.** (1994). The social organization of transvestite prostitution and AIDS. *Social Science and Medicine*, 39(1), 85–93.
- **Bolton, F. G., Morris, L. A., & MacEachron, A. E.** (1989). *Males at risk: The other side of child sexual abuse*. Sage.
- **Bolton, R., Vincke, J., & Mak, R.** (1994). Gay baths revisited: An empirical analysis. *GLQ*, 1, 255–273.
- **Boswell, J.** (1981). *Christianity, social tolerance, and homosexuality*. The University of Chicago Press.
- **Boswell, J.** (1988). *The kindness of strangers: The abandonment of children in Western Europe from late antiquity to the Renaissance*. Pantheon Books.

- **Bouhdiba, A.** (Ed.). (1977). *The child, and the mother in Arab Muslim society: Psychological dimensions*. Princeton University Press.
- **Bouhdiba, A.** (1985). *Sexuality in Islam*. London.
- **Boulin, B., Desjeunes, J. M., & Alfonsi, P.** (1977). *La charte des enfants*. Stock.
- **Bousquet, C. H.** (1966). *L'éthique sexuelle de l'Islam*. Maisonneuve.
- **Boyd, R. N.** (1994). *The boys of Vaseline alley: True homosexual experiences*. Leyland Publications.
- **Boyer, D.** (1989). Male prostitution and homosexual identity. *Journal of Homosexuality*, 17, 151–184.
- **Brewer, D.** (2000). Prostitution and the sex discrepancy in reported number of sexual partners. *Proceedings of the National Academy of Sciences USA*.
- **Briere, J., Evans, D., Runtz, M., & Wall, T.** (1988). Symptomology of men who were molested as children: A comparative study. *American Journal of Orthopsychiatry*, 58, 457–461.
- **Brinton, J.** (2003, November 2). How to be a gigolo. *Sunday Times*, London.
- **Bristow, E. J.** (1983). *Prostitution and prejudice: The Jewish fight against white slavery, 1870-1939*. Schocken Books.
- **Brongersma, E.** (1986). *Loving boys* (Vol. 1). Global Academic.
- **Brongersma, E.** (1990). *Loving boys* (Vol. 2). Global Academic.
- **Brown, P.** (1998). *The body and society: Men, women, and sexual renunciation in early Christianity*. New York.
- **Bollough, V.** (1991). *The history of prostitution*. New York.
- **Bollough, V.** (1977). *Sin, sickness, and sanity*. New York.
- **Bullough, V., Deacon, M., Elvanco, B., & Bullough, B.** (1977). *A bibliography of prostitution*. Garland.
- **Burgess, A. W., & Clark, M. L.** (1984). *Child pornography and sex rings*. Lexington Books.
- **Burn, S.** (1989). Massaging the figures. *The Pink Paper*, 64(7).
- **Burnett, R.** (1998). Gay bashing or sex gone wrong? Did Danny McIlwaine murder Father Eling or was it a case of accidental death? McIlwaine talks for the first time about that fateful night in 1993. *Queers Online*.
- **Butts, W. M.** (1947). Boy prostitutes of the metropolis. *Journal of Critical Psychoathology*, 8, 673–681.
- **Cahill, T., & Pickerill, B.** (1988). Young male prostitutes: Their knowledge of selected sexually transmitted diseases. *Psychology*, 25, 1–8.
- **Çakmakçı, N.** (2004). Hakları çalınmış çocuklar. *Hürriyet İK*.
- **Calhoun, T. C.** (1992). Male street hussling: Introduction processes and stigma containment. *Sociological Spectrum*, 12(1), 36–52
- **Campagna, D. S., & Poffenberger, D. L.** (1998). *The sexual trafficking in children* (Ch. 3: Hustling). Auburn House.
- **Canıdar, S.** (2004). Kanıt yoksa ceza da yok. *Sabah*.
- **Cantarella, E.** (1992). *Bisexuality in the ancient world*. Yale University Press.
- **Case, C.** (1998). *Big business*. Headline Book.
- **Cates, J. A.** (1989). Adolescent male prostitution by choice. *Child and Adolescent Social Work Journal*, 6, 151–156.
- **Cengiz, K., Tol, U. U., & Küçükural, Ö.** (2004). Hegemonik erkekliğin peşinden. *Erkeklik, Toplum ve Bilim Dergisi*, Güz Sayısı, 50–71. Birikim Yayıncılık.
- **Chancey, G.** (2004). *Gay New York: Gender, urban culture and the making of the gay male world, 1890-1940*. New York.
- **Chester, L., Leitch, D., & Simpson, C.** (1976). *The Cleveland Street Affair*. Weidenfeld and Nicolson.
- **Chodorow, N.** (1978). *The reproduction of mothering*. University of California Press.
- **Ciffen, L. A.** (1971). *Theory of profane love among the Arabs*. New York.
- **Cockrell, J., & Hoffman, D.** (1989). Identifying the needs of boys involved in prostitution. *Social Work Today*, 20, 20–21.
- **Coleman, E.** (1989). The development of male prostitution activity among gay and bisexual adolescents. *Journal of Homosexuality*, 17(1–2), 131–149.
- **Connell, R. W.** (1995). *Masculinities*. Polity Press.
- **Coombs, N. R.** (1974). Male prostitutes: A psychosocial view of behavior. *American Journal of Orthopsychiatry*, 44, 782–784.
- **Corvo, B.** (1974). *The Venice Letters*. Cecil & Amelia Woolf.
- **Cory, D. W. (pseudonym for E. Sagarin), & Leroy, J. P.**** (1963). *The homosexual and his society: A view from within* (pp. 92–104). New York Citadel.
- **Continho, R. A., Van Andel, R. L. M., & Rysdyk, T. J.** (1988). Role of male prostitutes in spread of sexually transmitted diseases and human immuno-deficiency virus. *Genitourinary Medicine*, 64, 207–208.
- **Craft, M.** (1966). Boy prostitutes and their fate. *British Journal of Psychiatry*, 112, 1111–1114.
- **Causack, D.** (1976). Male prostitution for both men and women. In J. Sandford (Ed.), *Prostitutes: Portraits of people in the sexploitation business* (pp. 171–179). Secker and Warburg.

- **Çelikkan, M.** (2004). Travesti Hülya'nın hikayesi. *Radikal*.
- **Daniel, B., & Parker, R.** (1992). *Sexuality, politics and AIDS in Brazil: In another world*. Taylor and Francis.
- **Davenport-Bines, R.** (1992). *Sex, death and punishment: Attitudes to sex and sexuality in Britain since the Renaissance*. London.
- **Davidson, M.** (1970). *Some boys*. David Bruce.
- **Davies, P. M., & Simpson, P. J.** (1990). On male homosexual prostitution and HIV. In P. Aggleton, P. Davies, & G. Hart (Eds.), *AIDS: Individual, cultural and policy dimensions* (pp. 123–138). Falmer.
- **Deiseher, R. W., Eisner, C., & Sulzbacher, S.** (1969). The young male prostitute. *Pediatrics*, 43, 936–941.
- **Deischer, R. W., Robinson, G., & Boyer, D.** (1982). The adolescent female and male prostitute. *Pediatric Annals*, 11, 819–825.
- **Delaney, S. R.** (1986). *Flight from Nevéryon*. Bantam Books Inc.
- **Delph, E. W.** (1978). *The silent community: Public homosexual encounters*. Sage.
- **D'Emilio, J., & Estelle, B. F.** (1988). *Intimate matters: A history of sexuality in America*. New York.
- **Denzin, N. K., & Lincoln, Y. S.** (2000). Introduction: The discipline and practice of qualitative research. In N. K. Denzin & Y. S. Lincoln (Eds.), *Handbook of qualitative research* (pp. 1–29). Sage.
- **Dietz, P. E.** (1978). Male homosexual prostitution. *Bulletin of the American Academy of Psychiatry and the Law*, 6, 468–471.
- **Dimock, P. T.** (1988). Adult males sexually abused as children. *Journal of Interpersonal Violence*, 3, 203–221.
- **Dorais, M., & Menard, D.** (1987). *Les Enfantes de la Prostitution*. VLB Editeur.
- **Dosbay, L. J.** (1943). *The boy sex offender and his later criminal career*. Grune and Stratton.
- **Dover, K. J.** (1978). *Greek homosexuality*. London.
- **Doyle, R.** (2005). Gay and lesbian census. *Scientific American*, 20.
- **Drew, D., & Drake, J.** (1969). *Boys for sale: A study of the prostitution of young boys for sexual purposes*. Brown Book Co.
- **Duberman, M. B., Vicinus, M., & Chauncey, G. J. R.** (1989). *Hidden from history: Reclaiming the gay and lesbian past*. Nal Books.
- **Dufour, P.** (1932). *History of prostitution among all the peoples of the world, from the most remote antiquity to the present day* (Vols. I-III). New York.
- **Eadon, J.** (2004). *Gigolo on the row*.
- **Earls, C. M., & David, H.** (1980). A psychosocial study of male prostitution. *Archives of Sexual Behavior*, 134, 255–257.
- **Earls, C. M., & David, H.** (1989). A psychosocial study of male prostitution. *Archives of Sexual Behavior*, 18, 401–419.
- **ECPAT Australia.** (1994). *ECPAT development manual* (p. 37). Melbourne, Australia.
- **Ehrenreich, B., & Hochschild, A. R.** (2002). *Global woman: Nannies, maids, and sex workers in the new economy*. Metropolitan Books Henry Holt and Company.
- **Elias, N., & Scotson, J.** (1965). *The established and the outsider*. Frank Cass and Co.
- **Elifson, K. W., & Boles, J.** (1993). Male transvestite prostitutes and HIV risk. *American Journal of Public Health*, 83(2).
- **Ellerstein, N., & Cameron, J.** (1980). Sexual abuse of boys. *American Journal of Diseases of Children*, 134, 255–257.
- **Ellis, H.** (1956). *Studies in the psychology of sex*. New York.
- **Ennew, J.** (1986). *The sexual exploitation of children*. Polity Press.
- **Epstein, L. M.** (1948). *Sex, laws, and customs in Judaism*. New York.
- **Esselstyn, T. C.,** "Prostitution in the Uited States", s. 123-135, *The Annals of the American Academy of Political and Social Science,* no: 376, 1968.
- **Esselstyn, T. C.** (1968). Prostitution in the United States. *The Annals of the American Academy of Political and Social Science*, 376, 123–135.
- **Esser, K.** (1983). *Streetboy dreams*. The Sea Horse Press/Calamus Books.
- **Evans, R.** (1976). Prostitution, state, and society in Imperial Germany. *Journal of Past and Present*.
- **Fang Fu, R.** (1991). *Sex in China: Studies in sexology in Chinese culture*. Plenum Press.
- **Farla, C. M., & David, H.** (1989). A psychosocial study of male prostitution. *Archives of Sexual Behavior*, 18(5), 401–419.
- **Farley, M., & Barkan, H.** (1998). Prostitution, violence and posttraumatic stress disorder. *Women & Health*, 27, 37–49.
- **Farrel, V.** (1994). *The myth of male power*. Fourth Estate.
- **Fechet, J.** (1986). *Garçons pour trottoir*. La Découverte.
- **Ferber, E.** (1922). *Gigolo* (Short Story Index Reprint Series).
- **Finkelhor, D., Meyer Williams, L., & Kalonowski, M.** (1986). *Nursery crimes: Sexual abuse in day care*. Sage.
- **Fisher, B., Weisberg, D. K., & Marotta, T.** (1998). Report on adolescent stress disorder. *Women & Health*, 27, 37–49.

- **Flexner, A.** (1912). *Prostitution in Europe*. New York.
- **Fone, B.** (2000). *Homophobia: A history*. Metropolitan Books–Henry Holt and Company.
- **Forbes, J.** (1974). *The happy hustler*. Chatsworth, CA.
- **Forman, B. D.** (1982). Reported male rape. *Victimology*, 7, 235–236.
- **x** (1990). *The history of sexuality: Volume one: An introduction*. Vintage Books.
- **Franklin, B.** (1993). *The risk of AIDS in Vietnam: An audience analysis of risk factors for HIV/AIDS amongst men and commercial sex workers in Hanoi and Ho Chi Minh City*. CARE International.
- **French, M.** (1992). *The war against women*. Hamish Hamilton.
- **Freud, S.** (1954). *Three essays on sexuality* (Vol. 7). In *The standard edition of the complete psychological works of Sigmund Freud* (pp. 145–246). Hogarth Press.
- **Freyhan, F. A.** (1947). Homosexual prostitution: A case report. *Delaware State Medical Journal*, 19, 92–94.
- **Gandy, P., & Deisher, R. W.** (1970). Young male prostitutes: The physician's role in social rehabilitation. *Journal of the American Medical Association*, 212(10), 1661–1666.
- **Gauthier-Hamon, C., & Teboul, R.** (1988). *Entre père et fils: Prostitution homosexuelle des garçons*. Presses Universitaires de France.
- **Genet, J.** (1963). *Our lady of the flowers*. Grove Press.
- **Gibbens, T. C. N., & Silberman, M.** (1960). Clients of prostitutes. *British Journal of Venereal Diseases*, 36, 113–117.
- **Gibbon, E.** (1889). *The decline and fall of the Roman Empire* (Vol. 1, p. 313). London.
- **Gibson, B.** (1992). Young homeless men selling sex in Central London: Identifying their HIV/AIDS educational needs. *VIII International AIDS Conference*, Amsterdam.
- **Gibson, B.** (1995). *Male order: Life stories from boys who sell sex*. Cassell.
- **Gibson, M.** (1986). *Prostitution and the state in Italy, 1860–1915*. Rutgers University Press.
- **Gilfoyle, T. J.** (1992). *City of Eros: New York City, prostitution, and the commercialization of sex, 1790–1920*. W. W. Norton & Company.
- **Ginsberg, K. N.** (1967). "Meat-Rack": A study of the male homosexual prostitutes. *American Journal of Psychotherapy*, 21, 170–185.
- **Gold, G.** (1978). A good rub down – Gold investigates the massage scene. *The International Magazine for International Men*, (4), 18–19.
- **Goldstein, P. J.** (1979). *Prostitution and drugs*. Lexington Books.
- **Greene, J. M., & Ringwalt, C. L.** (1982). Youth and familial substance use's association with suicide attempts among runaway and homeless youth. *Substance Use & Misuse*, 31, 1041–1058.
- **Gronewold, S.** (1982). *Beautiful merchandise: Prostitution in China, 1860–1936*. Haworth Press.
- **Guyot, Y.** (1882). *La prostitution*. Paris.
- **Hagstrum, J. H.** (1980). *Sex and sensibility: Ideal and erotic love from Milton to Mozart*. Chicago, IL: University of Chicago Press.
- **Hardman, P. D.** (1993). *Homoaffectionalism: Male bonding from Gilgamesh to the present*. San Francisco, CA.
- **Hardwick, N.** (1999). Asleep on the streets. *Social Work Today*, (21)43, 19–20.
- **Harris, M.** (1973). *The Dilly Boys*. Rockville, MD: New Perspectives.
- **Hart, J.** (n.d.). *Social work and sexual conduct* (ss. 128–139). London, UK: Routledge and Kegan Paul.
- **Hauser, R.** (1962). Homosexual prostitutes. In R. Hauser, *The homosexual society*. London, UK: Bodley Head.
- **Hays, W. L.** (1991). *Statistics*. Orlando, FL: Harcourt Brace.
- **Hechler, D.** (1988). *The battle and the backlash: The child sexual abuse war*. Lexington, MA: Lexington Books, D. C. Heath and Company.
- **Hello, R. S., & Dumara, S. R.** (1993). *Travesti: A invenção do feminino*. Rio de Janeiro, Brazil.
- **Henning, J. L.** (1978). Les garçons de passe. In *Enquête sur la prostitution masculine*. Paris, France: Editions Libres Hallier.
- **Henriot, C.** (2001). *Prostitution and sexuality in Shanghai: A social history, 1849–1949*. New York, NY: Cambridge University Press.
- **Henriques, F.** (1962–1968). *Prostitution and society* (Vols. I–III). London, UK.
- **Henriques, F.** (1963). *Prostitution in Europe and the New World*. London, UK.
- **Henry, G. W.** (1941). *Sex-variants: A study of homosexual patterns*. New York, NY: .
- **Hershatter, G.** (1989). The hierarchy of Shanghai prostitution, 1949. *Modern China*, 15.
- **Hershatter, G.** (1997). *Dangerous pleasures: Prostitution and modernity in 20th century Shanghai*. Los Angeles, CA: University of California Press.
- **Hervé, G., & Kerrest, T.** (1980). *Les enfants de Fez*. Paris, France: Hallier.
- **Hinsch, B.** (1990). *Passions of the cut sleeve: The male homosexual tradition in China*. Berkeley, CA.

- **Hocaoğlu, M.** (2002). *Eşcinsel erkekler: Yirmi beş tanıdık*. İstanbul, Türkiye: Metis Yayınları.
- **Hoffman, M.** (1975). The male prostitute. In M. P. Levine (Ed.), *The sociology of male homosexuality* (pp. 275–284). New York, NY: Harper and Row.
- **Hollinghurst, A.** (1988). *The swimming-pool library*. London, UK: Chatto and Windus.
- **Holmes, C. A.** (1994). *Generic gigolo: I am I and UR 2*.
- **Horton, M., Parker, R., & Longo, P.** (1992, July). The evaluation of a project for male prostitutes. *VIII International AIDS Conference*, Amsterdam, Netherlands.
- **Humphreys, L.** (1970). *Impersonal sex in public places*. London, UK: Duckworth.
- **Humphreys, L.** (1970). *Tearoom trade*. Chicago, IL: Aldine.
- **Hyam, R.** (1991). *Empire and sexuality: The British experience*. Manchester, UK: Manchester University Press.
- **Hwang, S.** (1999, May). Mortality among homeless men in Toronto, Ontario. Paper presented at the *22nd Annual Meeting of the Society of General Internal Medicine*, San Francisco, CA.
- **Isherwood, C.** (1997). *Wonder bread and ecstasy: The fast life and slow death of Joey Stefano*. Boston, MA: Alyson Publications.
- **Itiel, J.** (1998). *A consumer's guide to male hustlers*. New York, NY: Harrington Park Press.
- **Jackson, P. A., & Sullivan, G.** (Eds.). (1999). *Lady boys, tom boys, rent boys: Male and female homosexualities in contemporary Thailand*. New York, NY: Harrington Park Press.
- **James, J.** (1982). *Entrance into juvenile male prostitution*. Washington, DC: National Institute of Mental Health.
- **James, J., & Myerding, J.** (1978). Early sexual experience as a factor in prostitution. *Archives of Sexual Behavior*, 7, 31–42.
- **Janus, M. D., Scanlon, B., & Price, V.** Youth prostitution. In A. W. Burgess (Ed.), *Child pornography and sex rings*. Lexington, MA: Lexington Books.
- **Janus, S.** (1981). *The death of innocence*. New York, NY: Morrow.
- **Jenkins, T.** (1990). The lost boys. *The Listener*, 124(3193), 4–5.
- **Jersild, J.** (1956). *Boy prostitution*. Copenhagen, Denmark: G.E.C. Gad.
- **Jervis, M. J.** (1987). In the 'twilight zone' of the 'rent boys'. *Social Work Today*, 18(39), 39.
- **Kadri, F.** (2003). No evidence of Downton in Japan's gigolo bars. *Agence Free Presse*.
- **Kamala, K., & Doezema, J.** (Eds.). (1998). *Transnational sex work: Prostitution, migration, and employment*. Routledge.
- **Kara, E.** (2004). Çocuk pornografisine dikkat. *Özgür Politika*.
- **Karch, C. A., & Dann, G. M. S.** (1981). Close encounters of the third world. *Human Relations*, 34(4), 249–268.
- **Kasindorf, J.** (1985). *The Nye County brothel wars: A tale of the new West*. Linden Press-Simon & Schuster.
- **Kaufmann, Y.** (1961). *The religion of Israel: From its beginnings to the Babylonian exile*. University of Chicago Press.
- **Kiefer, O.** (1934). *Sexual life in ancient Rome*. George Allen & Unwin.
- **Kinnell, H.** (1989). Prostitutes, their clients, and risks of HIV. *University Department of Public Health Medicine, Birmingham*.
- **Kinnick, D.** (1993). *Sorry I asked: Intimate interviews with gay porn's rank and file*. Masquerade Books.
- **Kinsey, A. C.** (1948). *Sexual behavior in the human male*. W.B. Saunders.
- **Kjeldsen, M.** (1989). Outreach work with young men involved with the "rent scene" of central London 1988/1989. *Streetwise Youth & Barnardos*.
- **Korap, E.** (2004). Türkiye'de üçüncü cinsin durumu 1. *Milliyet*.
- **Korap, E.** (2004). Türkiye'de üçüncü cinsin durumu 2. *Milliyet*.
- **Kotkin, J.** (2000). *American gigolo*. Doubleday.
- **Kudat, A.** (2000). *Aging in Eastern Europe, Russia, and Central Asia*. World Bank.
- **Kudat, A.** (2004). Kirvelik. *Ütopya Yayınları*.
- **Kulick, D.** (1997). The boyfriends of Brazilian travesty prostitutes. *Social Text*, (16), 133–160.
- **Laiou, A.** (1999). Arzu, aşk ve delilik: Bizansların gözüyle cinsel ilişkiler. *Cogito*, (17), 178.
- **Lawrence, A.** (1999). *Suburban hustler: Stories of a hi-tech callboy*. Late Night Press.
- **Laxalt, R.** (1977). *Nevada: A history*. W.W. Norton & Company.
- **Leaque, H.** (1985). *Unlawful sex: Offences, victims, and offenders in the criminal justice system*. Waterlow.
- **Leontsini, S.** (1989). *Die Prostitution im frühen Byzanz*. Verlag der Österreichischen Akademie der Wissenschaften.
- **Linedecker, C. L.** (1980). *The man who killed boys*. St. Martin's Press.
- **Linedecker, C. L.** (1981). *Children in chains*. Everest House.
- **Lloyd, R.** (1976). *For love or money: Boy prostitution in America*. Ballantine Books.
- **Lowman, J.** (1989). Street prostitution: Assessing the impact of the law. *Department of Justice, Canada*.

- **Luckenbill, D. F.** (1985). Entering male prostitution. *Urban Life*, 14, 131–153.
- **Luckenbill, D. F.** (1986). Deviant career mobility: The case of male prostitutes. *Social Problems*, 33(4), 283–296.
- **Luckenbill, D. F.** (1984). Dynamics of the deviant sale. *Deviant Behavior*, 5(1–4), 337–353.
- **Maccubbin, R. P.** (Ed.). (1985). 'Tis nature's fault: Unauthorized sexuality during the Enlightenment. *College of William and Mary*.
- **MacKay, J. H.** (1985). *The hustler*. Alyson Publications.
- **MacNamara, D. E. J.** (1965). Male prostitution in American cities. *American Journal of Orthopsychiatry*, 35, 204.
- **Malarek, V.** (2003). *The Natashas: Inside the new global sex trade*. Arcade Publishing.
- **Mandel, G.** (1983). *Islamische Erotik*. Liber.
- **Mann, J., & Tarantola, D.** (Eds.). (2003). *AIDS in the world II: Global dimensions, social roots, and responses*. Oxford University Press.
- **Marglin, F. A.** (1985). Wives of the god-king: The rituals of the Dewadasis of Puri. *Oxford University Press*.
- **Marlowe, K.** (1964). The life of the homosexual prostitute. *Sexology*, 31, 24–27.
- **Marlowe, K.** (1964). Mr. Madam: Confessions of a male madam. Sherbourne Press.
- **Martin, D.** (1986). *One out of four*. Coach House Press.
- **Mass, L. D.** (2004). Global challenges: Trafficking in persons, humanitarian intervention, and energy policy: Creating international consensus on combating trafficking in persons: U.S. policy, the role of the UN, and global responses and challenges.
- **Mattar, L. S., & Mattar, M.** (2004). Global challenges: Trafficking in persons, humanitarian intervention, and energy policy: Creating international consensus on combating trafficking in persons: U.S. policy, the role of the UN and global responses and challenges.
- **Matthews, F.** (1987). *Familiar stranger: A study of adolescent prostitution*. Toronto Youth Services.
- **Mathews, P. W.** (1988). On "being a prostitute." *Journal of Homosexuality, 16*(3–4), 119–136.
- **Matthews, R.** (1997). *Prostitution in London: An audit*. Middlesex University.
- **Maughan, R.** (1970). *The wrong people*. Heinemann.
- **Maughan, R.** (1982). *The boy from Beirut*. Gay Sunshine Press
- **McKay, A.** (2003). Interview: David Henry Sterry – Life with a Loverstudgy. *The Scotsman Publications Ltd.*
- **McMahon, K.** (2002). Fleecing the male customer in Shanghai brothels of the 1890s. *Late Imperial China, 23*(2), 1–32.
- **McMullen, R. J.** (1988). Boys involved in prostitution. *Youth and Policy, 28*, 36–42.
- **McMullen, R. J.** (1989). *Enchanted boy*. Gay Men's Press.
- **McMullen, R. J.** (1990). *Enchanted youth*. Gay Men's Press.
- **McNamara, R. P.** (1996). *Sex, scams, and street life: The sociology of New York City's Times Square*. Praeger Publishers.
- **Mein, F. N.** (1996). *My priest, my lover, the gigolo and I*.
- **Mezey, G., & King, M.** (1989). The effects of sexual assault on men: A survey of 22 victims. *Psychological Medicine, 19*, 205–209.
- **Miller, N.** (1996). *Out of the past: Gay and lesbian history from 1869 to the present*. Vintage Books.
- **Millman, P.** (2004). Asian/Pacific Islander adolescent sexual orientation and suicide risk in Guam. *American Journal of Public Health, 94*(7), 1204–1206.
- **Minichiello, V., & Browne, J.** (1996). Research directions in male sex work. *Journal of Homosexuality, 31*(4), 29–66.
- **Minichiello, V.** (2000). Commercial sex between men: A prospective diary-based study. *Journal of Sex Research*.
- **Mitamura, T.** (1970). *Chinese eunuchs : the structure of intimate politics*. Charles E. Tuttle.
- **Motrat, P. G., & Peters, S. A.** (2004). Pricing personal services: An empirical study of efficiency in the UK prostitution industry. *Scottish Journal of Political Economy, 51*(4).
- **Molnar, B. E., Shade, S. B., Kral, A. H., Booth, R. E., & Watters, J. K.** (1998). Suicidal behavior and sexual/physical abuse among street youth. *Child Abuse & Neglect, 22*(2), 213–222.
- **Moore, O.** (1993). *A matter of life and sex: A novel*. Plume, a division of Penguin Books.
- **Mora, M. A.** (1996). *Desde el cuerpo (From the body)*. Fundación Apoyémos.
- **Mores, E. V., Patricia, M. S., Howard, J. O., Paul, M. B., & Gaumer, H. R.** (1991). The male street prostitute: A vector for transmission of HIV infection into the heterosexual world. *Social Science & Medicine, 32*(6), 845–849.
- **Morgan, T. R., Plant, M. A., & Slaes, J.** (1990). Risk of HIV infection among clients of the sex industry in Scotland. *British Medical Journal, 301*, 625.
- **Morse, E. V., Simon, P. M., Osofsky, H. J., Balson, P. M., & Gaumier, R.** (1991). The male street prostitute: A vector for transmission of HIV infection into the heterosexual world. *Social Science & Medicine*.
- **Morse, E. V., Simon, P. M., Balson, P. M., & Osofsky, H. J.** (1991). Sexual behavior patterns of customers of male prostitutes. *Archives of Sexual Behavior, 20*(4), 379–390.

- **Mosse, G. L.** (1986). *Nationalism and sexuality: Respectability and abnormal sexuality in modern Europe*. New York University Press.
- **Muir, K.** (1989). 'Streetwise and money poor'. *The Independent*.
- **Murphy, E.** (1983). *Great bordellos of the world*. London.
- **Nelson, A., & Robinson, B. W.** (1994). *Gigolos and madames bountiful: Illusions of gender, power and intimacy*. University of Toronto Press.
- **O'Donnell, L., O'Donnell, C., Wardlaw, D. M., & Stueve, A.** (2004). Risk and resiliency factors influencing suicidality among urban African and Latino youth. *American Journal of Community Psychology, 33*(1–2), 37–49.
- **O'Hara, S.** (1997). *Autopornography: A memoir of life in the lust lane*. Harrington Park Press.
- **O'Mahony, B.** (1988). Young people and prostitution. In *A capital offense: The plight of the young single homeless in London* (pp. 94–118). Routledge and Barnardos.
- **Onur, H., & Koyuncu, B.** (2004). Hegemonic masculinity and its unseen face: Thoughts on the formation and crises of masculinity in the socialization process. *Erkeklik. Toplum ve Bilim Dergisi, Güz Sayısı*, 31–50.
- **Oswald, H.** (1906). *Manriliche prostitution im Kaiserlichen Berlin*. Leipzig.
- **Otis, L. L.** (1986). *Prostitution in the medieval society*. Chicago.
- **OverVold, A. Z.** (1988). *Surrogate parenting*. Pharos Book-A Scripps Howard Company.
- **Özdilek, A. O.** (2003). Chat room'larda yapılan çocuk pornografisi ile ilgili İtalyan Yargıtay Kararı. *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi*.
- **Parrinder, G.** (1980). *Sex in the world's religions*. Oxford University Press.
- **Patai, R.** (1959). *Sex and family in the Bible and Middle East*. New York.
- **Perks, B.** (1986). Telling it like it is. *Social Work Today*, *18*(6), 12–13.
- **Petzen, J.** (2004). Kim üstte? Alman ve Türk erkekleri Almanya'da iş başında. *Erkeklik: Toplum ve Bilim Dergisi*, Güz Sayısı, 192–206.
- **Philpot, T.** (1990). Male prostitution: The boys' own story. *Community Care*, *820*, 19–22.
- **Pieper, R.** (1979). Identity management in adolescent male prostitution in West Germany. *International Review of Modern Sociology*, *2*, 239–259.
- **Pittman, D. J.** (1971). The male house of prostitution. *Trans Action*, *8*, 21–27.
- **Plant, M. A.** (1989). *AIDS-related risk and prostitution: A pilot study*. MRC Interim Report.
- **Plant, M. A.** (1989). *AIDS, drugs and prostitution*. Tavistock/Routledge.
- **Plummer, K.** (1976). Homosexual prostitution. In *Sexual stigma: An interactionist account*. RKP.
- **Poel, S.** (1987, December 16–18). Male prostitution: Professionals, amateurs and pseudo whores [Conference presentation]. International Conference on Gay and Lesbian Studies, Free University, Amsterdam.
- **Polsky, N.** (2006). Hustlers, Beats, and Others (1st ed.). Routledge.
- **Preston, J.** (1994). *Hustling: A gentleman's guide to the fine art of homosexual prostitution*. Masquerade Books.
- **Price, A.** (2003). Flesh: The historical constriction of male sex work [Conference presentation]. Hidden Stories Conference.
- **Price, V., Scaolon, B., & Janns, M. D.** (1984). Social characteristics of adolescent male prostitution. *Victimology*, *9*, 211–221.
- **Primeur, A.** (1998). *Merna's house, Mexico City: On travesties, queens, and machos*. University of Chicago Press.
- **Quin, P., Agerbo, E., & Mortensen, P. B.** (2003). Suicide risk in relation to socio-economic, demographic, psychiatric and familial factors: A national register-based study of all suicides in Denmark, 1981–1997. *American Journal of Psychiatry*, *160*(4), 765–772.
- **Rader, D.** (1972). *Gov't inspected meat*. New York.
- **Randall, G.** (n.d.). *Homeless and hungry: A sign of the times*. Centrepoint.
- **Radford, R.** (2000). La prostitution féminine à Rome, entre -200 et 200 après Jésus-Christ: Une approche pédagogique utilisant les N.T.I.C. Sherbrooke: Université de Sherbrooke.
- **Raven, S.** (1973). Boys will be boys: The male prostitute in London. In H. M. Ruitenbeek (Ed.), *The problem of sexuality in modern society* (pp. 279–290). Dutton.
- **Rechy, J.** (n.d.). *The sexual outlaw: A documentary*. Grove Press.
- **Rechy, J.** (1963). *City of night*. New York.
- **Redding, D.** (1989). Reaching out to the rent scene. *Community Care*, *765*, 24–26.
- **Redhardt, R.**, "Zur gleichgeschlechtlichen mannlichen Prostitution", in Reng and Redhardt (ed.), *Prostitution bei weiblichen und mannlichen Jugendlichen*, Stuttgart: Enke, 1968.
- **Redhardt, R.** (1968). Zur gleichgeschlechtlichen männlichen Prostitution. In Reng & Redhardt (Eds.), *Prostitution bei weiblichen und männlichen Jugendlichen* (pp. xx–xx). Stuttgart: Enke.
- **Redjeb, S., Gondron, Pant, & Anand.** (1992). Sexual conduct and sexual identity in clients of male sex workers

[Conference presentation]. VIII International AIDS Conference, Sozialpädagogisches Institut, Berlin.

- **Redley, S.** (1984). Horror of sex sale for sale boys. *Northamptonshire Post*, *25*, 5.
- **Reiss Jr., A. J.** (1961). The social integration of queers and peers. *Social Problems*, *9*(2), 102–120.
- **Richardson, J.** (1967). *The courtesans: The demi-monde in nineteenth-century France*. Phoenix Press.
- **Ringdal, N. J.** (2004). *Love for sale*. Grove Press.
- **Ritter, B.** (1988). *Sometimes God has a kid's face: The story of America's exploited street kids*. Covenant House.
- **Roberts, N.** (1992). *Whores in history: Prostitution in Western society*. London.
- **Robinson, T.** (1989). *London's homosexual male prostitutes: Power, peer groups and HIV* (Project Sigma Working Paper 12). Polytechnic of the South Bank.
- **Robinson, W. J.** (1929). *The oldest profession in the world*. New York.
- **Rogers, L.** (1986). A summer in the city for the rent boys. *London Evening Standard*.
- **Ross, A. V.** (1969). *Vice in Bombay*. Tallis Press.
- **Ross, B. L.** (1959). The 'Hustler' in Chicago. *Journal of Student Research*, 13–19.
- **Rossiaud, J**. (1988). *Medieval prostitution*. Oxford.
- **Rotheram-Bonis, M. J., Meyer-Bahlburg, H. F. L., Rosaria, M., Koopman, C., Raignere, C. S., Exner, T. M., Matthieu, M., Henderson, R., & Gruen, R. S.** (1992). Lifetime sexual behaviors among predominantly minority male runaways and gay/bisexual adolescents in New York City. *AIDS Education and Prevention*, 4(3), 34–42.
- **Rouselle, A.** (1988). *Porneia: On desire and the body in antiquity*.
- **Royer, D.** (n.d.). Male prostitution and homosexual identity. *Journal of Homosexuality*, 17(1-2), 151–184.
- **Royle, D.** (1990). *Pleasing the punters*. Third House.
- **Rubin, L.** (1990). *Intimate strangers: Men and women together* (Rei edition). Perennial.
- **Ruggiero, G.** (1985). *The boundaries of eros: Sex, grime and sexuality in Renaissance Venice*. New York.
- **Rush, N.** (1991). *Mating*. Vintage Books, A Division of Random House, Inc.
- **Russell, D. H.** (1971). From the Massachusetts Court Clinics: On the psychopathology of boy prostitutes. *International Journal of Offender Therapy*, 15, 49–52.
- **Ryan, G., Lane, S., Davis, J., & Isaac, C.** (1987). Juvenile sex offenders: Development and correction. *Child Abuse and Neglect*, 11, 385–395.
- **Ryan, J. A.** (1986). Boy prostitute's perspective. *Gay Community News*, 6–12.
- **Ryan, M.** (1839). *Prostitution in London with a comparative view of that in Paris and New York*. London.
- **Sanger, W. W.** (1858). *The history of prostitution: Its extent, causes and effects throughout the world*. New York.
- **Saul, J.** (1881). *The sins of the cities of the plain*. London.
- **Saxon, G. T.** (1975). *The happy hustler*. New York.
- **Schacter, D. L.** (1996). *Searching for memory*. Basic Books.
- **Schetky, D. H.** (1996). Child pornography and prostitution. In D. H. Schetky & A. H. Green (Eds.), *Child sexual abuse* (pp. xx-xx). Brunner/Mazel.
- **Schild, M.** (1983). *De Islam en homoseksueel gedrag in het Midden Oosten* (Homologie 6).
- **Schifter, J.** (1998). *Lila's house: Male prostitution in Latin America* (İ. A. Fernandez & S. Mulheren, Çev.). Harrington Park Press.
- **Schmitt, A. J. S.** (Ed.). (1995). *Müslüman toplumlarda erkekler arası cinsellik ve erotizm* (D. Canat, Çev.). Kavram Yayınları.
- **Schofield, M.** (n.d.). *Sociological aspects of homosexuality*. Longman.
- **Scholz, P. O.** (2001). *Eunuchs and castrati: A cultural history*. Markus Wiener Publishers.
- **Scott, G. R.** (1936). *The history of prostitution.*
- **Segal, L.** (1992). *Ağır çekim: Değişen erkeklikler, dediğen erkekler*. Ayrıntı Yayınları.
- **Segal, L.** (1990). *Slow motion: Changing masculinities, changing men*. Virago Press.
- **Sereny, G.** (1986). *The invisible children: Child prostitution in America, West Germany and Great Britain*. Alfred A. Knopf.
- **Sereny, G.** (1984). *Sex, drugs, violence: Charges fly*. *The Body Politic*.
- **Shapiro, D. I.** (2004). *The gigow and the gold digger*.
- **Shaver, F. M., & Newmeyer, T.** (1996). Men who have sex with men: A comparison of the sexual practices and risk-taking behaviour of gay and bisexual men and male prostitutes. *Journal of Homosexuality, 20*(1), 207–226.
- **Siems, A. K.** (Ed.). (1988). *Sexualität und Erotik in der Antike*. Wissenschaftliche Buchgesellschaft.
- **Simon, P. M., Morse, E. V., Osofsky, H. J., Balson, P. M., & Gaumer, H. R.** (1992). Archives of sexual behavior, 21(1), 33–44.
- **Slater, P. E.** (1969). *The glory of Hera*. Beacon Press.

- **Smart, R. G., & Walsh, G. W.** (1993). Predictors of depression in street youth. *Adolescence, 28*, 41–53.
- **Somay, B.** (1993). Yasaklanmış manifesto. *Toplum ve Bilim Dergisi*, Güz, 71–81. Birikim Yayıncılık.
- **Statham, J.** (1986). *Daughters and sons: Experience of non-sexist child raising*. Blackwell Publishers.
- **Stephens, T.** (2003). *Rockstar, stud, gigolo*.
- **Steward, S.** (1990). *Bad boys and tough tattoos*.
- **Steward, S.** (1991). *Understanding the male hustler*. Harrington Park Press.
- **Suttie, A.** (1976). From latent to blatant: A personal account. *Gay Left, 2*.
- **Şahin, H.** (2004, May 15). Seks köleleri. *Radikal*.
- **Tattelman, I.** (1999). Speaking to the gay bathhouse: Communicating in sexually charged spaces. In W. Leap (Ed.), *Public sex/gay space*. Columbia University Press.
- **Troianos, S.** (1989). Kirchliche und weltliche Rechtsquellen zur Homosexualität in Byzanz. *Jahrbuch der Österreichischen Byzantinistik*, *31*.
- **Turgut, E.** (1993, May 22). İğrenç tekliflerden bıktım. *Hafta Sonu*.
- **Tuksal, H. Ş.** (1993). İslamcı erkekliğin inşası: Geleneksel rollerin ihyası. *Toplum ve Bilim Dergisi*, Güz, 81–89. Birikim Yayıncılık.
- **Türkyılmaz, C.** (t.y.). Sosyete Avrupa'dan telekız ve teleerkek getirtiyor. *Klips*.
- **Tysoe, M.** (1992). *Love isn't quite enough: The psychology of male/female relationships*. Fontana Press.
- **United Nations.** (1949). *Convention for the suppression of the traffic in persons and of the exploitation of the prostitution of others*.
- **Van Gulick, R. H.** (1974). *Sexual life in ancient China: A preliminary survey of Chinese sex and society from ca. 1500 B.C. until 1644*. Leiden.
- **Van Sant, G.** (1993). *Even cowgirls get the blues* & *My own private Idaho*. Faber and Faber.
- **Vanwesenbeeck, I.** (2001). Another decade of social scientific work on sex work: A review of research 1990–2000. *Annual Review of Sex Research*.
- **Visano, L. A.** (1987). *This idle trade: The occupational patterns of male prostitution*. Vitsano Books.
- **Visano, L. A.** (1990). The impact of age on paid sexual encounters. *Journal of Homosexuality, 20*, 207–226.
- **Weeks, J.** (1989). *Sexuality and its discontents: Meanings, myths, and modern sexuality*. Routledge.
- **Waldorf, D., & Lauderback, D.** (1992). The condom use of male sex workers in San Francisco. *AIDS and Public Policy Journal, 7*(2), 108–119.
- **Weeks, J.** (1980–1981). Inverts, perverts and Mary-Annes: Male prostitution and the regulation of homosexuality and early twentieth centuries. *Journal of Homosexuality, 6*(1–2), 113–134.
- **Weir, A., & Jerman, J.** (1986). *Images of lust: Sexual carvings on medieval churches*. London.
- **Weisser, U.** (1983). Zeunung, Verebung und pranatale Entwicldung in der Medizin des arabish-islamishcen Mittelaters. *Erlangen: Hannelore Lueling*, 296–300.
- **Wells, J.** (1982). *A herstory of prostitution in Western Europe*. Berkeley.
- **West, D. J., & Villiers, B.** (1993). *Male prostitution*. Harrington Park Press.
- **Weston, K.** (1993). Lesbian/gay studies in the house of anthropology. *Annual Review of Anthropology, 22*, 339–367.
- **Wheeler, C.** (2002). Wanted: Midland gigolos; career women call for more men. *Sunday Mercury*.
- **Whitaker, R.** (1999). *Assuming the position: A memoir of hustling*. Four Walls Eight Windows.
- **Williams, J. X.** (1966). Pretty man: No one could admire him more than himself! *Sundown Readers*.
- **Winkler, J. J.** (1990). *The constraints of desire: The anthropology of sex and gender in ancient Greece*. New York.
- **Yoder, K. A. (**1999). Comparing suicide attempters, suicide ideators, and non-suicidal homeless and runaway adolescents. *Suicide and Life Threatening Behavior, 29*, 25–36.
- **Yüzgün, A.** (1986). *Türkiye'de eşcinsellik: Dün, bugün*. Hüryüz Yayınları.
- **Yüzgün, A.** (1987). *Uçurum*. Hüryüz Yayınları.
- **Zeidenstein, S., & Moore, K.** (Eds.). (1996). The varieties of sexual experience of the street children of Mwanza, Tanzania. In R. Rajani & M. Kudrati (Eds.), *Learning about sexuality: A practical beginning*. Population Council.
- **Zhong, W.** (2000). A close look at China's "sex industry".

İNTERNET TARAMALARI

- **Arbiter, P.** (2004). *Notes on Roman prostitutes, brothels and prostitution. Satyricon*.
- **Çeken, H.** (t.y.). *Amerika Birleşik Devletleri'nde siber suçlar*.
- **Cruey, G.** (2004). Bali's Kuta cowboys: Asia's single females reportedly a hit for Kuta's male gigolos who can say 'I love you' in seven languages. *Asia for Visitors*.
- **Dersin, R.** (2005). Çocuk ticaretinin önüne geçilmeli.
- **Estcourt, C. S., Marks, C., Rohrsheim, R., Johnson, A. M., Donovan, B., & Mindel, A.** (2000). HIV, sexually transmitted infections, and risk behaviors in male commercial sex workers in Sydney. *Sexually Transmitted Infections, 76*(4), 294–298.
- **Erdoğan, İ.** (t.y.). Çocukların kölelikte özel durumu, çocukların üretimde köle olarak kullanılışı; turizm, çocuk seks ticareti ve köleliği.
- **Eriksson, N.** (2002). Men in prostitution—a marginalized and invisible group in Swedish social work. *ENP 1234 Newsletter*.
- **Family Health International.** (2004). *Sexual behavior, STIs and HIV among men who have sex with men: Phnom Penh, Cambodia 2000*.
- **Fernandez-Alemany, M.** (2000). Men who sell sex: International perspectives on male prostitution and HIV/AIDS [Review of the book *Men who sell sex: International perspectives on male prostitution and HIV/AIDS*]. *Journal of Sex Research*.
- **Freeman, B**. (2004). Cross-cultural studies of male sex-workers: Exploring same-gender prostitution.
- **Geishas.** (2004). *History of geishas*.
- History of the tango. (2004). *The Big Bands Database Plus*.
- **Kayabal, A.** (2004). Akdeniz'de çocuk ticareti genişliyor. *BİA Haber Merkezi*.
- **Kidd, S. A.** (2002). Suicide and prostitution among street youth: A qualitative analysis.
- **Lau, J. T., & Wong, W. S.** (2002). HIV antibody testing among male commercial sex networkers, men who have sex with men, and the lower-risk male general population of Hong Kong. *AIDS Care*.
- **Lloyd, P.** (2002). Thai women turn tables on philandering males. *AM Archive*.
- Safe (commercial) sex. (2004). *Making Sex Work Safe*.
- **Mann, R. G.** (2004). Subjects of the visual arts: Prostitution. In *Encyclopedia of gay, lesbian, bisexual, transgender and queer culture*.
- **Marino, R., Minichiello, V., & Disogra, C.** (2002). Male sex workers in Cordoba, Argentina: Sociodemographic characteristics of sex work experiences. *Pan American Journal of Public Health*.
- **Polat, O.** (2005). Çocuk fuhuşunu görmezden gelemeyiz.
- **Polat, O.** (2002). Prostitution. *New Analysis*.
- **Polat, O.** (t.y.). *Queer heritage: A timeline*.
- **Rabman, S.** (2003). Roaring business for virile, Black gigolos in Thailand. *New Straits Times – Management Times*.
- **Rabman, S.** (2001). *Rapid ethnography of male to male sexuality and sexual health*.
- **Rosemounde of Merci&, M.** (t.y.). *The history of prostitution through the Renaissance*.
- **Spancer, C.** (2004). Eski Arap toplumlarında eşcinsellik ve İslam. *Kaos GL*.
- **Üstündağ, E.** (2004). Çocuk pornografisiyle mücadele de artıyor. *BİA Haber Merkezi*.
- Sozialpädagogisches Institut Berlin. (1992). *AIDS prevention in the area of male prostitution*. In *VIII International AIDS Conference*. Amsterdam, Netherlands.
- Royal Tropical Institute. (1989). *Albion Street Centre provides testing and counselling for sex workers and drug users: Australia. AIDS/STD Health Promotion Exchange*, Amsterdam.
- 23 arrested in sweep of homosexual prostitutes. (1987, t.y.). *Toronto Star*.
- Agence France Presse-English. (2003). Thai male prostitution on rise, attracting more women: Study.
- Albion Street Centre provides testing and counselling for sex workers and drug users: Australia. (1989). *AIDS/STD Health Promotion Exchange*. Royal Tropical Institute, Amsterdam.
- Associated Press. (2003). Taiwan arrests trainers at gigolo school.
- Avrupa'da insan kaçakçılığı artıyor. (2006). http://www.maksimum.com/haberler/h/avrupada_insan_kacakciligi_artiyor.php
- Avrupa'nın kirli yüzü: Çocuk fuhuşu. (2001). *Evrensel*.
- Avustralya'da sübyancı avı. (2004). *Sabah*.
- China-Tibet prostitution: HIV-AIDS epidemic feared as prostitution takes off in Tibet. (2004). *AEGIS*.
- Çocuk ticareti ikiye katlandı. (2006). *BİA Haber Merkezi*. http://www.bianet.org/2006/03/21/56860.htm
- Çocukların hali pür melali. (2004). *Kadın*.

- Çocuklarla cinsel ilişkiye giren Türk işadamları kim? (2004). *Yaşam*. http://www.imedyacom/asp/haberdetay.asp?a=127945
- Erkekçe bir sohbete ne dersiniz? (2002). *Radikal*.
- Eşcinsel örgütleniyor. (2003). *Görünüm*.
- Güney Asya'da çocuk ticareti kontrolden çıktı. (2004). *BİA Haber Merkezi*. http://www.bianet.org/2004/09/29/44080.htm
- Halt in male prostitution demanded. (2004). *Pakistan Press International*.
- Homoseksüel mühendisin kıskançlık cinayeti. (2005).
- İnternet hukukunu arıyor. (2005). *Genç Hürriyetim / Hürriyet*.
- Killer jailed 1 day: Spent 4 years in mental institution. (1999). *Toronto Sun*.
- Korsanların anavatanı Brezilya. (2006). *Milliyet*.
- Pedofili Bilişim 98'e konu oldu. (1998). *Hürriyet Teknonet*.
- Police crackdown indicts 7 men, 12 teenagers on sex charges. (1979). *The Body Politic*.
- Prevention materials for male and female sex workers: Brazil. (1989). *AIDS/STD Health Promotion Exchange*. Royal Tropical Institute, Amsterdam.
- Prostitution booms in China's newest colony. (2004). *Travelmag*.
- Risk factors associated with HIV infection among male prostitutes. (1993). *American Journal of Public Health, 83*(1), 79–83.
- Seroprevalence of human immunodeficiency virus among male prostitutes. (1989). *New England Journal of Medicine, 321*(12).
- Sexual behavior and AIDS knowledge of young male prostitutes in Manhattan. (1990). *The Journal of Sex Research, 27*(4), 667–687.
- Sisi Sergen'i kapattı. (1993, Mart). *Hafta Sonu*, 13.
- Slavery, prostitution effect of China's one-child policy. (2004). *Lifesite Daily News*.
- Social evils: Prostitution and pornography in Lhasa. (1999). *Tibet Information Network*, London.
- Taze assolistin garip zevkleri. (1994). *Hafta Sonu*.
- Terimler ve anlamları. (1998). *Kaos GL Broşürü*.
- The 'Pegaçao' programme for young male sex workers: Brazil. (1991). *AIDS/STD Health Promotion Exchange*. Royal Tropical Institute, Amsterdam.
- The condom use of male sex workers in San Francisco. (1992). *AIDS & Public Policy*, 108–119.
- Those go-go bars and boys. (2004).
- Uluslararası fahişeler konferansı tertiplendi. (1996, Mart). *Meydan Magazin*.
- Vietnam jails operators of male brothel in Ho Chi Minh City.

EK KAYNAKÇA

- American Bar Association. (2010). *Sex trafficking and HIV/AIDS: A deadly junction for women and girls*. https://www.americanbar.org/groups/human_rights/human-trafficking/about/
- Hope for Justice. (2023, January 25). *How much money is made by human trafficking and modern slavery?* https://hopeforjustice.org/
- International Labor Organization (ILO). (2017). *Global estimates of modern slavery: Forced labour and forced marriage*. https://www.ilo.org/global/topics/forced-labour/publications/WCMS_854733/lang--en/index.htm
- International Labor Organization (ILO). (2020). *Child labor: Exploitation in supply chains*. https://www.ilo.org/ipec/Informationresources/WCMS_716930/lang--en/index.htm
- International Labor Organization (ILO). (n.d.). *Child exploitation in sexual commerce (CSEC)*. https://www.ilo.org/ipecinfo/product/download.do?type=document&id=9150
- Koning, A., & van Wilsem, J. (2023). The context of sexual exploitation of children by tourists and travelers: A cross-national comparison of destination countries and non-destination countries. *International Criminal Justice Review, 33*(4), 349–366. https://doi.org/10.1177/10575677221081875
- Montgomery, H. (2008). Buying innocence: Child-sex tourists in Thailand. *Third World Quarterly, 29*(5), 903–917. https://doi.org/10.1080/01436590802106023
- National Center for Missing and Exploited Children. (n.d.). *Child sexual abuse material (CSAM)*. https://www.missingkids.org/home
- Shared Hope International. (2012). *Demand*. http://sharedhope.org/wp-content/uploads/2012/09/DEMAND.pdf
- United Nations Office on Drugs and Crime (UNODC). (2022). *Global report on trafficking in persons 2022*. https://www.unodc.org/documents/data-and-analysis/glotip/2022/GLOTiP_2022_web.pdf
- UNICEF. (2023, June 13). *Children bearing brunt of stalled progress in extreme poverty reduction worldwide*. https://www.unicef.org/topics/child-trafficking
- WeProtect Global Alliance. (n.d.). *Economist Impact global survey*. https://www.weprotect.org/economist-impact-global-survey/
- Internet Watch Foundation (IWF). (n.d.). *'Extreme' Category A child sexual abuse found online doubles in two years*. https://www.iwf.org.uk/news-media/news/extreme-category-a-child-sexual-abuse-found-online-doubles-in-two-years/
- Brooks, A., & Heaslip, V. (n.d.). Sex trafficking and sex tourism in a globalised world. *Semantics Scholar*. https://www.semanticscholar.org/paper/Sex-trafficking-and-sex-tourism-in-a-globalised-Brooks-Heaslip/acb70c137044642d611da0006953d15f7dbe10d9
- Longdom. (n.d.). *Sex trafficking in the tourism industry*. https://www.longdom.org/open-access/sex-trafficking-in-the-tourism-industry-12172.html#27
- STGM. (2020). *Turizm ve seyahatte çocukların ticari cinsel sömürüsü – Türkiye örneği*. https://www.stgm.org.tr/sites/default/files/2020-09/turizm-ve-seyahatte-cocuklarin-ticari-cinsel-somurusu-turkiye.pdf